

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ นารด โทธิประสาท B. Arch. First Class Honour (Liverpool)

ผู้ก่อตั้งคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การต้อนรับน้องใหม่ ได้ทำกันเป็นพิธีการมาแล้วประมาณ 18 ปี
จนนับได้ว่าเป็นประเพณี ประเพณีนี้จะยืนนานต่อไปหรือไม่นั้น
อยู่ที่การปฏิบัติ ถ้าการปฏิบัติดีและเหมาะสม คนส่วนมากก็ยอมรับ
และพร้อมที่จะรักษาไว้ให้ถาวร

การต้อนรับน้องใหม่ ในหลักการเป็นสิ่งที่ดีควรแก่การกระทำ
เพราะเป็นเจตนารมณ์ที่แสดงความชื่นชม และ ยินดีต้อนรับผู้มาใหม่
เข้ามาร่วมหมู่ร่วมคณะในสังคมเดียวกัน นอกเหนือไปจากการ
เลี้ยงอาหารและการบันเทิงแล้ว โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษา
มักจะมีพิธีการอย่างอื่นเพิ่มเติมมา ทั้งนี้เพื่อทดสอบความอดทน
ระเบียบวินัย ฯลฯ อันเป็นทางก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี
ความใกล้ชิดสนิทสนมยิ่งขึ้น เพื่อความเข้าใจอันดีจึงใคร่ขอให้พี่เก่า
ซึ่งเป็นผู้ต้อนรับ จงทำหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด จงละเว้นการ
ปฏิบัติใดๆ ที่ทำให้น้องใหม่รู้สึกว่าเป็นการกลั่นแกล้ง หรือ ทรมาณ
หรือเพื่อความสนุกของพวกพี่เก่า ในทางตรงข้ามถ้าทำให้น้องใหม่
มีความรู้สึกว่าการกระทำใดๆ ของพี่เก่าก็เพื่อเป็นการแสดงความ
ปรีติปราโมทย์ ความรัก ความอบอุ่นอย่างเป็นกันเองจากเพื่อน
พี่มีพี่น้องๆ การหยอกล้อก็ให้เป็นในทำนอง “รักคอกจึงหยอก
เล่น” ก็จะเป็นผลดีต่อประเพณีต้อนรับน้องใหม่นี้เป็นอันมาก

สำหรับน้องใหม่ก็เช่นกัน เมื่อทราบเจตนารมณ์ของพี่เก่าแล้ว
ความรู้สึกต่างๆ ก็ควรเป็นไปในทางดี การกระทำของพี่เก่าก็เพื่อ
ผลในด้านที่ก่อให้เกิดความสนิทสนม ความรัก ความสามัคคีของ
หมู่คณะเป็นสำคัญ ประเพณีการต้อนรับน้องใหม่นี้จะได้ยั่งยืน
วัฒนาสมเจตนารมณ์ดังกล่าวข้างต้น

ที่สุดนี้ข้าพเจ้าในนามคณาจารย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ขอ
ต้อนรับนิสิตซึ่งเข้ามาศึกษาในปีการศึกษา 2508 ของคณะนี้ทุกคน
ด้วยความยินดีอย่างยิ่ง และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และ
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ขอช่วยคลบบันดาลให้นิสิตจงเจริญด้วย อายุ
วรรณะ สุขะ พละ เพื่อศึกษาเล่าเรียนได้สำเร็จบรรลุสมความ
ประสงค์ที่เข้ามาศึกษาในสถาบันแห่งนี้ทุกคน

ช.ช.ช.

8 ก.ค. 08

รายพระนาม และ นามอาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. แหยมฉาน ทัศนทร	สถ.บ. M.C.D. (Miami)
ศาสตราจารย์ ม.จ. ประสมสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์	B.A. (Cantab)
ศาสตราจารย์ เฉลิม รัตนทัศนีย์	สถ.บ.
ศาสตราจารย์ เสมอใจ ไสละสูต	A.D.B.A. (Canada)
ศาสตราจารย์ ทองระคน บุญเสวรัฐ	วศ.บ. M.S. (Stanford)
ศาสตราจารย์ บุญยง นิโครธานนท์	อนุ สถ. B. Arch. (Harvard)
	Dip. City Planning & Housing (Govt. Japan)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อ้น นิมมานเหมินท์	B. Arch., M. Arch., M.C.D. (Harvard)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอ้อม อนันตคานต์	สถ.บ., M.C.R.P. (I.I.T.), M.A.S.P.O. (Chicago)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เลิศ อรุสยะนันท์	สถ.บ., M. Arch., M.F.A. (Cranbrook)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แสงอรุณ รัตกสิกร	สถ.บ., M. Arch. (Cornell)
อาจารย์ บรรหาร สนั่นพานิช	สถ.บ.
อาจารย์ อุดมศรี บุรณศิริ	สถ.บ.
อาจารย์ บุญส่ง ไรหิตะสุข	สถ.บ. เกียรตินิยม
อาจารย์ ร.อ. กฤษฏา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา	B. Arch., M. Arch. (M.I.T.)
อาจารย์ ทรงคุณ อัดตากร	สถ.บ. เกียรตินิยม., M.F.A. (Indiana)
อาจารย์ สมัยสารท สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	สถ.บ., M. Arch. (Cornell), Trop. Arch.
อาจารย์ เฉลิม สุจริต	สถ.บ. เกียรตินิยม., M. Arch. (Illinois)
อาจารย์ สมถวิล อรุสยะนันท์	อนุ. สถ., B.F.A., M.F.A. (Cranbrook)
อาจารย์ ม.ร.ว.หญิงเน่งน้อย ศักดิ์ศรี	สถ.บ. เกียรตินิยม., M. Arch. (Pennsylvania)
อาจารย์ ร.อ. ม.ล. ประทีป มาลากุล	M. Arch. (Pennsylvania)
อาจารย์ ประทีป จันทรเขตต์	สถ.บ. เกียรตินิยม
อาจารย์ ประพุทธ ยุกศิริตัน	สถ.บ.
อาจารย์ วิจิตร เจริญภักตร์	สถ.บ. เกียรตินิยม
อาจารย์ วีระ บุรณากาญจน์	สถ.บ. เกียรตินิยม
อาจารย์ ไชแสง ศุขะวัฒนะ	สถ.บ. เกียรตินิยม., ค.ม. Cert. in Trop. Arch. (A.A. London)
อาจารย์ ชุมพล สุรินทราบุรณ์	สถ.บ. เกียรตินิยม., Cert. in Trop. Arch. A.A. (London)
อาจารย์ อำนวย แม่นจักร	วศ.บ., ค.บ.
อาจารย์ วิทวัส ดุละลัมพะ	B. Arch. (Berkeley)
อาจารย์ ปราโมทย์ แต่งเที่ยง	สถ.บ. เกียรตินิยม
อาจารย์ ต่อพงศ์ ยมนาคน	สถ.บ., M. Arch. (Cornell)
อาจารย์ สมพิศ กฤตติกากุล	อ.บ.

รายพระนาม และ นามอาจารย์พิเศษคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ศาสตราจารย์ พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าเปรมบุรฉัตร	M.A. (Oxon.)
ศาสตราจารย์ หลวงปริญญาโยควิบูลย์	A.C.G.I., B. Sc (Eng.) Hons. (London)
รองศาสตราจารย์ กมลกาญจน์ เกษไชย	อ.บ. ป.ม. Ed. D. (Columbia)
อาจารย์ ม.ร.ว. พูนสวัสดิ์ กฤดากร	Dip. of Illust., Dip. of Int. Dec.
อาจารย์ ม.ร.ว. อุตตรากร วรวรรณ	วศ.บ., B. Sc., M. Sc. (Ohio)
อาจารย์ ม.ล. ชินชัย กำภู	B.S.A. Mai. Arch. (Ohio), Leo & Hammington Ass. Pract.
อาจารย์ จันทร์ลัดดา น้ำทิพย์	สศ.บ., M.L.A. (Cornell)
อาจารย์ ศิววงศ์ กุญชร ณ อยุธยา	Dip. in Arch. & Dec. Paris Atelier Hons. (France)
อาจารย์ อภัย เติมชิต	M.L.A. (Berkeley)
อาจารย์ ทิพา สังข์วัฒนะ	National Dip. in Design
อาจารย์ มีชัย ไชยสระแก้ว	วศ.บ. เกียรตินิยม., M. Sc. (Ohio State)
อาจารย์ ฉันทนา อิศรางกูร ณ อยุธยา	วท.บ. M.S. (Michigan)
อาจารย์ สุธี เอกะหิตานนท์	B.A. (Industrial Econ.) Cert. Eng Studies. (Nottingham) M.A. (Econ.) (Vandervilt)
อาจารย์ ชำเรือง วิเชียรเขตต์	อนุ ศ.บ. คณะจิตรกรรมและประติมากรรม
อาจารย์ กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	F.T.C.L., F.L.C.M., A.R.C.M., L.R.A.M., L.L.C.M. (T.D.), A.G.S.M. (Lond.)
อาจารย์ อรุณ ชัยเสรี	วศ.บ. เกียรตินิยม., M.S. (Illinois)
อาจารย์ จินดา โปธิ์เมือง	อ.บ. เกียรตินิยม., M.A. (Tenn.) Dip. in English (Nottingham)
อาจารย์ สดใส วานิชวัฒนา	อ.บ. เกียรตินิยม., M.A. in Theatre Arts (VCIA)
อาจารย์ ภัคคินี นิยมเหตุ	อ.บ. เกียรตินิยม., M.A. (Columbia)
อาจารย์ Dean Brodkey	M.A. (Chicago) B.S. (Illinois Tech.)

กรรมการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

2508

ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. แหลมจານ หัสคินทร

ประธานกรรมการ

ศาสตราจารย์ ม.จ. ประสมสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์

กรรมการ

ศาสตราจารย์ เจลิม รัตนทัศนีย์

กรรมการ

ศาสตราจารย์ เสมอใจ ไคละสูต

กรรมการ

ศาสตราจารย์ บุญยง นิโครธานนท์

กรรมการ

ศาสตราจารย์ ทองระคน บุญเสารัฐ

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอ็ม อนันต์ศานต์

กรรมการ

อาจารย์ ร.อ. กฤษณา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา

เลขานุการ

ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. แหลมจาน หัสคินทร

คณบดี

ศาสตราจารย์ ม.จ. ประสมสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์

ศาสตราจารย์ เฉลิม รัตนทัศนีย์

ศาสตราจารย์ บุญยง นิโครธานนท์

ศาสตราจารย์ เสมอใจ ไสละสุต

ศาสตราจารย์ ทองระคน บุญเสรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัน นิมมานเหมินท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอ็ม อนันตคานต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เลิศ อรัญะนันท์

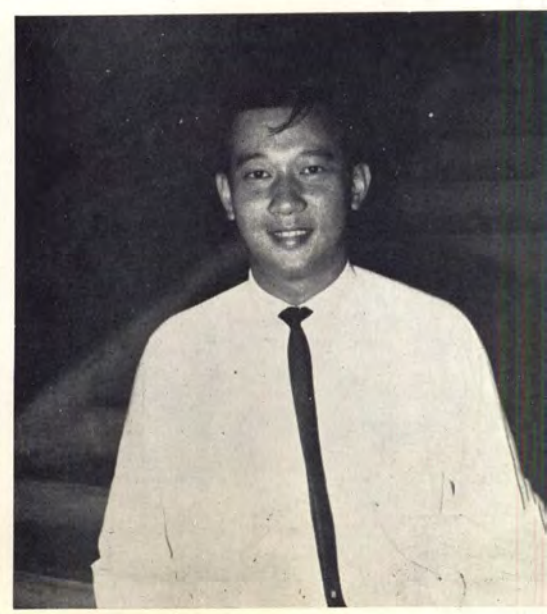
อาจารย์ บุญส่ง โรหิตะสุข

อาจารย์ บรรรหาร สนั่นพานิช

อาจารย์ อุดมศรี บุรณศิริ

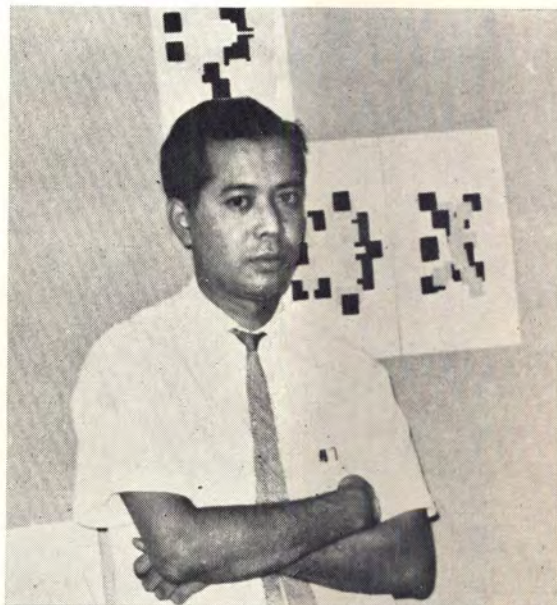

อาจารย์ ร.อ. กฤษฏา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา

อาจารย์ ทรงคุณ อัดถาวร

อาจารย์ สมัยสารท สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

อาจารย์ เฉลิม สุจริต

อาจารย์ สมถวิล อูร์สยะนันท์

อาจารย์ ม.ร.ว. ทญิง แฉ่งน้อย ศักดิ์ศรี

อาจารย์ ร.อ. ม.ล. ประทีป มาลากุล

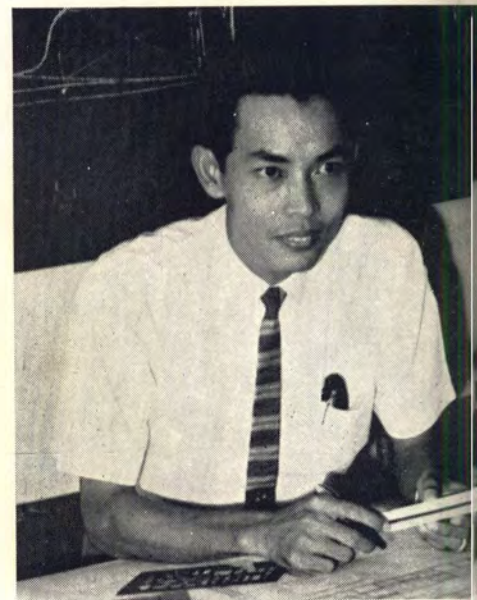
อาจารย์ ไชแสง ศุขะวัฒน์

อาจารย์ อำนวย แม่นจักร

อาจารย์ วิทวัส ฤกษ์ล้ำพะ

อาจารย์ ท่อพงศ์ ยมหนัก

อาจารย์ ปราโมทย์ แต่งเที่ยง

อาจารย์ สมพิศ กฤตติกากุล

The Way is a void
Used but never filled
An abyss it is
Like an ancestor
From which all things came.

It blunts sharpness
Resolves tangles
It tempers light
Subdues turmoil.

A deep pool it is,
Never to run dry!
Whose off spring it may be
I do not know:
It is like a preface to God.

จาก The Way is a void
แปลเป็นภาษาอังกฤษโดย Blakney

เต๋า

เต๋าคืออะไร

ก. ตามรูปอักษร แยกออกเป็น 2 คำ คือ

ชิว	แปลว่า	หัว	}	รวมกันออกเสียงว่า เต๋า ซึ่ง แปลแล้วไม่ได้ความว่าอะไร
เจ้า	แปลว่า	วัง		

ส่วนที่แปลกัน เต๋า หมายถึง "มรรคา" (Path)

ข. ในหนังสือเก่าของจีน เต๋า หมายถึง ทางที่ชอบ (The Right Way)

ค. นักปราชญ์ทางตะวันตก แปล เต๋า ว่า เหตุ (Reason)

ง. ถ้าเปรียบกับวิชา algebra เต๋า มีค่าเท่ากับ x (Unknown)
ซึ่งเราไม่ทราบต้องหาเอาเอง

จ. เป็นลัทธิปล่อยให้ไปทำตามเสรี (Laissez Faire)

ลักษณะของเต๋าเป็นอย่างไร

เต๋ามีมาแล้วแต่ก่อนนันทกาล ไม่มีต้นไม่มีปลาย ฝังอยู่ทั่วไป ที่ใด

กาลใดจะขาดเต้าเสียมิได้เลย แม้ในสิ่งกระจ้อยร่อยเป็นปริมาณก็ต้องมีเต้า เต้าเป็นเหตุให้ดวงตะวัน ดวงเดือน โคจรไปตามวิถีที่กำหนดไว้ เต้าอำนวยชีวิตแก่สรรพสัตว์ไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ เต้าปราศจากรูป (อยู่พ้นผัสสะทางตา) แต่เป็นแดนเกิดของรูปต่างๆ ทั้งสิ้นที่เราเห็น เต้าปราศจากเสียง (อยู่พ้นผัสสะทางเสียง) แต่เสียงต่างๆ ที่ได้ยินก็มีกำเนิดมาจากเต้า

เต้า คือสภาพที่พยุงสวรรค์ ปกแผ่พื้นพิภพ หาขอบเขตมิได้ วัตถุประสงค์แห่งความลึกไม่ได้ รวมความว่าโอบอ้อมสวรรค์ไว้สิ้น และ ตกแต่งรูปต่างๆ ซึ่งเต้าเองไม่มีรูป

เต้า มีลักษณะละเอียดอ่อน สุขุมแผ่ซ่านไปในสรรพวัตถุ ภูเขาสูง เทวโลก ก็เพราะเต้า สัตว์ที่เดินดิน นกที่บินบนเวทาก็เพราะเต้า ดวงตะวัน ดวงเดือน แม้ดาวที่เคลื่อนกระจายทั่วท้องนภาโคจรไปตามจักรราศีก็เพราะเต้า เมื่อลมในวสันตฤดูพัดมา ผ่นฟ้าอันน่าชื่นก่อกอง สิ่งทั้งหลายก็เจริญงอกงาม ที่มีชนมีปีกก็扑扑 ไข่ที่มีชนปุกปุยก็เกิดลูก พฤษชาติติดดอกชาติก็แตกใบไลว นกก็ตกไข่ สัตว์อื่นก็ตกลูก ทั้งนี้ หาปรากฏการกระทำของเต้าให้แลเห็นไม่ เต้าบันดาลให้สรรพสิ่งเกิดขึ้นจากความไม่มีรูป

อำนาจต่างๆ ที่บังคับให้เป็นไปต่างๆ นานา ถ้าพูดทางบางลัทธิก็คือ “พระเจ้า” ถ้าพูดทางวิทยาศาสตร์ก็หมายถึง “ธรรมชาติ” ดังนั้นลัทธิ เต้า จึงเหมาะเอาเป็นว่า **ลัทธิอันเนื่องด้วยธรรมชาติ**

ลัทธิเต้าอธิบายธรรมชาติว่าเกิดขึ้นอย่างไร

“Before things come into existence, there is nonbeing”

กาลหนึ่ง เมื่อสิ่งทั้งปวงมีกำเนิดต้น อันว่ากาลซึ่งยังไม่มีกำเนิดต้นย่อมมีกำเนิดต้นด้วยตนเอง ย่อมมีกำเนิดต้นเกิดขึ้นแก่กาลในขณะกาล ซึ่งไม่มีกำเนิดต้นยังไม่ได้เริ่มต้น ภาวะความมีความเป็นย่อมมี และอภาวะก็ย่อมมีเป็นเช่นกัน ในสมัยซึ่งไม่มีกำเนิดต้น ย่อมความไม่มีหรือความว่างเปล่าอยู่ เมื่อกาลอันไม่มีกำเนิดต้นยังไม่ได้เริ่มต้นนั้น ความไม่มีย่อมมีอยู่ ระหว่างนั้นเกิดความไม่มี แต่ไม่รู้ไม่ได้ว่าความไม่มีเป็นภาวะอันย่อมมีอยู่หรือย่อมไม่มีอยู่

ลัทธิเต้าอธิบายถึงความไม่จีรังของชีวิต

ความตายเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เท่ากับความหมุนเวียนแห่งจักรราศีของสกลโลก อันเป็นเหตุธรรมดาที่ควรยินดี เหมือนไปไม่เมื่อถึงฤดูกาลก็ร่วงหรือฤดูกาลที่หมุนเวียนเปลี่ยนไป ความจวนเป็นทรัพย์ของนักปราชญ์จันใด ความตายก็เป็นอวสานแห่งเราท่านทุกคนจันนั้น

ลัทธิเต้ากล่าววามนุษย์ที่เกิดมาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสกลโลก

Man models himself on earth
Earth on heaven
Heaven on the way
And the way on that which is naturally so

มนุษย์ถือกำเนิดมาจากโลก โลกจากสวรรค์ : สวรรค์จากเต๋า และเต๋าจากธรรมชาติ

มนุษย์เป็นเพียงลักษณะส่วนหนึ่งของเต๋าที่ปรากฏเห็น เพราะสภาพเดิมของมนุษย์สืบมาจากธรรมชาติโดยตรง เป็นส่วนแท้ของธรรมชาติส่วนหนึ่ง ธรรมชาติย่อมดำเนินความเป็นกลาง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ธรรมชาติไม่มีความพยายาม ไม่มีความกระตือรือร้น บัณฑิตพึงปล่อยให้เหตุการณ์เป็นไปเองตามวิถีธรรม และสันโดษในเหตุการณ์ตามแต่ธรรมชาติจะบันดาล ความทะเยอทะยาน ความคิดหาอุปาย ความกำหนดยินดี เหล่านี้ล้วนเป็นเหตุให้ธรรมชาติเดิมของมนุษย์มัวหมอง เป็นมลทิน จึงควรละเสีย ธรรมชาติเดิมย่อมไม่เปลี่ยนแปลง บริสุทธิ์สะอาด มีความเที่ยงตรงมาแต่กำเนิด

ลัทธิเต๋ามุ่งถึงการมีสภาวะเป็นไปตามธรรมชาติ

ลัทธิเต๋ามุ่งสอนให้ทำตัวสอดคล้องกับธรรมชาติ โดยเห็นว่าการกระทำใด ๆ ในโลกทั้งปวงนี้เกิดจากการกระทำ การกระทำใด ๆ โดยไม่ขัดขึ้นต่อธรรมชาติเป็นหนทางไปสู่ความสุข

การพยายามใด ๆ ที่จะเพิ่มเติมให้ดี หรือ ผิดแผก ไปกว่าสภาพเดิมที่ปรากฏอยู่แล้วตามธรรมชาติ ย่อมเป็นการฝ่าฝืนกฎธรรมชาติโดยตรง และการฝ่าฝืนก็จะต้องได้รับผลร้าย ทุกข์ โทมนัส เศร้าหมองตามเหตุที่ได้กระทำ

อย่าทำสิ่งใด อันจะเป็นบ้จจย ให้กระทบกระเทือน ต่อความ เรียบ ๆ ง่าย ๆ ของเดิม อย่าออกบัญญัติหาบ้จจยสำหรับอ้อมแรงกำลัง การทำเช่นนั้นย่อมเท่ากับหาอุปายทำให้วิเศษดีขึ้น เป็นเหตุให้

เกิดการสำรวยเป็นสะพานให้เกิดความทะเยอทะยาน ความลั้วแห่ง การให้เกิดสุข จะพบได้ก็ที่มีใจสงบเรียบง่าย ๆ และสันโดษ

คัมภีร์ว่าด้วยหนทางแห่งคุณธรรม

ประวัติของเล่าจื้อผู้เป็นต้นตำหรับของลัทธิเต๋านี้ ไม่สู้จะชัดเจนนัก มีเรื่องเล่ากันว่า ในสมัยราชวงศ์จิ๋ว ครอบครัวยาวนา ผู้ยากจน ได้กำเนิดทารกหนึ่งที่ได้ต้นไม้ใหญ่ พอลอดผู้คนก็เห็นว่าทารกนั้นมีผมขาว จึงได้นามว่าเล่าจื้อ ซึ่งแปลว่าเด็กแก่ หรือ ปราชญ์เฒ่าผู้มีความบริสุทธิ์เช่นทารก เล่าจื้อเป็นปราชญ์สมัยเดียวกันกับขงจื้อ แต่เล่าจื้อมีอายุแก่กว่า 52 ปี เล่าจื้อเคยเป็นผู้รักษาหอสมุดหลวง (a keeper of archives) ที่เมืองลกเอี้ยงในแคว้นโจ แต่ต่อมาเห็นความเสื่อมโทรมและสถานการณ์ยุ่งเหยิงในการปกครองของราชวงศ์โจ จึงลาออกเพื่อไปหาความสงบวิเวกในป่า เมื่อเดินทางถึงประตูเมือง Han Ku ยามประตูเมืองชื่อ Yin Hsi ได้ขอร้องให้เล่าจื้อเขียนหลักธรรม (หลักฐานบางแห่งได้อ้างว่า เล่าจื้อได้เขียนไว้เรียบร้อยแล้ว และเมื่อจะออกจากเมืองจึงได้มอบแก่ยามประตู แต่หลักฐานที่น่าเชื่อมากกว่า ก็คือยามประตูอันชวนให้เล่าจื้อเขียนขึ้น —As you are about to leave the world behind could you write a book for my sake?) เล่าจื้อได้พำนักอยู่กับยามประตู เขียนหลักธรรม 5000 คำ ต่อจากนั้นก็เดินทางออกจากเมืองหายสาบสูญไป

คัมภีร์ของเล่าจื้อเป็นคัมภีร์ว่าด้วยหนทางแห่งคุณธรรม คือ Tao-Te-Ching (Tao = Way, Te = Virtue, Ching = Classic)

คำภีร์นี้ว่าด้วยลัทธิเต๋า การเรียนรู้เรื่องเต๋าไม่ต้องอาศัยเหตุผลหรือการเรียน แต่อาจหยั่งรู้ได้โดยการพิจารณาไตร่ตรองและเกิดความรู้สึกตัวเอง เล่าจื๊อนั้นนับได้ว่าเป็น nihilist (nihil เป็นภาษาละติน แปลว่า nothing) คือเป็นนักปราชญ์ที่เห็นอะไรทั้งสิ้นเป็นสิ่งว่างเปล่าไม่มีอะไรเป็นแก่นสาร ดังนั้น เต๋า จึงไม่มีรูปร่างมองเห็นไม่ได้ สัมผัสไม่ได้ แต่เต๋าให้ชีวิตทุกสิ่งทุกอย่างในจักรวาลสิ่งต่างๆ มีต้นกำเนิดจากเต๋า แล้วเมื่อถึงเวลา ก็จะกลับไปหาเต๋า หลักการของลัทธิเต๋ามุ่ง self-effacement ผู้ที่เลื่อมใสเต๋าต้องไม่ยินดียินร้าย พยายามตัดอารมณ์และความปรารถนาให้หมดสิ้นไป

ภาษิตบางประการจากลัทธิเต๋า

1. จงตอบแทนความร้ายด้วยความดี
(ของพระพุทธองค์ ฟังชนะความชั่วด้วยความดี ของพระเยซู ถ้าเขาตบแก้มซ้าย ก็เอียงแก้มขวาให้เขาตบอีก)
2. ผู้ใดรู้จักผู้อื่นผู้นั้นเป็นบัณฑิต
ผู้ใดรู้จักตนผู้นั้นเป็นผู้ตื่นแล้ว
ผู้ใดชนะคนอื่นผู้นั้นเป็นผู้แข็งแรง
ผู้ใดชนะตนผู้นั้นเป็นผู้เข้มแข็ง
ผู้ใดรู้จักพอผู้นั้นเป็นคนมั่งมี
ผู้ใดเมื่อตายมีผู้ระลึกถึงผู้นั้นอยู่คำฟ้า
3. สิ่งที่ย่อนแอที่สุดในโลก ย่อมทำลายสิ่งที่แข็งแรงที่สุดได้
(น้ำย่อมมีความสามารถที่จะเซาะให้หินสึกกร่อนได้)
4. เมื่อมีกฎข้อห้ามมาก ประชาชนก็ยิ่งจนลง
เมื่อประชาชนล่าสมทรัพย์ไว้มาก ความประพฤติก็น่าเกลียดทรามลง
เมื่อสามารถในวิชาเกินไป ก็มีสิ่งอุทริแปลก ๆ เกิดขึ้น
เมื่อมีการลงโทษรุนแรง ผู้ร้ายก็มีมากขึ้น

5. ถ้อยคำที่มีสัจจะย่อมไม่ไพเราะ ถ้อยคำที่ไม่ไพเราะนั้นย่อมเกิดจากสัจจะ
6. ผู้ใดเห็นชอบในตัวเอง ผู้นั้นย่อมไม่เป็นที่นิยม
ผู้ใดคุยโว ผู้นั้นขาดคุณค่า
ผู้ใดยกย่องตัวเอง ผู้นั้นย่อมขึ้นไม่ได้สูง
7. จงฝึกฝนความอ่อนไหวในการสังเกต จงทำความคิดให้เป็นระเบียบไม่สับสน
8. จงสงบเสีย บัดหนทางแห่งความรู้สึกเสีย ท่านจะไม่ประสบกับความยุ่งยาก และมีชีวิตอยู่ยืนนาน
9. เมื่อได้กระทำสิ่งอันใดอันเป็นคุณประโยชน์ จงอย่าเอาเป็นของตัวเองเสีย เมื่อท่านไม่เอามาเป็นของตัวเองแล้ว จะไม่มีใครเอามันไปจากท่านได้
10. จงพยายามอยู่แต่เบื้องล่าง แล้วท่านจะได้อยู่ข้างหน้า
จงพยายามออกข้างนอกไว้ แล้วท่านจะได้อยู่ข้างใน
11. ความพลั้งพลาดเป็นรากฐานของความสำเร็จ ความสำเร็จเป็นขุมขุมซ่อนของความพลัดพลั้ง
12. ผู้พิชิตที่ยิ่งใหญ่คือ ผู้เอา ชนะ คัด รู ได้ โดย ไม่ ต้อง ชิง ชัย
ผู้บังคับบัญชาคนที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือผู้ที่ยอมให้ตำแหน่งแก่ผู้อื่น
13. ผู้ใดยืนหยัดบนปลายนิ้วเท้า ผู้นั้นจะยืนไม่ได้นาน
ผู้ใดต่างขาออกไปกว้าง ผู้นั้นจะเดินไม่ได้
14. คนดีเป็นครูของคนชั่ว คนชั่วเป็นเพื่อนาที่คนดีกระทำการ
โง่แสง คุชะวณะ

ค้นคว้าและรวบรวมจาก

ลัทธิเต๋า

พัฒนาการแห่งพุทธปรัชญา

Lao Tzu : Tao Te Ching

The Texts of Taoism

เสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป

สมศักดิ์ บวรवास

by D.C. Lau.

translated by J. Legge.

ระหว่างอาจารย์ กับ นิสิต

งานที่ให้ความหนักใจอย่างมากแก่ทั้งผู้ให้และผู้รับ คืองานสอน, งานเรียน ทั้งอาจารย์และนิสิตเป็นทั้งผู้ให้, และก็เป็นทั้งผู้รับ อาจารย์เป็นผู้ให้ ก็คือเป็นผู้เตรียมตัว อ่าน, ค้น, เตรียมการสอน เตรียมระยะเวลาที่จะให้การสอนให้เป็นผลดีที่สุดแก่นิสิต ที่ว่า นิสิตเป็นผู้ให้ ก็คือให้ความตั้งใจรับฟัง ให้ความเอาใจใส่ ให้ความเคารพ ให้ความเวลาให้เพียงพอกับวิชา และชั่วโมงที่มีใน ตารางสอน

ที่ว่าอาจารย์เป็นผู้รับ ก็หมายถึงได้รับความภูมิใจ ที่เห็นนิสิตของตนปรับปรุงตัว เจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านฝีมือและความคิด อ่านสร้างสรรค์ ยิ่งเห็นผลการเรียนของนิสิตดีขึ้นเท่าใด ความเห็นดีเห็นน้อยก็ลดลงได้มากเข้าเท่านั้น นิสิตได้รับนอกเหนือไปจาก วิชาการแล้วก็คือ **ความประหยัด**

ความประหยัดที่ว่านั้นคือความประหยัดเวลา เวลามากมายหลายร้อยชั่วโมงจะเสียไปมากกว่า ถ้านิสิตไม่ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ถ้าชั่วโมงเรียนนิสิตไม่เรียน เพื่อหวังจะเรียนเองหรือคัดลอกจากสมุดจดคำสอนของเพื่อน ผลที่ได้ย่อมไม่เต็มที่ หรือต้องใช้เวลามากมายกว่าที่จะเข้าฟังภายใน **ชั่วโมง** ซึ่งน้อยกว่า อาทิษฐ์ละไม่กี่ชั่วโมง

ประกาศนียบัตรและความรอบรู้ เมื่อมีความรู้ มีความประพฤติดี ศึกษาไม่หยุด ผลที่จะได้ตามมาก็คือความเป็นบัณฑิต นิสิตบางคนมุ่ง

หวังอย่างเดียวคือประกาศนียบัตร สอบไล่เพียงเพื่อให้ผ่าน อาจารย์ผู้สอนก็มีความภาคภูมิใจในตัวนิสิตเหล่านั้นน้อยลง ตรงข้ามกับ นิสิตประเภทแรก ซึ่งยอมให้ทั้งความภาคภูมิใจ เป็นทั้งรางวัลที่ หោះไรเปรียบได้ยากของอาจารย์ผู้สอน

Academic training นั้น นอกเหนือไปจาก ที่นิสิตจะ เรียนจาก อาจารย์ผู้สอนแล้ว นิสิตควรจะต้องศึกษาค้นคว้าเอาด้วยตัวเอง หมั่น ขบคิด ถกเถียง สอบถามท่านผู้รู้ วิชาสถาปัตยกรรมนั้นกว้างขวาง มาก และถ้านิสิตเป็นผู้หมั่นเพียร หมั่นค้น หมั่นศึกษางานที่สร้าง แล้วในอดีต งานในอดีตสร้างขึ้นย่อมมีทั้งข้อดีและข้อที่ต้องปรับปรุง การศึกษางานในอดีต มิใช่เพื่อนำมาใช้ โดยไม่ได้ไตร่ตรองปรับปรุง ข้อดีทั้งหลายที่มีอยู่อาจจะมิวิธีใช้ ในรูปโฉม วิธีที่เหมาะสม วัสดุ ก่อสร้างใหม่ ๆ วิธีการก่อสร้างสมัยปัจจุบัน และความต้องการ ปัจจุบัน ได้อีกมากมายหลายวิธี

ปรัชญา ข้อคิดเห็นของสถาปนิกแต่ละท่าน ถ้านิสิตได้ทราบซึ่ง และเข้าใจแจ่มแจ้ง ย่อมทำให้เกิดความเข้าใจในผลงานต่างๆ ของ แต่ละท่าน และนำมาเปรียบเทียบเพื่อจะได้ ใช้เป็นแนวทางให้เกิด หลักโดยเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งย่อมแตกต่างกันไป

ผลยอดที่เกิดขึ้นมิใช่แต่ความเจริญของตัวนิสิตเอง ย่อมนำความ เจริญมาถึงหมู่คณะ และถึงประเทศชาติในที่สุด

เฉลิม สุจวิท

OUR PHYSICAL ENVIRONMENT TO COME

Amos Chang

It is always easier and more pleasant to talk without over-taxing one's memory of the past. The subject of my talk today, therefore, is: Our Physical Environment to come.

As a practical architect, however, my imagination shall not go as wild as to the design of a floating market whirling around somewhere more than one hundred miles from the surface of the earth. Neither shall I compete with our grand children and try to figure out the look of their honeymoon hotel on the moon. My ambition today is nothing more than a sincere effort to suggest the possible improvement of our immediate future: the places where we live, the pace of our life, the pattern of our community

and last but not least the people molded by such a pattern.

With the problem of aggressive birth rate in our mind, we are always conscious of the needs of living space, where we also grow our food. Actually, aside from the probable ultimate solution of a new frontier on another planet, right here in this world, there is much of maiden land yet to be developed, much of beach line yet to be extended after the dutch model, and much of river and sea surfaces yet to be utilized for floating warehouses, floating towns and for that matter floating and moving factories and universities, all along the traditional line of Thai thinking. The method of multiplication

by building tall buildings, of course, is always at our disposal.

However, we must also be aware of the fact that the function of our life is endlessly differentiating and therefore the demand for new living space is endlessly imposing. Sooner or later, we should have to learn from Japanese ingenuity the art of minimizing the size of everything in domestic architecture and at the same time, happily, giving clearer meaning to each element. We could, for instance, minimize the width of a sofa meant for two persons so that unnecessary participation by the third person is clearly discouraged. For the same reason, if two persons choose to share a single chair only one foot square in size, by reason and by etiquette, it becomes obvious to us that the only way out for them is to take turn.

On the other end of the balance between supply and demand of living space, our immediate problem is not population explosion but traffic collision continuously going on around or between our cities. To avoid tragedy which could happen to any or many of us, we would have to convince ourselves that it is not always healthy to have the feeling of artificial supremacy and always try to squeeze ourselves into the world-be exclusive center of a city, that it is often uncomfortable to experience the artificial privacy of driving a clumsy car on a congested highway, that it is more than risky to show off our artificial urgency and to drive beyond control.

We are familiar with the ideas of satellites around a city and we heard of the creation of a superblock within which apartments, schools and clinic are surrounded by our daily work areas. We are thinking along the right direction. Eventually, I believe, social physicists will learn from the attraction between two

celestial bodies and confidently relate our cities, our districts, our blocks and our buildings in such a way that the proximity between two elements is in some way proportional to the traffic frequency between them. If we should to drive to our office then, we would only have to spend about twenty minutes each time. Our wives who love to shop shall not complain about their trip to the heart of a city either they would just step unto a slow but automatically moving sidewalk first and then transfer step by step to the fast moving pavement and go all the way to their destination, fully, air-conditioned and sound-proof. For those who love to drive like a hero, expensive space driveway should be really for them far in advance, logically built with fund provided by none other than the veteran fast driver club

The planning of our physical environment is not a matter of authoritarian operation. We would have to respect the inspiration from the past and aspiration for the future as well as the physical limitation of the present. Toward that end, we do need a common artistic conviction from which we stem our schemes of planning. To do the job, we also need good committee consists of broad-minded members. We certainly need, above all these prerequisites, the hard work and patience of all people concerned.

At this point, I believe that it is the duty of my profession to remind you gentlemen that each element in our physical environment must have its own character or all elements and in fact consequently all of us shall lose our own identities and spiritually become slaves who exist rather meaninglessly. I therefore do not believe in the idea of a super-architect who will design every building in the city and make it neatly looks like a concentration camp.

One question remains to be answered: how could we achieve formal unity if we emphasise so much on

the individuality of each element or building? The answer is: the unity in form is a matter of formation. If only all architects know how to respect others and try hard to relate their designs with buildings next door in particular and the greenery and the overall set-up of a city in general, we could accomplish much of unity and harmony of our physical environment without too much imposition on the part of the government. The mind, the body and the spirit of our grand children molded by such an environment is going to be excellent because all the molding architectural forms in space are logically located and well defined in such a pure way, because the molding movement of our vehicles and our pace of life is steady and without fear and because forms are dignified by individuality and harmonized by broadmindedness armed with the spirit of understanding and cooperation. When quality of the human race prevails, we probably do not have to bother about the problem of quantity.

To conclude my talk, I want to say that I have not forgotten the zest and the test of challenge to travel in space. The spirit of challenge, in fact, is a necessity for life. Already we are sporting a space needle for lay, space travellers to eat and to see, spiritually beyond man's traditional pictureframe which Plato calls a cave. To have the similar kind of fun in Bangkok, we can take an upward flight in a high-speed elevator to the top of a building, carefully open the elevator door, and then walk at least more than twenty minutes in the middle of the air, also without much sense of gravity and stability. The fun to have such adventurous feeling in the height of space shall become universal and soon we should have pace walks linking the cloudy peaks of tall buildings. By then, if I may exaggerate, scratch golfers can organize their space golf club with the top of one tall building to serve as the tee and the top of another building as the green. I assure you that it will be a thrill and a pride even to the astronauts.

AMOS CHANG

A talk given at
Rotary club of Bangkok
June 24, 1965

การพูดเรื่องอะไรก็ตาม ถ้าไม่ต้องกังวลถึงอดีตมากนักย่อมเป็นเรื่องง่ายและทำได้สบายขึ้น เรื่องที่ข้าพเจ้าจะพูดวันนี้เป็นเรื่องสิ่งแวดล้อมในอนาคตของเรา

ข้าพเจ้าเป็นสถาปนิกที่มีความคิดซื่อ ๆ ฉะนั้นความนึกคิดของข้าพเจ้าจึงไม่วิ่งเพ่นพ่านไปออกแบบตลาดท้องถิ่นที่เผ่นขึ้นไปลอยอยู่ตึ๊งกว่าร้อยไมล์จากพื้นของโลก และขณะเดียวกันข้าพเจ้าต้องไม่พยายามที่จะคิดแข่งขันกับลูกหลานของเราว่าโรงแรมที่พวกเขาจะพากันไปพักติ่มน้ำฝั่งพระจันทร์บนโลกพระจันทร์นั้น ควรจะมีลักษณะอย่างไร

ความทะเยอทะยานของข้าพเจ้าในขณะนี้ที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น ไม่มากไปกว่าความพยายามที่จะให้ความเห็นด้วยความจริงใจในการจัดอนาคตอันใกล้ของเราให้ดีเท่าที่จะเป็นไปได้เท่านั้น ข้าพเจ้าหมายถึงสถานที่อยู่อาศัยของเรา การดำเนินชีวิตของเรา ระเบียบแบบ

สิ่งแวดล้อมในอนาคตของเรา

แผนสังคมของเรา และสุดท้ายแต่สำคัญยิ่ง คือประชาชนผู้ซึ่งถูกระเบียบแบบแผนนั้นครอบเป็นแม่พิมพ์อยู่

เนื่องด้วย ปัญหา เรื่อง จำนวนคนเกิด ที่เพิ่มมากขึ้นทุกวัน จนน่ากลัว ทำให้เราครุ่นคิดถึงความต้องการในเรื่องที่อยู่และที่เพาะปลูกอยู่ตลอดเวลา แต่ที่จริงนั้น ถึงจะเป็นไปได้ที่จะคิดว่าชายแดนใหม่ของโลกมนุษย์จะอยู่ที่โลกอื่นก็ตาม ก็ยังเป็นทีที่ในโลกเรานี้เองที่ยังไม่ได้ถูกแตะต้องทำอะไรอีกมากมาย ที่ดินเหล่านี้ยังจะต้องมีการพัฒนาขึ้นมาให้เป็นประโยชน์ และยังมีชายทะเลอีกมากมายที่ยังควรถมขึ้นให้เป็นประโยชน์อย่างที่เราชาวฮอลันดาเขาทำกัน ส่วนท้องน้ำ ท้องทะเล ที่จะทำให้เป็นที่เก็บสินค้าทำเรือให้เป็นเมืองลอยน้ำ มีโรงอุตสาหกรรม และมหาวิทยาลัยลอยน้ำตามแบบฉบับของไทยเรานี้แหละ สำหรับอาคารสูง ๆ เป็นของที่ทำกันได้อยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม เรายังต้องนึกถึงความจริงที่ว่า ชีวิตเป็นของที่เปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ๆ และความต้องการในที่อยู่ใหม่จึงมีอยู่เสมอไม่มีที่

สิ้นสุด และไม่เร็วก็ช้าที่เราจะต้องเรียนรู้ในความสามารถของชนชาติญี่ปุ่น ในเรื่องจัดทุกสิ่งทุกอย่างในที่อยู่อาศัยให้มีขนาดไม่มากนักน้อย และในขณะเดียวกันให้รู้สึกสำคัญในของแต่ละสิ่งอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น เราควรหาความกว้างของเก้าอี้เอนหลังยาวสำหรับสองคนนั้นควรจะเป็นสักเท่าไรจึงจะเหมาะ ไม่มากไม่น้อย เพื่อที่จะได้ไม่เป็นการเปิดโอกาสให้คนสามคนหรือคนที่สามพยายามใช้เก้าอี้ตัวเดียวกันโดยไม่บังควร ในทำนองเดียวกัน ถ้ามีคนสองคนเลือกที่จะนั่งลงบนเก้าอี้ตัวเดียวกัน ที่มีขนาดเพียงหนึ่งตารางฟุตเท่านั้น จะด้วยเหตุผลและสมบัติผู้อื่นใดก็ตาม จะเห็นได้โดยชัดเจนว่าจะทำได้ก็ต่อเมื่อคนสองคนนั้นผลัดกันนั่งเท่านั้นจึงจะนั่งเก้าอี้ตัวนั้นได้

อีกด้านหนึ่งของความสมดุลระหว่างของที่มีและความต้องการในที่อยู่อาศัย ปัญหาที่ใกล้ชิดเราที่สุดในขณะนี้ ไม่ใช่การมีพลเมืองเพิ่มขึ้นยังกับการระเบิด แต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจราจรบนถนนในเมือง รอบ ๆ เมืองและระหว่างเมืองที่เกิดขึ้นอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน และการที่จะหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่น่าทุเรศซึ่งอาจเกิดขึ้นแก่เราเมื่อไรก็ได้ นั่น เราอาจต้องเข้าใจว่าความสำคัญไม่ได้อยู่ที่ความสุข ที่คิดว่าเรามีความสามารถมากกว่าผู้อื่นขณะที่เราขับรถโลดโผนโจนทยาน ล่อแหลมอันตราย ตามถนน ในบริเวณ ที่เราเรียกกันว่า กลางใจเมือง ช้ายังเป็นการไม่สบายใจและไม่แน่ใจเลยว่ารถของเราที่เกาะเกาะไปในห้องถนน ที่หนาแน่น ไปด้วยรถรา นั้น จะเป็น ของเรา และ ปลอดภัยจริง ๆ หรือเปล่า มันเป็นการล่อแหลมอันตรายมากที่จะรีบด่วนไปโดยไม่จำเป็น แล้วก็จบลงด้วยการบังคับรถไม่ไหว

เราทราบ ได้ยิน ได้ฟัง ความคิดอ่าน เรื่อง เมืองดาวล้อมเดือนมาแล้ว และ ในเมืองใหญ่ ซึ่งอยู่ตรงกลางนั้นเอง ก็มีการจัดสรรค้ให้มีย่านที่มีบริเวณใหญ่ประกอบด้วยตึกที่อยู่อาศัย โรงเรียน โรงพยาบาล

ล้อมรอบด้วยบริเวณที่ทำงานประจำวันของเรา ความคิดเช่นนี้เป็นความคิดที่ถูกต้อง ชาวเขาเชื่อว่าในที่สุดนักวิทยาศาสตร์ทางชีวิตสังคมจะเรียนรู้ถึงความตึงตึง ความสัมพันธ์ระหว่างยานยนต์ผู้เป็นเจ้าของถนนและสิ่งก่อสร้าง เช่นบ้านเรือน ตึกกรมซึ่งเป็นศาลของเจ้า แล้วจัดระเบียบให้สองอย่างนี้ได้อยู่ร่วมกันด้วยดี เพื่อว่าถ้าเราเลือกที่จะขับรถไปทำงานเราควรจะต้องใช้เวลาขับรถ ในการเดินทางเพียงเทียบระยะยี่สิบนาทีก่อน ส่วนภรรยาที่รักการซื้อของของเราจะไม่บ่นและเบื่อกันจะเข้าไปซื้อของในเมือง เพราะเธอไม่ต้องลำบากในการเดินทางอีกแล้ว เพียงแต่ขึ้นไปยืนอยู่บนบาทวิถีที่เลื่อนไปมาช้า ๆ สักครู่ แล้วก้าวขึ้นไปบนถนนที่เลื่อนได้และเร็วขึ้นก็จะพาเธอไปยังร้านขายของที่มีเครื่องปรับอากาศ และ เครื่องกันเสียงที่จุดหมายปลายทางของเธอ ส่วนคนที่ชอบขับรถเร็วโลดโผนเป็นผู้กล้าตาย ก็จะมีถนนราคาแพงรอคอยให้ใช้อยู่ ค่าก่อสร้างถนนนี้เก็บได้จากสมาคมนักขับรถเร็วที่เคยขับรถนำกล้ออันตรายและได้เลิกขับเสียแล้ว

การออกแบบสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ย่อมไม่ใช่เรื่อง ของ ผู้หนึ่งผู้ใด โดยเฉพาะ เราย่อมต้องให้เกียรติและนึกถึงความคิดของอดีต ความต้องการก้าวหน้าของอนาคต และความขาดตกบกพร่องของปัจจุบัน ฉะนั้น เราจึงต้องการ ความสามารถในการ ตั้งใจคิดร่วมกัน ในด้าน ความงดงาม เพื่อที่เราจะได้นำออกใช้ ในการออกแบบซึ่งต้องการคนที่มีความคิดกว้างขวาง นอกจากนั้นที่เราต้องการมากที่สุดก็คือการทำงานที่เข้มแข็ง และมีความพากเพียรจากทุก ๆ คนที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วย

เมื่อมาถึงตอนนี้ ชาวเขาเชื่อว่าเป็นหน้าที่ของอาชีพของชาวเขาที่จะขอมความเข้าใจกับท่านผู้ฟังถึงบรรดาสิ่งแต่ละสิ่ง ที่แวดล้อมตัวเราอยู่ว่าต้องมีลักษณะประจำตัวของมันเองอยู่ มิฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ แม้แต่

ตัวของเราเองเมื่อขาดลักษณะประจำของตัวเองไปแล้ว จะไม่เป็น
ตัวของตัวเอง และในที่สุดจิตที่เป็นทาสเสียแล้วก็มีชีวิตอยู่อย่าง
ไม่มีความหมายอะไร ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงไม่เชื่อว่าจะมีสถาปนิก
ผู้พิเศษคนใดที่จะมาออกแบบอาคารเสียหายหมดทุกแห่งได้ จนเมืองทั้ง
เมืองดูเหมือนที่คุมขังเชลยศึกไป

ปัญหาอีกอันหนึ่งก็คือ ทำอย่างไรจึงจะสามารถออกแบบให้มีความ
เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ถ้าเรายังเน้นถึงความสำคัญของความ
ผิดแผกของสิ่งต่าง ๆ หรืออาคารต่าง ๆ อยู่? คำตอบคือ ลักษณะ
ต่าง ๆ ย่อมเกิดจากการจับกันเป็นตัวต้นชั้นของของแต่ละอย่าง ถ้า
สถาปนิกทุกคนรู้จักเคารพซึ่งกันและกัน และพยายามอย่างจริงจัง
ที่จะออกแบบของตนให้สอดคล้องกับแบบของผู้อื่นที่ใกล้เคียง รวมทั้งการออกแบบสวน
และการวางผังเมืองที่เหมาะสมด้วยแล้ว เราก็จะได้รับผลในทางออกแบบที่สอดคล้องกันเป็นอันดีได้ และความ
งดงามในสิ่งแวดล้อมก็จะเกิดมีขึ้น โดยไม่ต้องเดือดร้อน ถึงรัฐบาลแต่
อย่างใด จิต ร่างกาย และวิญญาณของลูกหลานของเราที่ได้รับการ
การอบรมด้วยสิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะเจริญขึ้นอย่างดีที่สุด เพราะ
ลักษณะต่าง ๆ ของสถาปัตยกรรมที่ถูกปั้นขึ้นมาด้วยฝีมือดี และบรรจง
วางไว้ด้วยเหตุผลและขอบเขตที่บริสุทธิ์ใจ รวมทั้งการเคลื่อนไหวที่
อยู่ในขอบเขตที่บรรจงปั้นเอาไว้ของการจราจร รวมทั้งการดำเนิน
ชีวิตของคนที่เป็นไป ด้วยความเรียบร้อย มั่นคง ปราศจาก ความ กลัว
นั่นเอง

และเพราะลักษณะ ของ สิ่งต่าง ๆ มีความงดงามสง่าผ่าเผย ด้วยความ
เป็นตัวของตัวเอง รวมทั้งความมีใจเมตตาเผื่อแผ่ที่มีค่าสูง มีความ
เข้าใจซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจะร่วมมือร่วมใจกันอยู่เสมอนี้เองและ

เมื่อคุณค่าของความเป็นมนุษย์เกิดขึ้นดังนี้แล้ว เราจึงไม่ต้องไปพะวง
ถึงปัญหาเรื่องปริมาณอีกต่อไป

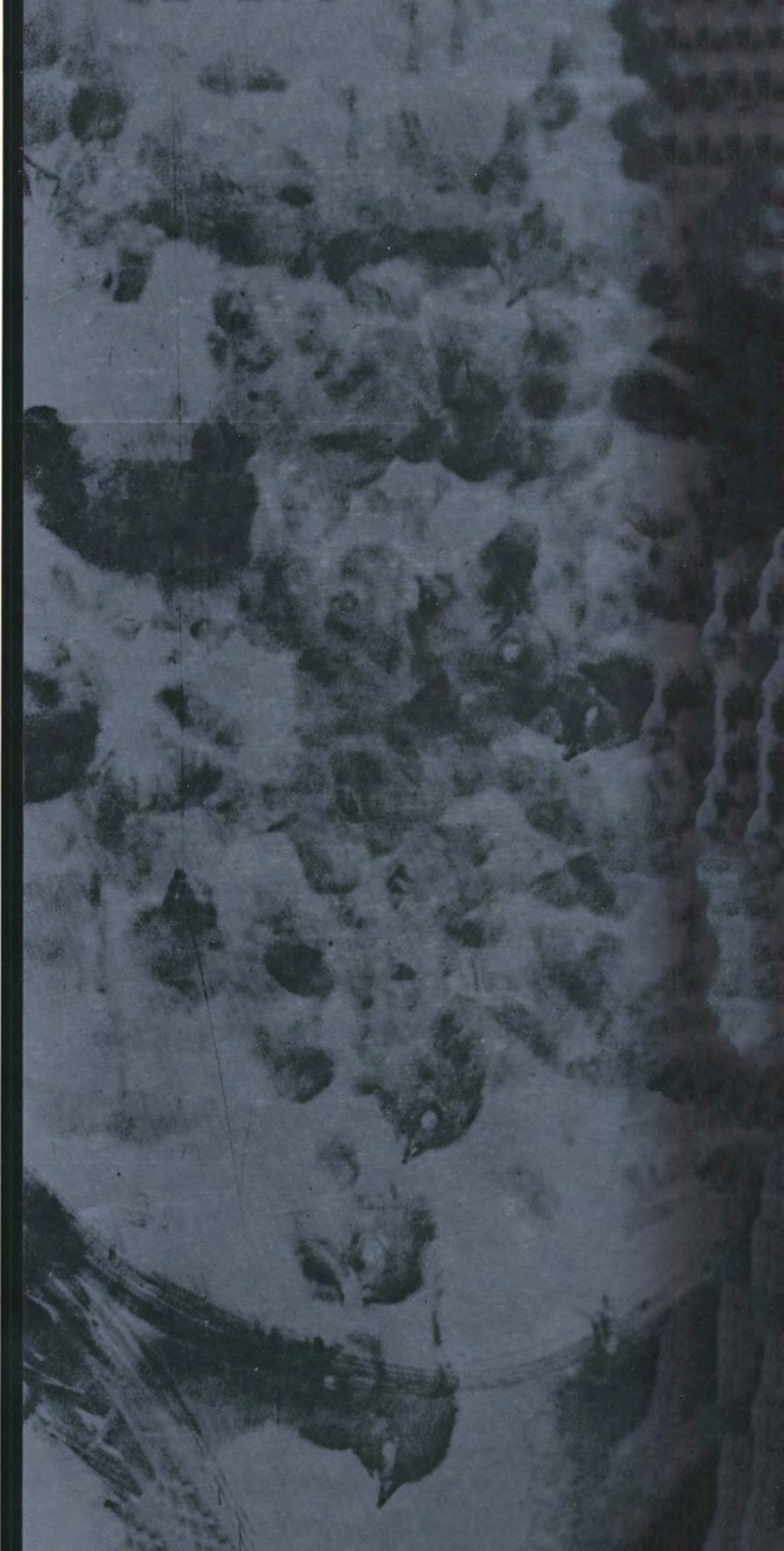
ก่อนจบ ข้าพเจ้าขอเรียนว่า ข้าพเจ้าไม่ลืมว่าการลงมือกับการเดิน
ทางออกไป ในอวกาศของคนเรานั้นมีรสชาติเพียงไร ความจริง
การที่ธรรมชาติมาทำลายเราให้ทำอะไรต่อมิอะไรอยู่ทุกวันนี้ ย่อม
แสดงว่า ชีวิตเป็นการแข่งขันอยู่แล้ว เรากำลังเล่นกีฬา ฟุ้งแหลน
ในอวกาศ เพื่อนักตั้นต้นอวกาศจะให้เห็นได้ ใช้อยู่แล้วในการแสวง
หาความจริงของคนเรา ตามที่มนุษย์ จะมองเห็นได้ภายในกรอบรูปที่
ท่านเปเลโต้เรียกว่าปากถ้ำนั้น

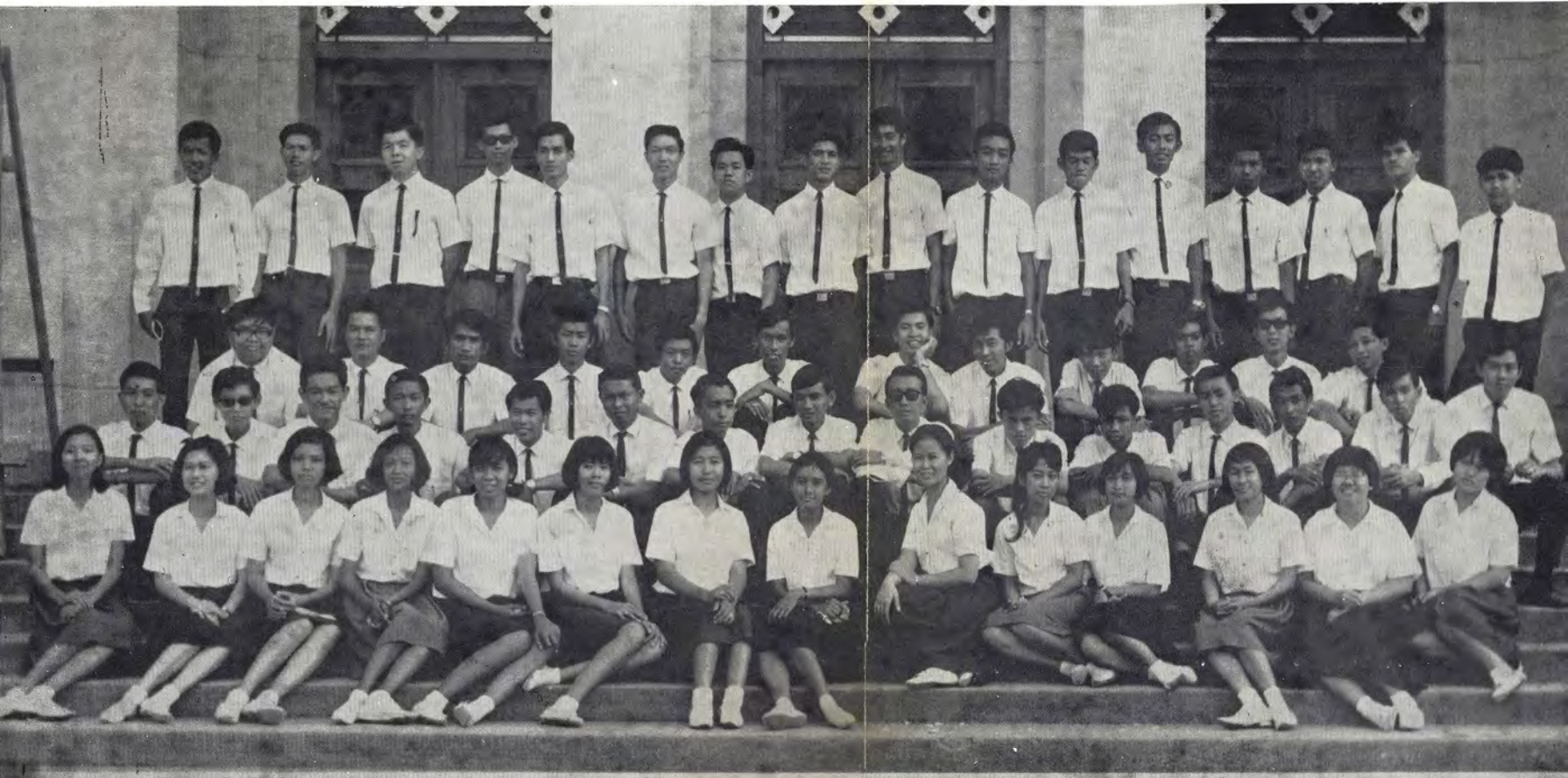
ถ้าจะให้สนุกกันจริง ๆ ในกรุงเทพฯ ของเรานี้ เราจึงขลิบลิ้นเร็ว
ไปยอดตึก ค่อย ๆ เปิดประตูลิฟต์ออกแล้วเราจะถูกเหวี่ยงออกไปใน
อากาศ เมื่อนั้นท่านจะสามารถเดินในอากาศได้ประมาณยี่สิบนาที
โดยไม่รู้สึกว่าจะตกลงมาที่ดิน หรือรู้สึกตัวว่ามีน้ำหนัก ความสนุก
อันเกิดจากการผจญภัยในที่ว่างเปล่าเช่นนั้น จะแพร่ไปทั่วทุกแห่ง
หน และในไม่ช้าเราก็จะมีกีฬาการเดินเล่นในอากาศระหว่างยอดตึก
ระฟ้าที่เต็มไปด้วยเมฆหมอก และเมื่อถึงตอนนั้นข้าพเจ้าขอขยาย
ความอีกสักหน่อย เพราะจะปรากฏว่านักเล่นกอล์ฟทั้งหลายคงได้จัด
ให้มีสโมสรกอล์ฟในอากาศขึ้นมา โดยใช้ยอดตึกหนึ่งเป็นที่ตั้ง
และยอดตึกอีกยอดหนึ่งเป็นหลุม ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะสนุกและ
โก้ที่สุดในยุคอวกาศนี้.

ปาฐกถาโดย ดร. อาโมส ขาง
ณ สโมสรโรตารี กรุงเทพฯ
24 มิถุนายน 2508

บุญยง นิโครธานนท์ ผู้แปล

๑	เบิกบายศรีรับเจ้า	เชิญขวัญ
	บวงสรวงพิภพพิมาน	แว่นแก้ว
	มาเถาะร่วมใจกัน	เป็นหนึ่ง
	ศรีศุภฤกษ์ฟ้าแผ้ว	ผ่องคุณ ๆ
๑	เจิมกระแจะจันทน์แบ่ง	ปรุงศรี
	อบกลิ่นพุทธคุณเจุน	จบฟ้า
	มาลัยแห่งชีวี	สรวมใส่ น้อยเอย
	รวมส่งสถาปต์ย์เจ้า	เจดศีลป์

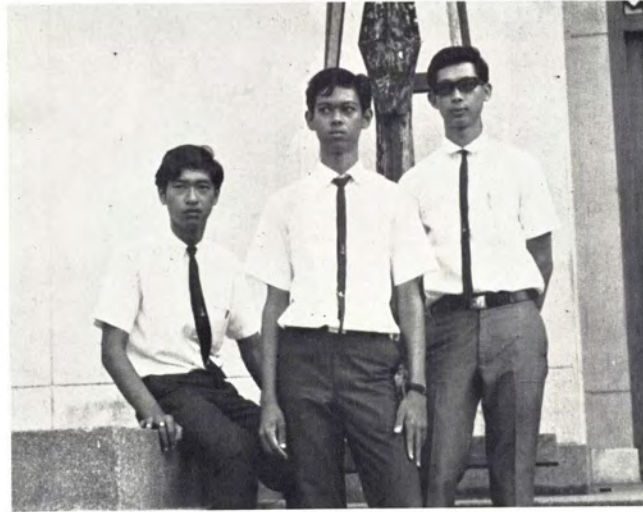
วิชา ชีระอนุวัฒน์

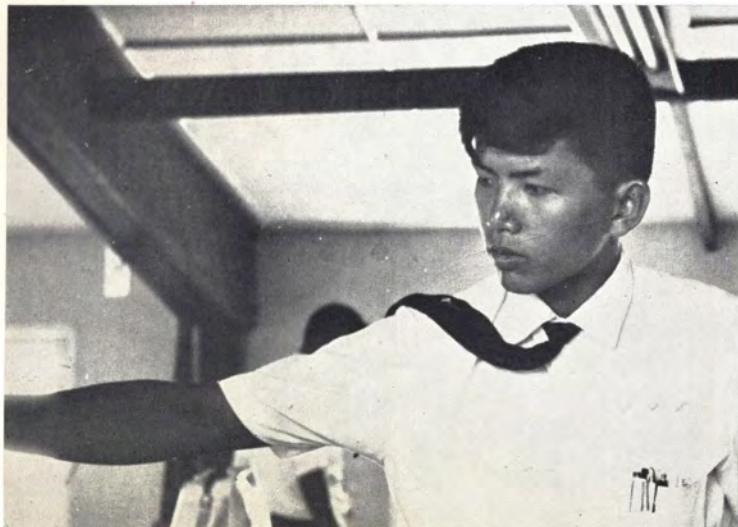
สุชาติ รื่นเรือง

สุภณัฐ นิลรัตน์

พิชัย ตั้งกบตี

วิชัย ตันตราวิวุฒิ

สมชาย สุรพัฒน์

อิสสระ สมิตอบด

พร้อมพรรณ อยู่ประเสริฐ

จิราภา จารุเสถียร

อุดมศักดิ์ วุฒิพงศ์ เลิศวิทย์ แซ่เลี้ยว อภินันท์ บุรณะพงศ์

สรราชย์ เจียมจิต

โกวิทย์ กฤตยเรืองโรจน์ เกวียงศักดิ์ ศักดิ์ตามพูนุสนธ์

ทวีศักดิ์ เจนพานิชการ

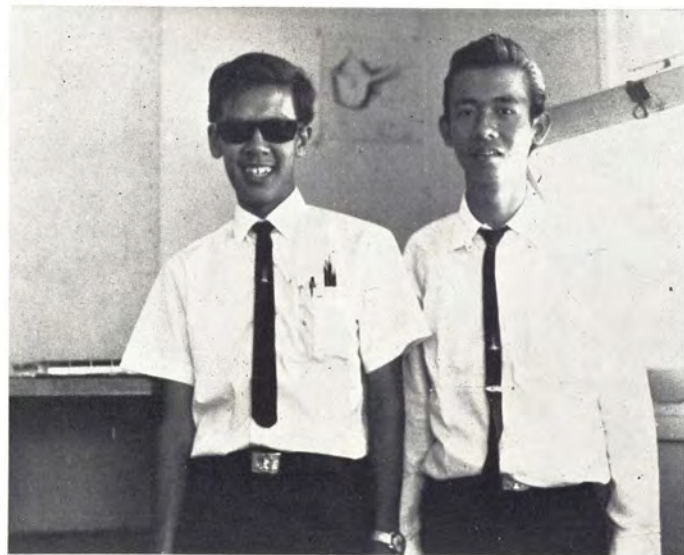

อัจฉรินทร์ พัฒนงกูร

สิทธิศักดิ์ พรหมพิจิตร

นิรันดร์ วโรทัย

พิบูล อารยะพิสุทธิกุล

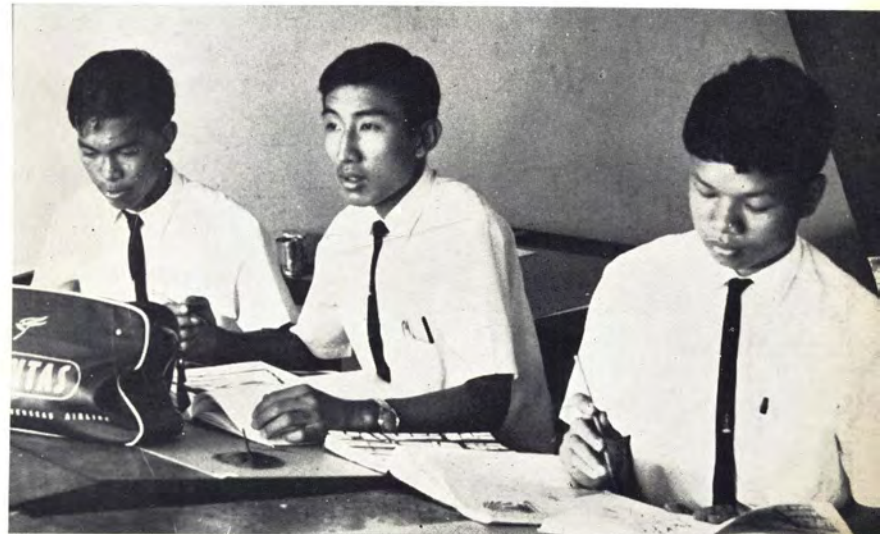
นวลรัตน์ บุญมงคล

สุรางค์ กิ่งหิรัญวัฒนา

สุธีร์ แซ่ลิ่ม

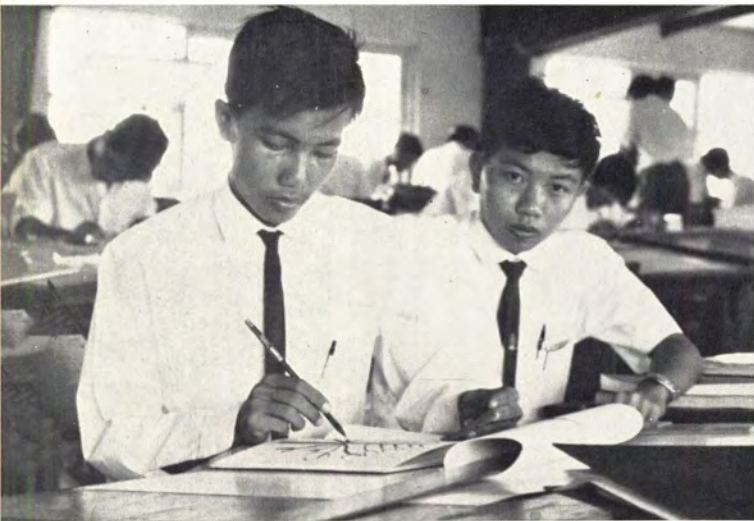

ทินกร ทักษาดิพงษ์

ธงชัย อภาวษุรตม์

สมพจน์ หวังวิริยศักดิ์

จักรแก้ว ทนุนาถ เอกชัย ชูติพงศ์

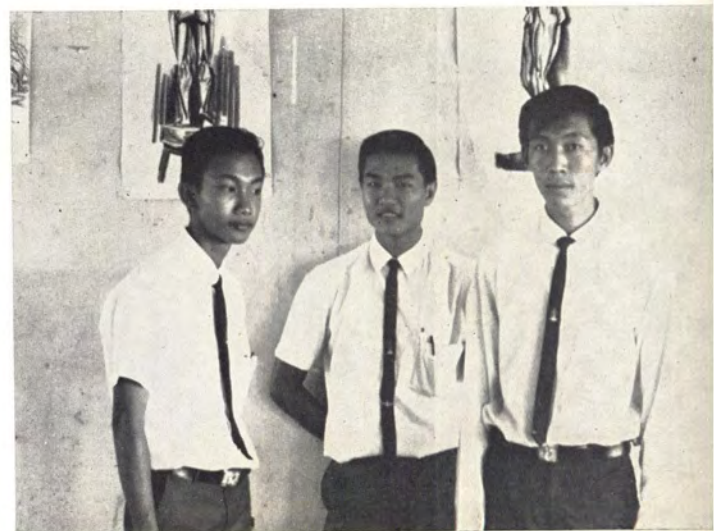
วิชรัตน์ สดประเสริฐ เสวต ตันธนวัฒน์ ธาตรี ประกอบผล

บุญมา สถาบันยวงค์

พรเลิศ รัตรสาร

เปี่ยมันท์ จันทรากุล วิโรจน์ ชีวะประภาพันธ์ สายัณห์ เล็กอุทัย

พรทิพย์ ศิริประกร

ทรงวุฒิ อุทัยวัฒน์ สุขชัย เก่งการค้า ลัญจกร คุปตบุตร พงษ์ จิรโสภณ

อุษณา อภิวัดน์

ต่อตระกูล ยมนาค

วิจิตร ศิวาวิเศษฤทธิ์

สันติ นิมมานนิตย์ กำธร อรรถยุกติ

ศิริทิพย์ รุ่งเรืองศิริวัฒน์

สุชาติ ศุภรัตน์

สมเกียรติ ไตรพันธุ์

กวี รัตนานคม

ศักดิ์สิทธิ์ ศิลปสว่าง

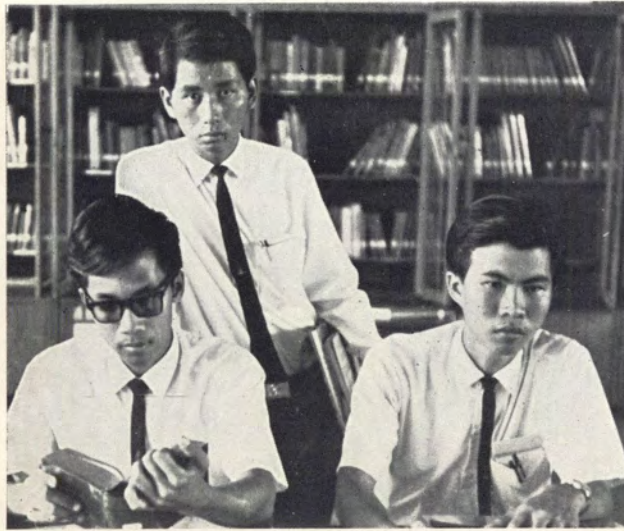

ตรีจักร สัมพันธ์รักษ์ สมชาติ เลขาฉวัญญ์ วุฒิ กุเกียรตินันท์

สุพัตรา เภกษนันท์

ชาติ ทวีศรี สมเจตน์ ยศสุนทร

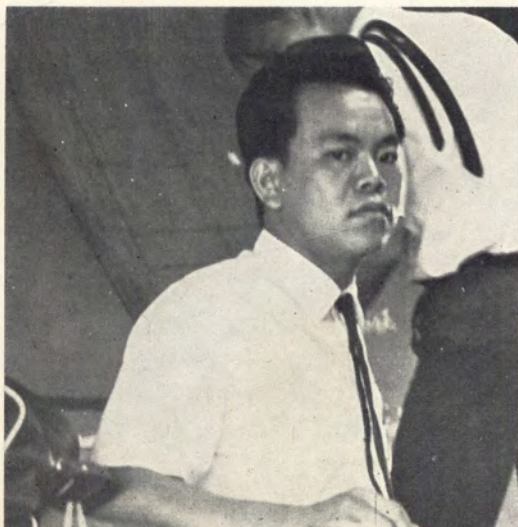
ชัยพฤกษ์ ยิ้มแย้ม พิพัฒน์ อิศระ พงษ์ จิรโสภณ

พลสุข เหล็กพุด ปริญญา ชูศรี

พวงเพ็ญ ต่อสุวรรณ

พิชัย ภูพิชญ์พงษ์

สุภาสรค์นั์ จุลสมัย

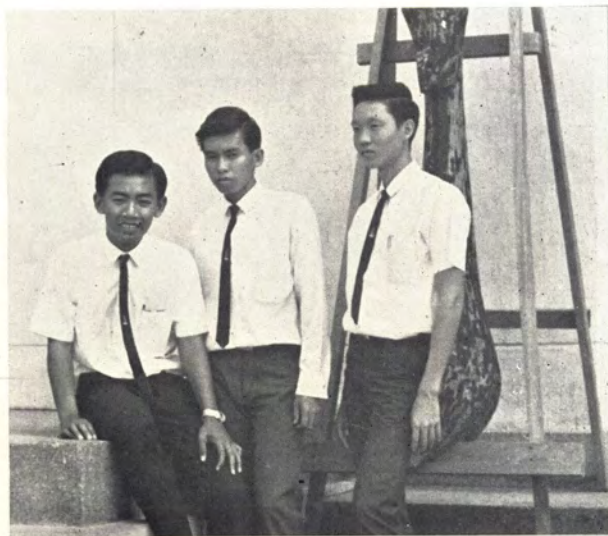

ธงชัย นวาทัน

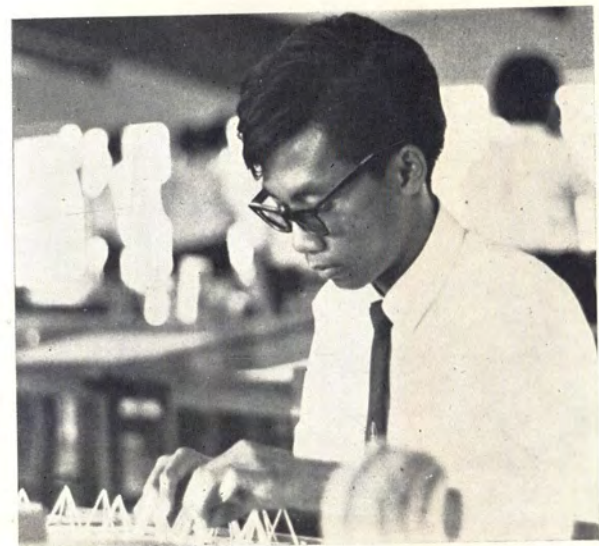
ชมพร ธเนศนิตย์

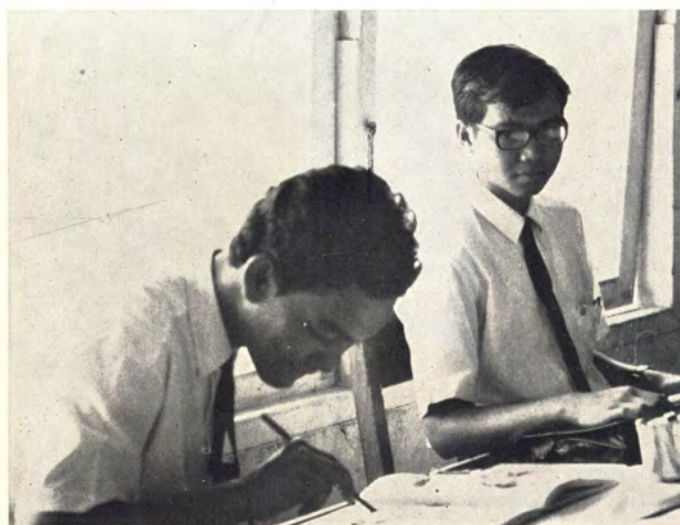
ปิยะบุตร ลีลาองค์ ญาติี ตราโมท ยุทธนา แซ่เซียบ

ชัยพฤกษ์ ยิ้มแย้ม

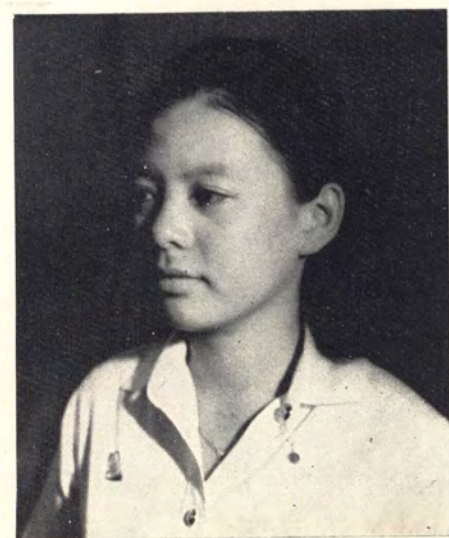

ยงสฤษดิ์ จารุบูรณะ

สมบูรณ์ จันทรเกษม

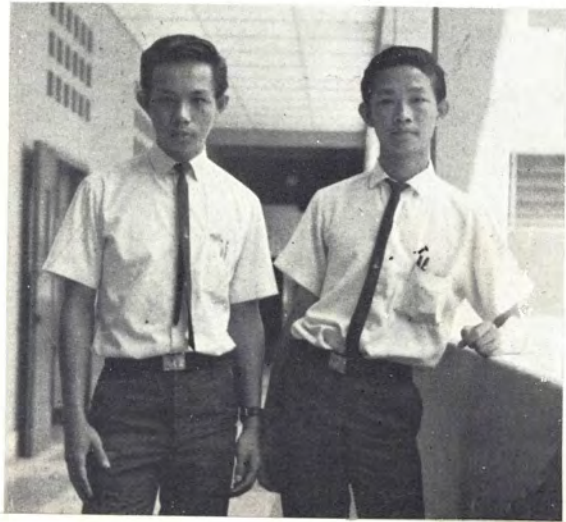
ประจितร สारวิวัฒน์

มีลี หฤษฎางค์กูร

พิทยา นาดกรณกุล

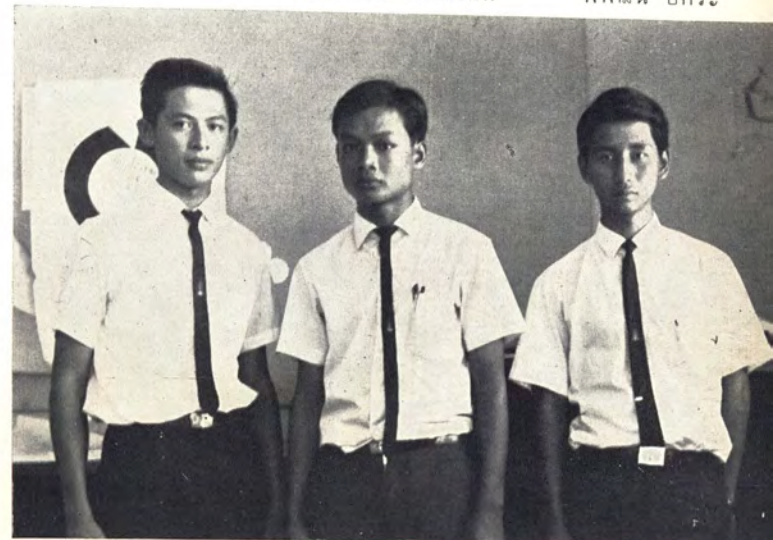
ธง หงส์คารมภ์

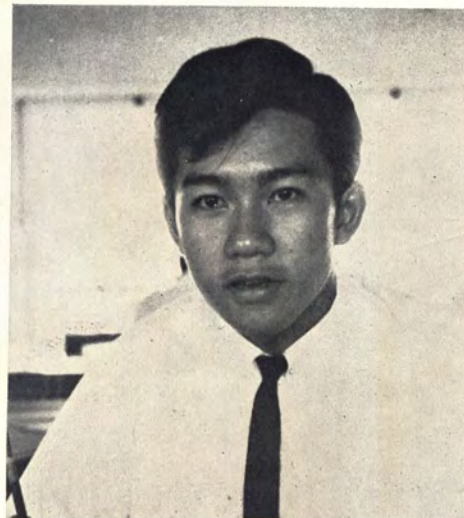
จินตา สายสมร

ประภาพร แสนศักดิ์

พิพัฒน์ อิศระ

สมพงษ์ พานิช

ชูเกียรติ ตั้งวงษ์ไชย

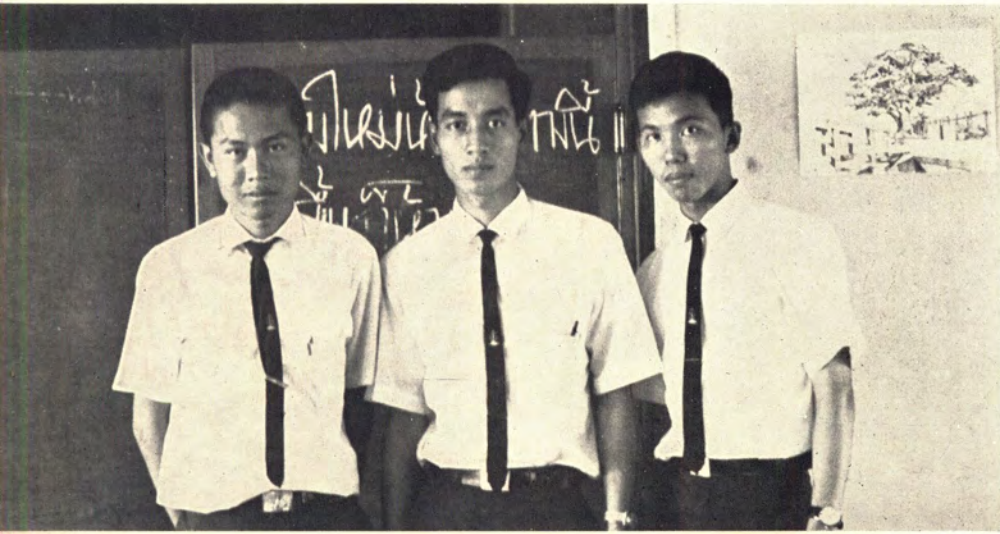

ศรีสุรางค์ ศรีอุตตมะโยธิน

กุลธร เลื่อนทวี

วงศ์ฤทธิ์ ลิมปะเสนีย์

อรรถชัย อุดมทัศน์

นิกร โกศลสุวรรณภูมิ

กษิมา บุรวาต

ผูกดวงน้อง

นายยงสฤชต์ จารุวรรณะ

ตามดวงบ่งชี้ว่าสอบเข้าได้ที่ ๑ เมื่อเด็กขึ้น
อ้อ เป็นลมบ่อย หัวแข็ง ปี ๒๕๐๖ เริ่ม
เป็นสิ่ว อีก ๔ ปีจะได้เป็นสถาปนิกถ้าไม่
Repeat อุปสรรคในชีวิตคือ รุก่อนฟัง อา
หารที่ไม่ควรรับประทานคือปลาจลาม.

นายวิชา ธีระอนุวัฒน์

สงสัยเป็นลูกคนสุดท้าย ชอบเฮฮา เข้าพระ
เข้านางช้านาน เคยถูกต้อยตอนเด็ก ปีนี้จะ
ขัดใจกับผู้หญิงที่ชอบ ๆ อยู่ เรื่องเรียนอย่า
หลง จบแล้วจะได้รับปริญญาที่หอประชุม
แน่นอน.

นายธง หงส์ลดาธรมภ์

พี่น้องมีมาแต่ไม่เกิน ๑๒ คน เล็ก ๆ ต้อง
เคยตกน้ำแต่ไม่ตาย โรคประจำตัวอยู่ที่กระ-
เพาะ ก้นดูร้ว สมองดี ระวังใจร้อน อนาคต
เปียดก่อนบวช.

น.ส. ศิรัทพย์ รุ่งเรืองศิริวัฒน์

แรกเกิดเลี้ยงยาก เจ็บออกๆแอดๆ ขวัญอ่อน

จะได้รับลาจากเพื่อนใกล้ชีวิต ปี ๒๕๑๑ ควร
ได้อ่อน ๆ ระวังพี่น้องจะใส่ความ ทรงผมที่
เป็นมงคลควรเกล้ามวย.

น.ส. มีลี ทฤษฎากัญญา

ตามเกณฑ์ดวงนี้ควรซื้อเป่า กระทบมบาง
แต่ใหญ่ เรื่องสุขภาพต้องระวังเรื่อง น้าหนัก
ตัว การเรียนระยะต้นไม่ต้องสอบแก้ตัว อย่า
แตะต้องยานพาหนะจะเกิดอันตราย ภาษิต
นำโชคคือ อย่าวีหลังับในวัยเรียน.

นายวิจิตร ศิลาวิเศษฤทธิ์

ใจร้อนแต่ดีสนโดษ ปีนี้ต้องข่มอารมณ์ไว้
ถ้าขัดใจกับเพื่อนและผู้ใหญ่ ระวังแม่มาอยู่
จะทำการเรียนเสีย ควรเอาดีทาง Model.

นายสัมพงษ์ ฟานิบ

เมื่อเด็กหัวรั้น หัวดีกินเรือรัง บิดาทำการค้า
แต่ดู โห้ปลาว่าเคยขึ้นตอนเด็ก ระวังจะตกอยู่
ภายใต้อำนาจผู้ที่เหนือกว่า วิธีเรียนจงถือ
หลักความพยายามเป็นที่ตั้ง.

นายสมเจตน์ ยศสุนทร

ดวงนี้บ่งว่า มารดาเป็นคุณหญิง อาว้เป็นสถาปนิก เพื่อนมารักสนุก กระตือรือร้น เลื่อมใสทางพระ ที่บ้านมีพระสมาธิทางตะวันออกเฉียงเหนือ เรียนไม่ต้องวิตก โชคการพนันไม่มีเลย ปลายปี ๐๘ นี้ โรงงานของบิดาอาจจะต้องโยกย้าย ต่อไปอายุจะยืนแต่มีสิ่ว.

นายขำลี ทวีศัพท์

ประสาทอ่อนไหวง่าย เมื่อเด็กป่วยบ่อย ชอบเป็นหัวโจก ใจร้อน เพราะกุมลันคนทำอะไรมักมากเรื่อง ใช้จ่ายไม่ประหยัด ปี ๒๕๐๓ ต้องเคยสูบบุหรี่ คู่ครองจะสวยแต่จน เรียนต้องระวัง.

นายสมชาย สุรพัฒน์

ดาวเสาร์กับราหูถึงกันจึงชอบเดินทาง ไม่ได้อยู่กับมารดาแต่เด็ก จิตใจวุ่นเร แต่รักความยุติธรรม ผู้หญิงที่จะชอบควรมั่งคั่ง การเรียนจะดีถ้าไม่ติดลม อาหารที่เป็นมงคลคือข้าวเหนียว.

นายสิทธิศักดิ์ พรหมพิจิตร

สมองดี มีสติ สกฤติ โครชัดใจเป็นไววาย บวชเรียนจะได้เป็นมหา ถ้าลงทุนการค้าจะล้มจม สตรีม่ายอาจมาข้องเกี่ยวเรื่องคู่ครอง อนาคตควรเอาดีทางลายไทย.

นายต่อตระกูล ยมนา

लगसंश्रद्धंमैनयामाक อนาคตได้ไปนอกเกลียดการประหยัด ชอบเสี่ยงภัย อารมณ์หงุดหงิดไม่ชอบกะเทย ตำนกัพาใจจริงไม่ชอบนัก อนาคตเป็นคนเจ้าชู้แต่ดวงดีเสมอ.

นายพรเลิศ รัตสาร

เคยเกิดบนแพ บิดามีเสน่ห์มาก เป็นคนอ่อนน้อมแต่อ่อนไหว รักการสังคม เชื่อทางไสยศาสตร์ สุราจะนำเรื่องร้ายมาให้ต้องระวัง แว่นสายตาที่เป็นมงคลไม่ควรเกิน ๓๗๕.

นายกำธร อรรถยุกติ

ตามตำราบ่งว่า ชอบเข้าห้องสมุด มักวุ่นเรกับเพศตรงข้าม รักการพนัน ไม่ชอบถือยศ

น.ส. สุภาสรัตน์ จุลสมัย

ตามดวงบ่งว่าเป็นผู้หญิง ผิวดำเล็กน้อย ชอบกัดเล็บ ใจแข็ง ชอบทะเลาะกับครู ชอบการฉ้อเลาะ แต่ถ้าหงุดหงิดจะไม่ให้ร้ายควรวสวดมนต์ก่อนนอนพอแก้ได้ อนาคตจะร่ำรวย

เมื่อตั้งหลักฐานแล้ว ชื่อสุนัขที่น่าโชคคือ
สะเกิดดาวและสกาเวือน.

นายลัญจกร คุปตบุตร

ตามเรือนมูละ บ้านที่อยู่ออกแบบโดยบิดา
เกิดหัวบี รักษงบ กลั้วมารดา แต่งตัวเก่ง
อารมณ์เห่ดหนักบ้อย ๆ บิน้อายัยที่อยู่
การเรียนใช้ได้ ระวังผู้หญิงจะทำให้เสีย
ทรัพย์.

นายญาติ ตราโมท

ตามตำราขอภารดินเข้า บิดาปราดเปรี๊ง
คนตรีไทย ที่บ้านเกิดมีจอมปลวกด้านทิศใต้
เป็นคนหัวอ่อนแต่ชอบคุยฟุ้ง ถ้ามีธิดาควร
ตั้งชื่อว่าเบญจกัลยาณี.

นายสันติ นิมมานนิตย์

ชอบใช้จ่ายหยุมหยิม นิสัยรักการตกแต่งและ
ประดิษฐ์ ทำอะไรต้องระวังเพราะจะไม่ถูก
อารมณ์เพื่อน การเรียนสบาย ตามเรือน
สหัสซ บิดาทำงานด้านหนังสือพิมพ์ ใน
อนาคตจะก้าวหน้าได้เป็นตำรวจ.

นายชัยพฤกษ์ ยัมแย้ม

เป็นคนเจ้าชู้ประคุดิน ร่าเริงแต่ไว้วาย เมื่อ
เด็ก ๆ เคยต่อสู้กับเพื่อนในน้ำ ระวังจะหา
คู่ครองที่แน่นอนลำบาก การเรียนจะผ่าน
สบายถ้าไม่ทุจริตในการสอบ.

น.ส. กษิมา บุรวาต

ตามดวงชื่อแปลว่าฟ้าบันดาล เป็นคนสมอง
ไว ไม่กลัวคนแก่กลัวผี ไม่ชอบสวดมนต์
อยู่ใกล้ชิดกับญาติที่เป็นสถาปนิก การเบื้อ
หน้าจะเป็นศัตรูในการเรียน ระวัง ลักษณะ
เพื่อนที่คบควรสูงกว่าสักคืบ.

นายสมชาติ เลขาลาวณย์

บิดามีมิตรสหายมาก ดวงนี้ไม่โหร้าย นับ
๑ ไมถึง ๑๐ เมื่อเล็ก ๆ เคยประสบอุบัติเหตุ
ชอบการดูแสงเพลิง ต้องมีสมาธิและใจเย็น
การเรียนจึงจะดี เร็ว ๆ น้อาซัดใจกับเพื่อน
ต่างภาค.

นายสรรชัย เจียมจิต

เป็นคนไม่พูดพาลำทำเพลง ความเพียรดี
ประสาทจะเครียดบางครั้งที่ตั้งใจเกินไป พ

นายพิพัฒน์ อิศระ

ตามดวงจบแปดคะแนนไม่ถึง ๖๐ มีบริวาร
มากแต่เกลียดจ๊กไก่ มีอำนาจแต่ไม่มีโอกาส
ใช้ อารมณ์บางครั้งอ่อนแอ รักความยุติธรรม
ขณะนี้ถูกอ้าเภาถล่นแกล้งเรื่องวันเกิด.

นายพงษ์ จิรโสภณ

มีเส้นที่ประจำตัวตกหน้าไม้ไหล มีผู้คอยอุ้มชูเสมอ เมื่อเด็กเคยเป็นลมชักกระตุก เป็นคนกล้าพูดแต่ต้องระวังคำพูดไว้บ้าง เพราะจะพูดตามใจตัวเองเกินไป ยานพาหนะที่เป็นมงคลคือ จักรยาน.

นายวิโรจน์ ชีวะประภานันท์

ขี้หลงขี้ลืม ใจชอบคุยกับผู้หญิงแต่หาจริงไม่ค่อยได้ มีหวังกลัวเมีย เพื่อนกินมากกว่าเพื่อนตาย ของจะหายถ้าไว้ใจคนแปลกหน้า สุขภาพไม่สมบูรณ์นัก ระวังเป็นโรคร้อนใน.

น.ส. พวงเพ็ญ ต่อสุวรรณ

ดวงบ่งชี้ว่าพี่ได้เกียรตินิยม เคยว่างเรียนมาปีหนึ่ง เมื่อเด็กเคยเป็นตาแดง คล่องแคล่วแต่ขี้กุกิ รักวัฒนธรรมใหม่ๆ สุขภาพจะเสียถ้านั่งหลังอย่างกึ่ง สีประจำตัวควรเป็นสีม่วง.

นายป๋านันท์ จันทรากุล

ยึดมั่นในอุดมคติ เป็นผู้มีวาสนาดี แต่หัวแข็ง ตามดวงตอนเกิดบิดาไม่อยู่บ้าน เพศตรงข้ามจะทำให้เสียทรัพย์ ด้านการเรียนจะเสียถ้าขัดใจกับอาจารย์ เพราะฉะนั้นควรสอพลอเอาไว้.

นายสายัณห์ เล็กอุทัย

โกรธใครหาขาก ไม่กลัวคน มีความพยายามรุนแรง ระวังจะมีแฟนจู้จี้ จะแตกคอกับเพื่อนเพราะบ๊องบ่น ห้ามเล่นการพนัน เพราะจะรวบแต่ตอนแรก อุปสรรคการเรียนไม่มี.

นายกุลธร เลื่อนฉวี

เชื่อมั่นในตนเอง มีอำนาจแต่อาจใช้ไม่ถูกที่เวลาโกรธตัวสั้นทำอะไรไม่ถูก เป็นคนยอมภรรยา ระวังอาจต้องโยกย้ายที่อยู่ อนาคตไม่เชื่อไม้เม้ากับสตรี๊กเจอร์ การเสี่ยงโชคไม่มีผลนอกจากโยนหัวก้อย.

น.ส. ศรีสว่างศรี ศรีอุตตะมะโยธิน

ชอบตั้งปัญหาให้ตัวเอง ไม่เชื่อมั่นในตัว ทำอะไรมักลงทุนมาก มีหวัริเริ่มแต่ไม่ทำตลอด บิน้อาจจะเป็นลมต้องระวัง ศัตรูการเรียนคือโรคเล่าได้ อนาคตจะต้องเปลี่ยนนามสกุลอีกครั้ง ชื่อเล่นที่เป็นศรีแก่ตัวคือ เป๊ะ.

นายวงศ์ฤทธิ ลิ้มปเสนีย์

หลอดคอกใหญ่แต่มีเพื่อนมาก ญาติก็เยอะ เคยถูกเพื่อนหลอกบ่อย ๆ ตามตำราบิดาชอบเล่นพระเครื่องแต่เจ้าตัวชอบเพียงพระ ถ้ายึด

สมณเพชรรับรองว่าได้เป็นใหญ่ใน หมู่ศิษย์วัด
อนาคตยารี่เป็นครู.

นายอรธชัย อุกมทัศน์

พูดพังกาย ใจเย็นชอบยิ้ม ชีวิตไม่ตื่นเต้น
มักช่วยเหลือเมื่อถูกขอร้อง มีผู้หญิงหลงรัก
ข้างเดียว ห้ามทำการค้าหรือตั้งโรงสีจะขาด
ทุน เพราะใจชอบบริจาค.

นายเสวต ตันธวัฒน์

อารมณ์ร้อนแรง กว้างขวาง ถนอมหน้าใจ
เพื่อน แต่ขี้เหนียว ถ้ามีลูกอาจจะสุรุษสุร่าย
ระวังจะเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง การเรียนพอ
ใช้ อนาคตเชี่ยวชาญในวัสดุก่อสร้าง.

นายวิษนันท์ สดประเสริฐ

ตามดวงเกิดวันรัฐประหาร จึงไม่โห่ร้าย ใจ
ร้อนไม่ชอบพูดมาก แต่มั่นสมองเปรี๊ยะ สง
สัยว่าชตาเป็นสถาปนิก การเรียนราบรื่น
และขอแนะนำว่าต้องระวังอารมณ์ของตน.

นายทวีศักดิ์ เจนพานิชการ

ดาวเกตุทับลันคน ชอบตกปัญหา เมื่อเด็กเป็น
โรคเกี่ยวกับหลอดลม ยารี่เป็นหมอเสน่ห์
หรือทรงเจ้าเข้าผีอาจจะทำให้เสียสติ ต่อ
ไปควรคิดเป็นทหาร เพราะเกิดวันกองทัพ
บก.

นายชาตรี ประกอบผล

ตามเกณฑ์ชอบวางตัวเป็นผู้ใหญ่ อิตดีเพศจะ
ทำให้รายจ่ายมากกว่ารายรับทั้ง ๆ ที่พยายาม
เลี้ยง ทำงานไม่ควรให้เวลาบังคับ การเรียน
ระวังจะเบื่อ วันคล่องคือวันต้นเดือน.

นายวันชัย ตันตราธิวุฒิ

มีความประณีตในเครื่องแต่งตัว ชอบแนะนำ
ตัวเองแต่เป็นคนขี้ชื่อ เร็ว ๆ นี้เคยเป็นลมใน
น้ำ จุดเด่นประจำตัวคือชอบดื่มเมื่อมีนัด
อนาคตราชาที่ดิน.

น.ส. อุษณา อภิวิวัฒน์

ดาวกาลิกุมลันคน จึงชอบฉุนเฉียว หงุดหงิด
บ่อย เด็ก ๆ เคยประสบอุบัติเหตุอย่างแรงหรือ
เจ็บหนัก ตามดวงเป็นคนหัวบี มีน้องติด ๒
คน บทสวด "ปูเรนคัมโพธิ" จะช่วยได้เมื่อ

นายนิกร โกลศลสุวรรณภูมิ

ตามเรือนปุตตะ เป็นคนสำรวยแต่ไม่รวย
ตอนเด็ก ๆ เคยถูกเชกศิระชะ นิสัยประหยัด
ไม่เป็น ระวังจะได้ภรรยาโดยไม่รู้ตัว การ
เรียนพอจะราบรื่นถ้าไม่เที่ยวกลางคืน.

นายสุชัย เก่งการคำ

ดวงบ่งว่าบิดาทำงานเกี่ยวกับการบัญชี พี่น้อง
ห้าดี หลงในเกมส์กีฬา ต่อไปจะใหญ่โตแต่
เจ้าชู้ประตุติน มีบุตรเป็นนักเทศน์ อนาคต
ห้ามรับซื้อของโจร.

นายพิทยา นาดกรณกุล

สุขใจแต่ไร้เกียรติ มีคนคอยเก้อหนุน เมื่อ
เด็ก ๆ มีเรื่องต้องออกจากบ้าน อนาคตการ
งานหลักฐานมั่นคง แต่จะถูกตุนถ้าไว้ใจคน
ไม่สนิท การเรียนระว่างงข้อสอบ,

นายทรงวุฒิ อุทัยวัฒน์

ตามดวงเป็นคนน้ำนิ่งไหลลึกไม่ชอบแสดงออก
ไม่ชอบคนปากมาก อยากเป็นคนกว้างขวาง
จึงอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ชอบความ
ยุติธรรมจึงเกลียดคอมมิวนิสต์ อนาคตห้าม
ดื่มสุรา ระวังจะเป็นเจ้ามือหอย.

นายธงชัย นาวารัตน์

ดวงบ่งว่าเกลียดของเมา กลัวความสูง ออม
ทรัพย์เก่ง เมื่อเล็กเคยเป็นลมชักกระดูก
ระว่างจะพบกับบุคคลช่วยไปในทางไม่ดี ญาติ
ทางบิดาอาจเจ็บป่วยเร็ว ๆ นี้ อนาคต เต็ม
ในวงสังคม.

น.ส. นवलรัตน์ บุญมงคล

สงสัยมารดาให้ไว้เบียดตอนเล็ก ๆ ตามดวง
เป็นคนมีเสน่ห์ในตัว รักการขับร้องและเต้น
รำ ตกน้ำไม่ไหลแต่กลัวไฟ ลามที่จะไต่ต้อง
ตกใจเสียก่อนจึงจะได้รับ การเรียนจะก้าว
หน้าถ้าไม่พยศ.

นายปิยะบุตร ลีลาengki

คำราบ่งว่าพูดเป็นไฟ เล่านิทานด้นดึกมาก
ด้านสุขภาพต้องซ่อมแซมอีกมาก จุดเด่น
ประจำตัวคือ เครื่องในประเพณี กระหม่อมดี
กระหม่อมและไม่ชี้เกี้ยว อนาคตถ้ามีบุตร
ลักษณะค่อนข้างไปทางบิดามาก.

นายพิชัย ตั้งกบดิ

ตามเกณฑ์ชตาเมื่อเด็ก ๆ สุขชนชอบผาดโผน
ชอบขึ้นต้นไม้ เมื่อโตจึงรู้จัก Lift ตามดวง
ว่าอยู่ใกล้ชิดกับแม่มากกว่าพ่อ ชอบสนุก
ไม่ชอบนักเลงแต่เคยพกมีด ควรคิดถึงเรื่อง
ประหยัดไว้บ้าง อนาคตจะเป็นสถาปนิก
Design โรงพยาบาล.

น.ส. สุรางค์ กิ่งหิรณวัฒนา

ตามดวงว่าประสาทตาไม่สู้ดีนัก บิดาชายของ
เวลานอนดอตแวนเห็นไม้ขีดเวลาฝัน เรียน
สบายถ้าสวดมนต์ก่อนหัวถึงหมอน อนาคต
ไม่ควรทำอะไรเสี่ยง ๆ อริประจำตัวคือเสียง
เครื่องจักรเครื่องยนต์.

นายโกวิทย์ กฤตยเรืองโรจน์

ดวงบอกว่าเกิดในชนบท บิดาเป็นคนธรรมดา
ธรรมดาโม เชื่อฟังมารดา ต่อไปควรเป็นทหาร
อาจได้เป็นถึงชั้นเสนาธิการ ห้ามยึดถือเล่ห์
หลายเป็นสรณ ดวงนี้ถ้าจับหรือตีมีสุราจะ
เสียชีวิตทันที.

นายกว รัตนนิคม

ตามดวงมีความตั้งใจดี ดาวศุกร์เป็นกาลิอุ
กคุมภะ จ่ายเงินไปในเรื่องเครื่องลำอย่างค
มากไป ชอบสาบาน ชอบอยู่เงียบๆ ชอบ
ความลับ สิ่งที่เป็นมงคลคือการสวดมนต์
ไหว้พระ อนาคตระวังจะกลัวภรรยา.

นายพุกพิญญา บุศร์

ดวงนี้บ่งว่าเกิดที่เพชรบุรี เป็นคนใจคอหนัก
แน่นแต่ไม่ถูกกับเงิน ระวังจะต้องแต่งงาน
หลายหน จึงควรปรึกษาทางอำเภอรอบ
คอบ หากสอบควรวัยดหลัก สองหัวดีกว่าหัว
เดียว.

นายสุกณฐ์ นิลรัตน์

ตามดวงเป็นคนต่ำสูง มีความมุมานะดี เด็กๆ
เคยหัดพูดภาษาบักซ์ได้เลยอยู่บักซ์ได้ คิดว่า
ถ้ามีเงินเป็นล้านจะฝากพ่อฝากแม่ไว้ ชอบ
Classic จึงเข้าใจว่าโมเสคคือนักดนตรีใหญ่

น.ส. ชัมพร ธเนศนิคย์

ดวงนี้ โกรธง่ายหายเร็ว ตอนเด็กร้องไห้แล้ว
มักจะโต้ตอบพี่ทุกครั้ง แรกเกิดไม่แข็งแรง
ดาวพฤหัสบดีส่งผลเต็มที่ แสดงว่าบิดามีตำแหน่ง
ใหญ่โตในการทำงาน อย่าทำอะไรมาดโฉน
เพราะการเรียนจะพิการ.

น.ส. บุญมา สถาปัตยวงศ์

ดวงบ่งชัดแจ้งว่ามีลักษณะคล้ายมารดา เป็น
คนมีสมาธิดี โกรธง่ายหายเร็ว กลัวการพอม
มีเสน่ห์ในหมู่เพื่อนฝูงเพราะยิ้มง่าย โรคที่
พึงระวังคือโรคทางตา อนาคตผู้รับเหมาะาใหญ่.

นายสุชาติ สุภารัตน์

แรกเกิด มีมิตรสหายมาก เพราะเกิดตรงกับวัน
สหประชาชาติ แต่มักทำอะไรไม่เป็นไปตาม
เป้าหมาย เป็นคนคาดเหตุการณ์ล่วงหน้าได้
แม่นยำ ถ้าเรียนทางโหราศาสตร์จะได้เป็น
พิภก.

นายประพาฬ แสนศักดิ์

ตามดวงบอกชัดว่าเป็นคนบ้านนอก จึงเกลียด
สังคมชั้นสูง อุปนิสัยไม่ยอมคนง่ายขี้นสิริแรง

กล้า เชื่อในสิ่งที่ตนรู้ สงสัยว่าบิดาทำงานเกี่ยวกับกิจกรรม คู่วรที่ต่องระวังจะมีผิวขาวอนาคตจะได้เป็นสถาปนิกท้องถิ่นถ้าไม่ตกภาษาอังกฤษ.

นายศักดิ์สิทธิ์ ศิลปสว่าง

ดวงบ่งว่าพี่น้องร่วมท้องไม่มีผู้หญิงเลย รักทางพระมาก อดีตชาติเคยบวชพระแต่จำบทสวดไม่ได้ ชาตินี้จึงมักซ์หลงขี้ลืม แต่จิตใจหนักแน่น ฟังระวังเรื่องกิริยาจะทำให้เพื่อนเข้าใจผิด อนาคตเป็นครู.

นายอภิรักษ์ บุรณะพงศ์

เป็นคนปากหวาน รักชาติ ตัดสินใจเด็ดขาด แต่ลืมนวดมนต์ก่อนนอน เพราะไม่ชอบเข้าวัด ระวังนี้ควรอ้อมข้อมถ้าผิดใจกับญาติหรือผู้ใหญ่ งานที่เหมาะสมสำหรับตนควรเกี่ยวกับสวัสดิการ.

นายสมพจน์ หวังวิริยศักดิ์กุล

แรกเกิดเคยโกนผมไฟ มีความเชื่อมั่นตนเองเกินไปจนขัดกับชตาเกิด ชอบการบริจาคน้อยกว่าการกีฬา ถ้ามีลูกผู้หญิงจะสวย โรคประจำตัวคือทอมซิลอักเสบ การเรียนจะสบาย ถ้ามีสิทธิสอบ.

นายเลิศวิทย์ แซ่เลี้ยว

ตามดวงเป็นคนใจเย็นยิ้มเสมอ ปากหวาน ระวังเมื่อมีครอบครัวแล้วจะถูกภรรยาทำให้ซึ่งถึงธรรมชาติ การเรียนไม่ควรจะไปยุ่งกับผู้หญิงที่วัยสูงกว่าแล้วเรียนไปได้สบาย.

นายทินกร ทักษาดิพงษ์

ตามดวงเป็นคนรือร้อ การคำนวณคิดถูกแล้วแต่มักเขียนผิด ทนต่อสิ่งหวาดเสียวได้ไม่นาน ควรเรียนวิธีฝึกฝนทางจิตของเหลวหล่าง การสังคมมักถูกเป็นเจ้าภาพเสมอ ระวังถูกบังคับให้แต่งงาน การเรียนจะสมบูรณ์ถ้าทำใจสบาย.

นายจินดา สายสมร

ตั้งแต่แบเบาะก็มีผู้อุปถัมภ์มาตลอด มีแววจะเป็นคนสำคัญในสังคม การพูดแม้จะมีความอ่อนน้อมแต่มีอำนาจ เคยมีการปั่นเกลียวกับญาติ จุดอ่อนอยู่ที่การทำงานเพราะทำไปก็ชี้แจงไป.

น.ส. พร้อมพรรณ อยู่ประเสริฐ

เนื่องจากดาวศุกร์เป็นศรีเป็นศูนย์พาหะ ตามดวงชอบเล่นดนตรี มีพี่น้องหญิง ๔ คน จึงเลือกสถาปัตยกรรม ๔ ตามดวงเป็นคนผิว

ตำแดง จึงชอบดอกดินกว่าแซบปลิน การเรียนนี่จะไปได้สะดวกถ้าไม่ร้ออ่านสอนผู้ใหญ่ และเป็นคนโง่โง่ง่ายแต่เก็บความไม่ไหวได้ ดี ถ้าตัดสิ่งเหล่านี้ ได้ออนาคตจะเป็นสถาปนิกที่ดีคนหนึ่ง.

นายจักรแก้ว อนุชา

ตามดวงว่าเป็นคนชอบใช้เงินไปในทางที่ไม่ค่อยถูกนัก มักเฮฮาไปกับเพื่อน ตามดวงว่าบิตาเสียที่ประเทศลาว ชอบคณะนี้เพราะบิตาเป็นสถาปนิก ชอบอาจารย์แสงอรุณ การเรียนนี่ดี.

นายเกรียงศักดิ์ ศักตคามพันธุ์สนธิ

ตามดวงว่าเป็นคนมีสมองดี ชอบผู้หญิงในลักษณะของผู้มีความคิด ถึงแม้ว่าตัวจะเล็กและเตี้ย เคยเที่ยวกลางคืนดูหนังรอบดึกเพื่อนล้อไม่โกรธ เพราะเตี้ยวัน เป็น คนไทยแล้ว ไม่น้อยใจเมื่อเตี้ยกว่าอาภัสรา อนาคตอย่าใช้อิทธิพลในการทำงานกับผู้ร่วมงาน.

นายวุฒิ กุ๊กเกียรติพันธ์

ตามลักษณะ ของ ดวงเคย เรียนอยู่ วิศวกรรมไฟฟ้าทำอะไรโดยใช้อารมณ์เฉยเฉียว มักจะพบอุบัติเหตุ บีน้อยอย่างกับผู้หญิงจะทำให้เสียเงินและเสียการเรียน เมื่อมีฐานะได้เป็นสถาปนิกแล้วก็จะแต่งงานไม่คิดเป็นโสด.

นายชูเกียรติ ตั้งวงษ์ไชย

เด็ก ๆ เคยอุบัติเหตุอย่างแรงหรือมีฉะนั้นก็ชุกชน ใจร้อน บิตาเป็นคนรูปหล่อ บีน้อย่าตีมสุราเป็นอันขาดจะพบอุบัติเหตุ ดาวราหูกาลิเดิมมากมดคัน ระวังเรื่องการใช้จ่าย.

นายธงชัย อากาศวัชรุตม์

ตามชตาเกิดเมื่อเด็ก ๆ ชุ่มช้ำตามาก มีอำนาจในตัวเอง จึงชอบการปกครองแบบจอมพล สฤษดิ์ มีญาติชอบกินหมากเคี้ยวสีเสียด เลยทำให้ชอบอ่านคอลัมน์สีเสียด อนาคตไม่ควรเล่นแร่แปรธาตุ.

นายสุชาติ รินเวียง

ตาม เกดชตา ไม่ค่อย เชื่อถือ เกี่ยวกับ ธรรม เด็กแก่น พุดแก่ง เป็นที่รักของบิตาเพราะเป็นลูกคนเดียว จบ ม. ๖ จาก ร.ร. สามเสน เลยชอบอ่านสามก๊ก ราหูเป็นวินาศน์และมรณะ เลยไม่ชอบในสิ่งที่เบ็นกิเลส.

น.ส. พรทิพย์ สิริประกร

ตามดวง เป็นผู้ พุดจาอ่อนหวาน ไม่เหยียดผิว เคยแสดงเป็นนิ โกรในงานโรงเรียน เคยมีเพื่อนเป็นชาวฝรั่งเศส อริประจำตัวคือ การทรงเจ้าเข้าผีและการทะเลาะวิวาท อย่าใช้อารมณ์เฉยเฉียวกับผู้ใหญ่การเรียนจะไปได้ดี.

นายพิชัย กุฬพิชญพงษ์

ตามดวงเป็นผู้ที่มีลักษณะตระหนี่เพราะเกิดวัน ออมสิน ระวังเพื่อนชวนดื่มสุรา ปีนี่ไม่ควร เดินทางไกลของจะหาย ตามดวงพูดจากับผู้ หญิงไม่ค่อยอดนัดจึงไม่มีแฟน ถือว่าการจับไก่ อยู่ที่โชค อย่าหลงจนเกินกว่าเหตุการณ์เรียน จะชบเซา.

น.ส. จิราภา จารุเสถียร

ตามชตาเกิดว่าเมื่อเด็กๆเจ็บป่วย หรือมีอะไรนั้น ไม่ชอบทานไอ้เลี้ยงเพราะทานแล้วเป็นลม ปีนี่ ควรระมัดระวังเกี่ยวกับเครื่องจักรเครื่องยนต์ อย่าขับรถเองจะทำให้ตกใจง่าย.

น.ส. สุพัตรา เลกณันท์

ตามดวงว่ากำพร้าบิดา เนื่องจากดาวพุธเป็น กาลี่มากมุลคนจึงทำให้ไม่โง่ง่ายหายเร็ว ลืม ง่าย ควรสวมคมนตรีก่อนนอน สวดบทพุทฺเรณ คัมโพธิ์ ใส่บาตรอย่างน้อย ๑๘ องค์จะทำให้ การเรียนป็นนี้ดีอย่างคาดไม่ถึง.

นายตรีจักร สัมพันธ์ธารักษ์

ตามดวงบอกว่าบิดาเป็นผู้ที่มีความรู้ดี สนใจ เกี่ยวกับธรรมะด้วยจึงไม่ดูไม่ดี ตามดวงว่า สายตาเริ่มสั้นตั้งแต่ ๒๔๙๖-๒๕๐๓ ในระยะ นี้ ปัจจุบันนี้น้ำหนัก ๑๑๒ ก.ก. เหว ๔๖

นายยุทธนา แอ้เสียบ

เป็นลูกหัวแก้วหัวแหวนของบิดามารดา เป็น ดวงที่คิดถึงบ้านอยากกลับบ้านเร็ว ๆ บ้าน ได้รับลมจัดเพราะอยู่ใกล้น้ำมีเรือพายลำเดียว อนาคตไม่ควรค้าขายเกี่ยวกับ Hard ware กติประจำใจคือ "การทำผิดคือการทำไม่ถูก"

น.ส. อัจฉริน พัฒนางกูร

ตามดวงเป็นคนชอบคบเพื่อน เรียนหนังสือ เก่ง ดาวเกตุเป็นศูนย์พาหะอยู่ปากทวาร ดวงนี้จะสนใจทางโหราศาสตร์ ปู่เป็นหมอดู อริประจำตัวคือใจร้อน บ้านเดิมอยู่จันทบุรี จึงไม่ชอบเจมส์ตีน แต่ชอบเคนเนดี.

นายสมบุรณ์ จันท์เกษม

ดวงนี้เป็นผู้ที่รักความประณีตศิลป์ อย่าดื่มสุรา ดื่มแล้ว จะยุ่งกับผู้หญิง จะหาเหตุว่า สุราพาไป อย่าเดินทางไกลในปีนี้ของจะหาย การเรียน สอบได้ถ้าไม่ประมาท ว่าแม่หม้ายดีกว่า Old maid อยู่นครปฐม ไม่ได้วัดว่าเจตีย์ สูงเท่าไร.

นายอิสสระ สมิโตบล

ตามดวงเป็นคนเงียบ แต่ไม่ยอมคน ทำ Model บ้านของคุณเจน ก่อนเข้าสถาปัตย์ ศัตรูประจำใจคือกลัวสิ่งลึกลับ การงานในอนาคตคือปากไก่ไม้ไผ่.

นายนิรันดร์ วิโรทัย

ดวงนี้อ่าเล่นการเมืองเพราะหัวรุนแรง ถ้าบวชเป็นพระก็เคียงกับสมภาร ไม่ควรดื่มสุรา จะทำให้การเรียนต้องมีการแซม หญิงที่เป็นสิริมงคลคือคนผิวขาว ศัตรูทางใจคืออารมณ์รุนแรง.

นายประวิตร สารวิวัฒน์

ดวงนี้เกิดเทวฤกษ์ จึงชอบคุยกับเพศตรงข้าม ไม่ชอบอยู่เป็นที่ ออกจากบ้านตั้งแต่เด็ก ๆ ชอบกินข้าวมากที่สุดในโลกจึงเรียนศิลปกรรม เพื่อออกแบบช้อน อนาคตระวิงจะถูกชักตาบเกี่ยวกับงานที่ทำได้.

นายเอกชัย ชูติพงศ์

ดวงนี้ทำงานหนักไม่ค่อยได้ เพราะสุขภาพไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร บิดาเป็นข้าราชการทำงานข่าวจังหวัด จึงคิดว่าจะทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับเกวียน เคยเรียนวัดสามจีน แต่จบ ๘ ที่น่า อริคือไม่ชอบให้เพื่อนเรียกว่าเตี้ย.

นายอุดมศักดิ์ วุฒิพงศ์

ดวงนี้ชอบเดินทางแม่ ไม่มีสตางค์ รถโปก ก็ยังเคย รู้จักศิลปะแม้กระทั่งซันดิมง ตามดวงว่ามีพี่สาวเป็นพยาบาล และตามจักราศีว่าเมื่อต้นปีนี้มีลาภได้แหวนวงหนึ่งจากพี่ เคยอยู่เชื่อนชยันนาทเลยไม่ได้ ไปเชื่อนภูมิพล เสือสี่ที่ใส่แล้วไม่เป็นมงคลคือเสือสี่แสด.

นายสมเกียรติ ไตรพันธ์

ตามดวงนี้เป็นคนมีอารมณ์เร้นเริง ทำอะไรมักได้ครึ่งเสียครึ่ง เข้าใจว่าทีมชาติไม่ใช่ทีมฟุตบอล ควรจะสวดมนต์อุทิศส่วนกุศลแต่ญาติที่ล่วงลับไปแล้ว History ก็จะสามารถอริประจำใจคือการใจเย็นจนเกินไป.

นายสุธีร์ แซ่ลิ่ม

ตามชตาเกิด โมโหร้ายใจร้อน ทำใครไม่ได้
ต็อกชกตน พุฒภาษาจีนได้เพราะเป็นคนจีน
ชอบสนใจในทางพระ เด็ก ๆ เคยเอาดินมา
ปั้นทำเป็นรูปพระ ดวงนี้เคยเดินทางไปต่าง
ประเทศ ที่บ้านทำสวนยาง อนาคตจะเป็น
ผู้ Design เครื่องกรีดยาง.

นายพลสุบ เหล็กพูล

ตามชตาเกิดในปีนี้ห้ามยุ่งเกี่ยวกับเพศตรงข้าม
การเรียนจะได้ไม่ครบทุกวิชา ราบูอยู่เรือน
บัตตนเป็นเตชด้วย ระวังจะอยู่ได้อิทธิพลของ
หญิงผิวดำ ชี้นบกลงเรือให้ระมัดระวังหน่อย
อนาคตห้ามทำงาน เกี่ยวกับ สิ่งที่เป็น กิเลสทั้ง
หลาย.

นายพิบูล อารยะพิสุทธิกร

ตามดวงชอบอยู่กับบ้าน ทำงานมักเบือเร็วแต่
มีความมานะอยากจะทำ ชอบวิชาสถาปัตยกรรม
จึงเลือกเทคนิคบางมตอันดับ ๔ อนาคตจง
ระวังเรื่องอดีตโทษให้จงหนัก.

สองสถาปนิกผู้ยิ่งใหญ่ในวงการสถาปัตยกรรมศึกษา

เอกชัย

ในวงการสถาปัตยกรรมศึกษาทั่วโลก ผู้ที่ควรจะได้รับยกย่องว่าเป็นผู้วางพื้นฐานที่ได้ผลดีที่สุด คือ Prof. Walter Gropius ซึ่งเริ่มงานตั้งแต่ได้รับตำแหน่งผู้อำนวยการแห่งสถาบัน Bauhaus อันมีชื่อเสียงในเยอรมันี่ มาจนกระทั่งเป็นหัวหน้าแผนกวิชาสถาปัตยกรรมที่ Harvard University รวมระยะเวลาประมาณ 34 ปี (1918–1952) ปัจจุบันนี้ ท่านได้ลาออกเพื่อประกอบอาชีพส่วนตัว พร้อมกับถือโอกาสพักผ่อนและตั้งรกรากอยู่ที่ Cambridge, Massachusetts ในครึ่งศตวรรษหลัง สถาปนิกที่ควรจะได้รับยกย่องว่ามีบทบาทสูงเด่นในวงการสถาปัตยกรรมศึกษา เห็นจะได้แก่ Paul M. Rudolph แห่ง Yale University และ Louis I. Kahn แห่ง University of Pennsylvania

PAUL MARVIN RUDOLPH (46) หนึ่งในบรรดาศิษย์เอกของ Gropius แต่ไม่ได้แสดงว่าได้ยอมรับอิทธิพลของอาจารย์ ไว้เลย กลับแสดงความ ตื้อรั้นในเรื่อง ความเชื่อทาง สถาปัตยกรรม ไปคนละแนวกับอาจารย์เสียอีก และเป็นผู้หนึ่งที่แสดงความสามารถทั้งผลงานทางสถาปัตยกรรมและทางการสอนได้สำเร็จผล

"Theory must overtake action." Rudolph ว่า เพราะฉะนั้น สถาปนิกควรได้ทำการสอนในสถาบันการศึกษาด้วย ซึ่งจะช่วยให้สามารถสร้างผลงานได้เป็นที่น่าพอใจยิ่ง ดีกว่าสถาปนิกที่มีได้ทำการสอนเลย เพื่อความเข้าใจใน development of theory ละก็อย่างน้อยสถาปนิก ควรจะทำโอกาสสัมพันธ์ติดต่อกับสถาบันการ

ศึกษาไว้ แม้ว่าจะมิได้ทำการสอนประจำก็ตาม จะโดยเป็น visitor critic หรือเป็นอาจารย์พิเศษก็ได้ย่อมจะมีโอกาสดีกว่าผู้อื่น

เป็นผู้หนึ่งที่มีชื่อเสียงเด่นพอที่จะดึงดูดนักศึกษาผู้สำเร็จปริญญาตรีทางสถาปัตยกรรมศาสตร์มาศึกษาต่อในชั้น Master's class ที่ Yale ได้เป็นจำนวนมาก

มีโอกาสดู Design งานที่เป็นสถาบันการศึกษามากเพราะมีความเข้าใจในเรื่อง Education และ Architecture เช่นที่ Greeley Memorial Lab., School of Forestry, Yale University; ที่ Mary Cooper Jewett Arts Center, Wellesley College; ที่ Sarasota High School, Sarasota, Florida ซึ่งเป็นผลงานที่ Rudolph เองพึงพอใจมาก และที่ Yale School of Architecture & Design

งานของ Rudolph ส่วนมากแสดงให้เห็นอิทธิพลของพวก Period Architecture มากมาย เช่นการใช้ Space เช่นเดียวกับสมัย Renaissance

Rudolph ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่ม Rectangular Plasticity ซึ่งมี Corbu เป็นผู้นำ แต่ก็ไม่เห็นด้วยกับ Corbu's Plasticity ที่แสดงไว้ ณ โบสถ์ Ronchamp Rudolph ทว่า Conceive หรือ Pretentious ในเรื่อง Structure ความคิดเห็นชัดกับ Mies อย่างรุนแรงในเรื่องที่ว่า สถาปัตยกรรมไม่ควรฝังตัวอยู่ใน

Form เดียวคือกล่องสี่เหลี่ยม มักมีความเห็นขัดแย้งกับบรรดาสถาปนิกที่มีชื่อเสียงทั้งหลาย

ผลงานและปรัชญาทางสถาปัตยกรรมของ Rudolph จัดอยู่ในกลุ่ม Experimentalism ซึ่งมี John Dewey นักศึกษาผู้ยิ่งใหญ่ของสหรัฐเป็นผู้วางรากฐาน มีความเชื่อว่า สถาปัตยกรรมจะต้องมี Visual Impact และมีความสัมพันธ์กับอาคารข้างเคียง และเชื่อว่าสถาปัตยกรรมคือการค้นหาสิ่งที่เรียกว่า Unknown อย่างไม่มีวันสิ้นสุดด้วยปัญญาที่มีพื้นฐานทางสถาปัตยกรรม

ปัจจุบันลาออกจากหัวหน้าแผนกวิชาสถาปัตยกรรมจาก Yale ทำงานส่วนตัวมีสำนักงานในรัฐ Florida และ Connecticut

แม้ว่าระยะของการทำงานในมหาวิทยาลัยค่อนข้างจะสั้น แต่ก็ได้แผ่อิทธิพลและวางรากฐานความเชื่อในสถาปัตยกรรมไว้มาก ดังจะเห็นได้จากงานของสถาปนิกกลุ่มหนุ่มทั้งหลายทั้งที่เป็นศิษย์และไม่เป็น

LOUIS ISADORE KAHN (63) เกิดในเกาะที่เป็นดินแดนของรัสเซีย แต่มาศึกษาและทำงานทางสถาปัตยกรรมในสหรัฐตลอด ปัจจุบันเป็น Professor of Architecture ที่ University of Pennsylvania และ Visiting Professor of Architecture ที่ Yale University มีโอกาสทำงานทางสถาปัตยกรรมน้อยชิ้น แต่ละชิ้นที่ทำออกมาไม่ว่าจะเป็น Project หรืองานจริงก็ตาม ได้แสดงวิวัฒนาการของปรัชญาทางสถาปัตยกรรมของตนเองได้ดีมาก ผลงานแสดงความเป็นปัจเจกภาวะ (Individuality) ได้อย่างชัดแจ้ง

เป็นผู้ที่ซื้อตรงต่อปรัชญาของตนเองเป็นอย่างยิ่ง ไม่ยอมเขวไปทดลองปรัชญาสถาปัตยกรรมแนวอื่นหรือของ Master ผู้อื่น ดังเช่นที่ Saarinen ปฏิบัติอยู่ก่อนสิ้นชีพ หรือ Johnson กระทำอยู่ขณะนี้

เป็นเจ้าของปรัชญาทาง Space ที่ว่า Space ต้องแบ่งเป็นสองลักษณะคือ "to serve" space และ "being served" space ซึ่งสถาปนิกทุกท่านต้องเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่ม Brutalism คือกลุ่มที่แสดงโครงสร้างให้เห็นชัดเจน ถือว่าการเดินท่อเดินสายไฟเป็นส่วนประกอบของการจัดสถาปัตยกรรมภายใน อันเป็นอิทธิพลที่ได้จากผลงานของวิศวกร จะเห็นได้จากงานของเขาที่ Yale Art Center แม้ว่าจะ Subtle กว่า ในเรื่องการใช้วัสดุที่สำเร็จผลในทางสถาปัตยกรรม

บางครั้งก็ถูกจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกับ Rudolph คือ Rectangular Plasticity แต่ผลงานแสดงให้เห็นความสามารถในการประสานประโยชน์ใช้สอยทางจิตและทางวัตถุได้สำเร็จผลกว่า

เป็นผู้เคารพในปรัชญาสถาปัตยกรรมของสถาปนิกทั่วไป ไม่แสดงความเห็นขัดแย้งโดยชัดเจนกับ Master ผู้ใด หรือแม้แต่ concept ของนักศึกษาสถาปัตยกรรม

เนื่องจาก มีโอกาส ทำการสอน สถาปัตยกรรมอยู่ถึงสอง มหาวิทยาลัยพร้อม ๆ กัน จึงทำให้นักศึกษาโดยเฉพาะ master's class

สนใจมาศึกษาภายใต้ direction ของ Kahn มากกว่าปกติ

ทั้งสองท่าน ได้ทำงาน ทางสถาปัตยกรรม ศึกษาเป็นเวลาพอสมควร และทั้งสองท่านเป็นผู้ direct master's class ของสองมหาวิทยาลัย Kahn อยู่ที่ University of Pennsylvania Rudolph ที่ Yale University Kahn ได้มีโอกาสร่วมงานสอนกับ Rudolph ที่ Yale เสมอ ในฐานะ Guest Lecturer และ Visitor Professor สำหรับชั้นปริญญาตรี และร่วมคณะ Jury สำหรับ master's class

ผลงานทั้งสองท่านแสดงความเป็นเจ้าของกลุ่มที่ควรจะเรียกว่า "IN-AND-OUT" Architecture ของ Rudolph นั้นแสดงในทาง Horizontal (งาน High School ที่ Sarasota) ของ Kahn แสดงทาง Vertical (งานที่ Medical Research Laboratory, University of Pennsylvania) ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมลักษณะที่สร้าง Imaginative Growth (จินตนาการเฟื่องฟู) ให้แก่ mind ได้ อดี จะกล่าวให้ชัดก็คืองานของ Rudolph ปลูกจินตนาการเฟื่องฟูได้สำเร็จผลทาง Elevation ขณะเดียวกันที่ Kahn ทำได้สำเร็จผลทาง Plan

เล่าจื้อ บรมศาสดาชาวตะวันออกเคารพคุณลักษณะนี้มานานแล้ว ที่ว่า "An unfinished vessel can be formed differently".

คำสนทนากับงานสถาปัตยกรรม

เก็บความจากการสนทนาระหว่างอาจารย์ วทีญญ ฒ กลาง
กับ นิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จังหวัดนครราชสีมา

ผู้สนทนา อาจารย์ วทีญญ ฒ กลาง
 ยังยุทธ ฒ นคร
 เจคนัน บุญยประสพ

ถาม เรานำเอาศาสนา มา Apply ในงานของสถาปัตยกรรมใน
รูปใด

ตอบ ที่ว่าเอาศาสนา Apply คงหมายความว่าเอาหลักการทาง
ศาสนา ไม่ได้เอาตัวศาสนา ถ้าจะว่าเอาหลักการมาใช้ ศาสนาที่
พูดถึงก็คงจะหมายถึงศาสนาพุทธ หลักในทางศาสนาพุทธที่เห็นว่า
จะนำมาประยุกต์ในงานสถาปัตยกรรมได้นั้นคือ หลักทางจิตประการ
หนึ่ง กับหลักในการวินิจฉัยปัญหาให้กระจ่างอีกประการหนึ่ง ผม
จะขอพูดอันหลังก่อนคือ หลักในการวินิจฉัยปัญหาอันเป็นหลักอริย-
สัจจ์ของพระพุทธเจ้า (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) ได้แก่การที่เรา
จะประยุกต์ว่า ทุกซ์นั้นเป็นเรื่องของปัญหาในงานสถาปัตยกรรม

สมมุติควรแปลในลักษณะว่า ปัญหาที่ประกอบด้วยอะไรบ้าง มีข้อมูลต่างๆ อะไรบ้าง เราพยายามรวบรวมข้อมูลให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ นิโธ ซึ่งตามความหมายทางพุทธศาสนาหมายถึงสถานที่พันทุกข์ เราประยุกต์เสียว่าเป็น จุดมุ่งหมายในชั้นปลายเมื่อแก้ปัญหาคิดได้แล้ว อันเป็นการบรรลุจุดมุ่งหมายที่ดีที่สุด มรรคคือแนวทางที่จะให้บรรลุถึงทางดับทุกข์ เราก็ประยุกต์เสียว่าเป็นวิธีการที่จะแก้ปัญหามากๆ ซึ่งย่อมประกอบด้วยหลายวิธี เท่าที่กล่าวมานี้ ยังมีทางเปรียบเทียบได้กับการบริหารว่ามีส่วนตรงกันอยู่มาก วิธีวินิจฉัยของการบริหารก็คือวิธีตัดสินใจ ในชั้นบริหารทุกชั้น จะเป็นชั้นยอด ชั้นกลาง หรือชั้นต่ำก็ตาม ลักษณะการบริหารคือการตัดสินใจ ก่อนที่เราจะตัดสินใจเราต้องวางจุดมุ่งหมายให้ได้ว่าจุดมุ่งหมายของเรื่องคืออะไร ขั้นที่สองหาข้อมูลที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายนั้นให้ครบถ้วน ขั้นที่สามมองดูลูกข่ายของเรื่องที่จะช่วยในการตัดสินใจให้ได้หลายๆ ทางแล้วเปรียบเทียบ เลือกทางบรรลุจุดมุ่งหมายที่ดีที่สุด เสร็จแล้วถึงขั้นตัดสินใจ

จากหลักดังกล่าว เราเอามาใช้ในหลักของสถาปัตยกรรมคือหลักที่จะวางรูปความคิดของเราในการ Solve ปัญหาทาง Design ให้เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของ Problem ที่ได้รับแล้วหาข้อมูลของเรื่องนั้นๆ เช่น ข้อมูลว่าด้วยวัสดุการก่อสร้าง ข้อมูลว่าด้วยความต้องการที่จะใช้ Space ข้อมูลว่าด้วยความต้องการเพื่อใช้ลักษณะของอาคารในบางแง่บางมุม เช่นในเรื่องแสง เสียง การระบายลมธรรมชาติภายนอก ตลอดจนหาข้อมูลว่าด้วยลักษณะของโครงสร้างที่เหมาะสมกับวัสดุที่เราพึ่งหาได้ในท้องถิ่น เรื่อยไปจนถึงฝีมือช่างและงบประมาณเป็นต้น เมื่อหาข้อมูลเหล่านี้ได้พร้อมแล้ว ก็วินิจฉัยดูในแง่หาทางที่มันจะเป็นไปได้หลายทาง ในแง่ของ

โครงสร้าง ในแง่ของวัสดุ เพื่อแก้ปัญหาทางวิธีสร้างและตรงกับงบประมาณที่สุด นี่เป็นจุดเริ่มต้นของการตัดสินใจ ในการใช้ความคิด เมื่อเราวางแนวลงไปได้พอสังเขปแล้ว พยายามทำความเข้าใจข้อมูลให้กระจ่าง ทำสมาธิ ทำให้ใจให้แน่วแน่ เลิกคิดถึงเรื่องรบกวนทั้งหลาย ครุ่นคิดอยู่เรื่องนี้ คิดไปพร้อมๆ กันทุกอย่างแล้วคุณก็จะพบว่า คุณได้เล็งรู้อะไรกับปัญหาพร้อมๆ กันได้เกือบหมดแล้วจะเหลือช่องทางอยู่เพียงบางส่วนของที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติม แต่วิธีที่จะฝึกตนเองให้ได้อย่างนี้ไม่ควรไปเริ่ม โดยการนึกสร้าง ปัญหา หรือ Problem ที่ยาก ลอง Solve ปัญหาที่ Program ที่เล็กๆ ง่ายๆ ไปก่อน โดยวิธีนี้แล้วคุณจะมีประสบการณ์ และทำ Design ได้ โดยวิธีที่ผมนำให้ฟัง

ส่วนข้อที่ว่า เราจะเอาหลักทางศาสนามาใช้อย่างไรนั้น จุดมุ่งหมายของศาสนาที่อยากให้เราทำสมาธิก็เพราะเหตุว่า เรื่องของศาสนาเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับจิต ทุกคนคงจะรู้ว่า สภาพจิตใจของเราวันนี้ ใหลอยู่ตลอดเวลา ตามสภาพเหตุการณ์ ตามสภาพความรู้สึก หรือตามสภาพของสิ่งที่จะมากระทบอารมณ์ อารมณ์ชอบไม่ชอบ อารมณ์กลัว อารมณ์อยากได้อะไรต่ออะไรมากระทบจิตใจ แล้วเราก็จะมีปฏิกิริยาตอบสนองสิ่งเหล่านี้ ถ้าเรามีปฏิกิริยาตอบสนองอยู่ตลอดเวลา อยู่ทุกขณะแล้ว สภาพจิตใจจะเป็นอย่างไร ย่อมไม่มีความสุข เพราะฉะนั้นทางศาสนาจึงสอนวิธีทำสมาธิ จะโดยวิธีกรรมฐาน หรือวิปัสสนาก็ได้ วิธีของกรรมฐานคือ วิธีของการพยายามเพ่งดู หรือเพ่งคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ โดยทำให้ใจนิ่งอยู่เฉยๆ และวิธีของวิปัสสนานั้นคือพยายามสำรวจใจให้ยึดมั่น อยู่ในสิ่งหนึ่งสิ่งใดเสียก่อน แล้วพยายามใช้สติปัญญาวินิจฉัยปัญหา ซึ่งตามหลักพุทธศาสนาก็ใช้อานาปานสติ คือทำการสมาธิ โดยวิธีกำหนด

ลมหายใจจนกระทั่งรู้สึกว่าเป็นฉัน ผู้อยู่กับสภาพการเข้าออก ของ ลม
หายใจที่ผ่านจมูก หรือผ่านอวัยวะที่เป็นส่วนภายในของจมูกแล้ว
ก็เริ่มวินิจฉัยสภาพของจิตใจที่ยึดมั่นนั้นว่า มีลักษณะเป็นประการใด
บ้าง การที่เราสามารถควบคุมจิตใจจนนิ่งได้เช่นนี้ ก็เหมือนเรา
ได้พยายามรวบรวมกำลังทางปัญญา ซึ่งเคยกระจัดกระจายอยู่ให้
รวมกันเข้าเป็นอันเดียวกัน จะทำให้เรามีพลังที่จะวินิจฉัยหรือ
ตัดสินใจได้

ถาม ที่นี้เราจะทราบได้ไหมว่า เมื่อไรจิตใจของเราพร้อมที่จะ
คิดถึงเรื่องนั้น ขณะที่อยู่ๆ แล้วเราเกิดคิดขึ้นมาได้ เราจะเรียกว่า
ขณะนั้นเป็นขณะที่เกิดปัญญาได้หรือไม่

ตอบ เราจะรู้ว่าสภาพจิตใจเราพร้อมเมื่อไรนั้น ก็คือเวลาที่เรา
มีสติสมบูรณ์จริง คือเมื่อคิดอะไร คิดตั้งอยู่ เมื่อนั้นแหละแสดงว่า
จิตใจเราใช้ได้แล้ว ส่วนวิธีที่จะรู้ว่าที่เราคิดนั้นถูกหรือไม่ก็ต้อง
วิเคราะห์หรือวิจัยดู โดยเอาปัญหาต่างๆ ที่มีจากข้อมูลมา Check
ที่ละเอียด เช่นในเรื่องความสะดวกของ Space การระบายลม แสง
หรือในทาง Visual โดยการมองที่จะทำให้เกิดผลเช่นนั้น ถ้า
Design หรือสิ่งที่เราคิดออกนั้นสามารถตอบปัญหาได้เป็นที่พอใจ
ทุกๆ ข้อมูลแล้ว ก็มั่นใจได้ว่า Design ของคุณใช้ได้

ถาม ใช้ได้ในความคิดของเราใช่ไหม

ตอบ ใช่ สถาปนิกทุกคน ก่อนที่จะ Presentation ออกไป
เราต้องพอใจเสียก่อนในสภาพที่เรา Design นั้น Presentation
เป็นเพียงสื่อที่จะให้รู้แนวความคิดของเราเท่านั้น ถ้าคนอื่นสามารถ

อ่านความคิดของเราได้ตามนั้น แล้วเขาเข้าใจและรับได้ เขาก็
พอใจ Design อันนั้น ถ้าเขารับไม่ได้และไม่พอใจ เราก็อาจต้อง
ทวนคิดอีกว่าบางที่เราไม่ดีพอ ก็ต้องตรวจสอบอีกครั้ง ถ้าพบว่าดี
พอแก้ปัญหาได้ทั้งหมดจริงๆ ก็ต้องทำความเข้าใจกับเขาอีกครั้งหนึ่ง

ถาม ที่ว่าไม่ดีพอนั้นขึ้นอยู่กับว่าใจเรายังไม่พร้อมที่จะ Design
ใช่ไหม

ตอบ มันก็อาจขึ้นอยู่กับสิ่งนั้น ตามที่ว่าพลังความคิดของเราตอน
นั้นยังไม่แจ่มชัดพอที่จะสร้างหรือ Create ในมโนภาพของเราได้ดี
พอก็ได้ หรืออาจเป็นเพราะเราเองมีประสบการณ์หรือมีอำนาจทาง
การเนรมิตไม่ดีพอ หัดไปๆ ก็ดีขึ้นเรื่อยๆ มันต้องการการฝึกฝน
เหมือนคุณในสมัยอยู่ที่หนึ่ง จะให้คุณคิด Design ของบีทีเอส ย่อม
เป็นไปได้

ถาม หมายความว่าสมมติที่มีชั้นทำให้เกิดปัญญา แต่ว่าปัญญา
อาจจะมึระดับไม่เท่ากันใช่ไหม

ตอบ ใช่ ที่ไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ว่าเราเคยใช้
ปัญญาวินิจฉัยปัญหาตามข้อมูลเหล่านั้นมามากน้อยเพียงไร ถ้าจะ
พูดกันเฉพาะตัวปัญญาแท้แล้ว ผมก็คิดว่ามันไม่มีอะไรต่างกันเท่าไร
ที่ต่างกันก็ตรงที่ความสามารถในการรวบรวมหาข้อมูล กับประสพ
การณ์ในการใช้ปัญญาวินิจฉัยข้อมูลเหล่านั้น เมื่อคุณเรียนสูงขึ้น
และออกไปประกอบอาชีพ มีประสบการณ์มากขึ้น มีความชัดเจน
มากขึ้นก็แปลว่า กำลัง ปัญญา ของคุณ ในการ ที่จะ Design นั้นมี
Maturity คือมีวุฒิภาวะหรือความเจริญ เราก็จะวินิจฉัยได้เร็ว

ถาม ผู้ที่จบเป็นสถาปนิกไปแล้วย่อมมีความสามารถมากกว่านิสิตที่กำลังเรียนอยู่ใช่ไหม

ตอบ ไม่ใช่หมายความว่าอย่างนั้น อาจจะหมายความว่าผู้ที่จบไปแล้วได้ผ่านเวลาของการศึกษามา 5-6 ปีแล้วแต่กรรมได้เรียนรู้วิชาการที่จะรวบรวมข้อมูลต่างๆ ได้มากหรือไม่มากประการใด ประการที่สองได้สร้างประสบการณ์ในการ Design ให้กับตนเองได้มากน้อยเพียงใด ประการที่สามได้สร้างประสบการณ์ความสามารถในการทำ Presentation ตามความคิดของตัวเองได้เพียงไร ถ้าตลอดเวลาที่ผ่านมามาจนจบเป็นสถาปนิก เป็นผู้ที่เรียนรู้วิชาการได้มากและอย่างละเอียด เป็นผู้ Design มาก ฝึกฝนตัวเองอยู่มากและเป็นผู้มีฝีมือในการแสดงความคิดให้ผู้อื่นทราบด้วยการเขียน Sketch และด้วยการทำแบบหุ่นจำลองแล้ว ผมรับรองว่าเป็นคนที่สามารถ Design ได้ดี เป็นสถาปนิกที่จะมีฝีมือต่อไป ส่วนความสามารถในทาง Human Relation และการประชาสัมพันธ์ จะสามารถรู้จักคนมาก หางานได้คล่องนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งไม่เกี่ยวกับ Factor ในการ Design นั้นเป็นธุรกิจ แต่ที่เราพูดกันอยู่ในวงการ

ถาม หมายความว่าเรามีจุดมุ่งหมายอยู่แห่งหนึ่ง แต่เราเข้าไปหาจุดมุ่งหมายนั้นคนละแนวทาง บางคนอาจจะไปถึงได้เร็วกว่าคือเข้าใจในงานออกแบบได้เร็วกว่าคนที่มิประสบความสำเร็จ แต่ว่าประสบการณ์นั้นไม่ให้เกิดตรงจุดนั้น

ตอบ ก็อาจจะเป็นไปได้ หมายความว่าตอนที่เรียนรู้วิชาการทั้งหลาย หาความรู้ที่ถูกต้องหรือเปล่า ความรู้ที่ถูกต้องในการที่จะเอามาใช้ในการ Design คือการเรียนรู้ถึง Conception ของพวก

Master ให้เข้าใจจริงๆ ว่ามีแนวความคิดประการใด เท่านั้นยังไม่พอ เราต้องรู้ Technology ในการก่อสร้าง วิธีใช้วัสดุ วิธีคำนวณโครงสร้าง วิธีแก้ปัญหาทางอุปกรณ์ ซึ่งเราต้องรู้เรื่อง Conception เพียงให้หลักว่าเราควรคิดอย่างไรจึงจะถูกต้อง แต่ Technology คือจากวิธีที่ถูกต้องนั้น เราจะสามารถสร้างเป็นอาคารหรือเป็นสถาปัตยกรรมได้สำเร็จหรือไม่ดีเพียงใด Conception และ Technology นี้สำคัญมาก ใครมี Conception ที่ถูกต้องกระจ่างมั่นคง และ Technology ที่ละเอียดถี่ถ้วน คนนั้นก็ Design ได้ดี

ถาม หมายความว่าเราให้ทั้งสองอย่างนี้มีความพอเหมาะพอเจาะจะกันหรืออย่างไร

ตอบ ไม่ใช่ความพอเหมาะพอเจาะกัน ต้องมีมากที่เดียว คือ Conception เป็นแนวความคิด ให้ถูกเข้าใจ เมื่อถูกแล้ว ความพยายามและความสามารถของคุณจะทุ่มเทเมื่อไรก็ถูกวันยังค่ำ แต่ถ้าแนวความคิดผิดหรือที่เรียกว่ามีจรรยาวิชาชีพหรือความคิดไขว้เขว คุณจะขยันหรือคุณจะทำอะไรก็ตาม ผลงานออกมาย่อมเขวหมด ประการที่สอง แม้จะมีแนวความคิดถูก แต่ขาด Technology คือขาดความเข้าใจทางวิชาการว่าด้วยการสร้าง ก็ทำอะไรไม่ได้ ได้แต่ Design แต่ไม่รู้จะ Working Drawing และแก้ปัญหาทาง Design อย่างไร ฉะนั้นต้องมีมากยิ่งดี คนที่ไปเรียนเมืองนอกได้เปรียบคนที่เรียนในเมืองไทย เพราะเขาไปเรียนทาง Technology ประการหนึ่ง ประการที่สองเป็นการไปเห็นสิ่งที่เขาทำไว้แล้ว เป็นการเปิดตาให้เราเข้าใจ Conception ดีขึ้น

ถาม ที่อาจารย์บอกว่า Study ของพวก Master ต่างๆ นั้น แต่ละคนก็มี Conception แตกต่างกันไป ถ้าเราไปสนใจ Master คนใดคนหนึ่ง เราก้อาจจะไปติดอยู่ในวงกรอบที่เขาขีดมาให้

ตอบ ที่เราศึกษาให้เข้าใจแนวความคิดของ Master นั้น หาใช่เพื่อผูกพันตัวเราให้เป็นดาวบริวารของ Master คนใดคนหนึ่งไม่ แต่หมายความว่าพยายามอ่านความคิดของคนชั้น Master ยิ่งหลายทางก็ยิ่งทำให้รอบรู้มากขึ้นว่าใครคิดประการใด แต่ขอให้ระวัง เพราะมันใกล้เคียงกับคำว่า Eclecticism คือวิธีที่เลือกเอาแต่ที่คิดว่า เป็นประโยชน์ และเอามาประสมประเสกกันโดยหาหลักเกณฑ์อะไร ไม่ได้ เป็นอันตรายมาก จะเห็นว่า Master แต่ละคนมีเหตุผลไม่ต่างอะไรกันนักหนา คล้ายกันมาก ไม่ว่าจะเป็น Gropius, Le Corbusier, Wright หรือ Mies Van der Rohe เมื่อพูดถึง Material ทุกคนจะต้องถือว่า Material เป็นสิ่งซึ่งมีความสำคัญในงานสถาปัตยกรรมมาก เราจะต้องแสดงออกซึ่งลักษณะที่แท้จริงของมันให้ได้ ประการที่สอง ทุกคนเห็นเหมือนกันว่า Structure เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ถือเป็นกระดูกสันหลัง เป็นโครงให้อาคารเป็นไปในลักษณะนั้นลักษณะนี้ Master ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าการแก้ปัญหาทาง Function สำคัญมาก และต้องมี Technology ดีพอ อาคารจึงจะสำเร็จได้ ส่วนที่ไม่เหมือนกันคือ Individuality คือวิธีแสดงตน อย่าง Wright ซึ่งพยายามแสดงตนในลักษณะที่เน้นถึงความสัมพันธ์กับธรรมชาติอย่างใกล้ชิด มีลวดลาย มี Ornament ที่จะทำให้อาคารรู้สึกมีพลังหรือมีความสามารถในการตกแต่งมาก ในเวลาเดียวกัน Mies Van der Rohe แทบจะไม่พูดถึง Ornament หรือสิ่งประดับประดาต่างๆ มีแต่ความเรียบ แล้วก็

ใช้ Form ซึ่งคงที่ ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง อย่างนี้เป็นต้น ผมยก Case ของสองคนนั้นมา ก็เพื่อให้เห็นข้อแตกต่างให้ชัด แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะ Mies หรือ Wright มีหลักการส่วนใหญ่คล้ายกันมาก ที่นี้เราลองดูความคิดที่ไม่ใช่ของ Master ดูบ้าง จะเห็นว่าเขาไม่ได้คิดกันอย่างจริงจังเลย ไม่มีหลักการ คอยเก็บเอาลักษณะบางประการที่ใครๆ เขาทำกันไว้ ไม่ว่าจะ เป็นบันได หน้าต่างหรือกันสาด ผมอยากเรียกว่าสิ่งละอันพันละน้อยมาเพียงปะติดปะต่อกันเข้า อย่างนี้เรียกว่า อันตราย คือทำไปโดยไม่รู้หลัก ทำไปตาม Fashion

ถาม ถ้าการศึกษา Conception ของพวก Master แล้วเชื่อในบางสิ่ง บางสิ่งไม่เชื่อ แต่เกิดมีบางสิ่งไปตรงกับ Conception ของตัวเอง เขาก็เลือกเอามาใช้ อย่างนี้จะเรียกว่าเป็นอันตรายหรือไม่

ตอบ ข้อนี้เห็นจะตอบโงงผางลงไปไม่ได้ เอาเป็นว่าขอให้เราถือหลักว่า ใครก็ตามที่ถือหลักของตัวเองเป็นที่ไว้ก่อน คืออย่างน้อยก็เป็นคนรู้จักคิด ส่วนจะคิดถูกหรือไม่นั้นต้องพยายามหาเหตุผลมาวิเคราะห์ดูว่ามีสัจจะหรือไม่ และเพียงใด ถ้าเป็นคนที่เคารพสัจจะและแนวความคิดหันไปในแนวที่แสดงสัจจะแล้ว ก็พอจะพูดได้ว่าแนวความคิดของคนคนนั้นใช้ได้ แต่ถ้ามีแนวความคิดทั้งสัจจะทำเพื่อผิวเผินหรือลอกเลียนก็ใช้ไม่ได้ ถึงจะเอาความคิดของ Master ต่างๆ มาสนับสนุนความคิดตัวก็เป็นคนละอย่างกัน ความคิดของ Master ต่างๆ ถ้าวิเคราะห์ดู จะเห็นว่ายึดสัจจะกันทั้งนั้น ถ้าตัวเราเองมีสัจจะเป็นเบื้องต้น หรือพื้นฐานดีแล้วก็นับว่ามีแนวความคิดดีมาก การที่จะไปตรงกับ Master ด้วยก็ยิ่งดี

ถาม บางครั้งมักมีการเพ่งเล็งกันถึงเรื่องงานที่มีรูปแบบๆ ไม่เหมือนใครว่าเป็นงานที่ดี ทั้งที่ให้ผลในเรื่องต่างๆ ไม่ดีเท่ากับงานที่ออกมาในรูปที่มีการทำกันมาแล้วแต่ให้ผลดีกว่า อยากทราบความเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับเรื่องนี้

ตอบ ข้อนี้ จะว่ากันไป ก็น่า ชม เขา อย่าง หนึ่ง ที่ พยายาม หา Expression ใหม่ ๆ หรือหาลักษณะของตัวเองหรือลักษณะพิเศษให้กับอาคาร เราจะไปตำหนิเขาไม่ได้ จะวิเคราะห์ตรงที่ว่าสิ่งที่คิดออกมานั้นมีสัจจะหรือไม่ ถ้ามีสัจจะแล้วปรากฏว่ามี Individuality คือลักษณะของตัวเองเด่นชัดพอก็น่าชม น่าส่งเสริม

ถาม การจะถือเอาว่าสิ่งที่ใครทำขึ้น แต่บังเอิญไปคล้ายกับงานของคนอีกคนหนึ่งว่าไม่มีสัจจะจะได้หรือไม่

ตอบ ไม่ได้ จะว่าไปก็เป็นไปในลักษณะของการศึกษา เช่น เมื่อเป็นนักศึกษา เราเรียนสิ่งใดก็อดไม่ได้ที่จะ Imitate สิ่งนั้นๆ ว่ากันไปตามบทเรียน จะว่าเป็นการไม่มีสัจจะไม่ได้ ในเมื่อเป็นนักศึกษายู่นั้นไม่เสียหายอะไร การจะไปเรียนรู้หรือลอกเลียนแบบอะไรก็ให้รู้สึกตัว และพยายามที่จะให้มี Creation ของตัวเองจึงจะดี แต่ถ้ายังไม่มีหลักที่ดีแล้วเริ่มทำอะไรพิสดาร ก็เป็นอันตราย ไม่มีทางเป็นไปได้

ถาม บางครั้งการ Create งานชิ้นมานั้น รู้สึกว่าจะขึ้นอยู่กับตาของเรามากกว่าสิ่งอื่น เช่นพวกปรัชญา คิดว่าเป็นสิ่งที่ตามมาทีหลัง

ตอบ ที่คุณพูดมีส่วนถูกเหมือนกัน จะว่าไป ตาก็คือประสาทที่

ว่าด้วยการตัดสินใจว่าอะไรดีหรือไม่ดี เป็นคุณภาพประจำตัวของแต่ละบุคคล แต่การที่เราจะมีสิ่งนั้นเพียงสิ่งเดียวโดยไม่มีปรัชญาทางความคิดเป็นหลักให้ยึดถือนั้นไม่ได้ เพราะลำพังประสาทตา ถ้าขาดหลักเสียแล้ว ก็เหมือนกับ การ ที่คุณ ใช้ เครื่องมือวัด โดยไม่มีมิติ ย่อมวัดไม่ได้ เช่นคุณจะวัดอากาศตรงนี้ คุณจะวัดตรงไหน ฉะนั้น ถ้าเรามีปรัชญาที่ดี เราจะสามารถจับทุกสิ่งทุกอย่างให้เข้ามิตินี้ได้ เหมือนคุณมีความคิดเฉียบแหลมที่จะวินิจฉัยอะไรต่ออะไรได้ แต่ถ้าคุณไม่มีหลักของการวินิจฉัย การเปรียบเทียบที่ดี คุณก็ตัดสินใจอะไรไม่ได้ การมีปรัชญาความคิดเป็นการสร้างหลักของการเปรียบเทียบที่ดี

ถาม ผมเข้าใจว่าปรัชญาเป็นเครื่องปรุงแต่งงานสถาปัตยกรรม

ตอบ ปรัชญาเป็นเครื่องกำหนดแนวทางของสถาปัตยกรรม แต่ถ้าเป็น คำอธิบาย ที่ แต่ง ขึ้น โดย Design แล้วเอา ปรัชญามา Rationalize หรือหาเหตุผลประกอบนั้น ไม่ใช่เป็น Design ที่แท้จริง Design ที่แท้จริงต้องมีหลักปรัชญาเป็นเบื้องต้นจึงจะ Design ไปได้ไกลทุกยุคทุกสมัย ดูแต่ในประวัติศาสตร์ เขามีหลักปรัชญาของความคิดเป็นเบื้องต้นเสมอเป็นการวางหลักเกณฑ์ และทำให้เกิดแนวทางของสถาปัตยกรรม ของ Design หรือของศิลปะ จากแนวจะเกิดลักษณะ ในลักษณะจะมี Variation หรือมีความเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันไปบ้างตามลักษณะประจำของ Architect หรือ Architect บางคน ดังนั้นปรัชญาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการ Design

ถาม ศาสนากับสถาปัตยกรรมมุ่งไปในแนวใด

ตอบ ศาสนามุ่งไปในแนวที่จะยกระดับจิตใจขึ้นไปให้สูง ให้พ้นจากความยึดมั่นถือมั่นในตัวตน คือให้อยู่เหนือความทุกข์นั้นเอง อย่าให้ความทุกข์ทำอันตรายได้ ตามภาษาง่ายๆ เราจะอยู่ในโลกอย่างไรจึงมีความสุข วิธีที่ความทุกข์จะทำอันตรายไม่ได้ก็คือการถึงแล้วซึ่งสภาพที่มีความสงบ แปลว่าไม่ว่าจะมีความทุกข์มาในรูปแบบใด ถ้าจิตใจสงบทนได้ ความทุกข์นั้นก็หมดความหมายไปเอง

ส่วนสถาปัตยกรรมมุ่งไปในทางยกระดับจิตใจเหมือนกัน ยกย่องจิตใจหรือรสนิยมให้รู้จักสิ่งที่ดีกว่า ประณีตกว่าหรือสูงกว่า ประโยชน์โดยตรงก็คือเป็น **Environment** ของตัวเรา เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีแก่การอยู่ ทำงาน การดำเนินชีวิตประจำวัน สถาปัตยกรรมเป็นไปในแนวเดียวกับศาสนาที่ว่าช่วยยกระดับจิตใจ เป็นแต่ว่าศาสนานั้นยกระดับของจิตใจให้พ้นจากความทุกข์ไปไกล แต่สถาปัตยกรรมหาได้ไกลถึงอย่างนั้นไม่ ยกขึ้นมาสูงถึงระดับนั้นแล้วก็พอกัน

ถาม แสดงว่ามีขีดสูงสุดของงานสถาปัตยกรรม ถ้ามี เมื่อไรเราจึงจะทราบว่าจะถึงขีดสูงสุดของงานสถาปัตยกรรมแล้ว

ตอบ มี ส่วนเมื่อไรนั้น ขอให้คุณดูงานสถาปัตยกรรมแต่ละสมัย ไม่มีใครในสมัยนั้น ๆ บอกได้ว่า สถาปัตยกรรมหรือศิลปะของตัวเองหมดลงเมื่อไร เขาทำนายไม่ได้ เขาบอกได้เมื่อมันหมดไปแล้วเมื่อเริ่ม **Decline** หรือเริ่มเปลี่ยนเป็นอย่างอื่น หรือมีวิวัฒนาการจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่ง ความเข้าใจที่น่าจะเป็นการ **Develop** นั้นแหละเป็นการเปลี่ยนจากสิ่งหนึ่งไปสู่อีกสิ่งหนึ่ง แต่เป็นการเปลี่ยนโดยละมุนละม่อม โดยไม่รู้สึกรู้สึว่ามันเปลี่ยน

ถาม การเปลี่ยนนี้ ไม่ได้แปลว่ามันดีขึ้นเสมอไป ใช่ไหม

ตอบ จะดีขึ้นหรือไม่ขึ้น ขอให้ดูทางปรัชญา ดูในทางผล ตอนนั้นเรายังไม่พูดว่าดีขึ้นหรือไม่ ที่ว่าเราจะรู้เมื่อไรนั้น ขอตอบว่าเรารู้เมื่อมันผ่านพ้นไปแล้ว

ถาม หมายความว่าสถาปัตยกรรมที่เป็นอยู่ขณะนี้ก็อาจจะเป็นอย่างหนึ่งเท่านั้น

ตอบ ใช่ เวลานั้นก็เปลี่ยนมาแล้ว แต่ว่าเปลี่ยนเมื่อไร ปีใดไม่มีใครบอกได้ เราลองย้อนนึกไปถึงเมื่อสิบปีมาแล้ว สถาปัตยกรรมในเมืองไทยเวลานั้นมีลักษณะเป็นประการใด กับเดี๋ยวนี้ คุณจะเห็นว่ามันไม่เหมือนกัน ในสมัยเมื่อสิบปีมาแล้ว เขาก็นึกว่าเขาดีที่สุดในยุค แต่เดี๋ยวนี้จะให้ใครกลับไปเอาสถาปัตยกรรมอย่างนั้น ก็คงไม่มีใครเต็มใจทำไรนัก

ถาม แต่มันดีก็ยังคงเป็นสถาปัตยกรรมที่ดีอยู่สำหรับช่วงเวลานั้น

ตอบ คุณพูดถึงคำสำคัญอันหนึ่งคือสถาปัตยกรรม กับ เวลาเป็นสิ่งที่ต้องอยู่ด้วยกัน หมายความว่าสถาปัตยกรรมจะดำเนินหรือมีวิวัฒนาการประการใด ก็อยู่ในขอบเขตของเวลา ไม่มีสิ่งใดที่จะจำกัดกาลเวลา เว้นเสียแต่คำสอนของพุทธศาสนา เป็นนอากาลิโก ซึ่งแปลว่าอยู่ไปได้นานเท่านาน

ถาม ผมยังสงสัยตอนแรกที่ว่า สถาปัตยกรรมยกระดับจิตใจคน แต่สถาปัตยกรรมบางอัน เช่น ปิรามิดหรือนครวัด ทำให้คนในยุคนั้นลำบากลำบาก และไม่เห็นด้วยกับสถาปัตยกรรม แต่มันก็เป็น

สถาปัตยกรรมที่ดีที่คนเราทั่วไปยอมรับ

ตอบ ผมว่าเรื่องนั้นมันซ้อนกันอยู่ คุณพูดถึงปริมาตรหรือนครวัด ถ้าคุณมองในแง่ของกรรมกรหรือทาสที่สร้าง อาจจะรู้สึกว่าการตลอดเวลาที่ก่อสร้าง คุณไม่ได้ซาบซึ้งหรือ **Enjoy** กับปริมาตรหรือนครวัดนั้น กลับเห็นว่าเป็นความทุกข์เสียด้วยซ้ำ แต่ที่ว่ายกระดับคือ เมื่อผลงานนี้เสร็จเป็นรูปร่างแล้ว จะมีสักเวลาหนึ่งที่คนเรามา นั่งดูงานที่ตัวเองทำไว้แล้วเขาจะรู้สึกหายเหนื่อย นั่นในลักษณะของผู้ทำงานนั่นเอง ประการที่สองคุณค่าของสถาปัตยกรรมที่ว่าคือ ปริมาตรและนครวัด สร้างขึ้นมาเพื่อ **Serve** ความต้องการทาง **Spiritual** (ทางจิต) ต้องการให้เป็นสัญลักษณ์ที่ดี ที่มันคงอยู่ต่อไป มนุษยชาติยอมรับว่าเป็นสัญลักษณ์ เป็นความหมายของกาลเวลาหนึ่งซึ่งมนุษย์สมัยนั้นได้ทำความเจริญเอาไว้ คนรุ่นหลัง ๆ จะก็พันปีล่วงมาแล้วก็ตาม ถ้าได้ไปเห็น ได้ไปยืนอยู่ที่นั่น ในสภาพของเวลา จะเริ่มรู้สึกซาบซึ้งตื้นตันในความดีงามบางประการของปริมาตรหรือของนครวัดสุดแท้แต่สภาพของบุคคล ผมไม่เคยได้ ไปยืนดูทั้งสองแห่ง เพียงแต่เคยได้ยินจากคนที่เคยไปมาแล้ว ทุกคนยอมรับว่างานนี้เป็น **Masterpiece** เป็นความงามที่ประทับใจอยู่ตลอดเวลา เป็นความมหัศจรรย์ที่ตัวเองรับรู้ การที่เรามีความรู้สึกต่อความมหัศจรรย์ของมัน ความตื้นตันที่ได้เห็นและประทับใจอยู่ตลอดเวลาทำให้เรารู้สึกได้ว่าจิตใจของเราไม่ได้เลวลง ตรงกันข้ามทำให้ดีขึ้น ดีขึ้นที่ยอมรับต่อความสำเร็จ ยอมรับต่อความสามารถ ความคิดของมนุษย์ที่ทำกันเอาไว้

ถาม การ **Create** งานพวกอาคารรื่นเริงต่างๆ ถือว่าขัดกับหลักการของศาสนาหรือไม่

ตอบ ศาสนาสอนให้เราไม่ทำความชั่ว ทำความดี ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ศาสนาไหนก็คล้าย ๆ กัน การที่เราจะ **Design** อาคารประเภทดังกล่าวไม่เป็นความชั่ว เราเพียงแต่ทำอาคารชนิดหนึ่งเพื่อประโยชน์ทางการรื่นเริง

ถาม แต่อาจเป็นการส่งเสริมให้ทำความชั่วทางอ้อม

ตอบ เรื่องนั้นมันแยกกัน เหมือนคนคิดยานอนหลับ เขาคิดขึ้นเพื่อช่วยให้คนนอนหลับ แต่จะรู้ได้อย่างไรว่าเมื่อกินจนเกินขนาดอาจตายได้ เราไม่รับรู้ข้อนี้ ฉะนั้นอาคารพวกเกี่ยวกับการรื่นเริงต่างๆ สถาปนิกต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ที่ว่า เราทำ **Design** ให้ดีที่สุดเพื่อ **Serve Purpose** ของมันในฐานะอาคารประเภทนั้นๆ เรื่องของคุณเมื่ออยู่ที่นั่นเอง ส่วนเรื่องที่ว่าใครจะเอาอาคารนี้ไปทำกินเพื่อผลประโยชน์ต่างๆ เป็นเรื่องที่เกินขอบเขตของคุณ ถ้าฟังก์ชันการ **Design** อาคารนั้นเพื่อให้อาคารนั้นดีทำใช้เป็นการผิตศัธรรมไม่ คนละเรื่องกัน ผู้ที่เอาอาคารไปใช้ในทางเสื่อมต่างหากเป็นผู้ผิต ไม่ใช่สถาปนิก

ถาม งานสถาปัตยกรรมที่ดี ควรเฟื่องถึงการยกระดับสังคมหรือไม่

ตอบ แน่แน่นอน ต้องเฟื่องถึงให้มาก โดยเฉพาะประเทศ **Under Development** อย่างเรา เรื่อยกอย่างนี้บางคนอาจไม่พอใจ เอาเป็นเรียกว่า **Developing Country** ประเทศที่กำลังพัฒนา หรือบางท่านอาจเรียกว่า **Redeveloping Country** คือประเทศที่กลับ

มาพัฒนาอีกครั้งหนึ่งก็ได้ สังคมของเราขาดงานสถาปัตยกรรมที่ดี ถ้าเรามีแนวความคิดที่จะยกระดับสังคมขึ้น แล้วก็จะเกิดลักษณะสถาปัตยกรรมที่ดี เพราะเป็นคุณสมบัติที่เราได้สังวรณไว้ว่าจะทำให้เป็นอนุสรณ์ อนุสาวรีย์ของกาลเวลา ไม่ใช่ทำเพียงเพื่อให้เป็นอาคารขึ้นมา ถ้าฟังก์ชันที่สร้างอาคาร เรียกว่าช่างก่อสร้าง แต่คนที่ทำอาคารให้มีคุณค่าอันเรียกว่า สถาปนิก

ถาม การยึดถือหลักของความสงบ ความสันโดษ พอมีพอกิน ตามหลักการของศาสนาถือว่าเป็นการหยุดงาน **Creation** ในอาคารบางอย่างได้หรือไม่

ตอบ คนละเรื่องกัน การยึดหลักความสงบนั้นเป็นการหาความสงบให้จิตใจ ส่วนเรื่องของความสันโดษ ผมอยากจะพูดตามคำของท่านอาจารย์ของผม คือท่านพุทธทาสภิกขุ คือไม่ว่าเราจะทำอะไร ขอให้เรามีความสบายใจในขณะที่ทำ เช่นวันนี้คุณทำงานได้แค่นี้ คุณตั้งใจทำได้แค่นี้คุณก็สบายใจ มีความพอใจในผลงานของคุณ พอใจไม่ได้หมายความว่ายกย่องตนเอง พอใจว่าเราได้ทำสิ่งนี้ให้เป็นประโยชน์แล้ว พรุ่งนี้เราจะมาทำต่อ คิดอย่างนั้นนั่นแหละคือความสันโดษ ความไม่สันโดษคือทำไปโมโหไป บ่นรำคาญ ต่ำคนอื่นไป อย่างนี้ใจไม่สบายแล้วทำไม่สำเร็จ ยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับงานของตัวเองกับงานของคนอื่นแล้วยังริษยาเขา ยิ่งทำไม่ได้ อย่างนั้นอันตราย แต่ถ้าเราทำแล้วนึกถึงแต่งงาน ตั้งใจจะทำงานให้ดีที่สุดกว่าที่ทำมาแล้ว เราก็สบายใจว่าเราทำได้ดี ความสันโดษแบบนี้เราควรจะมี และผมเชื่อว่าเป็นความสำเร็จที่สุดแล้ว

ถาม ผมเคยได้ทราบมาว่าการที่เราจะเป็นสถาปนิกที่มีชื่อเสียงนั้น

เมื่อเราเห็นงานของคนอื่นที่ดีกว่าของเรา ควรรู้สึกไม่สบายใจ ข้อนี้เป็นกรถูกต้องหรือไม่

ตอบ ข้อนี้ ผมเข้าใจว่าเป็น เพียงการใช้ว่าจากกระตุ้น คุณให้เกิดความมานะ แต่ที่แท้จริงแล้วเราไม่ควรมีความริษยา จนกระทั่งไม่สบายใจเมื่อเห็นงานของคนอื่นดีกว่า ตรงกันข้าม ควรรู้สึกยินดีกับงานของเขา แต่ในเวลาเดียวกัน เราควรหวนกลับดูตัวของเราเอง ว่าตัวเราทำอะไรผิดไปบ้าง พยายามแก้ไขเสีย การมีมุกตาคิดเห็นดีกับคู่แข่งประสบความสำเร็จ ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ได้เหยียดตัวเอง กลับปรับปรุงตัวเองเสียใหม่เป็นการดี แต่การที่เห็นงานของคนอื่นดี แล้วเกิดความไม่สบายใจหรือปวดท้อง กินข้าวไม่ได้ หรืออาเจียนเป็นโลหิตนั้นไม่ดีแน่ นั่นเป็นความริษยา ผมเชื่อว่าอย่าเป็นเลยแบบนี้

ถาม ในเรื่องการมีความทะเยอทะยาน เช่นเมื่อทำอะไรไปแล้ว รู้สึกยังไม่ดีพอ จะต้องดีขึ้นไปอีกหรือเราอยู่ในตำแหน่งนี้ยังไม่พอพยายามจะให้สูงขึ้นไปอีก เหมือนกับการออกแบบที่ **Frank Lloyd wright** เคยให้สัมภาษณ์ว่างานที่ดีที่สุดของท่านคืองานชิ้นต่อไป อย่างนี้เราเรียกว่าเป็นความทะเยอทะยานที่ผิดหรือไม่

ตอบ ไม่ใช่เป็นความทะเยอทะยาน แต่เป็นความด้อมดัว ทุกคนยกให้สิ่งที่ **Wright** ทำมาแล้วว่าดี แต่ **Wright** บอกว่าไม่ดี ผมตั้งใจจะทำให้ดีกว่านี้อีก อันนี้ถือว่าเป็นการด้อมดัว จะเรียกว่าความทะเยอทะยาน ก็เมื่อเราตั้งใจจะทำอะไรให้ดีขึ้นอยู่เรื่อย ๆ ถ้าเป็นความทะเยอทะยาน ด้วยความตั้งใจที่บริสุทธิ์ ก็ไม่มีอะไรเสีย แต่ถ้าเราทะเยอทะยาน เพียงอยากจะมีชื่อเสียงแล้วเที่ยวอิจฉาริษยา

ให้ร้ายผู้อื่น อย่างนี้เป็นความทะเยอทะยานที่ใช้ไม่ได้ซึ่งผมคิดว่าคงอยู่นอกประเด็นที่คุณถาม แต่ถ้าเรามีความคิดหรือตั้งใจ (ผมขอใช้คำว่าตั้งใจแทนความทะเยอทะยาน) ทำงานให้ดีขึ้นเรื่อยๆ นั้นแหละคือ **Progress** คือก้าวไปข้างหน้า ถ้าคุณเห็นว่าสิ่งที่คุณทำมีทางที่จะแก้ไขต่อไปได้อีก และคุณพยายามแก้ไขก็แปลว่าคุณก้าวไปข้างหน้า แต่เมื่อคุณทำไปแล้วคุณพอใจว่าดีเพียงเท่านั้นคุณก็ไม่มี **Progress** คุณหยุดแล้วและอารยธรรมทั้งหลายก็หยุดด้วย แต่ถ้าคุณไม่หยุด อารยธรรมก็จะมีจังหวะที่จะคืบหน้าไปได้อีก

ถาม ศาสนาเป็นเรื่องจำกัดเขต ของงาน สถาปัตยกรรม บางอย่างหรือไม่ เช่นเมื่อทุกคนรักความสันโดษ ฟังพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ การจะไปใช้ชีวิตที่หรูหราฟุ่มเฟือย กับอาคารประเภทนั้น ๆ ก็หมดความจำเป็น

ตอบ ข้อนี้ผมตอบไปแล้วว่า ความสันโดษที่ถูกเป็นอย่างไร แต่เรื่องที่ว่าคนไม่นึกอยากได้อะไร ไม่นึกอยากมี ไม่นึกอยากทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ ไม่เรียกว่าเป็นความสันโดษ แต่เป็นความขี้เกียจ

ถาม คือผมหมายถึงชีวิตแบบสมณะ การรื่นเริงในที่บางแห่งเป็นการผิดทางศาสนา

ตอบ สมณะมีแนวทางการคิดที่จะศึกษา เพื่อยกระดับจิตใจให้พ้นทุกข์ ท่านจับตัวเองให้เข้าไปอยู่ในธรรมวินัย อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สงบ การดูหนังดูละครเป็นเรื่องของชาวบ้าน คนละอย่างกับท่าน ชาวบ้านเป็นนออยู่อย่างชาวบ้าน พระก็อยู่อย่างพระ แต่ถ้าชาวบ้านพยายามอยู่อย่างพระก็เป็นการดีแล้ว หมายความว่า จะดำรง

ชีวิตประจำวันต่อไปได้อย่างดีงามทีเดียว แต่ในฐานะที่ผมยังดำรงความเป็นชาวบ้านอยู่ก็มีการเสพยาตามสมควร โดยรู้จักขอบเขตก็ไม่เสียหาย ถึงแม้จะมีรถยนต์ มีโทรทัศน์ หรือสิ่งประดับประดาอะไรบ้าง ก็ในขอบเขตที่ตัวจะสามารถหาได้ หามาเพื่อความสะดวกสบายตามสมควร แต่ไม่ได้หามาเพื่อความโลภ การประกวดประชันจะแข่งขันดีได้กับคนอื่น ๆ อย่างนี้ ไม่เป็นอันตรายใดๆ ถ้าเราจะ **Design** งานสถาปัตยกรรม ก็เพียงแต่เพื่อให้ดี มีความสะดวกสบายแก่เจ้าของบ้าน ไม่ใช่ **Design** เพื่อให้เจ้าของบ้านมีความวิกลจริตทางความโลภหรือริษยาอาฆาต

ถาม เมื่อทุกคนศึกษาเรื่องศาสนาและนำเอามาปฏิบัติแล้ว อาจทำให้อาคารประเภทรื่นเริงต่าง ๆ ดังกล่าว หมดไปได้หรือไม่

ตอบ คุณไม่ต้องเป็นห่วง นั้นเป็นสมมติฐานที่ไม่มีทางเป็นไปได้ ที่ว่าเราส่งเสริมให้คนมีศาสนาแล้วคนจะละทิ้งการรื่นเริงนั้นตรงกันข้าม เมื่อคนเราเข้าใจศาสนา เราก็จะมีการรื่นเริงอีกแบบหนึ่งซึ่งดีกว่าเดิวนั้นมาก จะมีความเป็นผู้ดี มีความน่าชมและงดงาม จะมีความสุขหลายอย่างในระดับที่สูงขึ้น ข้อนี้ผมรับรองเหมือนกับจะพูดง่าย ๆ ว่าคุณเรียนสูง ๆ การพูดจา การรื่นเริง สนุกสนานเมื่อไปเปรียบเทียบกับพวกโจร หรือพวกที่ไร้การศึกษา ย่อมแตกต่างกันฉับไฉน สภาพของคนที่ซัดเกล้าดีแล้วมีศาสนาเป็นแนวทางที่ดี เมื่อเปรียบเทียบกับคนปัจจุบันย่อมแตกต่างกันฉับนั้น

ถาม สมมติว่าคนที่ยึดมั่นทางศาสนา อยู่ในศีลธรรมเช่นไม่เสพยาสุราเมรัย พยายามไม่ให้จิตตกอยู่ในห้วงของกิเลส เขาก็ไม่จำเป็นต้องใช้อาคารพวกนั้น อาคารพวกนั้นจะหมดสิ้นไปได้ไหม

ตอบ ขอโทษนะครับ อาคารพวก **Night club** อย่างนี้ถือว่าเป็นของดี มันเพิ่มมีเมื่อชาวต่างประเทศเข้ามาในเมืองไทยมาก ๆ สิ่งที่มีมนุษย์เสาะแสวงหาที่ดีกว่านั้นยังมี เพราะฉะนั้นอย่าไปวิตกประเทศจะเจริญได้โดยไม่ต้องมี **Night club** ดูเหมือนจะดีกว่า ผมไม่เที่ยว **Night club** แต่ผมก็มีความสุข กับงาน กับธรรมชาติกับการไปเที่ยวป่า และผมคิดว่า ตลอดเวลาที่ผมมีความสุขอย่างนั้น ผมก็ไม่ได้ทำอะไรเสียแน่

ถาม สมมติว่าเราเป็นสถาปนิก เราก็ไม่ควรที่จะออกแบบงานประเภทนั้นใช่ไหมครับ

ตอบ ไม่ใช่ ถ้าเราต้องออกแบบอาคารประเภทนั้น ก็ขอให้ทำด้วยวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน คือพยายามยกระดับจิตใจคนให้ดีขึ้น แม้จะเป็น **Night club** ก็ให้เป็น **Night club** ชั้นดี เช่น ภายในสร้างบรรยากาศที่มีรสนิยมที่ดี ไม่มี **Obscenity** หรือ **Valgrity** คือไม่มีความลามกอนาจาร

ถาม ถ้าเราทำให้ดีแล้ว จะไม่เป็นการส่งเสริมคนที่มาแล้วให้มาอีกครั้งหรือ

ตอบ ก็ไม่เชิง มันเป็นการชักจูงในระดับของคนที่ชอบเที่ยว **Night club** ว่า เมื่อชอบเที่ยว **Night club** ก็ขอให้เที่ยว **Night club** ที่มีระดับดี สิ่งที่ดีนั้นคือมีกรียามารยาทและมีความเป็นผู้ดีชั้น

ถาม ถ้าเราไปห่มเท ความสามารถใน สิ่งอื่น ที่ดีกว่านี้จะไม่ดีกว่าหรือ เช่นเราไปใช้ความสามารถกับการ **Design** วัตถุอารามให้คนรู้สึกอยากมาวัดอีก

ตอบ ไม่ใช่อย่างนั้น ผมไม่ได้ส่งเสริม **Night club** หรืออก แต่เมื่อใดที่คุณต้อง **Design** อาคารประเภทนั้น ก็ขอให้ **Design** ด้วยจิตใจที่ดี การทำอะไรก็ตามด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ย่อมทำให้สิ่งนั้นดีขึ้น

ถาม ตามที่เราทราบมา หลักของศาสนาให้พยายามตัดความอยากได้สิ่งนั้นสิ่งนี้เสีย แต่ในทางวัตถุหรือสถาปัตยกรรม เมื่อเราต้องการอะไร เราก็พยายามสร้างสรรค์มันขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการนั้น อย่างนี้ถือว่าเป็นเรื่องขัดกันหรือไม่

ตอบ จะว่าขัดกันก็ขัดกัน เพราะศาสนาเป็นเรื่องลดความอยาก ส่วนเรื่อง ของสถาปัตยกรรม เป็นเรื่อง ทางโลก เป็นการเสริมสร้างในด้านวัตถุ แต่เป็นการเสริมสร้างให้ดีขึ้น ให้มีค่า อย่างที่ผมพูดมาแล้ว สถาปัตยกรรมเป็นเรื่องของการดึงระดับจิตใจให้สูงขึ้นมา แต่ศาสนานั้นเลยต่อไป ไม่ได้ขัดกัน แต่สถาปัตยกรรมขั้นได้ไม่สูงถึงระดับของศาสนา

ถาม ถ้ามองในลักษณะคำถามที่ว่า ในศาสนานั้นเรามองทุกอย่าง ย้อนเข้าไปภายในตัวเอง แต่สถาปัตยกรรม เรามองทุกอย่างออกจากตัวเราไป อันนี้จะไม่เรียกว่าขัดกันหรือ

ตอบ คืออย่างนี้ครับ ตัวคุณเป็นสถาปนิก ไม่ได้มีความอยาก แต่คุณเป็นคนที่ทำให้ผู้ที่ต้องการมีบ้านได้มีบ้านที่ดี ไม่ใช่คนคนเดียวกัน คนที่อยากมีบ้านยังมีอีกหลายร้อยคน แต่ยังไม่มีส่วนที่อยากไม่มีบ้านก็มี ที่นี้เราจะพูดถึงว่า ที่ไม่มีบ้านอาจเป็นไปได้สองประการ คือใจไม่ยอมมี หรือไม่สามารถจะมีได้ เพราะ

ฉะนั้นปัญหาจึงตกไปโดยปริยาย เราเป็นสถาปนิก เวลาเราออกแบบบ้านให้คน เมื่อคนส่วนใหญ่ยังต้องการวัสดุอยู่ในฐานะปุถุชน เราก็ช่วยให้เขามีวัสดุที่ดีที่ถูกต้องต่างหาก เป็นการ **Serve** สังคม **Serve** มนุษยชาติ ไม่ได้ **Serve** ในแง่ของศาสนา เพราะฉะนั้นเมื่อเราเป็นสถาปนิกเราก็ทำหน้าที่ของสถาปนิก ไม่ใช่ผู้เผยแพร่ศาสนา เมื่อไรเราเป็นผู้เผยแพร่ศาสนาเราก็ไม่ทำงานเป็นสถาปนิก

ถาม ผมคิดว่าในด้านหลักการก็ยังขัดกันอยู่

ตอบ ไม่ขัดกัน อย่างที่ผมพูดแล้ว ศาสนาเป็นเรื่องของการทำจิตใจให้สงบ ให้พ้นความทุกข์ เราเป็นสถาปนิก จะ **Design** งานให้ใครก็ทำงานนั้นให้ดี เราไม่ **Design** เพื่อให้เกิดความทุกข์ แล้วเราไม่ได้ **Design** ด้วยจิตใจที่กำลังเป็นทุกข์ เพราะฉะนั้นจึงไม่มีอะไรขัดกัน งาน **Design** ที่เป็นงานของสถาปนิกก็คือการทำงานตามหน้าที่อย่างหนึ่ง การทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุดก็เป็นธรรมอย่างหนึ่ง อย่าไขว่ไขว่กันโดยเอาของสองอย่างที่อยู่กับคนละข้างให้หันมาบรรจบกัน เหมือนคุณพยายามเอาหน้ามือหลังมือให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มันคนละอันแต่อยู่ด้วยกัน

ถาม หมายความว่า เป็นหน้ามือกับหลังมือ แต่เป็นไปในทางเดียวกันใช่ไหม

ตอบ ใช่ สมมติว่าเราทำหน้าที่เป็นชาวประมงที่มีธรรม เราจะฆ่าสัตว์ตัดชีวิตก็ทำไปเพื่อสัสมาชีพไม่ใช่ฆ่าเพื่อ **Enjoy** การฆ่า นั้น

ถาม แต่การเป็นชาวประมงที่เคร่งศาสนา ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นชาวประมงที่เก่ง จับปลาได้มากใช่ไหมครับ

ตอบ ไม่ใช่ มันเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเขาทำการค้า

ถาม หมายความว่า ศาสนาไม่ได้ช่วยให้ชาวประมงจับปลาได้มาก

ตอบ ตามธรรมดาแล้วทางพุทธศาสนาไม่ประสงค์ให้ ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต แต่โดยฐานะที่ว่ายยังมีคนกินปลาอยู่ ฉะนั้นจึงต้องมีคนจำนวนหนึ่งทำบาป ฆ่าปลามาให้เรากิน เป็นเรื่องจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ อยู่ที่เรากินปลาใน ขอบเขต ที่เป็นวัตรคุณนิตหนึ่ง ที่เรานำมาขายเพื่อเลี้ยงชีพ ไม่ได้ฆ่าเพื่อความสนุกสนาน ศาสนาเป็นเครื่องช่วยสถาปนิก ช่วยในทางหลักความคิด ในทางสมาธิ และช่วยให้เรามีความสันโดษ มีจิตใจที่สงบ เป็นการช่วยอย่างลึกซึ้ง

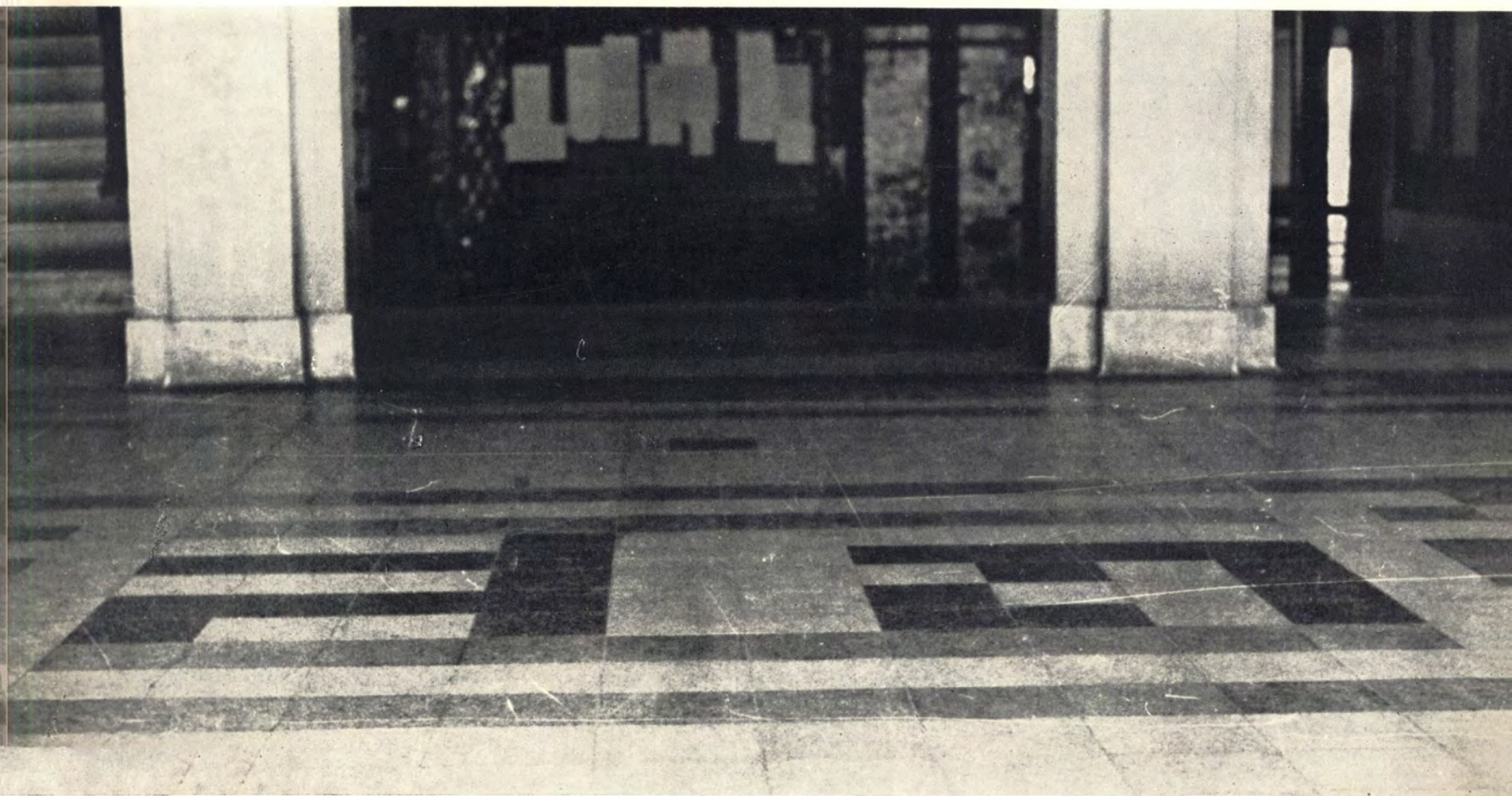
ถาม หมายความว่า คนที่ไม่เคร่งศาสนาก็อาจจะเป็นสถาปนิกที่ดีกว่าคนที่เคร่งศาสนาได้ไหมครับ

ตอบ ก็อาจเป็นไปได้ ถ้าคุณเป็นคนเคร่งศาสนา แต่คุณ **Apply** หลักของศาสนาในทางความคิดหรือทางปรัชญาไม่เป็น ก็เป็นสถาปนิกที่ดีไม่ได้ ฉะนั้น คนที่ไม่เคร่งศาสนา แต่เขาสามารถสร้างหลักความคิด และมีจิตใจที่มีสมาธิที่อยู่ ก็อาจเป็นสถาปนิกที่ดีได้ แต่ถ้าคนไหนมีความมั่นคงในศาสนา มีหลักความคิดที่ดี มีประสิทธิภาพที่ดีก็แปลว่าเอาทั้งสองอย่างมาผสมกันแล้ว เป็นความดีขึ้นมาได้ แต่ถ้าจะให้ผมแนะนำว่าทำอย่างไรจึงจะให้ดีที่สุด ผมก็อยากจะ

แนะนำว่า จงเป็นผู้มีธรรมชาติ แล้วใช้ธรรมชาติ
ประยุกต์กับงานของคุณ ทำงานด้วยจิตใจที่สงบ แล้ว
จะมีความสุขอย่างมาก การเอาธรรมชาติมาใช้มากเท่าไร
ยิ่งดีเท่านั้น แต่ไม่ใช่เอามาใช้แบบกระเซ็นกระสาย
ต้องเอาแก่นแท้คือการยกระดับจิตใจให้พ้นทุกข์ แก่น
แท้ของศาสนาไม่ใช่อยู่ที่การถือศีลห้า หรือ ศีลแปดแต่
เป็นการทำให้พ้นทุกข์ให้ได้ เวลาใจของคุณสบาย
คุณไม่ห่วงไหวต่ออะไรทั้งสิ้น คิดจะทำอะไรคุณมันง่าย
ไปหมด แต่ถ้าใจของคุณห่วงไหวเดี๋ยวจะไม่ทัน เดียว
อย่างนั้นอย่างนี้ ก็ยังคิดอะไรไม่ออก

ถาม บางที่เราคิดว่าใจเราสบาย ว่าง พร้อมทั้งจะ
คิด Design แต่ก็ Design ไม่ออกก็มี อยากให้
อาจารย์อธิบาย

ตอบ ที่คุณ Design ไม่ออกเพราะเหตุว่า ข้อมูล
ของคุณยังไม่พร้อม โดยทั่วไปผมเชื่อว่านักเรียน
สถาบันนี้มีพลังทางปัญญาที่จะ Create อะไรอยู่พอสมควร
บางคนก็มาก บางคนก็พอดี แต่ถ้าข้อมูลว่าด้วย
Technology ของคุณไม่พร้อมแล้ว Design ก็จะเป็น
เป็นของยาก และคิดไม่ออกเอาเลยก็เป็นได้

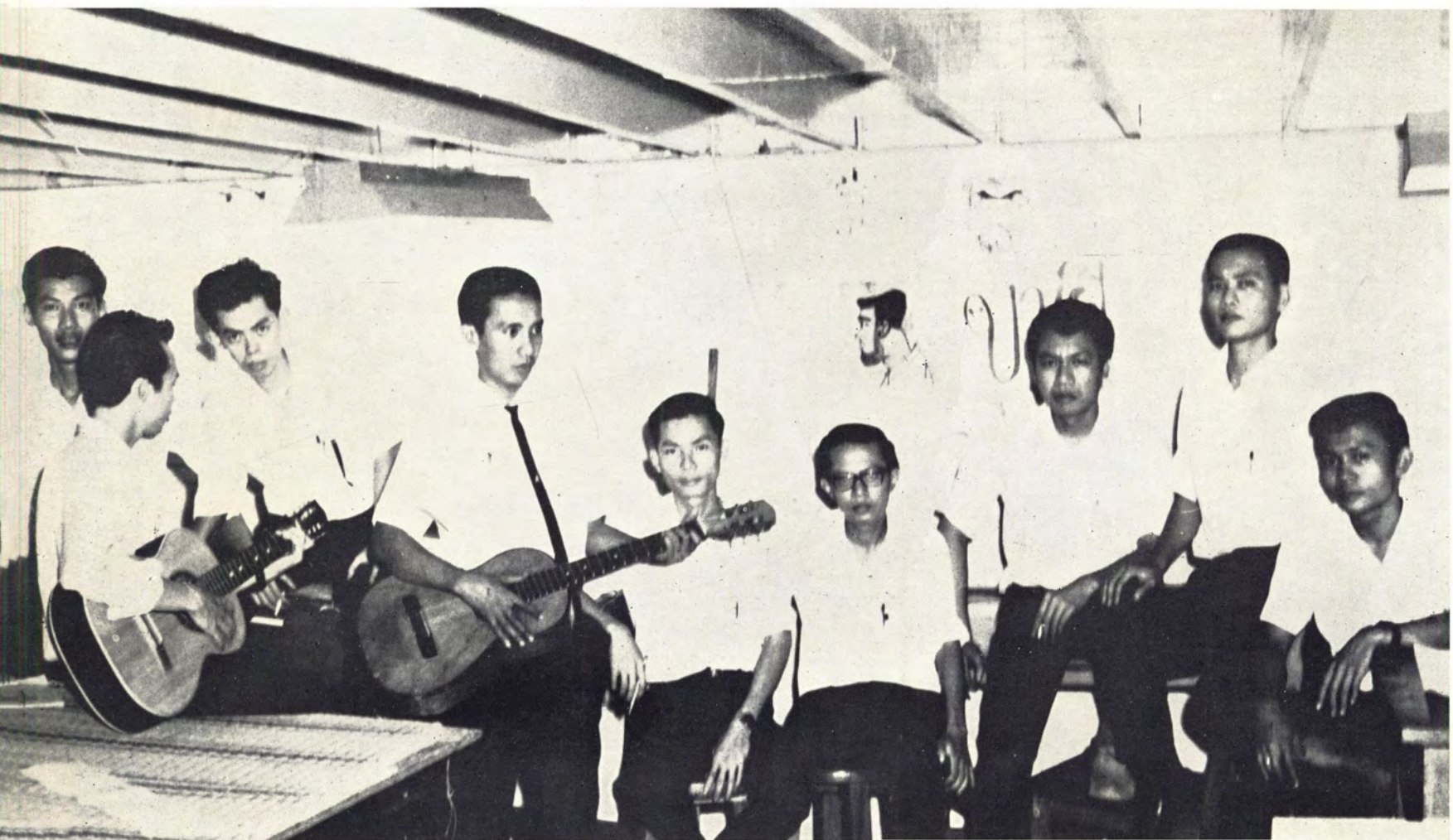

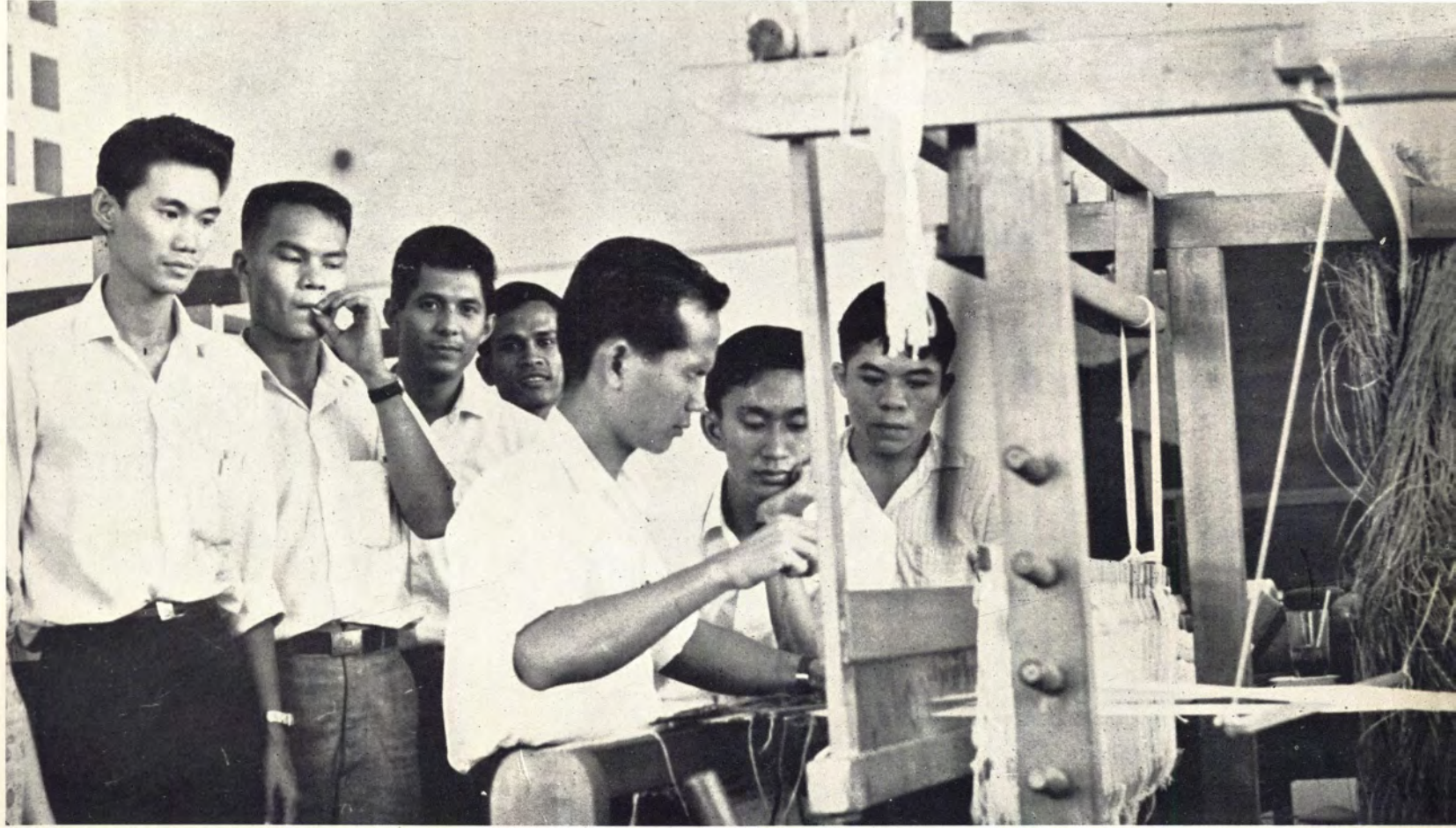

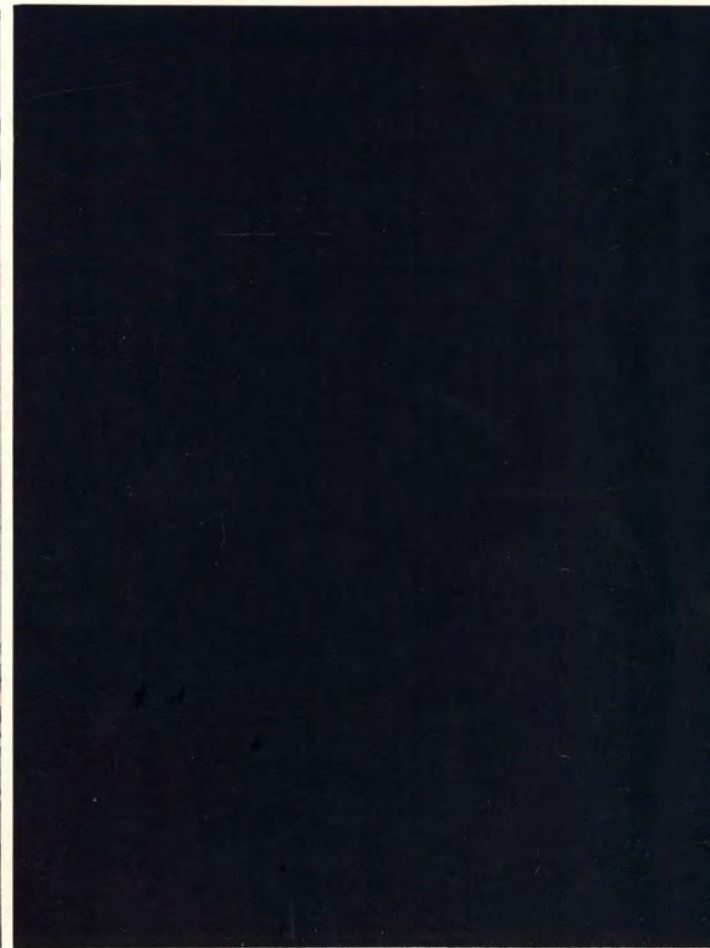
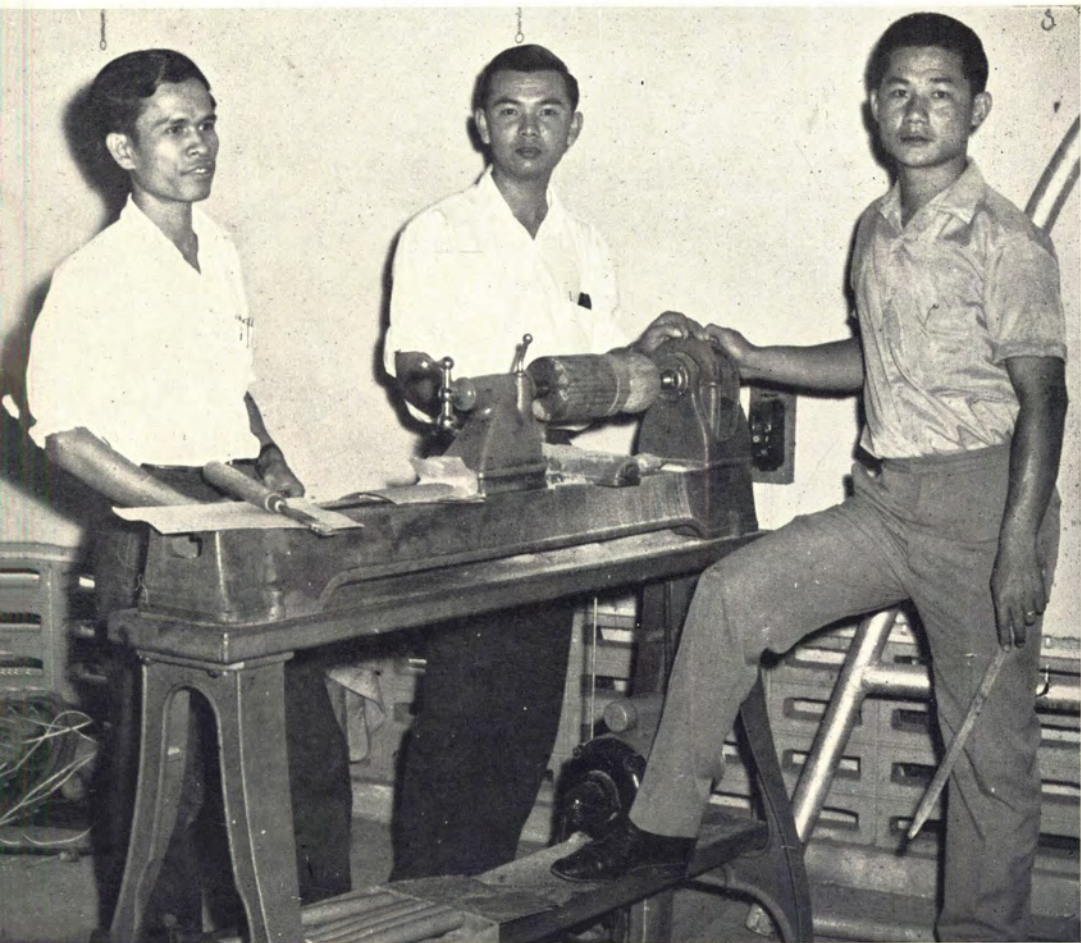

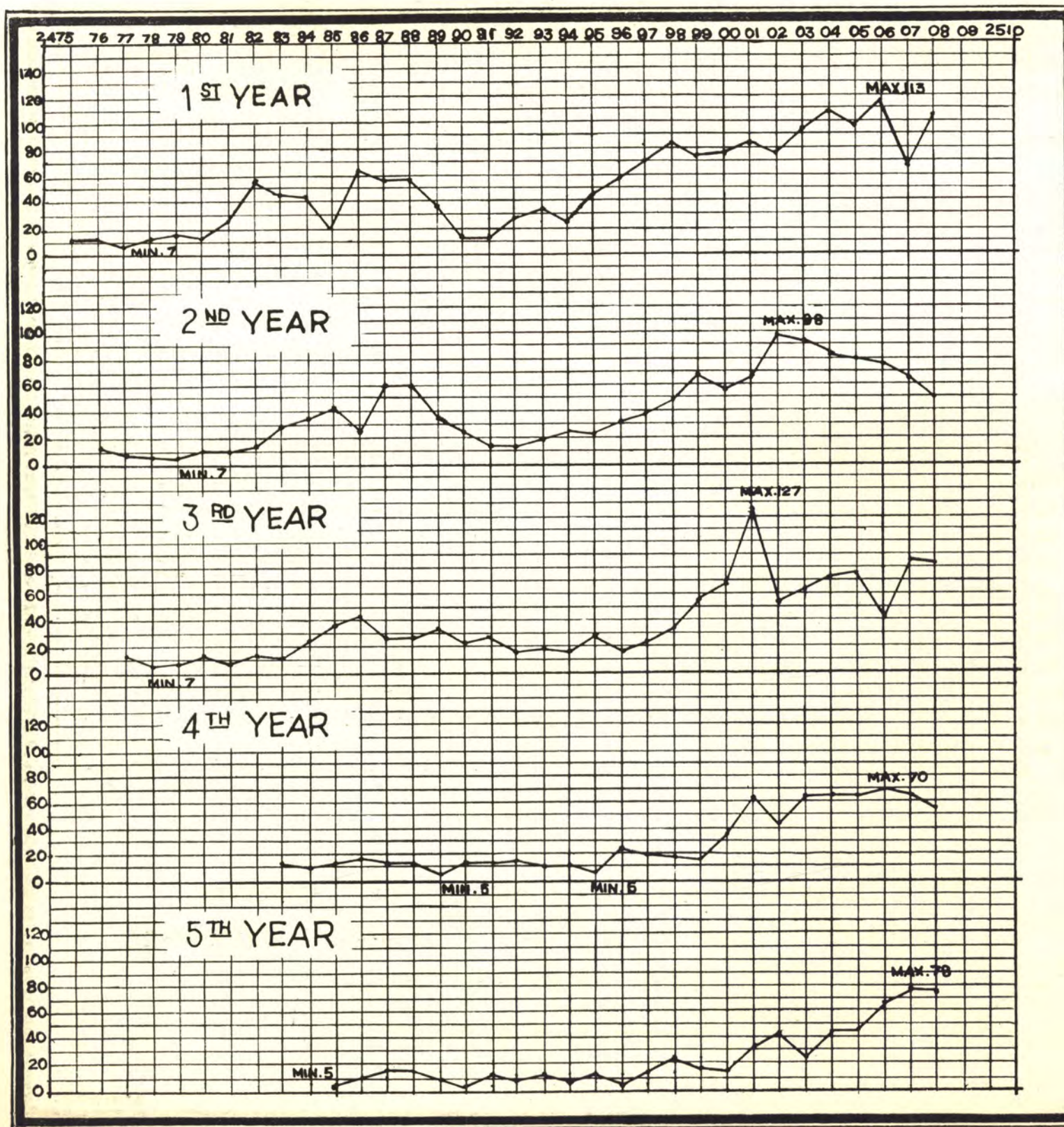

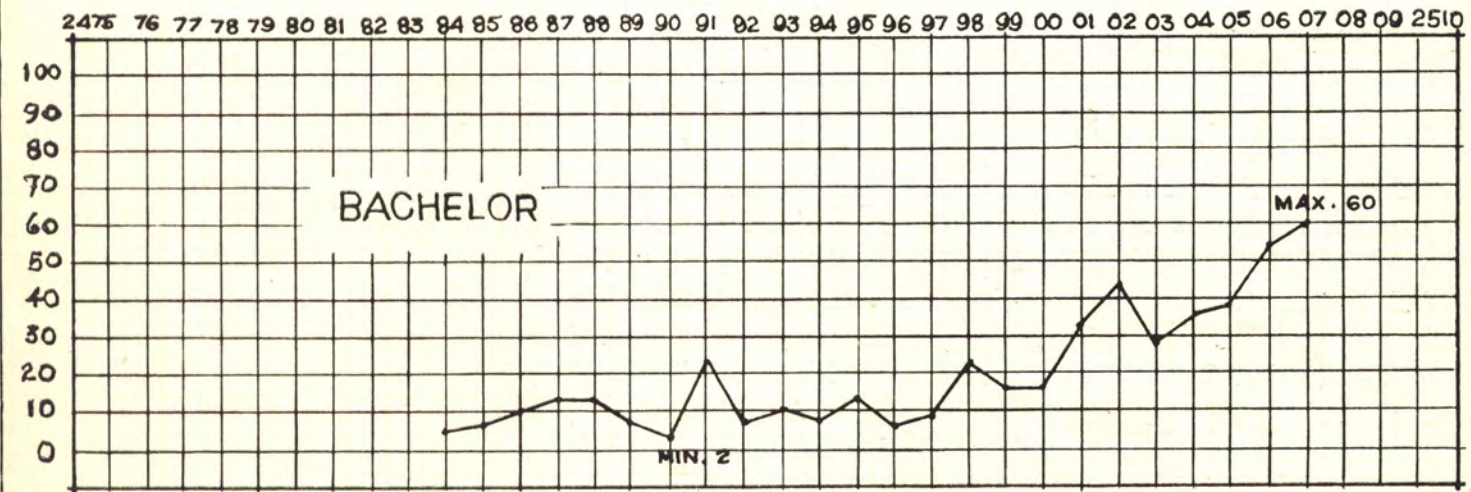
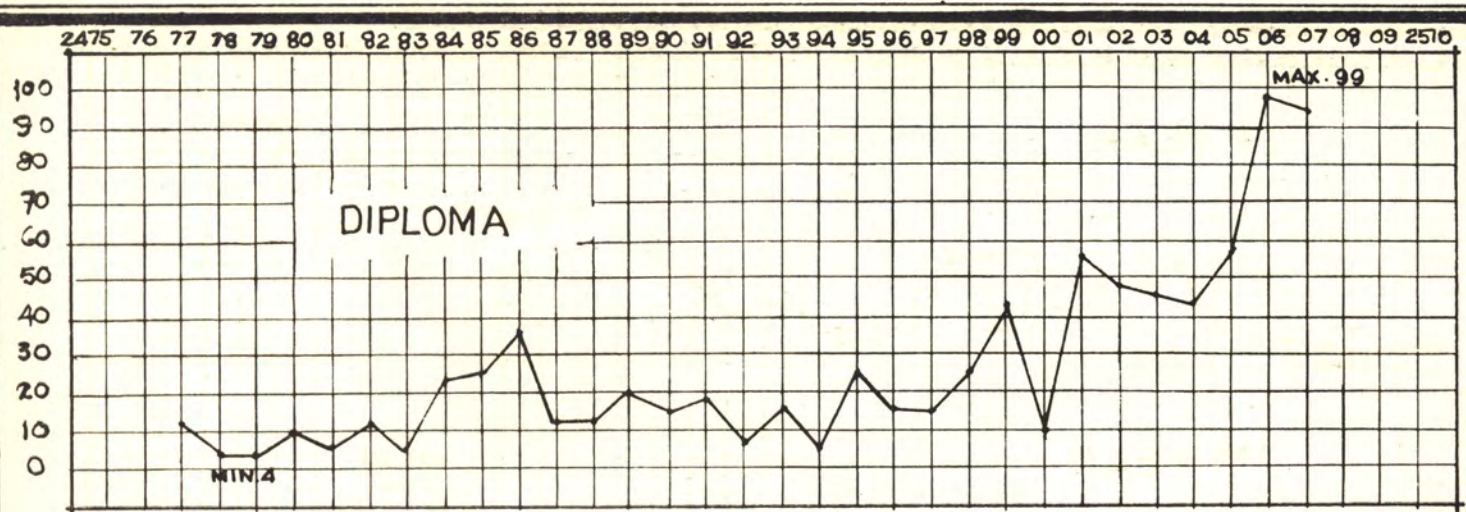

บัญชี 2507

นายกิตติ	สินธุเสก	นายนฤมิตร	เดชะศิริวรรณ	นายวิวัฒน์	ตันสกุล
นายไกรวิชญ์	โกวงศ์	นายนคร	แก้วสีปลาด	นายวิชัย	สุขยานนท์
นายกมล	คลองพิทยาพงษ์	นายบัณฑิต	กัลยาวงศา	นายวราวุธ	เต็มียบบุตร
นายขวัญชัย	คำเมือง	นายปรีชา	วุฒิวัย	นายวิรัตน์	ตันชวลิต
นายจรินทร์	รอดประเสริฐ	นายปรัชญา	ฉกาจทรงศักดิ์	นายศรีสวัสดิ์	ธนานันท์
ม.ล. จุลจรี	กมลลาศน์	นายประมณฑ์	ทินกร ณ อยุธยา	นายศักดิ์ดา	สิริวรรณนะ
นายจินดา	โพธิ์ศรีสุข	นายบุชา	เมธาคณวุฒิ	น.ส. ศจี	บุรณศิริ
นายเจริญ	ลิมสกุล	นายประเสริฐ	เวชบรยรังรัตน์	น.ส. เสนาะจิต	สุวรรณศรี
นายชูศักดิ์	พึ่งท่า	นายประดิษฐ์	ราชแพทยาคม	นายสุพจน์	กฤตยารัตน์
นายชวลิต	มีมาก	นายประกิต	พงษ์เรืองพันธ์ุ	นายสุเทพ	ทินกรสตติบุตร
นายไชยวัฒน์	กบิลกาญจน์	นายผยอง	อ่องระเบียบ	นายสุจิต	ถนอมกุล
นายเชาว์ชาญบุรุษ	พึ่งบุญ ณ อยุธยา	นายพิจารณ์	แชนมณดี	นายสุประดิษฐ์	สดีระนาวิน
นายณรงค์	ไวยสุศรี	นายพิจิตร	ศรีรัตน์	นายสุรเกียรติ	ฤกษ์พัฒนาพิพัฒน์
น.ส. ดาวเรือง	จิตรกร	นายไพบูลย์	กัยวิชัย	นายโสภณ	ประสิทธิ์รัฐสินธุ์
น.ส. ทองเขียว	หงส์ลดาธรมภ์	นายภิญโญ	สุวรรณศรี	นายสหัส	พลบัตพี
นายทิวา	อมฤตนันท์	นายภิญโญ	วัตรสาร	นายแสวง	พุลทรัพย์
นายธีรกุล	ศรีจันทร์พงศ์	นายมานพ	พงศ์ศักดิ์	นายสุทิน	สิงทโกวินท์
นายธนิต	ศิริธร	นายมติ	ตั้งพานิช	นายสักรินทร์	ปัญญาฤทธิ์
นายนิกร	ณ สงขลา	นายมงคล	สุรธรรมานันท์	นายสมรรด	บุณยรัตพันธ์
นายนิวัฒน์	ภูติกนิษฐ์	นายมณูญ	เทพไพฑูริย์	นายสุขเชษฐ์	ชาวเรือ
น.ส. นฤมล	สุวรรณประเทศ	นายมานพ	ชาวสุทธิ	นายสุธรรม	บุณยะผลึก
นายนพพร	สุริยา	น.ส. มารศรี	ลักษณะากร	นายเสรี	ธนชานันท์
นายนิรันดร์	ณ นคร	น.ส. ยุพดี	บัวขำ	นายอัศนีย์	มานู
นายนิพัทธ์	ชื่อตรง	นายวัฒนา	เกิดปัญญา		

CHARTS SHOWING NUMBERS OF STUDENTS,
DIPLOMA CANDIDATES, AND DEGREE CANDIDATES
FROM B.E. 2475 - 2510.

สิ่งหรือสภาพที่เกิดในเบื้องต้น มีแปรไปในท่ามกลาง มีดับในที่สุด จากศตวรรษข้ามสู่ศตวรรษ ศตวรรษแล้วศตวรรษเล่า

จากแผ่นดินสู่แผ่นดินสิ้นศูนย์ จากโปรโตชีวมาสู่การเป็นโครงสร้าง สลับซับซ้อน จากการคืบคลานมาสู่การเป็นมนุษย์สันหลังตั้งจาก กับเปลือกโลก และแล้วแสงระวีแห่งอรุโद्यห์เริ่มพริบพรายแผ่รังสี สาดส่องมาจากดวงพลังศิวิไลซ์เพิ่มไอนุ่น แสงอรุณ แก่กล้า ปรุง แต่งเสียดแทงไปทุกรูปธรรมนิมมานสังขาร จากอารมณัธรรมชาติ ทยาบกร้านบริสุทธ์มาสู่การพุ่มพ้ออารมณ์อันสุนทร อบรมว่า กล่อม เกลาเคลือบคลุมไว้ด้วย อิทธิฤทธิ์คุณานุภาพแห่งสุนทรีย์ จากศิลปะ สำแดงจิตตานุภาพ พึงใจในมนโสังโยคส่วนตัว มาสู่การกล่อม ทัชจักรพรรดี ฤาเพื่อรูปธรรม และอาดมันอุโฆษนาม

มนุษย์เคารพ และศิโรราบให้ด้วยความยิ่งใหญ่ เกรียงไกร ที่ดู ประโคมสร้างขึ้นบนเปลือกโลก แต่จะมีมนุษย์บนเปลือกโลกสักกี่คน ที่จะเข้าใจและเคารพต่อความไม่มีตัวตนแห่ง ห้วงอวกาศ (Space) ที่สิ่งอันยิ่งใหญ่เกรียงไกร แทรกตัวอาศัย แผ่ผั่ง แอบอิงพิงกาย อยู่

ในขณะที่มนุษย์เรามองคูนุสาวรีย์ หรือสิ่งอันโอฬารโอ้อ่าพันลึก ที่ถูกผลักออกมาจากก้อนมันสมอง แรงค้นหา กำลังเงิน ต่างก็

ห้วงอวกาศ

พิจิตร ศรีวิรัตน์

รำลึกถึง ความสามารถ แก่วนกล้า กำแหงหาญ ความอุโฆษ เกริกก้องก่าจาย ของมนุษย์ด้วยกัน จะมีสักกี่คนที่จะนึกว่า นั้น เป็นการล้างผลาญเบียดเบียนห้วงอวกาศ ลงด้วยการเทิดทูน อหังการ ลำพองหาญของมนุษย์

๑ ไร้ให้ในรัตนโกสินทร์ ไร้ทุกข์ให้กับอวกาศที่สิ้นศูนย์บอดไป นั้นเสียเถอะชาวพารา ๑

งานสถาปัตยกรรมแท้จริงนั้น เป็นงานอันยิ่งใหญ่และเกรียงไกร แทรกตัวอยู่ในห้วงอวกาศแห่งจักรวาล เป็นผลิตผลจากกระบวนการทำงานของมนุษยชาติบนเปลือกโลก ที่ใช้มันสมองเจาะทะลุภาวะ ธรรมเข้าครองอวกาศ (Space) ทั้งเหนือและใต้ภัพพ ด้วยอำนาจ แห่งสุนทรีย์ศาสตร์และวิทยาการ

ในการวิจัยเรื่องราวหรือภาวะธรรมอันใด เราก็มักจะสืบสาวกันไป ถึงเหตุ ถ้าจะพูดไป สถาปัตยกรรมนั้น เป็น ผลกรรม ส่วนเหตุ นั้นอยู่ที่มนุษย์ เพราะเป็นผู้ที่บันดาล เป็นผู้สร้างในการที่จะทิม แทรกทะลุภาวะธรรม รู้แจ้งแทงตลอด (ซาโตริ) ในสภาวะธรรม สถาปัตยกรรมให้ตั้งลึกลงไป ก็จำเป็นจะต้องรู้แจ้งแทงทะลุในภาวะของ มนุษยชาติ ชีวิตทางกายภาพและจิตตานุภาพ

ชีวิต ชาติ ภพ ตัณหา เป็นปัจจัยการต่อกัน เป็นเหตุและผล
สลักกันนับเป็นปฏิภิกิริยาการ ร้อยต่อกันแบบลูกโซ่

ชีวิตถูกผลักออกมาจากแรงตัณหา ความใคร่จะเกิดในภพในชาติ
เพื่อการดำรงภาวะไม่ว่าจะเกิดในแบบ โอปปาติกะ เทวดา หรือ
สัตว์นรก

มิติที่สี่ เวลา เป็นปัจจัยสำคัญในการวิวัฒน์พัฒนาจากปฐมชีวิต
โปรโตชีว มาสู่การเป็นโครงสร้างสลับซับซ้อนของมนุษยชาติ จน
เกิดมีศาสตร์ที่กำหนดรู้ในภาวะ ระบบโครงสร้างทั้งทางวิชาการ
และพุทธปรัชญา ในการที่มั่งแห่งทะเลภาวะธรรม “ตัวกูของกู”

ดวงวิญญาณของมนุษยชาติ ต้องอาศัยสังขารเป็นที่ตั้งและสังขารก็
ต้องอาศัยอภิวาเป็นที่แทรกตัว การดำรงอยู่ของชีวิตที่กินมิติอย่าง
รุนแรง ก็ต้องอาศัยสิ่งที่ไม่มิตินิ การดำรงอยู่ของสิ่งที่มีตัวตน ก็
ต้องอาศัยสิ่งที่ไม่มิตินิ เราวัดและกำหนดรู้รูปร่างของมนุษย์
และสัตว์ได้ ไม่ใช่จากตัวมนุษย์หรือตัวสัตว์ แต่จากอภิวาที่ศูนย์
เสียถูกแทนที่ ถูกกำหนดขอบเขตเป็นรูปเป็นร่างขึ้น

มนุษย์เป็นกระบวนการธรรมชาติ เป็นปริมาตรกินมิติอย่างรุนแรง
ก็ต้องอาศัยอภิวาเป็นที่แทรกตัวกำหนดสภาวะขึ้น มีสถาปัตยกรรม
ศาสตร์เดียวในโลก ที่ตอบคณนามมนุษยชาติในเรื่องอภิวาได้อย่าง
ทะลุปรุโปร่งและด้วยเหตุที่มนุษย์เรามีวิญญาณธาตุกำหนดความรู้สึก
— มีสัมผัสต่ออายตนะ รูป รส กลิ่น เสียง โผฏฐัพพะ มีเวทนา
การเสวยอารมณ์ สุข ทุกข์ อเบกขา ฯลฯ

ศาสตร์สถาปัตยกรรม จึงต้องกำหนดไม่เพียงแต่ความประสงค์ทางกายภาพ
(Functional need) หากพึงตอบสนองดวงวิญญาณด้วยการสำแดง
ออกทางผลงาน กอปรด้วยคุณค่าทางอารมณ์ (Emotional value)
— คุณานุภาพแห่งสุนทรีย์ (Aesthetic Power) คุณค่าทางเรี
รมย์ (Romantic approach) ตลอดจนคุณค่าทางนาฏกวี
(Dramatic & poetic effect) คุณค่าเหล่านี้จัดเป็นวิญญาณา
หาร ซึ่งปรุงรเข้าปรนเปรอ อบร่าดวงวิญญาณมนุษย์

ในทางโลกิยะ ศาสตร์สถาปัตยกรรม เป็น ศาสตร์ที่กำหนดให้มนุษย์ยึด
ในตัวยูของกู ยึดมั่นถือมั่น บำรุงปรนเปรอทางกายภาพสรีระ อิ่ม
เอมพร้อมด้วยกามคุณ มักมากในอายตนะในรูปในรส อันมี
ในตัวอย่างแบบอาคารประเภทรูปโฉมโนมพรรณ แสงหาความ
แปลกและใหม่ซึ่งจัดเป็นการแสวงหาด้วยจิตเข้าผูกพัน อย่างปรุงแต่ง
เช่น การใช้พลังจิตตานุภาพเข้าฉาบฉวย เนรมิต จำลองจักรวาล
มาไว้ในอุ้งมือ ไซ้แรงคลาดลางใจบันดาลให้ดวงพระยาเย็นอยู่ใต้ถุน
บ้าน หรือความประทับใจในโครงสร้างตัวอิกกว่าเดรัจฉานนำมา
เป็นรูปตัดอาคาร กระจกเอาเท็กซ์เจอร์นามทุเรียนจำแลงปะไว้
หน้าอาคาร การแลเนื้อเนื้อหนังตัวเองแล้วขยายสัดส่วนของเซลล์
ออกมาทำหน้าที่ใช้สอยต่าง ๆ เป็นอาคารแนวใหม่ ฯลฯ เหล่านี้
ล้วนจัดอยู่ในขั้นต่ำ โลกิยะ เพราะยังหมกมุ่นละโมภทางอายตนะ
ทางรูป ทางรส ชั้นแห่งจิตหรือเจตสิกยังข้องแวะปรารภนาของปรุง
แต่งเป็นอารมณ์ ในทางโลกุตรระอันเป็นขั้นสูงกว่าประณีตกว่าศาสตร์
สถาปัตยกรรมจัดเป็นพระเวทย์ เจตจำ เรื่องรองสงบนิ่งอยู่ในขั้นแห่งจิต
และเจตสิกอันล่วงกามได้แล้ว แต่ยังปรารภนารูปธรรมเป็นอารมณ์
ทว่าเป็นรูปธรรม (Form) อันได้ขีดเคลือบความกระด้างของจิตออก

จนดูใสสะอาด ไม่มุ่งปรนเปรออวัยวะทางรสแต่จะตอบสนองทาง
อภาวะ ปฏิเสธต่อผลทางจักษุ แต่เป็นผลงานทางมโนสัมผัส (การ
สัมผัสทางจิตที่มีต่อรูปธรรม) ผู้รังสรรค์งานชิ้นนี้จะต้องมีสภาพ
จิตเป็น ซาโตริ ทิมแห่งทะเลภาวะธรรม ทั้งวัตถุและจิตใจ มี
ประสาทอินทรีย์สุนทรีย์ภาพแก่กล้า ประดุจ "บารมีสมสร้างแต่ปาง
บรรพ์บันให้มาเศกสุนทรีย์" และจะต้องไม่หล่อเลี้ยงตัวเองด้วย
อารมณ์ มีการฝึกปรน ปฏิบัติทางจิต มีสมาธิตำดั่งลึกลงไป จน
เป็น อปัณาสมาธิ ในที่สุดผลงานออกมาเป็น Devine art ศิลป
ทิพย์ ซึ่งหาได้จากผลงานทางพุทธปรัชญานิกายเซน และในผล
งานราชวงศ์จิ้นบางสมัย แต่บางครั้งผลงานของราชวงศ์จิ้นบางสมัย
ผลงานทั้งแผ่นดินจนราชวงศ์ซุนยี่สันตกอยู่ในโลกียะ หาได้หลุดเข้า
สู่โลกุตระไม่ อย่างราชวงศ์ซันและแผ่นดินถังอันมะลังมะเลื่องเกริก
เกียรติก้องกำจาย มาตราว่าเหล่าช่างจะสันหัต จัดเจนในเชิงฝีมือ
สักเพียงใด

ในเชิงยุทธ ศิลปทิพย์ (Devine art) เราดูได้จากเชิงคาบของ
นักคาบขามูไร ท่วงท่า หยุต และเคลื่อนไหวได้การป่องรู้ถึงสภาวะ
การอดกลั้นกำหนดลมหายใจ เบ่ง และบีบ เซลล์เนื้อเยื่อ ย่อม
หมายถึงการหนีออกและถอยรูกจากคมคาบแคระยะอนุ เชิงยุทธ
ขามูไรเป็นปรากฏการณ์ตราว่า (Dramatic Phenomenon)
ที่สำแดงออกมาจาก ก้อนมันสมอง ปฏิภาณ บงการให้สังขารสนั่น
ไหว เป็นเส้นสายอย่างรวดเร็ว (Dynamic force of line) ทั้ง
ทางตั้ง ทางนอน และทะแยง ทะยานโผนโจนเข้าหาหันด้วย
โครงสร้างด้วยเลือด ด้วยเนื้อ ที่ร้ายกาจจนกระทั่งสุดเมื่อนักคาบ
ขามูไรหยุดกำหนดจิตซาโตริ ทิมแห่งทะเลภาวะธรรมในบัดดล
นั่นคือ การใช้สมาธิเพ่งจ้องกำหนดเส้นคมด้วยวัตถุ เข้าซ้ำแรก

ปรมาณู... ผลก็คือศรัทธาไหลมเล็ด

ศิลปทิพย์ (Devine art) เรายังดูได้จากไหวพริบของการสร้างเส้น
และลบเส้นในนภากาศ แห่งการเรีงรายนาม (Dramatic play)
ของคาบูกิ

คาราเต้ เป็นผลงานทางซาโตริ ทิมแห่งทะเลภาวะธรรม การสกัด
พลังในตัวมนุษย์ออก ส่งเข้าทะเลวงหยุต การทำงานประสานของ
ประสาท เซลล์ และเนื้อเยื่อขาดสะบั้นทะลายลง

เหล่านี้ล้วนเป็นผลงานของมนุษยชาติ ที่ใช้สมองเข้าจับจ้วงเจาะ
ทะเลภาวะธรรม เป็นผลงานทางซาโตริ รู้แจ้งแห่งทะเล สำแดง
ออก (expression) อย่างรู้เท่ารู้ทัน รู้ต้นลึกหนางบาง ของกาลและ
สภาวะ จุดดับ จุดเกิด ชุมพลัง ชุมสมองของมนุษยชาติพวยพุ่ง
อิทธิฤทธิ์ คุณานุภาพแห่งสุนทรีย์ และอำนาจอิทธิพลของวิทยา
การ

ในทางซาโตริ ศาสตร์สถาปัตยกรรมศาสตร์ของมนุษย์ทางสังขารก็
โดยการกำหนดอภาวะ (space) ด้วยการกางกั้นของสังขัจจตุ คือ
เอาวัตถุธรรมเป็นธาตุกำหนดอภาวะ ให้เกิดมีภาวะขึ้น ในห้วง
อภาวะนั้น ถ้าจะพูดกันอย่างผิวเผินต้น ๆ ก็คือ การรังสรรค์อภาวะ
(Creation of space)

คติธรรมอันนี้เราหาดูหาเสพได้จาก งานสถาปัตยกรรมศาสตร์แห่งแดน
อาทิตย์อุทัย งานซึ่งสำแดงพุทธปรัชญานิกายเซ็น และงานของญี่ปุ่น
ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง มาตอนกลางศตวรรษที่ 19 และหลัง

สงคราม ญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลตะวันตก สำแดงผลงานพวยพุ่งทาง
ความก้าวหน้าของวิทยาการ มุ่งปรนเปรออวัยวะทางรส กับอภาวะไป
พร้อมๆกัน กอปร กับชาวญี่ปุ่นเริ่มเสื่อมทางจิต หันมาเจริญทางวัตถุ
อย่างผลงานของ **Dr. Kenzo Tange** ตกอยู่ในชั้นโลกียะ หาได้
หลุดชั้นสู่ชั้นโลกุตระไม่ว่าจะพูดกันตามรูปธรรม งานสถาปัตยกรรมของ
Dr. Kenzo Tange เป็นรูปทางรูปธรรม มุ่งปรนเปรออวัยวะ
ทางรสและอภาวะไปพร้อมๆกัน หมกมุ่นทางอายตนะซึ่งให้ผลงาม
ทางจักขุสัมผัส หาใช่ "รูปฌาน" ตามที่กล่าวมาแล้วไม่ ที่น่ายก
ย่อง เพราะเป็นผลงานที่ ดิ้นตัว พวยพุ่งทางอิทธิฤทธิ์วิทยาการ
ติดตามกระบวนการบัจจายการใหม่ที่เวลา มิติที่สี่อำนวยให้ ทาง
Technical advance, material progress-scientific develop-
ment และคติธรรมทางการประสานอภาวะ (**Fluidity of space**)
ตลอดจนการรักษา ประคบประหงม พุ่มพักวิญญาณเก่าในสังขาร
ใหม่ (**Modernized conventional characteristic**) การแก้กมล
หล่อเลี้ยงประเพณีนิยม ปลุกฝังประสาทอินทรีย์ทางสุนทรีย์ภาพ
(**Aesthetic sense**) ของคนญี่ปุ่นที่มีมาแต่ดั้งเดิม ข้าแรกแทรก
เข้าไปทุกประมาณบรรยากาศแห่งสถาปัตยกรรม ซาโตริ (สถาปัตยกรรมที่
แห่งทะเลภาวะธรรม ทั้งทางวัตถุ และจิตใจ)

ศาสตร์สถาปัตยกรรม กำหนดอภาวะ (**space**) เข้าตอบสังขาร "ตัวกู
ของกู" ตามที่กล่าวมาแล้ว สังขารเป็นที่อาศัยของดวงวิญญาณ
ศาสตร์สถาปัตยกรรมไม่เพียงแต่ตอบสนองทางสังขาร แต่ต้องมีคำตอบ ทาง
ดวงวิญญาณด้วย

ศาสตร์สถาปัตยกรรม จึงกำหนด คุณานุภาพ แห่ง สุนทรีย์ (**Aesthetic
power**) เข้าปรนเปรออบร่ำ เป็นวิญญาณอาหาร ส่วนคุณค่าทางเรข

รมย์ (**romantic**) และตราม่า หลั่นรองลงไป จะเห็นได้ว่าศาสตร์
สถาปัตยกรรม เป็น เวทย์ ที่ครองอำนาจจาก เป็นศาสตร์ที่ว่าถึงการ
จตุติ การถือกำเนิด คือ การรวม แผลงฝั่งสุนทรีย์ไว้ในอภาวะ
แล้ว ออกมาเป็นภาวะ เป็นรูปเป็นร่าง การกระทำเยี่ยงนี้ นำ
อนุโลมเรียกว่า ซิงกามี (**syngamy**) คือการรวมกายสองกายเข้า
เป็นกายเดียว งานสถาปัตยกรรมก่อเกิดมาได้ ก็โดยการรวม
อภาวะและสุนทรีย์ไว้ในรูป **form** ในสังขาร เหมือนมนุษย์เกิดมา
ได้ ก็โดยการรวมเซลล์ หรือ กลละเข้าด้วยกัน ต่างกันแต่มนุษย์
เป็นอุปาทานนกกสังขาร คือ สังขารมีใจครอง มีอารมณ์ มีเวทนา
แต่สังขาร **form** ทางสถาปัตยกรรม เป็นอุปาทานนกกสังขาร สังขาร
ไม่มีใจครอง แต่มีจิตปฏิบัติและเป็นผลกรรมทายาทจากสถาปนิก
เพราะสถาปนิกที่แท้จริง คือ ผู้ให้กำเนิดภาพ เปลี่ยนภาพให้อภาวะ
จากภาพหนึ่งไปสู่ภาพหนึ่ง จากไม่มีตัวตน สู่การมีตัวตน

สถาปนิก เป็นผู้ประกอบกิจกรรมทางสมสู่ สัมโยรวมอภาวะกับ
สุนทรีย์เข้าเป็นเนื้อนาบุญเดียวกัน แล้วคลอออกมาเป็นสังขาร
เป็นรูปกายเดียวกัน ด้วยตณหา ความอยาก ความใคร่ จะเห็น
เป็นรูปเป็นร่าง ซึ่งการกระทำเยี่ยงนี้ ใกล้ๆ กับกิจกรรมทางเพศ
ซึ่งเรียกว่าซิงกามี (**syngamy**) การรวมกายสองกายเข้าเป็นกาย
เดียว กระบวนการคิดเห็นเป็นรูปเป็นร่างโดยญาณ (**intuition**)
ซึ่งผู้ทำได้ต้องมี ภูมิจิต ภูมิปัญญา ภูมิพลังสูงส่ง ได้รับการกลม
เกล้านอกคิ ตพัฒนาโน อปรำอารมณ์อันสุนทร เพื่อสู่การดำเนิน
แผน พุ่มพักสุนทรีย์

EERO SAARINEN กับสถาปัตยกรรม

ร.อ. ม.จ. ประทีป มาลากุล

ข้าพเจ้าได้นำเรื่องราวของซาริเนน มาก้าว ในหนังสือต้อนรับน้องใหม่ปีนี้ ความมุ่งหมายก็เพื่อต้องการแนะนำให้นิสิตได้รู้จักสถาปนิกผู้มีชื่อของโลกไว้อีกผู้หนึ่ง ต่อจากที่ได้ แนะนำ Louis I. Kahn สถาปนิกชั้นนำของโลกคนหนึ่งไว้ในปีที่แล้ว

Eero Saarinen เกิดที่ประเทศ Finland เมื่อปี 1910 (เป็นบุตรของ Eliel Saarinen ซึ่งเป็นสถาปนิกผู้ยิ่งใหญ่ในยุคนั้น) และมาเติบโตในสหรัฐอเมริกาเมื่อบิดาได้มาอยู่ที่ Cranbrook Academy ในปี 1923 ซาริเนนเป็นนักเรียนสถาปัตยกรรมที่เฉลียวฉลาดมาก เมื่อเรียนอยู่ที่ Yale ได้สร้างสรรค์สถาปัตยกรรมชิ้นสำคัญๆ ไว้มากมาย เช่น General Motors Technic Center ที่ Detroit, Kresge Auditorium ที่ MIT., และ TWA. Air Terminal

ที่ Idlewild, New York เป็นต้น ซาริเนนได้ถึงแก่กรรมเมื่อปี ค.ศ. 1963 ในขณะที่กำลังทำงานที่น่าสนใจอีกชิ้นหนึ่งคือ The Columbia Broadcasting Company Building for New York City

เรื่องที่จะกล่าวต่อไป เป็นคำให้สัมภาษณ์ ของ ซาริเนน เกี่ยวกับสถาปัตยกรรม ก่อนที่ซาริเนนจะถึงแก่กรรมไม่นานนัก แก่ผู้จัดทำหนังสือ Perspecta โดยผู้สัมภาษณ์ได้ตั้งคำถามไว้ 3 ข้อคือ

1. What is Architecture?
2. What is happening in Architecture?
3. What are you, Saarinen, trying to do?

ซาริเนนได้ตอบคำถามข้อที่หนึ่งว่า เมื่อข้าพเจ้าพูดถึงสถาปัตยกรรม ข้าพเจ้าจะหมายถึงสถาปัตยกรรมในฐานะที่เป็นศิลปะ (Architecture as an art) เราต้องยอมรับว่าการสร้างอาคารส่วนมากในปัจจุบันนี้เป็นไปอย่างไร้ความคิดและจำเจน่าเบื่อ เพราะสถาปนิกผู้ออกแบบเรียนรู้แต่เพียงเทคนิคที่จะผลิตแบบแปลน และมีทัศนคติต่อสถาปัตยกรรมในแง่เป็นธุรกิจการค้าอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่ยังมีสถาปัตยกรรมอีกประเภทหนึ่งซึ่งตัวข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ อีกหลายคนได้สร้างสรรค์ขึ้น เป็นงานที่มีชีวิตจิตใจและมีลักษณะของศิลปะอยู่ด้วย แต่สถาปัตยกรรมแตกต่างกับ งานศิลปะประเภทจิตรกรรม และ ภูมิสถาปัตยกรรมอยู่หลายด้าน เป็นต้นว่างานทางจิตรกรรมและภูมิสถาปัตยกรรมทำความเข้าใจกับสังคมไม่ได้มาเป็นเวลากว่า 80 ปีแล้ว แต่งานสถาปัตยกรรมสามารถผสมผสานเข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี และทางด้านจิตรกรรมและภูมิสถาปัตยกรรม มีเอกัตบุคลซึ่งทำงานของเขาโดยลำพัง แต่สถาปัตยกรรมเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก ถึงแม้ว่าความคิดริเริ่มครั้งแรกนั้นอุบัติขึ้นจากคนคนหนึ่ง แต่หลังจากนั้นแล้วการทำงานจะเป็นในรูปของการทำงานรวมกันเป็นกลุ่ม ข้าพเจ้าแน่ใจในสิ่งที่พูดไปแล้ว คือสถาปัตยกรรมเป็นศิลปะ แม้ผลจะออกมาในรูปของอาคารใหญ่โตก็ตาม

สำหรับคำถามที่ว่าสถาปัตยกรรมคืออะไรนั้น ข้าพเจ้าใคร่จะแบ่งคำถามออกเป็นสองตอน **เกี่ยวกับขอบเขต** และเกี่ยวกับ **ความมุ่งหมาย** ประการแรกเกี่ยวกับขอบเขตของสถาปัตยกรรมนั้นในทัศนะของข้าพเจ้า สถาปัตยกรรมคือผลรวมของสิ่งแวดล้อมทั้งหลายซึ่งมนุษย์ได้สร้างขึ้น นอกจากสิ่งที่เกิดจากธรรมชาติแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราได้อยู่รอบตัวเริ่มต้นจากผิงเมืองที่เราอยู่ ถนนที่เราสัญจรไปมา อาคารบ้านเรือนที่เราทำงานและอาศัยอยู่ ตลอดไป

จนถึงเก้าอี้ที่เรานั่ง และที่เชยบุหรีที่เราใช้ยู่ล้วนเป็นสิ่งเกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมทั้งสิ้น ความคิดเห็นหรือผลงานทางสถาปัตยกรรมในสมัยก่อนอาจจำกัดอยู่ในวงแคบของสิ่งแวดล้อมเพียงบางส่วน แต่สำหรับสมัยปัจจุบัน ขอบเขตของสถาปัตยกรรมคือสิ่งแวดล้อมทางด้านวัตถุของมนุษย์ทั้งหมดทั้งภายนอกและภายในอาคาร

ส่วนความมุ่งหมายของสถาปัตยกรรมนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าสถาปัตยกรรมมีความมุ่งหมายมากกว่าการเป็นประโยชน์ใช้สอยเพียงเป็น สถานที่ให้คนได้พำนักพักพิงหรือประกอบกรงานต่าง ๆ แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่าสถาปัตยกรรมมีบทบาทมีความสำคัญต่อมนุษย์มากกว่า เกือบทำนองเดียวกับที่ศาสนามีความหมายต่อมนุษย์ มนุษย์มีชีวิตอยู่ในโลกไม่นานและตัวเองก็ไม่แน่ใจนักว่าอยู่เพื่ออะไรกัน ศาสนาเป็นเครื่องช่วยแนะแนวทางแห่งชีวิต ส่วนความสติสถาพร ความงาม และความหมายจากสิ่งแวดล้อม ก็จะช่วย เสริมสร้าง ความมั่นใจ และความรู้สึกสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันแก่มนุษย์ สิ่งนี้แหละเป็นบทบาทสำคัญของ สถาปัตยกรรม นอกเหนือจากหน้าที่ทางประโยชน์ใช้สอย มนุษย์ได้เคยมีความรู้สึกเช่นนั้นมาแล้วต่อสถาปัตยกรรมอันยิ่งใหญ่ในสมัยก่อน เช่นพวกหมู่บ้าน Gothic ซึ่งมีวิหารอยู่ตรงกลาง หรือพวกนครของกรีก โรมันและของสมัย Renaissance อารยธรรมและวัฒนธรรมของทุกยุค ทุกสมัยได้ให้กำเนิด แก่ งานสถาปัตยกรรมซึ่งตกทอดเป็นมรดกสืบต่อกันมา แต่ในปัจจุบันมนุษย์อยู่ในยุคหัวเลี้ยวหัวต่อซึ่งสิ่งแวดล้อมของเราเต็มไปด้วยความยุ่งเหยิง จนกระทั่งเราต้องดำเนินชีวิต หรือ ดำรงความเชื่อมั่น อยู่ในทำนองเดียวกับคนที่เดินหลับตาไปเรื่อย ๆ เนื่องจากเหตุนี้ จึงเป็นการยากที่คนทั่วไปจะเข้าใจหรือจะหยั่งรู้ได้ว่าสถาปัตยกรรมซึ่งหมายรวมถึงสิ่งแวดล้อมทั้งหมดอาจมี หรือ ควรมี ความสำคัญ เกี่ยวข้อง กับตัวเขา

อย่างไรบ้าง ดังนั้นสถาปัตยกรรมจึงถูกลดความสำคัญลงไปมาก แต่อย่างไรก็ตามในขณะนี้เรากำลังมีความหวังเพิ่มขึ้น เพราะสถาปัตยกรรมเริ่มได้รับความเอาใจใส่สนใจมากขึ้น ดังนั้นสำหรับคำถามที่ว่าสถาปัตยกรรมมีจุดมุ่งหมายอย่างไรนั้น คำตอบของข้าพเจ้าคือ เพื่อจะเป็นที่พักพิงและส่งเสริมชีวิตของมนุษย์ในโลกนี้

ต่อคำถามที่สอง ในขณะที่คนทั่ว ๆ ไปจะดูสถาปัตยกรรมไม่ค่อยออก เพราะสถาปนิกแต่ละคนก็ไปกันคนละทางสองทาง ยุ่งเหยิงสับสนไปหมด การที่จะอธิบายและจะเข้าใจสาเหตุเรื่องนี้ได้ก็จำเป็นต้องย้อนกลับไปพิจารณาประวัติความเป็นมาของเหตุการณ์ในปัจจุบัน เริ่มต้นจากการปฏิวัติทางอุตสาหกรรม ซึ่งได้มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงยุคของสถาปัตยกรรม ลักษณะของการปฏิวัติเองก็ดูประหนึ่งว่า มุ่งหมาย เพื่อจะทำลายล้างพันธะทั้งหลาย ที่เชื่อมโยงอดีตอัน "เสื่อมทราม" ให้หมดไป พวกผู้นำทางด้านสถาปัตยกรรมก็มุ่งหมายจะสร้างสถาปัตยกรรมซึ่งมี Style ใหม่ ดังที่สมัยก่อน ๆ ได้มี Style ประจำยุคมาแล้ว บิดาของข้าพเจ้าก็เป็นคนหนึ่งในกลุ่มนี้กรเริ่มเหล่านี้ด้วย ข้าพเจ้ายังจำได้จากสมัยที่ข้าพเจ้ายังเป็นเด็ก อยู่ที่ ฟีนแลนด์ ถึงความ หวังตั้งใจของ Pioneers เหล่านี้ เพื่อกำเนิดของสถาปัตยกรรมใหม่ การต่อสู้ของคนเหล่านั้นได้ทำให้เกิดโฉมหน้าใหม่ ๆ ของสถาปัตยกรรมขึ้น หลายแบบด้วยกัน คือ

แบบที่หนึ่ง The functional ได้แก่ความเชื่อว่าสถาปัตยกรรมยุคใหม่จะต้องสร้างขึ้นจากหลักแห่งความต้องการ Program ของงานจะต้องดำเนินตามแนวของคำขวัญจาก Louis Sullivan คือ Form Follows Function ซึ่งเป็นคำกล่าวที่ลึกซึ้งและมีความหมายมากกว่าเป็นที่เข้าใจกัน ดังนั้นผลงานที่เกิดขึ้นจาก Principle นี้จึงมักเป็นแบบ Over Simplification เกินไป

แบบที่สอง The honesty toward structure and material คือความเชื่อในทฤษฎีที่แสดงให้เห็นโครงสร้างและวัสดุที่ใช้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา โฉมหน้าของสถาปัตยกรรมแบบนี้เริ่มขึ้นราว ๆ ปี ค.ศ. 1940 ความเชื่อว่าการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย เป็นความสำคัญ อันดับแรก ก็ลดน้ำหนัก ลงไป เปลี่ยนเป็นความยึดมั่นว่าสถาปัตยกรรม จะเกิดขึ้นเอง ได้โดยอัตโนมัติ จากการใช้และการแสดงถึงโครงสร้างต่าง ๆ อย่างเปิดเผย

แบบที่สาม Awareness of our time ในสมัยเดียวกับระยะที่สองก็มี Movement เกี่ยวกับการพยายามทำความเข้าใจและนำเอาลักษณะต่าง ๆ ของสมัยปัจจุบันมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ความคิดเห็นใหม่ๆ วิทยาศาสตร์สมัยใหม่ และที่สำคัญที่สุดก็คือการนำเทคนิคและผลผลิตทางอุตสาหกรรมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นมาทดลองใช้กับงานทางสถาปัตยกรรม

โดยสรุปแล้ว หลักสำคัญ ๆ ของสถาปัตยกรรม สมัยใหม่ ประกอบขึ้นด้วยเครื่องมือพื้นฐานที่เชื่อกันว่าจะสร้าง Style ใหม่ขึ้นได้ 3 อย่าง คือ

1. ความสำคัญของประโยชน์ใช้สอย
2. การแสดง Structure อย่างเปิดเผย
3. การทำความเข้าใจและการใช้ประโยชน์ จากสิ่งที่เกิดขึ้น ในสมัยปัจจุบัน

การมีแต่เครื่องมือย่อมทำให้เกิดสถาปัตยกรรมขึ้นมาไม่ได้ จำเป็นต้องมีคนที่ จะแสดงการใช้เครื่องมือเหล่านี้ คนสำคัญในยุคต้นแห่งสถาปัตยกรรมใหม่มีอยู่ 3 ท่านด้วยกันคือ Frank Lloyd Wright, Le Corbusier และ Mies Van der Rohe

สำหรับ F.L.W. ข้าพเจ้าเชื่อว่าอิทธิพลของเขาจะยืนยงอยู่ทางด้านหลักทฤษฎีของเขามากกว่ารูปร่างของงานที่เขาสร้างขึ้น ประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมคงจะได้บันทึกเขาไว้ในฐานะ "Great Giant" ของสมัยเรา ทำนองเดียวกันกับที่ได้บันทึก Michelangelo ไว้

Le Corbusier ผู้เป็นอัจฉริยะ มีความสามารถหลายด้านคล้ายกับ Leonardo da Vinci หรือ Picasso นั้น แม้ผลงานจริงๆ ของเขาจะมีไม่มากนัก แต่ด้วยการ Sketch และการแนะนำแนวทาง เขาได้นำเรามาสู่โลกใหม่แห่งการสร้าง Form ต่างๆ

Mies is the Culmination of the Bauhaus style. Mies เป็นผู้ปรับปรุงส่งเสริมสถาปัตยกรรมของ Bauhaus ให้สูงยิ่งขึ้น เขาได้นำเอาความรู้ทางเทคนิคใหม่ๆ ของอเมริกา สร้างงานของเขาขึ้น โดยถือหลักของความเรียบง่าย Mies เป็นผู้ควรแก่สมญาว่า "Mr. Less is More"

ท่านเหล่านี้คือผู้นำของยุคใหม่ ความคิดเห็นและผลงานของเขาเมื่อรวมกันเข้าก็กลายเป็นสิ่งที่ได้ชื่อว่า "สถาปัตยกรรมสมัยใหม่" ซึ่งได้มีอิทธิพลต่องานสถาปัตยกรรมทั่วโลก แต่ในลักษณะต่างๆ กัน เป็นต้นว่าสถาปัตยกรรมในอเมริกาใต้ และในประเทศอิตาลี สร้างขึ้นจากหลักทั้งสามประการแรก ผสมด้วยลักษณะพิเศษจาก Le Corbusier ส่วนในอเมริกาอิทธิพลของ Mies ครอบคลุมอยู่เป็นส่วนใหญ่ มีอิทธิพลของ Corbusier บ้างเล็กน้อย และมี F.L.W. แทรกซึมอยู่ ระหว่างปี 1940 ถึง 1950 Mies มีอิทธิพลมากที่สุดสำหรับสถาปัตยกรรมในสหรัฐอเมริกา และสาขาอื่นๆ ของเขาก็ได้ผลิตงานขึ้นอีกมากมายเป็นแบบที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ในระยะเวลาดังกล่าว ก็ดูประหนึ่งว่า สถาปัตยกรรมของอเมริกา ได้บรรลุถึงจุด

หมายปลายทางแล้ว จากคนสมัยต่อมาเท่านั้นมี Style ซึ่งต้องการเพียงการต่อเติมเสริมแต่งอีกเล็กน้อย

แต่ที่ว่า นี่แหละหรือ คือสิ่งที่ผู้สร้างยุคใหม่ได้ฝันไว้เมื่อ 60 ปีก่อน ? ทรมานได้ ! ไม่ใช่เลย ! Style ที่เกิดขึ้นแคบเกินกว่าที่จะเป็น Concept ของสถาปัตยกรรมที่แท้จริงได้ เป็น Style ที่พัฒนา มาเร็วเกินไป ลอกเลียนกันมากเกินไป ครอบคลุมถึงหลักสำคัญๆ ของสถาปัตยกรรมน้อยเกินไป และเป็นแบบ Materialistic มากไป Style ดังกล่าวนั้นใช้สูตรแก้ปัญหาลักษณะต่างๆ แบบเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการทำอาคารสถาน ตึกระฟ้า หรือหอพักนิสิตหญิง ก็มองดูเหมือนกันไปหมด คือเป็นกล่องทำด้วยกระจกและอะลูมิเนียม ไม่น่าเชื่อว่าสถาปัตยกรรมที่แท้จะเป็นเพียงเท่านั้น และแล้วสิ่งที่น่าปีติยินดีก็เกิดขึ้น ผู้นำของยุคต่อมาไม่ยอมหยุดอยู่เพียง Style ที่ได้รับมอบมา เรารู้สึกว่าเรายังมีเวลาและยังมีความจำเป็นที่จะต้องค้นคว้าต่อไปอีก ยังมีสิ่งอื่นๆ อีกมากมายที่น่าสนใจใคร่รู้ มีของใหม่ๆ น่าทดลองอีกมากมายทางด้าน Structure เทคนิคและความก้าวหน้าในการใช้ Concrete thin shell construction และ Prefabricating Concrete ก็กำลังคอยและท้าทายความสามารถของเราอยู่

มีความคิดเห็นใหม่ๆ จากยุโรปด้วยการนำของ Corbusier และสาธุศิษย์ซึ่งไม่ได้จำกัด Style ให้แคบลง แต่ส่งเสริมให้มีการทดลองต่อไปอีก และนอกจากนั้นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ความต้องการใหม่ๆ ที่เรียกร้องเรา ก็ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องหาทางแก้ หากคำตอบที่ต่างออกไปจาก Style ดังกล่าวที่เราได้รับมา เราจึงหยุดนิ่งเฉยๆ อยู่ไม่ได้ แต่ต้องช่วยกันเปิดศักราชใหม่ของการสำรวจ ค้นคว้าเพิ่มเติมในเรื่องหลักและ Form

ต่างๆ ของสถาปัตยกรรม ในปัจจุบันนี้เราจึงอยู่ในสถานการณ์ที่
มุ่งก้าวหน้าไปเช่นนี้ พุคอีกนัยหนึ่งคือเรากำลังอยู่ในยุคที่สองของ
สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ สถาปนิกรุ่นนี้นับว่าโชคที่ได้อยู่ในสมัย
ที่มีความต้องการงานของสถาปนิกอย่างมากมาย เราอาจจะสร้าง
อะไรได้ตั้งใจปรารถนา ผู้คนก็ยอมรับนับถือผลงานของเรามากกว่า
สมัยใด ๆ ทั้งสิ้น สถาปนิกชั้นนำในปัจจุบันก็เป็นกลุ่มที่มีทั้งพร
สวรรค์และความสามารถ และมีอุดมคติในหน้าที่บทบาทของตัวเอง
เขาเหล่านั้นกำลังพยายามค้นคว้าทดลองเพื่อขยายแนวทาง ขอบเขต
และความสำเร็จของสถาปัตยกรรมให้แผ่ไพศาลออกไปเรื่อย ๆ นอก
จากนั้นสถาปัตยกรรม ยังได้หันกลับมา มีลักษณะเป็น ศิลปะของเอกัตถ
บุคคล เป็น "Personal art" มากขึ้น เราเคารพในความ
สามารถของกันและกัน แต่เราก็มักไม่เห็นพ้องต้องกันง่ายๆ มีการ
วิพากษ์วิจารณ์ผลงานในหมู่สถาปนิกด้วยกันเองอย่างกว้างขวาง ยก
ตัวอย่างตัวข้าพเจ้าเองซึ่งไม่มีวันจะเอออวยกับพวกสถาปนิกที่พยายาม
จะทำให้สถาปัตยกรรมกลายเป็นเรื่องกระจุกกระจิมงามฉาบฉวย หรือ
ไม่ยอมคล้อยตามพวกที่จะหันกลับไปลอกเลียน Style แบบ Classic
มาใช้ในปัจจุบันอีก ทั้งจะต้องคัดค้านอย่างเข้มแข็งต่อพวกที่ทำให้
อาคารทั้งหลายแท้มี Character แบบเดียวกันหมด ไม่ว่าจะเป็
อาคารสถานทูตหรือเป็นโรงงานผลิตยา หรือเป็นโบสถ์ และจะไม่
ยอมเห็นด้วยกับพวกที่ไม่สนใจในความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ของ
อาคารที่เขาจะสร้าง ในทำนองเดียวกันก็มีคนจำนวนไม่น้อยที่
วิจารณ์คัดค้านข้าพเจ้าหลายเรื่องด้วยกัน คนทุกๆ ไปอาจสงสัยว่า
นี่หรือคือวิธีที่พวกสถาปนิกเขากัดกันข้างหลัง ข้าพเจ้าขอตอบว่า
ไม่ใช่ เพราะคิดว่าเชื่อว่าการวิพากษ์วิจารณ์ขัดแย้งกันเหล่านี้แหละ
เป็นรากฐานสำคัญของความแตกต่าง ซึ่งข้าพเจ้าจะได้อภิปรายใน
ตอนต่อไป

ต่อคำถามที่สามที่ว่า ข้าพเจ้ากำลังพยายามจะทำอะไร ก่อนอื่น
ข้าพเจ้าต้องขอออกตัวเสียก่อนว่าข้าพเจ้าก็เป็น "Child of my
period" เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ดังนั้นข้าพเจ้ายังฝังใจอยู่กับหลัก
พื้นฐานทั้ง 3 ประการ คือ Function, Structure และ
Awareness of our time และข้าพเจ้าก็รู้สึกผูกพันกับผู้นำทั้ง
สามของเราคือ กับ Wright ในความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม
สมัยใหม่ของเขา กับ Corbusier ในด้านความริเริ่มและช่องทาง
ใหม่ๆ ที่เขาแนะนำให้ทดลอง และกับ Mies ในเรื่องหลักเกณฑ์
อันน่าทึ่งของเขา

ทฤษฎี Function ประทับใจข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าไม่ยึดถือสิ่งนี้มา
แก้ปัญหของข้าพเจ้าทั้งหมด ข้าพเจ้านำมาใช้เฉพาะบางสถาน
การณ์ที่ต้องการสิ่งนี้เป็นพิเศษ เช่น ท่าอากาศยานไอพ่นใหม่ที่
วอชิงตัน ซึ่งในกรณีนี้ Function เป็นสิ่งจำเป็นที่สุดในการออกแบบ
อาคาร

ส่วนหลักของ Structure นั้นก็ได้พัฒนา มาเป็น ชั้น ๆ แล้วจาก
"Structure honesty" มาเป็น "Expression of structure"
และในที่สุดกลายเป็น "Structural expressionism" ข้าพเจ้า
เห็นว่าหลักของ Structure มีความสำคัญมากต้องใช้อยู่เสมอ แต่
ก็ในทำนองเดียวกับกับเรื่องของ Function การจะแสดงหรือเห็น
Structure สักเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะ Character ของอาคาร
เป็นส่วนใหญ่ การแสดง Structure ไม่ใช่จุดหมายปลายทางใน
ตัวเอง แต่ควรมีความสำคัญในลักษณะที่จะส่งเสริมตัวอาคารทั้งหมด
และเชิดชูหลักอื่นๆ ในการออกแบบให้ดีขึ้น อาคาร Yale
Hockey Rink และ TWA terminal เป็นตัวอย่างของสิ่งที่

ข้าพเจ้ากล่าวมา

หลักประการที่สาม คือความเข้าใจ และ การใช้ประโยชน์กับความคิด และ **Technology** ต่างๆ ในสมัยของเรา ได้เปิดโอกาสและท้าทายข้าพเจ้าอยู่เสมอ ข้าพเจ้าต้องการที่จะค้นหาช่องทางวิธีการใหม่ๆ ที่จะใช้วัสดุผลิตภัณฑ์ ในสมัยของเรา ให้เป็น ประโยชน์ในการออกแบบสร้างสรรค์งานให้แปลกๆ ออกไปจากเดิมและอย่างเหมาะสมที่พูดนี้ข้าพเจ้าไม่ได้หมายถึงประเภทการตกแต่งด้วยพลาสติกสีต่างๆ แต่ข้าพเจ้า พึ่งเล็ง ถึงสิ่งที่ เป็นประโยชน์ เป็น พื้นฐาน มากกว่านั้น เช่น พวกคอนกรีตและ **Precast Concrete** ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สถาปนิกเรายังยังถึงประโยชน์และวิธีใช้ได้ไม่เต็มที่ พูดกันสั้นๆ ข้าพเจ้าเองเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักสำคัญขั้นพื้นฐานทั้ง 3 ประการของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่อย่างแท้จริง

แต่ข้าพเจ้า ได้กล่าว มาแล้ว ข้างต้นว่า ข้าพเจ้า เชื่อ ใน คุณสมบัติ ที่จำเป็นอีกอย่างหนึ่งของสถาปัตยกรรมนอกเหนือจากการเป็นที่พักพิงอาศัยทางกายของมนุษย์ แต่ยังมีค่าทางด้านจิตใจด้วย ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงรู้สึกว่หลักทั้ง 3 ประการ ดังกล่าวยังไม่เพียงพอ ที่จะป็นรากฐานแห่งงานของสถาปัตยกรรม แม้ผลงานอันยิ่งใหญ่ของสถาปนิกในอดีตก็มิได้ขึ้นอยู่กับเสาทั้ง 3 ต้นนี้เท่านั้น ยังมีหลักอื่นๆ ที่มีความสำคัญทัดเทียมกันหรือยิ่งกว่า ซึ่งข้าพเจ้าใคร่จะได้ทำความเข้าใจ ณ ที่นี้

เมื่อข้าพเจ้าจะลงมือคิดออกแบบอาคารใดก็ตาม ข้าพเจ้าต้องพยายามคิดถึงความสำคัญที่แท้จริงของอาคารนั้นเสียก่อน **Essence** ของอาคารนั้นๆ คืออะไร ทำอย่างไรโครงสร้างทั้งหมดจึงจะจับ

Essence นั้นได้ ทำอย่างไรตัวอาคารจึงจะแสดงออกให้คนรู้สึกถึงจุดประสงค์และความหมายของอาคารนั้นได้ จริงอยู่ ไม่ใช่ว่าอาคารทุกหลังจะต้องมี **Essence** หรือมี **Inner meaning** แต่อาคารบางหลังต้องมี การสร้างโบสถ์วิหารเป็นตัวอย่างยืนยันความจริงข้อนี้เป็นอย่างดี ลองนึกดูว่า **Chartres Cathedral** จะมีรูปร่างเป็นอย่างไร ถ้าสถาปนิก **Gothic** ไม่ได้พยายามเน้นทาง **Inner meaning** และการประทับอารมณ์ แต่ไปพึ่งเล็งแต่ทางด้านประโยชน์ใช้สอย อาคารในสมัยปัจจุบันก็มีความต้องการเช่นนั้นเหมือนกัน ตัวอย่างเช่นการสร้างท่าอากาศยานไอพ่นประจำเมืองหลวงของประเทศก็จำเป็นต้องมีการแสดงออกถึงวัตถุประสงค์นั้น โดยวิถีทางแห่งสถาปัตยกรรม และในขณะเดียวกันการประทับอารมณ์ด้วยความรู้สึกตื่นเต้น ความวาบหวือใจในวิถีการเดินทางอันน่าทึ่งแบบใหม่นี้ และความยิ่งใหญ่ในฐานะที่มีความผูกพันกับเมืองหลวง ก็ควรจะได้รับการแสดงออกอย่างเหมาะสม

ปัญหาต่างๆ ทางสถาปัตยกรรมเหล่านี้ล้วนมี **Inner meaning** ที่เราอาจจับ เข้าใจได้ การแสดงออกถึงความหมายสำคัญๆ ของอาคารแต่ละหลังนับเป็นส่วนหนึ่งของความมุ่งหมายของสถาปัตยกรรมที่เกิดผลทางการประทับใจ และเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าเชื่อว่าเป็นหลักพื้นฐานสิ่งหนึ่งของศิลปของเราและควรนับเพิ่มได้เป็นหลักข้อที่สี่

เมื่อหวนกลับไปพิจารณาความคิดเห็นส่วนตัวของข้าพเจ้าที่ข้าพเจ้ามองเห็นสถาปัตยกรรม ประกอบเป็นสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ทั้งหมดคือเริ่มต่อจากธรรมชาติ ข้าพเจ้าจึงไม่มองดูสถาปัตยกรรมในแง่ที่เป็นอาคารเท่านั้น แต่เป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมด้วยการปฏิบัติงานของเรา ก็ควรเป็นทำนองเดียวกัน เมื่อเราเริ่มจะออก

แบบอาคารสิ่งแรกที่ต้องทำก็คือ สร้างหุ่นจำลองบริเวณรอบ ๆ ที่
นั้นก่อน และเมื่อประกอบกับที่เราได้ไปดูสถานที่นั้นหลาย ๆ ครั้ง
เราก็ค่อยเกิดความเข้าใจขึ้นทีละน้อย อย่างถูกต้องว่า เราควรจะ สร้าง
อาคารแบบใดลงไปให้เหมาะสมกับเนื้อที่นั้น ๆ **Frank Lloyd
Wright** เป็นผู้ ที่ค้นคว้า มากที่สุด ถึงความ กลม กลืน กัน ระหว่าง
ธรรมชาติกับสถาปัตยกรรม ตัวอย่างเช่นเขาได้แสดงให้เห็นว่า
ธรรมชาติในบริเวณภูเขาจะมีอิทธิพลต่อลักษณะ ของอาคารที่จะปลูก
สร้างอย่างเข้มแข็งเพียงใด

นั่นเป็นเรื่องของธรรมชาติ แต่ปัจจุบันปัญหาของเรามักขึ้นอยู่กับ
สิ่งที่มนุษย์ด้วยกันสร้างไว้มากกว่า เช่นอาคารที่จะปลูกสร้างใน
บริเวณมหาวิทยาลัย ซึ่งสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ล้อมรอบอยู่นั้นเป็นโครง
สร้างที่ยืนยงถาวร ในกรณีเช่นนี้ข้าพเจ้าเชื่อว่าอาคารหลังเดียว
ที่จะสร้างขึ้นใหม่นั้นจำเป็นต้องมีการออกแบบให้กลมกลืนมีลักษณะ
สัมพันธ์กับบรรยากาศแวดล้อมให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้ง
Mass ทั้ง **Scale** และวัสดุที่ใช้จะส่งเสริมชีวิตชุมชนแวดล้อมทั้งหมด
ให้ดีขึ้น ไม่ใช่เป็นทำนองที่ยอมให้ถูกกลืนหายไป เพราะงาน
สถาปัตยกรรมแต่ละชั้นจะต้อง **"Hold its head high"** แต่เรา
จำเป็นต้องหาทางที่จะทำให้เกิดการเชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
เพราะลักษณะของสภาพแวดล้อมทั้งหมดย่อมมีความสำคัญ มากกว่า
อาคารเดี่ยวหลังเดียว ข้าพเจ้าเชื่อว่าสิ่งนี้เป็นหลักสำคัญอีกประการ
หนึ่งของสถาปัตยกรรมซึ่งได้ถูกละเลยกันมากที่สุด อาจเป็นเพราะ
ว่าหลักสำคัญข้อนี้ไม่มีโอกาสที่จะได้มีการปฏิบัติ เพราะสภาพอัน
แสนจะยุ่งเหยิงสับสนในเมืองของเรา ซึ่งสถานที่แต่ละแห่งก็มีอาคาร
ชั่วคราวหน้าตาแปลก ๆ ต่างกันไป จนจับไม่ได้ว่า **Character**
ที่แท้ของสิ่งแวดล้อมแต่ละแห่งเป็นอย่างไร ด้วยเหตุนี้แหละที่

ข้าพเจ้าใช้บริเวณมหาวิทยาลัยเป็นตัวอย่าง เพราะเป็นสถานที่เดียว
ที่จะมี **Man-made environment** ที่คงทนถาวรอยู่ แต่อย่างไร
ก็ตามเราก็กาลังอยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ ที่เริ่มจะมีการรื้อถอน สร้าง
เมืองกันใหม่ การสร้างเมืองใหม่โดยไม่คำนึงถึงหลักสำคัญข้อนี้ จะ
เป็นความผิดพลาดอย่างมหันต์ ความผิดพลาดเช่นนี้ได้เคยมีมาแล้ว
ในการเพิกเฉยต่ออาคารเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ และการละเลย
ต่อลักษณะของอาคารอื่น ๆ ในสมัยเดียวกัน สิ่งสำคัญที่ข้าพเจ้า
ใคร่จะเน้นในที่นี้ก็คือว่า สภาพแวดล้อมของอาคาร ย่อมมีอิทธิพล ต่อ
รูปร่างลักษณะของอาคารได้เป็นอย่างมาก ความเชื่อที่ว่าเราไม่ควร
สร้างอาคารขึ้นในทำนองที่ดูแล้วเหมือนกับยกมาจากที่อื่นมาตั้งลงไป
แต่ควรเป็นการเจริญเติบโตขึ้นจากสถานที่นั้นเอง เป็นหลักประการ
ที่ห้าที่ข้าพเจ้าอยากเพิ่มเติมขึ้น

ส่วนความต้องการ และ ความปรารถนา ของ สถาปนิกที่จะสร้างความ
ประทับใจ ความผูกพันทางด้านอารมณ์ให้แก่มนุษย์นั้น ตัวอย่าง
และประสบการณ์ในอดีตได้แสดงว่า เมื่อใดที่การออกแบบของสถา
ปนิกไม่ได้ยึดถึงความคิดอันเป็น **Central idea** อาคารที่สร้างขึ้น
จะขาดความประทับใจไปอย่างน่าเสียดาย ดังนั้นข้าพเจ้าจึงเชื่อว่า
เมื่อเราออกแบบอาคารด้วย **Concept** ใดก็ตาม เราจำเป็นจะต้อง
แสดง ต้องเน้น ต้องย้ำ ซ้ำแล้วซ้ำอีก ในทุกส่วนของภายในอาคาร
และภายนอกอาคาร อาคารนั้นจึงจะให้ความรู้สึกถึง **Concept**
เดียวกันนั้นได้ นี่คือเหตุผลที่ข้าพเจ้าออกแบบภายในของ **TWA**.
และภายในของอาคารมหาวิทยาลัย **Yale** ให้เป็นเช่นนั้น ด้วย
ความเชื่อดังนี้ ข้าพเจ้าจึงประสงค์จะเพิ่มหลักสำคัญประการที่หก
ให้แก่งานสถาปัตยกรรม คือการที่ต้องแสดง **Total unity** ของ
อาคารออกเสมอในงานทุกชั้นของเรา

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วถึงหลักขั้นต้นของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่คือ **Function, Structure และ Awareness** ต่อความเป็นไปในสมัยของเราว่าเป็นหลักที่สำคัญและทรงคุณค่าอยู่เสมอไม่มีวันล้าสมัย แต่หลักทั้งสามนั้นก็ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของทั้งหมด ยังมีหลักอื่นอีกอย่างน้อยสามประการที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่า คือ

4. การแสดงออกของอาคาร
5. ความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งหมด
6. การแสดง **Concept** ของการออกแบบอาคารให้มากที่สุด

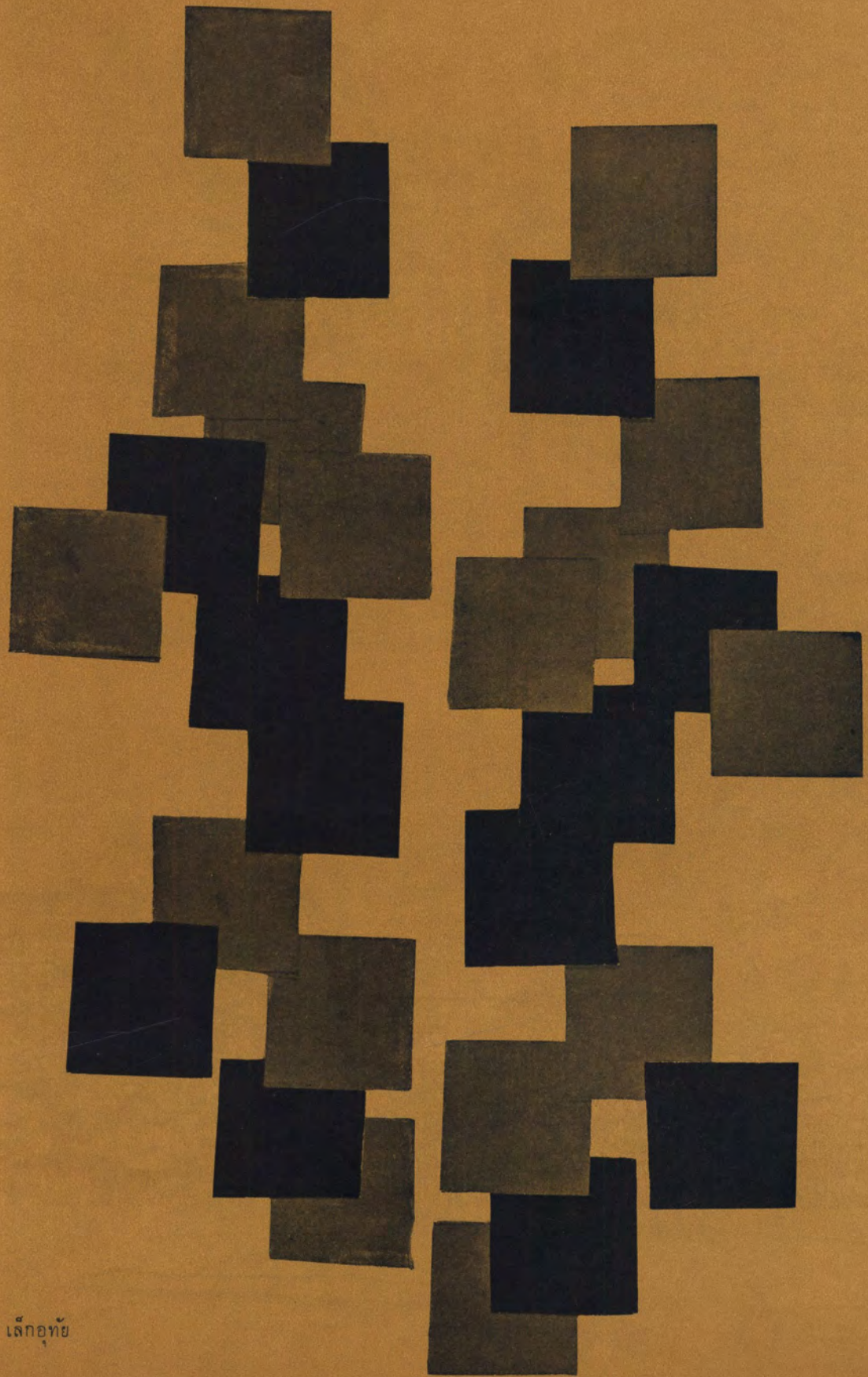
ข้าพเจ้าไม่ปรารถนาที่จะเรียกร้องสิทธิว่าเป็นผู้สร้างหลักการเหล่านี้ขึ้นมา เพราะความจริงหลักเหล่านี้ก็ได้มีอยู่ในงานสถาปัตยกรรมที่ยิ่งใหญ่มาแล้วทุกยุคทุกสมัย แต่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการสถาปนิกในสมัยของเราออกจะละเลยไม่คำนึงถึง ข้าพเจ้าเกรงว่าถ้าขาดการยอมรับหรือขาดความเข้าใจอันเหมาะสมในหลักการดังกล่าวนี้แล้ว สถาปัตยกรรมในยุคของเราก็อาจกลายเป็นเพียงเงาของสิ่งที่ขาดความหมายอันแท้จริง

ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักทั้งหกประการนี้จะช่วยให้เกิดการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมที่แท้จริงขึ้น ข้าพเจ้าจึงพยายามทำในสิ่งที่ข้าพเจ้าพูด หลักสามประการหลังโน้มนำให้การแก้ปัญหาของการออกแบบเป็นไปในแนวทางต่างๆ กัน รูปร่างลักษณะภายนอกของอาคารที่เป็นผลงานของข้าพเจ้าจึงดูแตกต่างกันมาก แต่ใน **Solution** ของอาคารทุกหลังจะประกอบด้วยสายใยหรือหลักทั้งหกประการนี้ผสมผสานกันอยู่และเชื่อมโยงอาคารแต่ละหลังที่ข้าพเจ้าสร้างเข้าด้วยกัน หรืออีกนัยหนึ่งถ้าไม่เป็นการโอ้อวดยกตัวเกินไปแล้วข้าพเจ้าก็ใคร่จะกล่าวว่าส่วนประกอบในผลงานทั้งหลายของข้าพเจ้าแสดงออกถึงปรัชญาที่ยึดมั่นอยู่ในหลักการสำคัญทั้งหมดนี้ และนี่คือคำตอบของข้าพเจ้าว่า **Saarin** กำลังพยายามทำอะไรอยู่

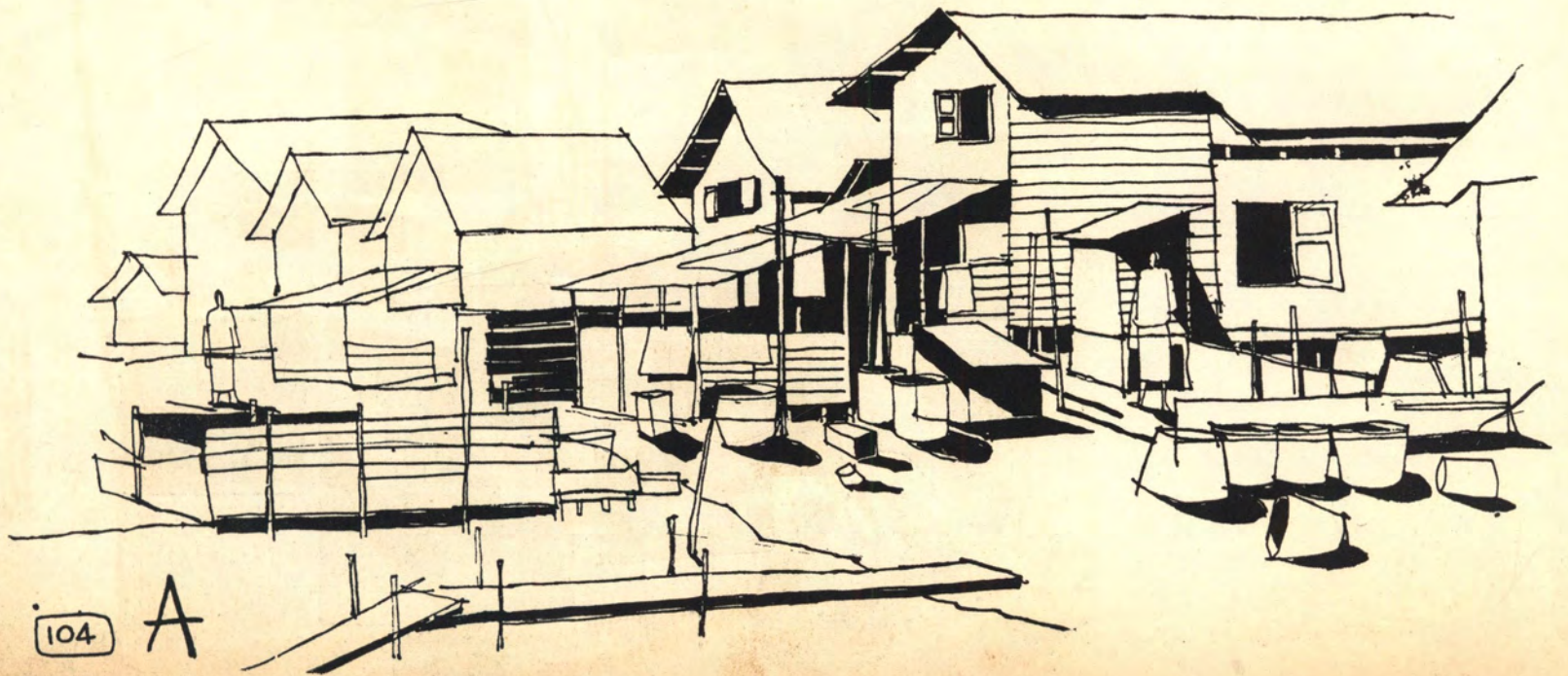
ในสุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอแสดงความเชื่อว่ายุคของเราวัฒนธรรมของเรา จะผ่านไปพร้อมกับผลงานทางสถาปัตยกรรมอันทรงคุณค่า ไม่จำเป็นต้องเป็นคุณค่าแบบเดียวกับที่เราคิดถึงงานของสมัย **Gothic** เพราะสังคมของเราเป็นสังคมที่ประกอบด้วย ความแตกต่างสับสนที่ยิ่งยากมากกว่าสมัย **Gothic** หรือ **Renaissance** ดังนั้นความแตกต่างกันอย่างกว้างขวางย่อมเป็นลักษณะสำคัญแห่งสถาปัตยกรรมในยุคของเรา

ร.อ. ม.ล. ประทีป มาลากุล

เรียบเรียงจาก PERSPECTA : The Yale Architectural Journal, 1961

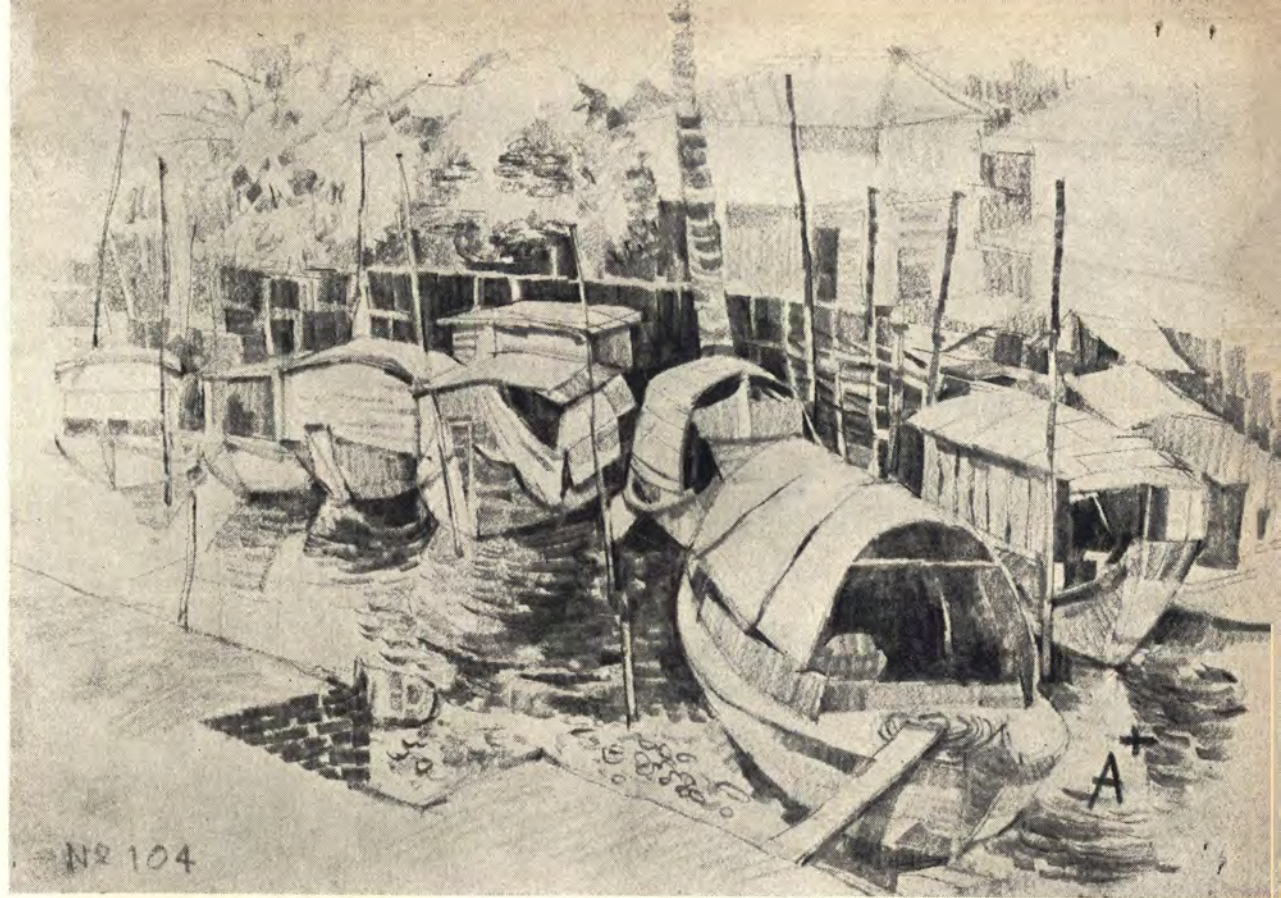

Outdoor Sketch 1 วีระ สัจกุล

104

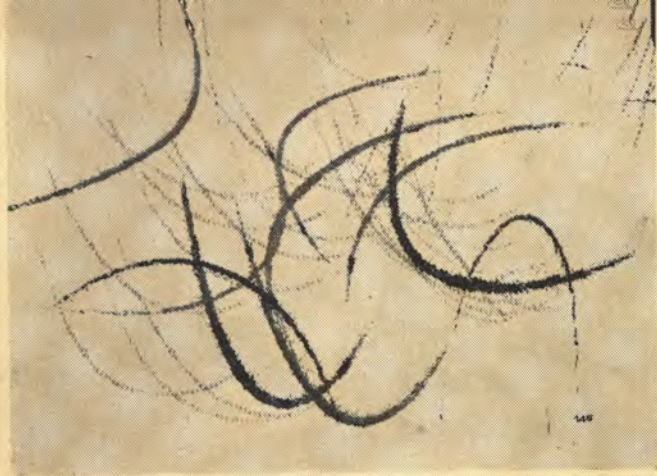
A

วีระ สัจกุล

บุรินทร์ ศรีสุข

Visual
 สัทธศักดิ์
 นิกร
 พิทยา
 โทวิทย์

Design 1
 พรหมพิจิตร
 โกศลสุวรรณภูมิ
 นาถกรณกุล
 กฤตยเรืองโรจน์

Still-life Sketch 1

15 min.
2008/2/24
13

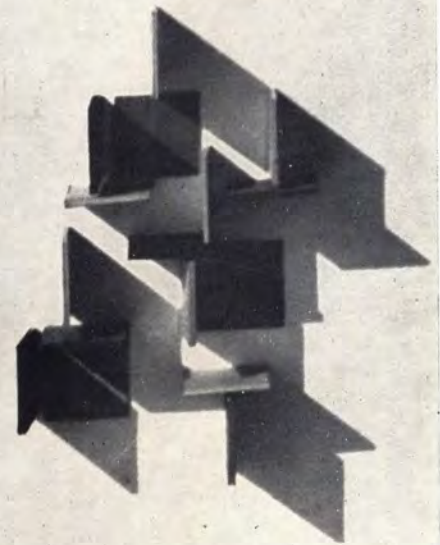
ยงสตฤษดิ์ จารุบุรณะ

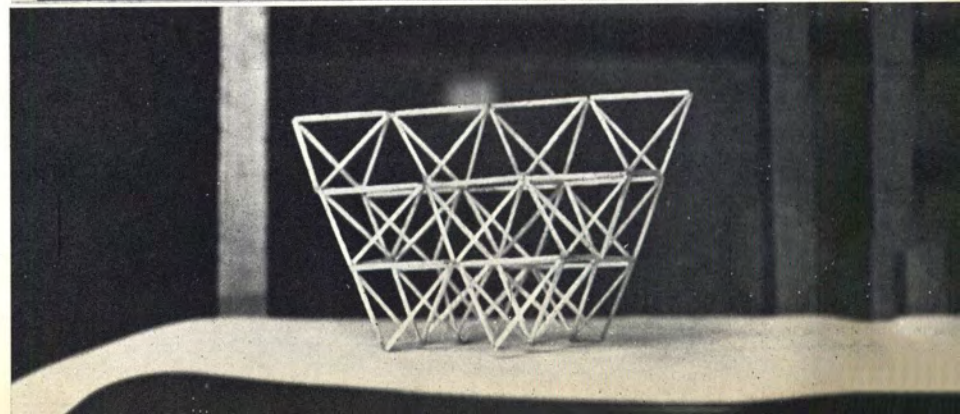
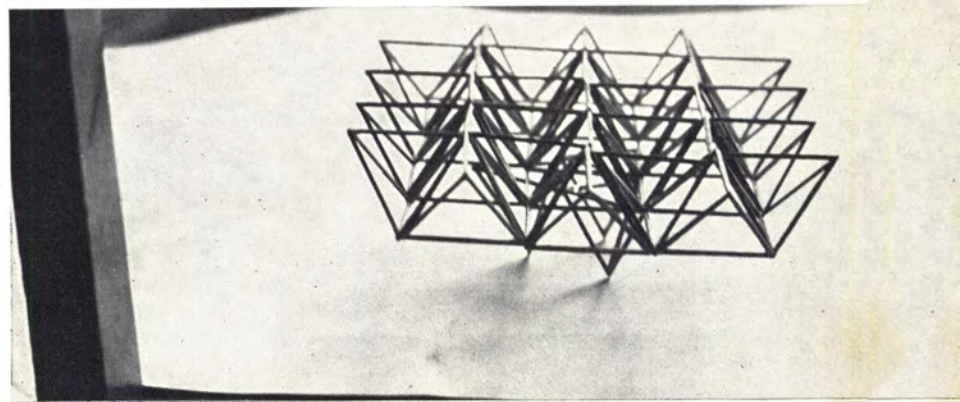
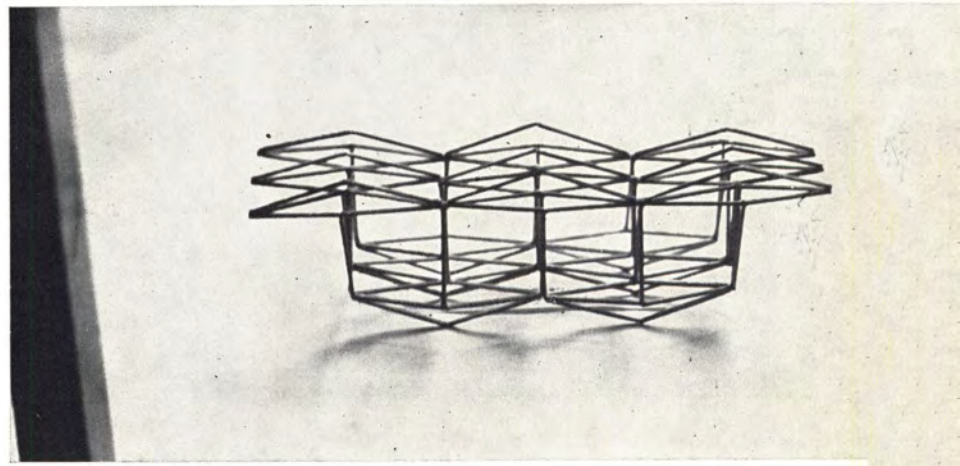
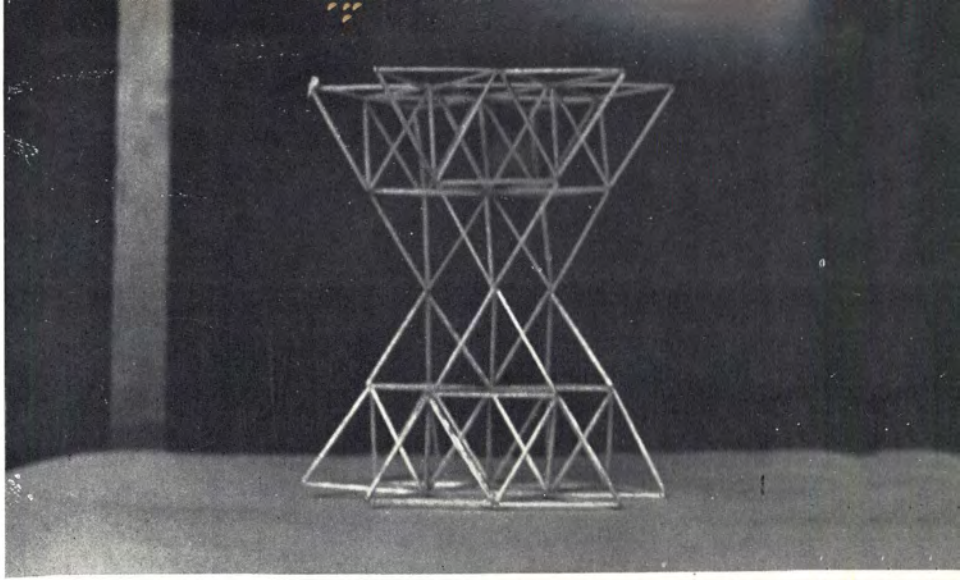
Visual design 1

Outdoor sketch 1

อรรถชัย อุดมทัศน์ย์

พิพัฒน์ อิศระ

Construction Model 1

อุษณา	อภิวัฒน์
เกรียงศักดิ์	ศักดิ์ตามพันธ์
สันติ	นิมมานนิตย์
ศักดิ์สิทธิ์	ศิลปสว่าง

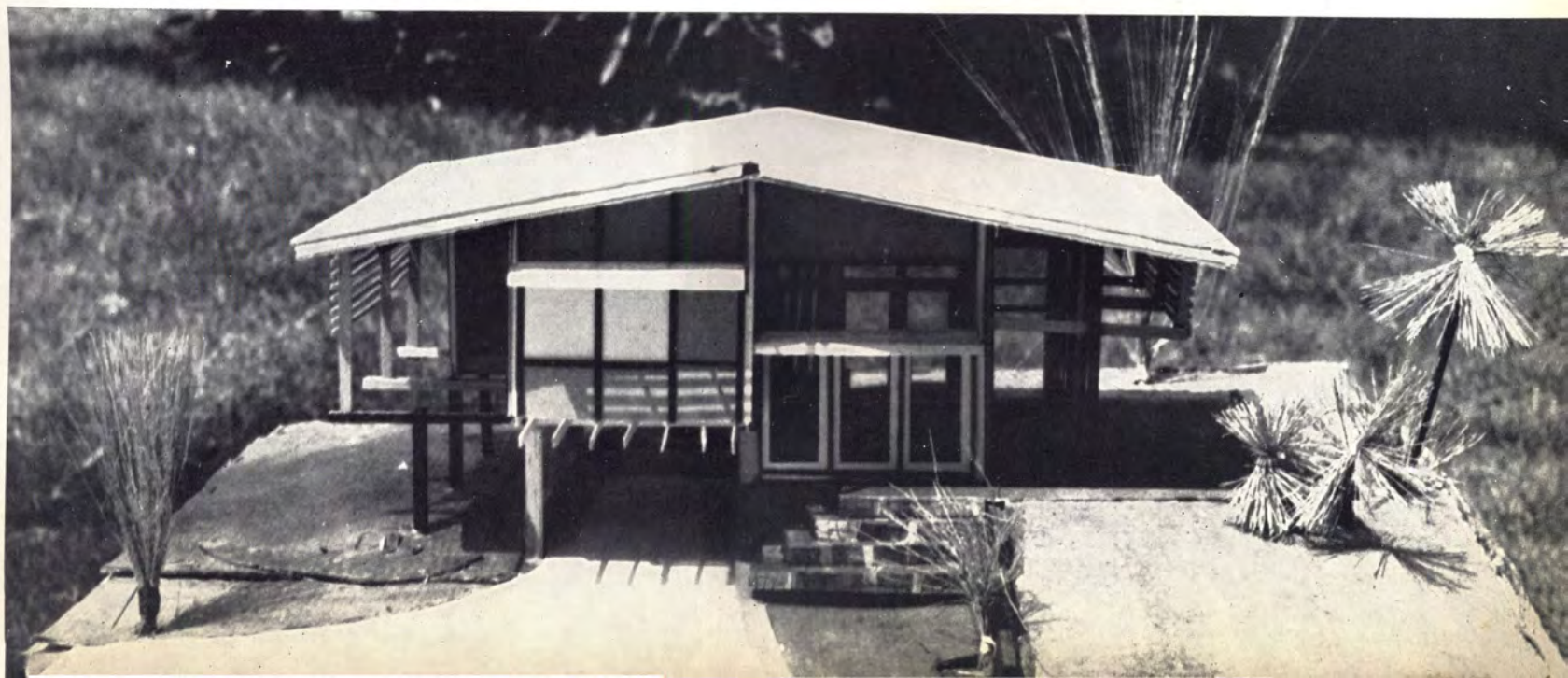
Industrial design

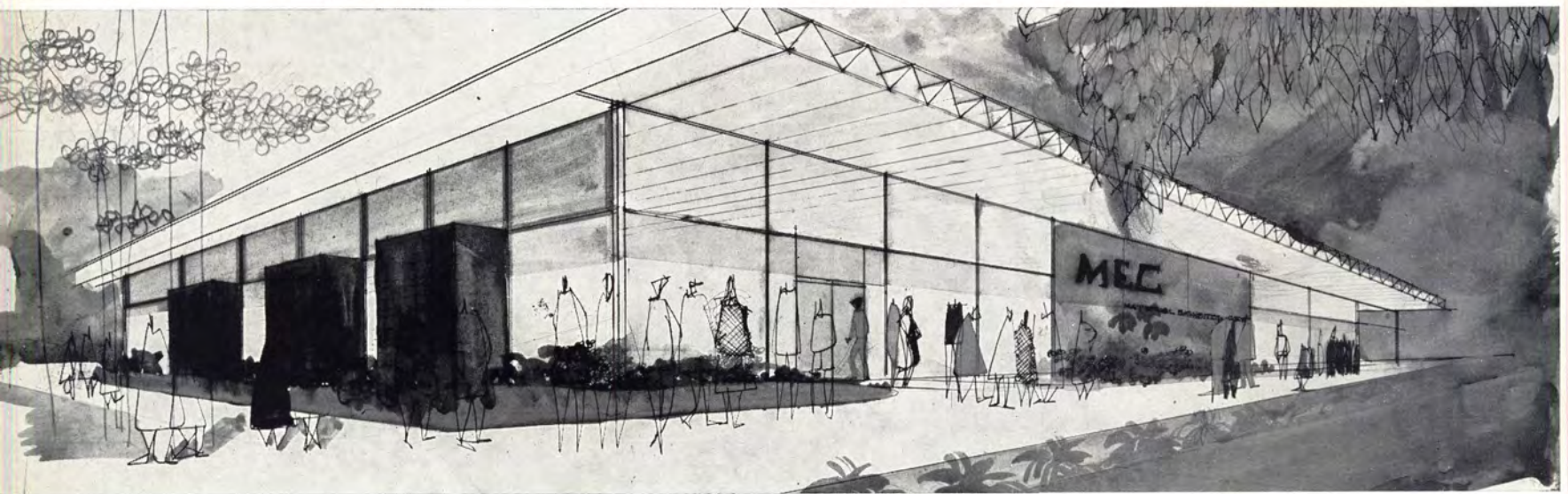
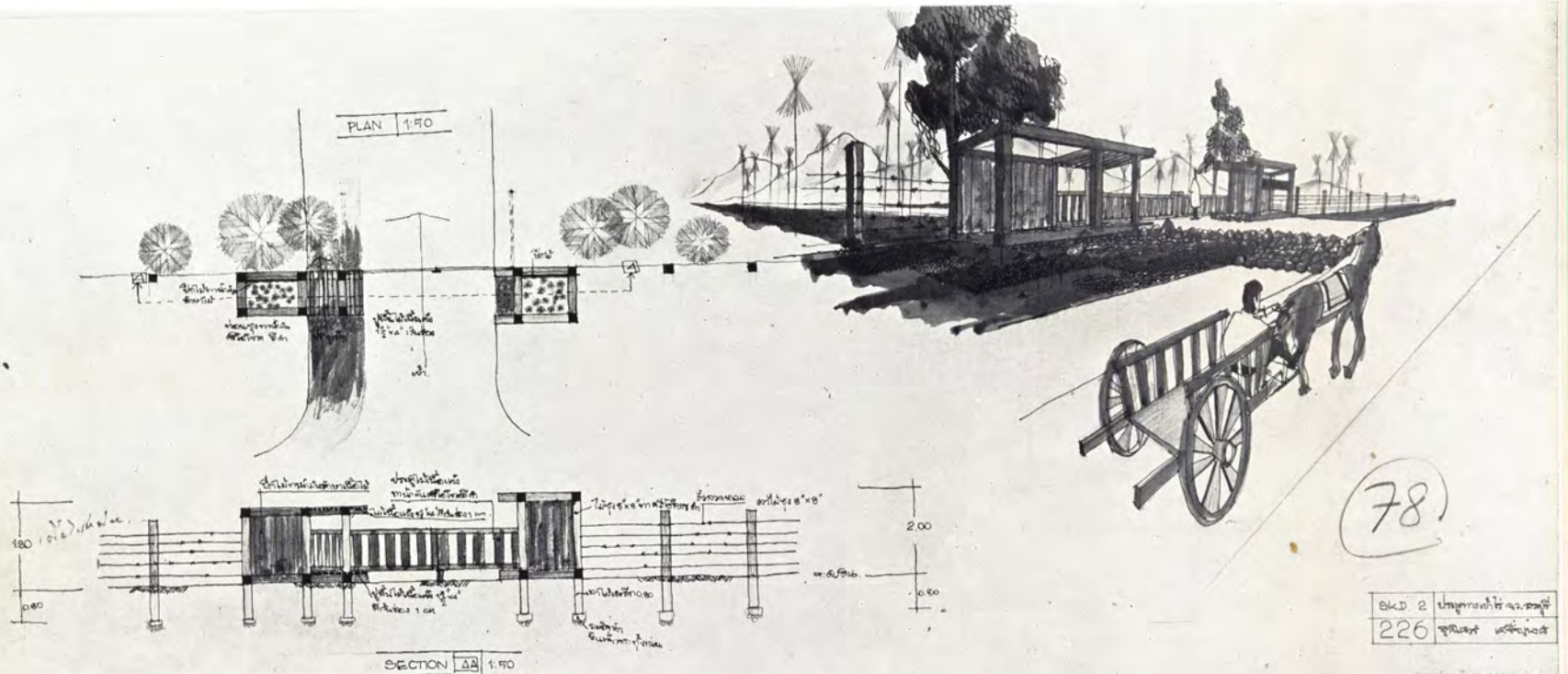

Housing Project design 2 : ยุกยง เถลิงรังษี

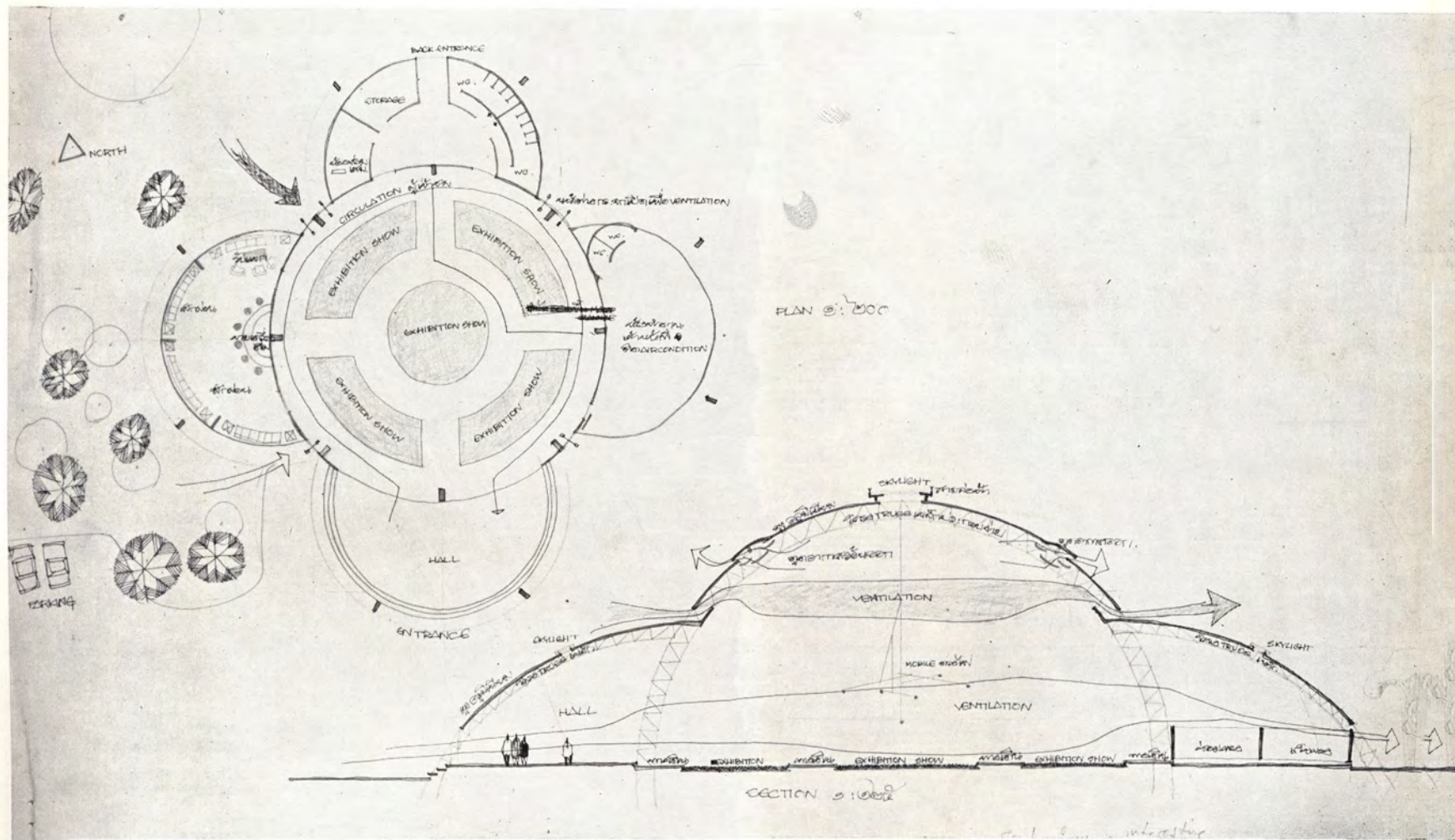
Housing Project design 2 : เอกพงศ์ ศรีนทุ

Sketch design 2 : ประตูทางเข้าไร่ จังหวัดสระบุรี ฐานิศวรรี เจริญพงศ์

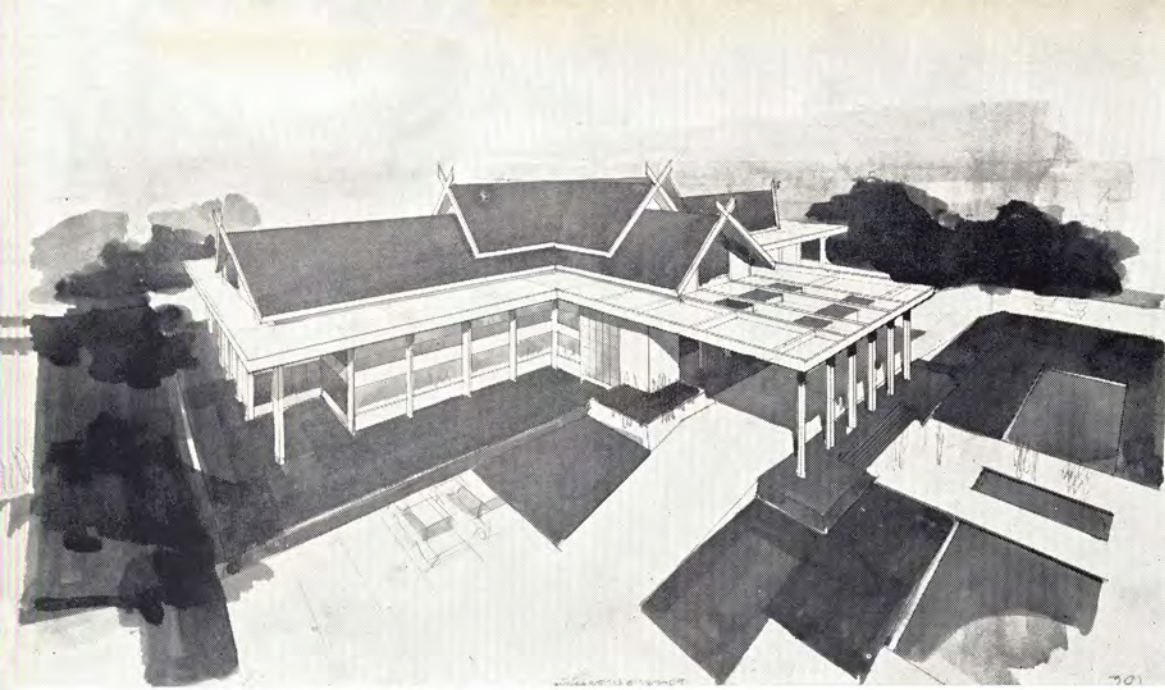
Sketch design 3 : Material Exhibition Centre วันชัย พงษ์เลื่องธรรม

Sketch design 3 : Material Exhibition Centre

อติชาต รูปหอม

Limited by space, a frog in a well cannot understand what is an ocean
 Limited by time, an insect in summer cannot understand what is ice.
 Taoist saying.

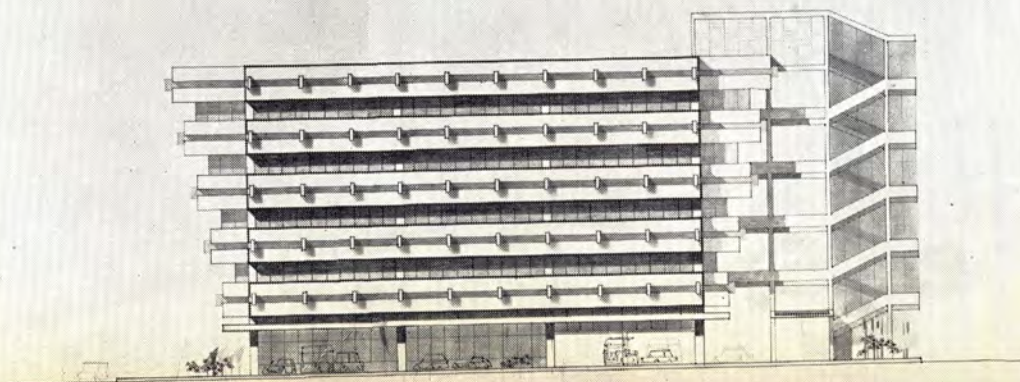
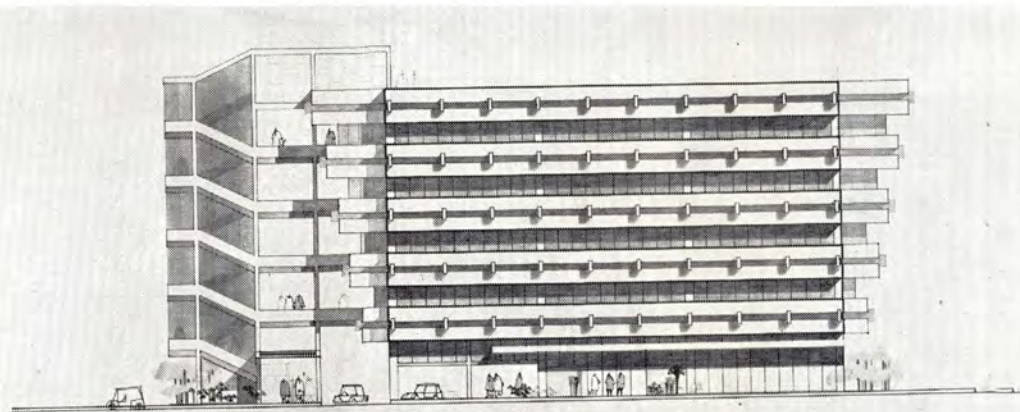
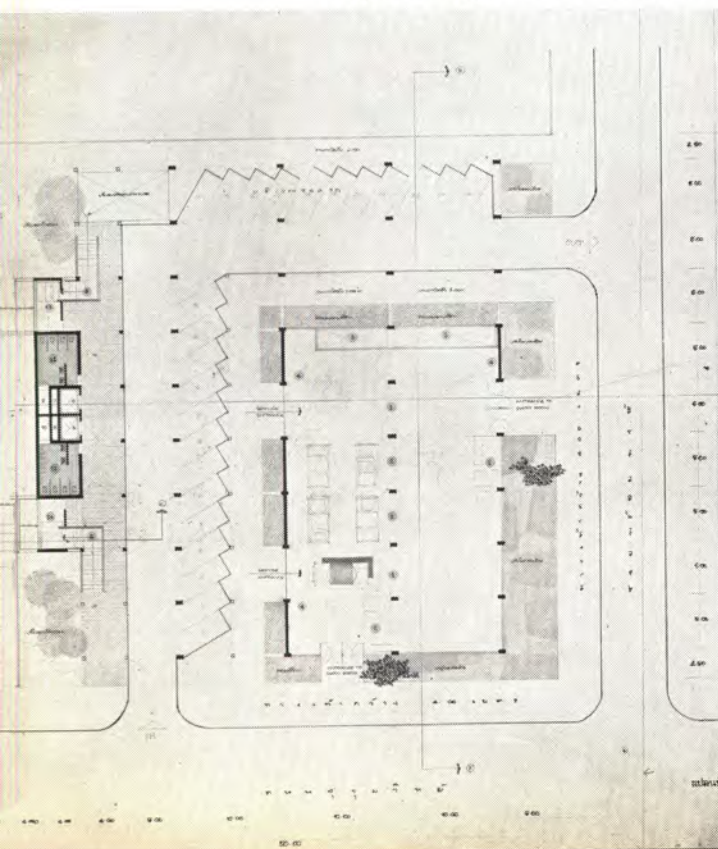
Project design 3 B : ศาลประจำจังหวัด

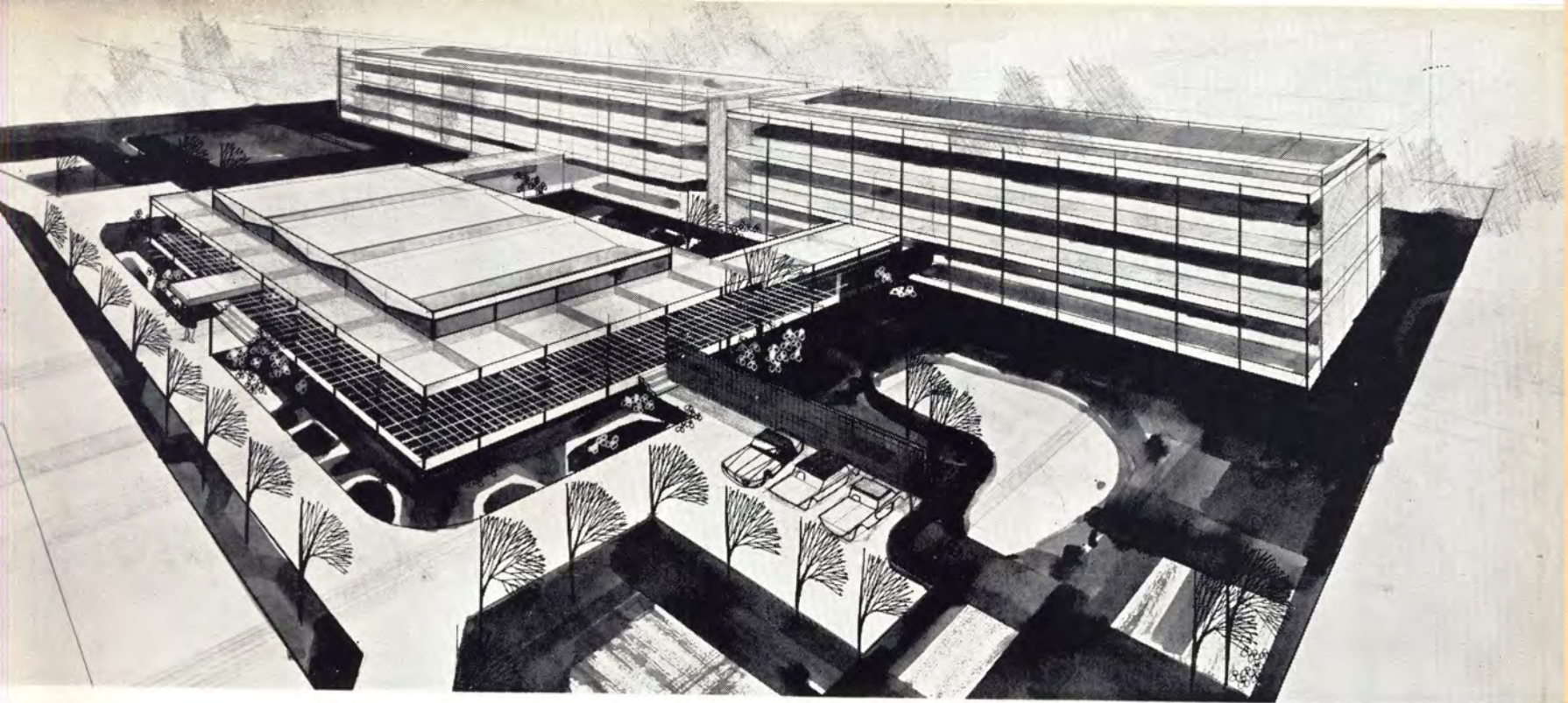
สรพล วิรุฬห์รักษ์

Architecture is not the materialization of a mood. Its objective is general usefulness, including its visual impact.

Project design 3 B : Office building

อรรณพ ฒกลาง

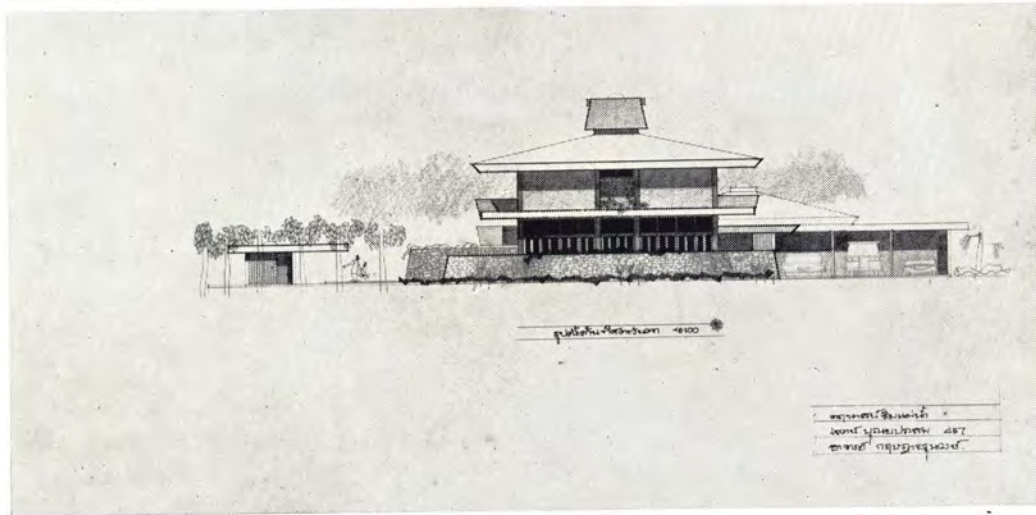
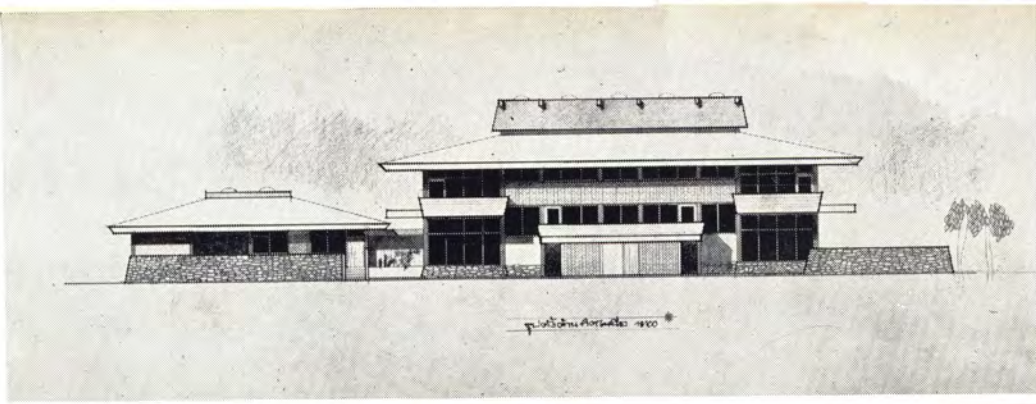
วิวัฒน์ สุทธิพงษ์ชัย

Project design 3

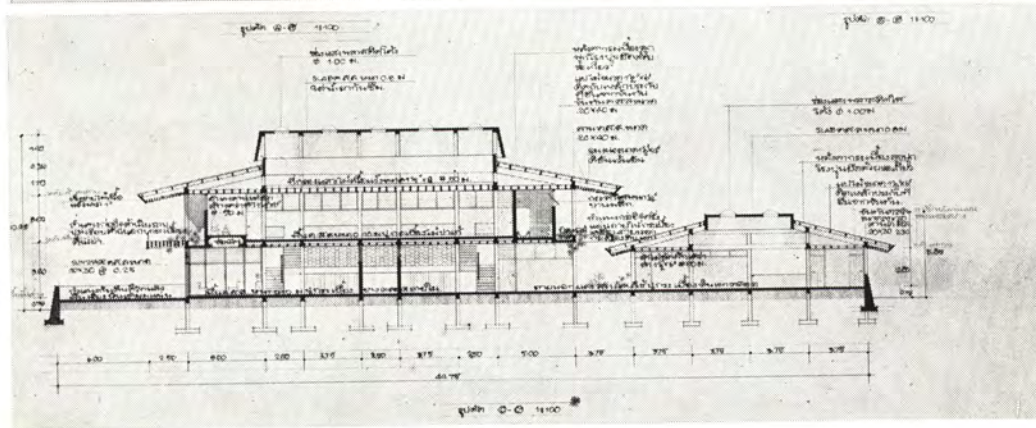
หอพักนิสิตชาย - หอรั้ง

โคก ยะใจมา

* วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง
 * วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง
 * วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง

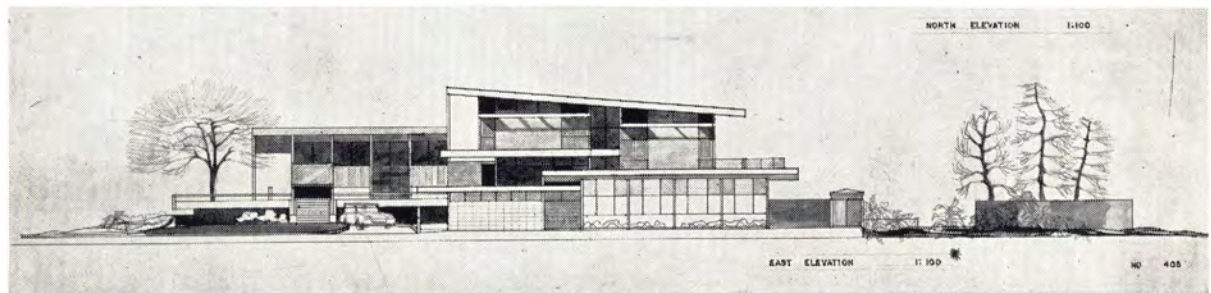
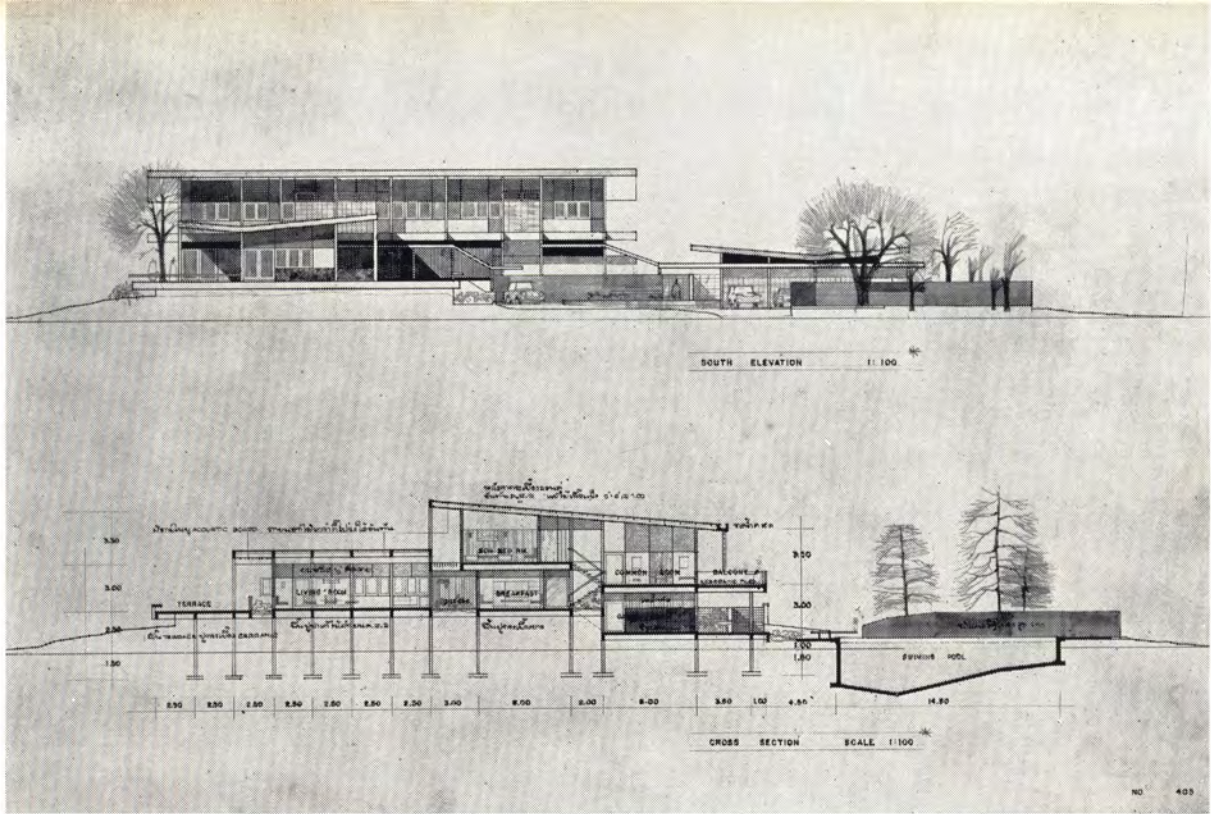

เจตน์ บุนนิตประสพ

Project design 4
 กฤตาสันต์ คหบดี

สรพล วิรุฬห์รักษ์

วิระ ธานารักษ์ดี

Project design 4

ศฤทธานันท์ คหบดี

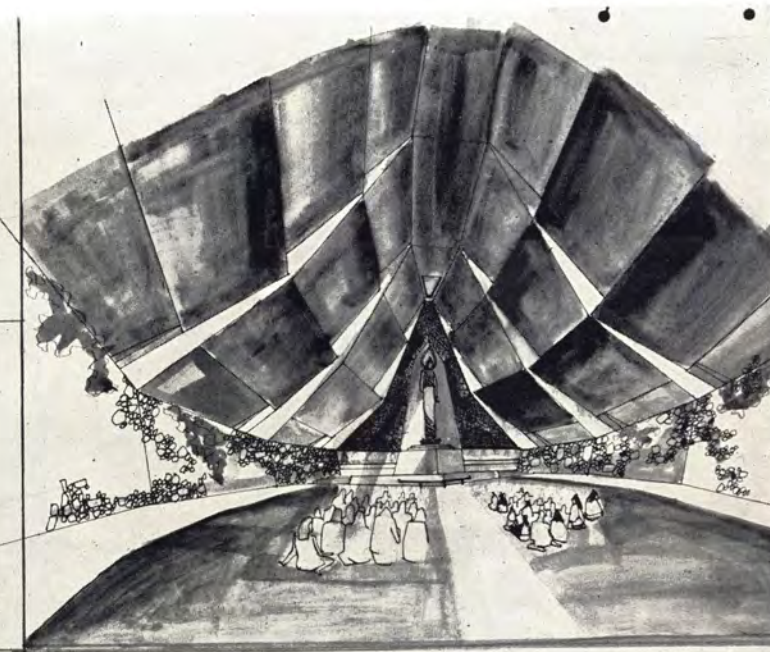
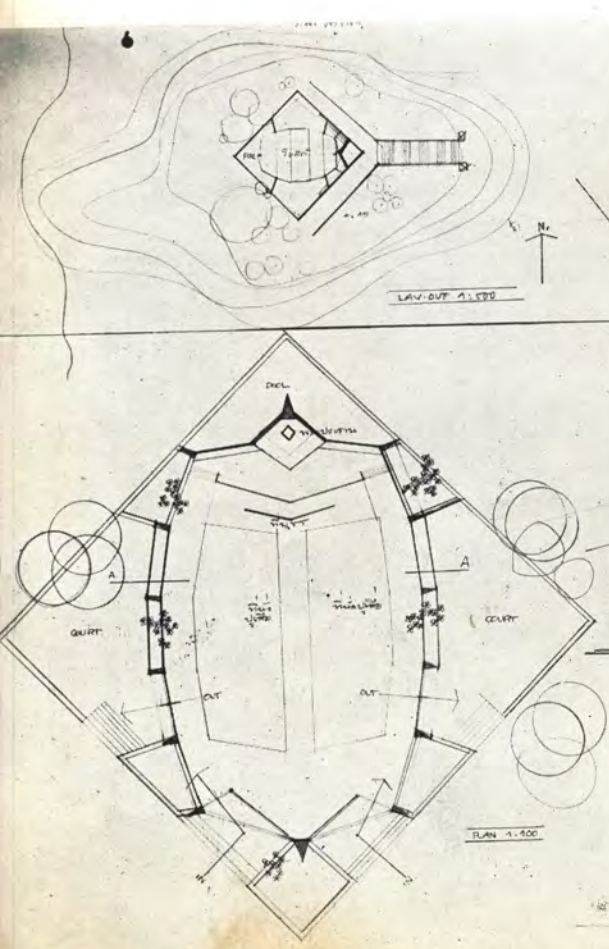
วัชรินทร์ นิมบุญจาช

Project design 4 : สนามกีฬา

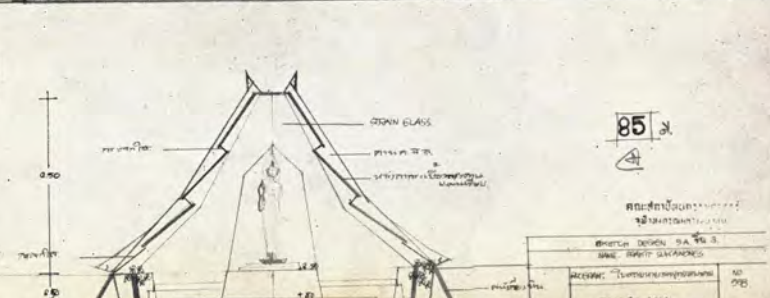
ผู้สัศึ สิงคาลวณิช

Sketch design 5

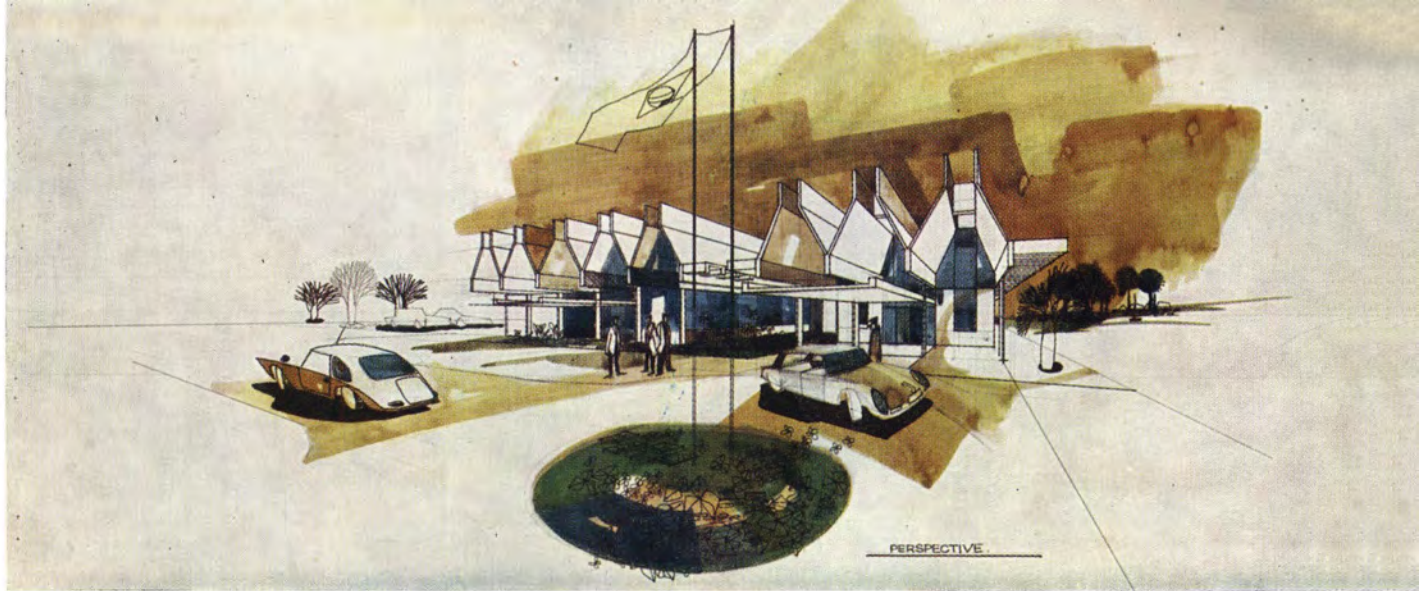
โบสถ์ลัทธิมหายาน

ประภึศึ สุขวงศึ

Our architecture
reflects us,
as truly as a mirror

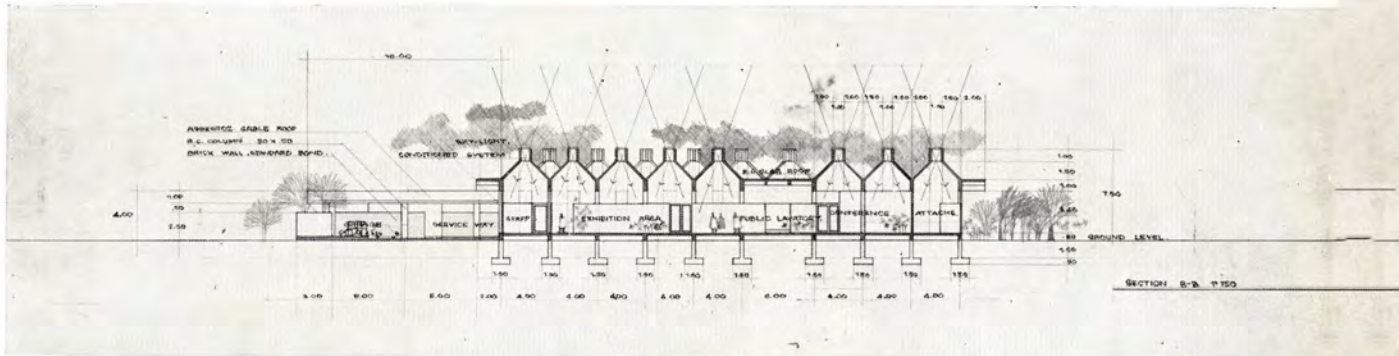
Louis Sullivan

Project design 4: Brazilian Embassy

ประชา สุขอดม

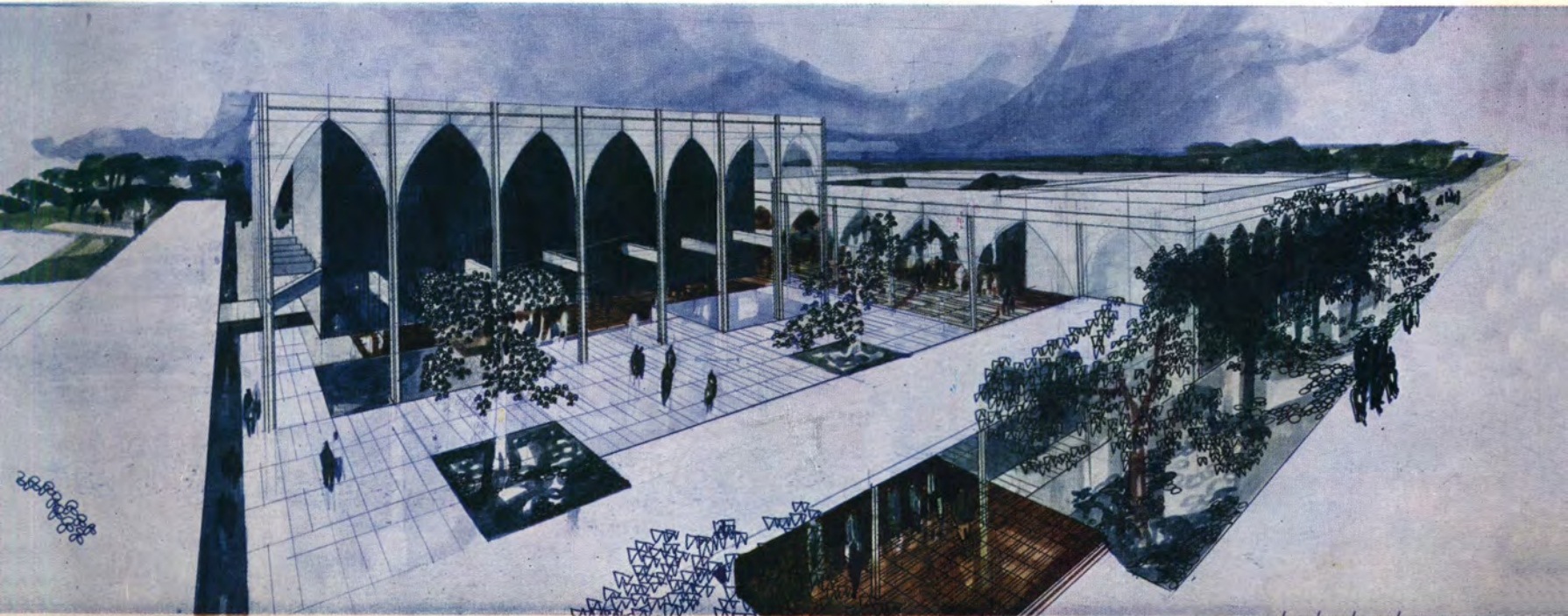
A bold idea,
plus precision,
care and thought,
make a good
building.

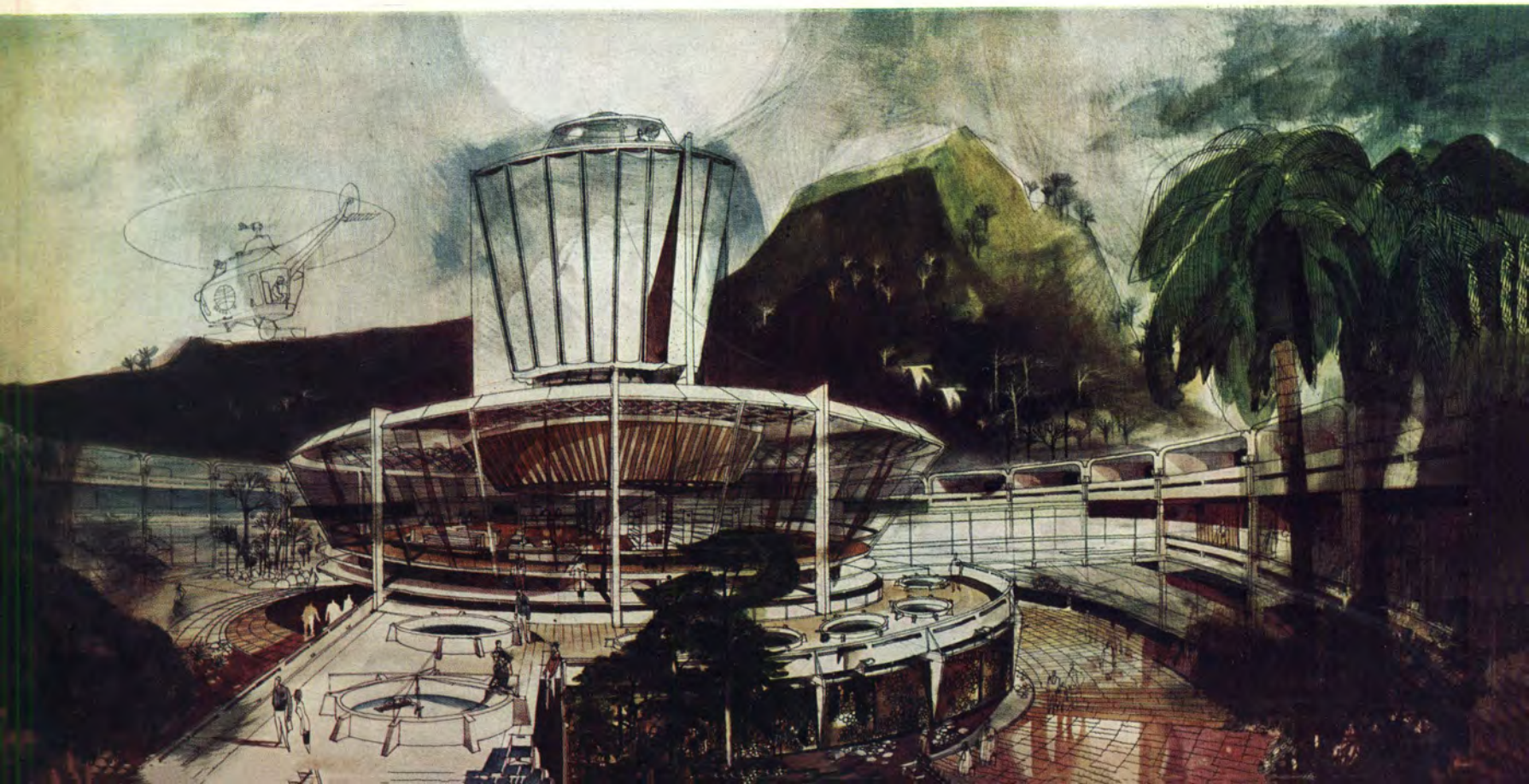
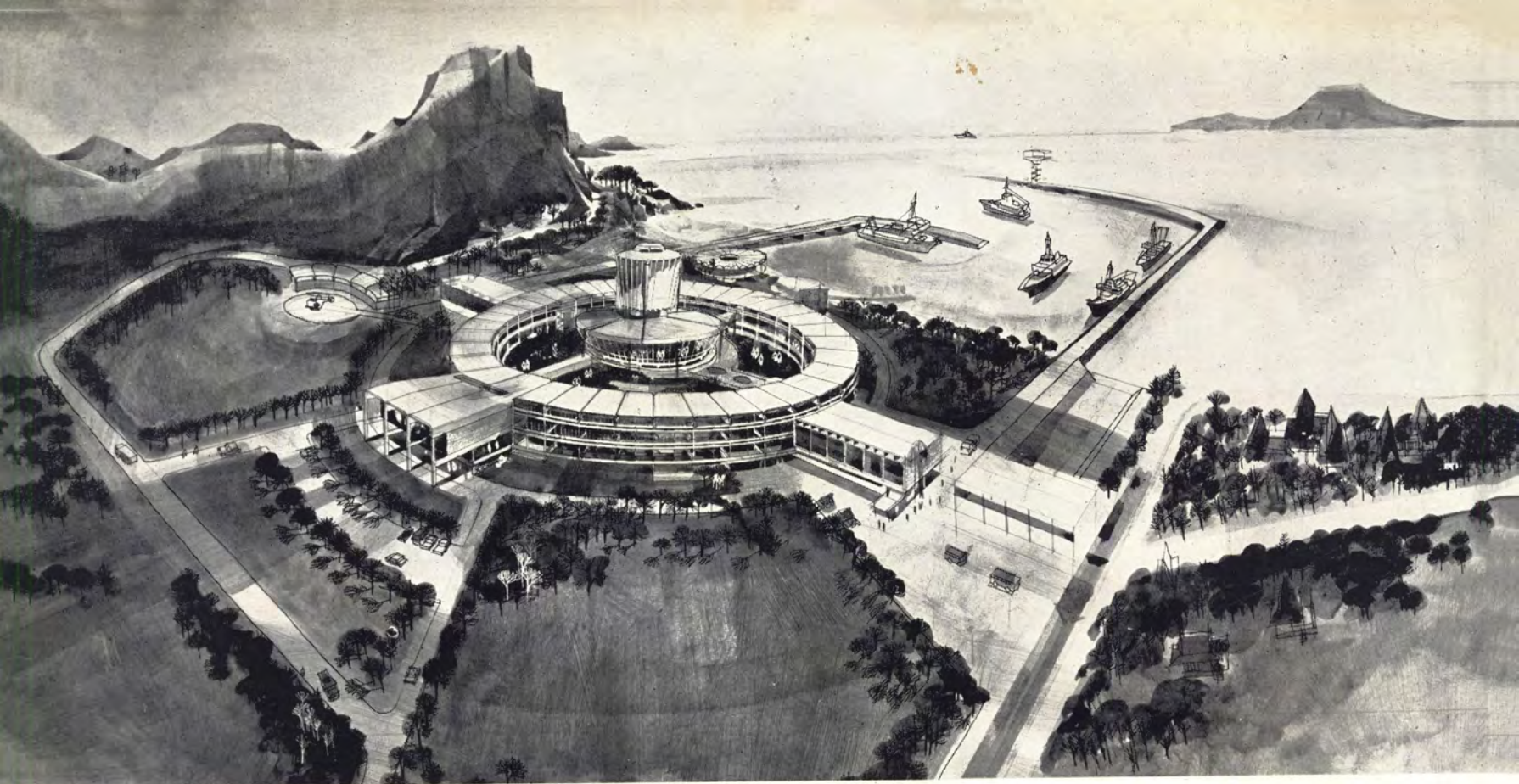

Gordon Bunshaft

Project design 5: Art Gallery

มติ ทองพานิช

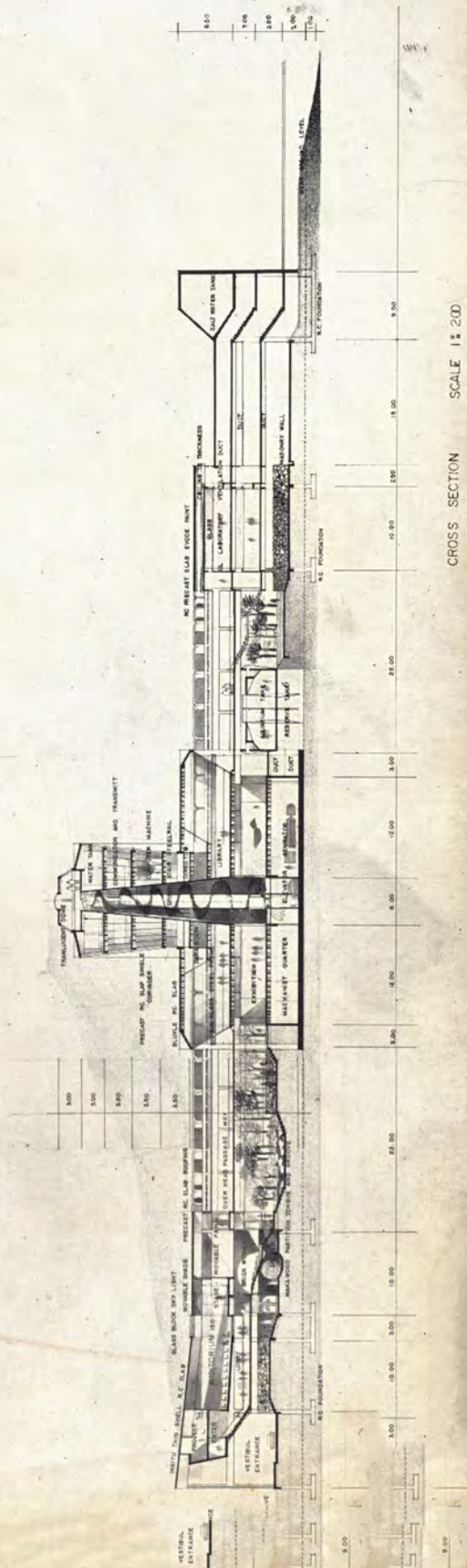
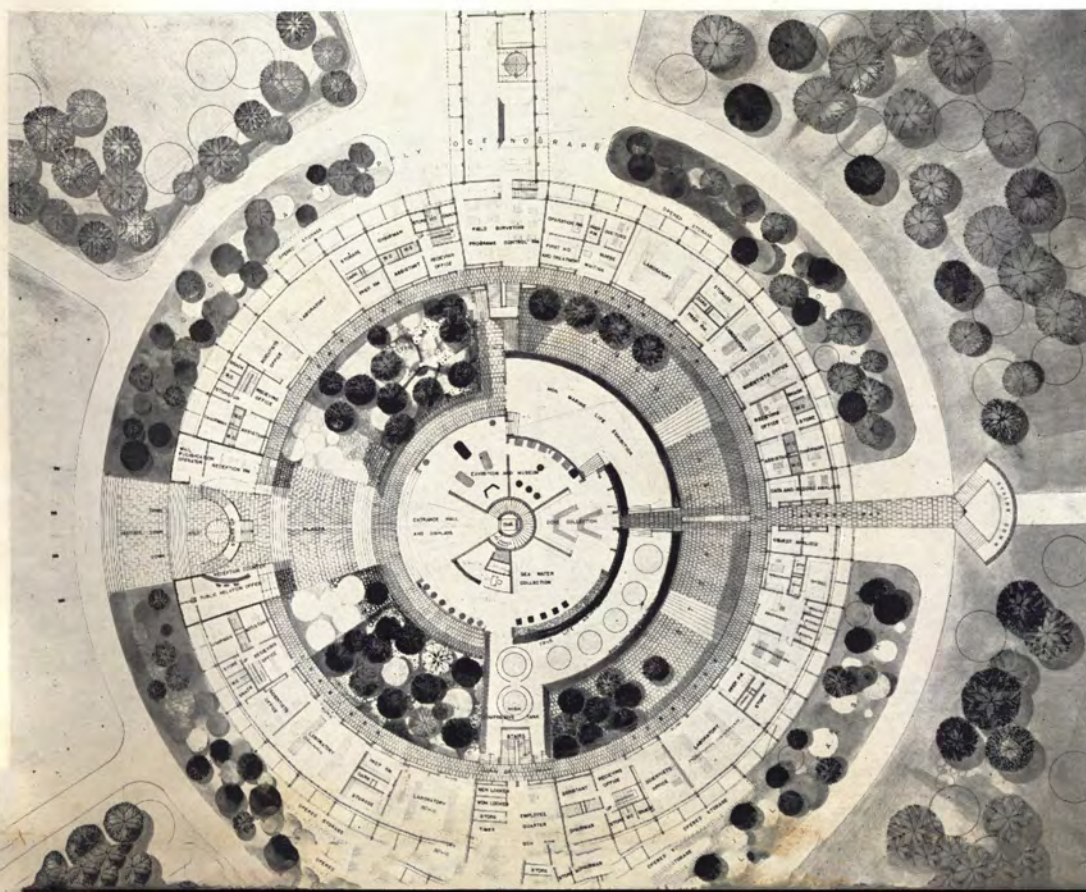

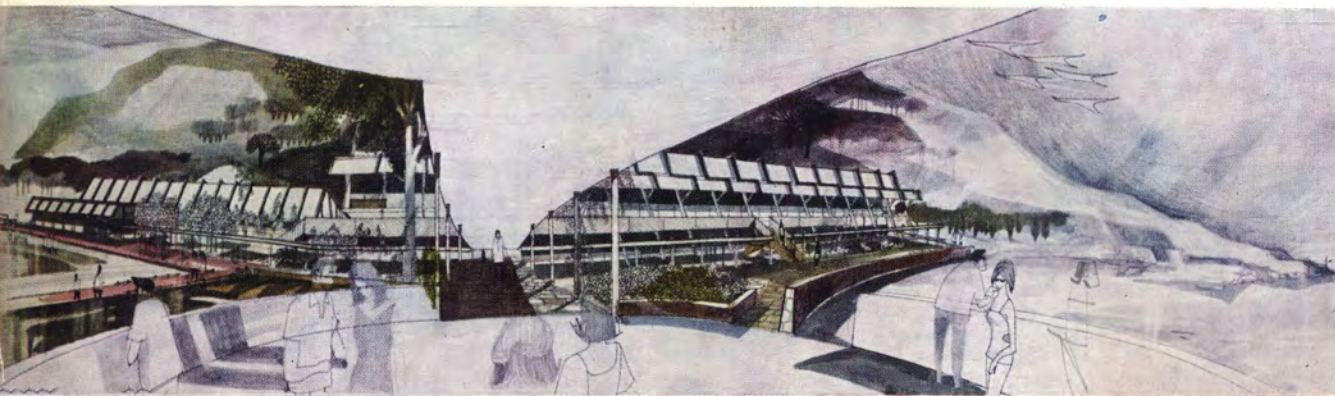
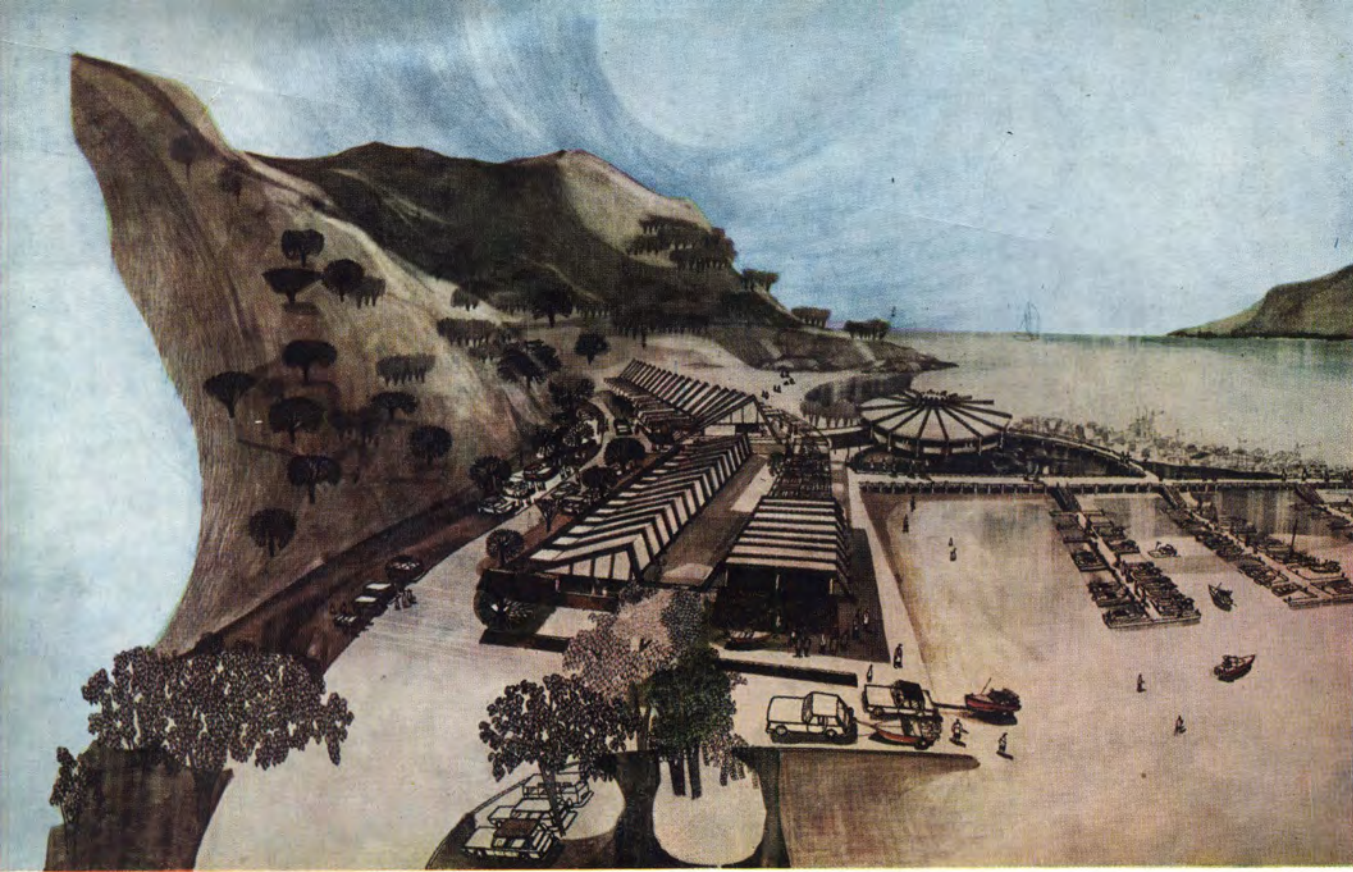

The planning of buildings and the
planning of towns both deal with the
organization of space to accommodate
man

Eliel Saarinen

Thesis ม.ล. จุฑจวีร์ กมลาสน์
The South East Asia Oceanographic
Research and Exploration Institute

Thesis: Seaside Recreation Center

กิติ สิ้นชุลเสก

Each material has its own message for the creative artist

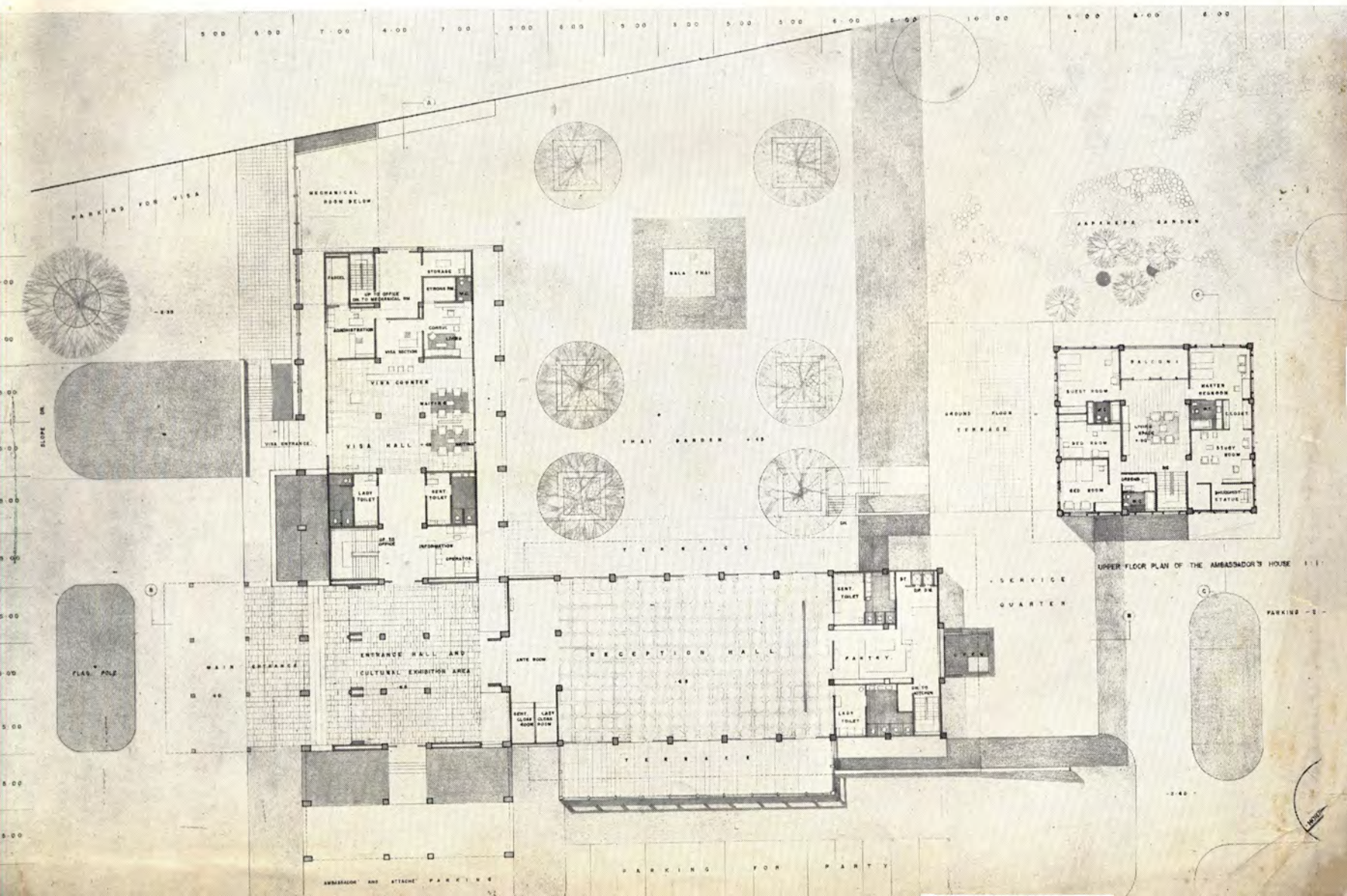
Frank Lloyd Wright

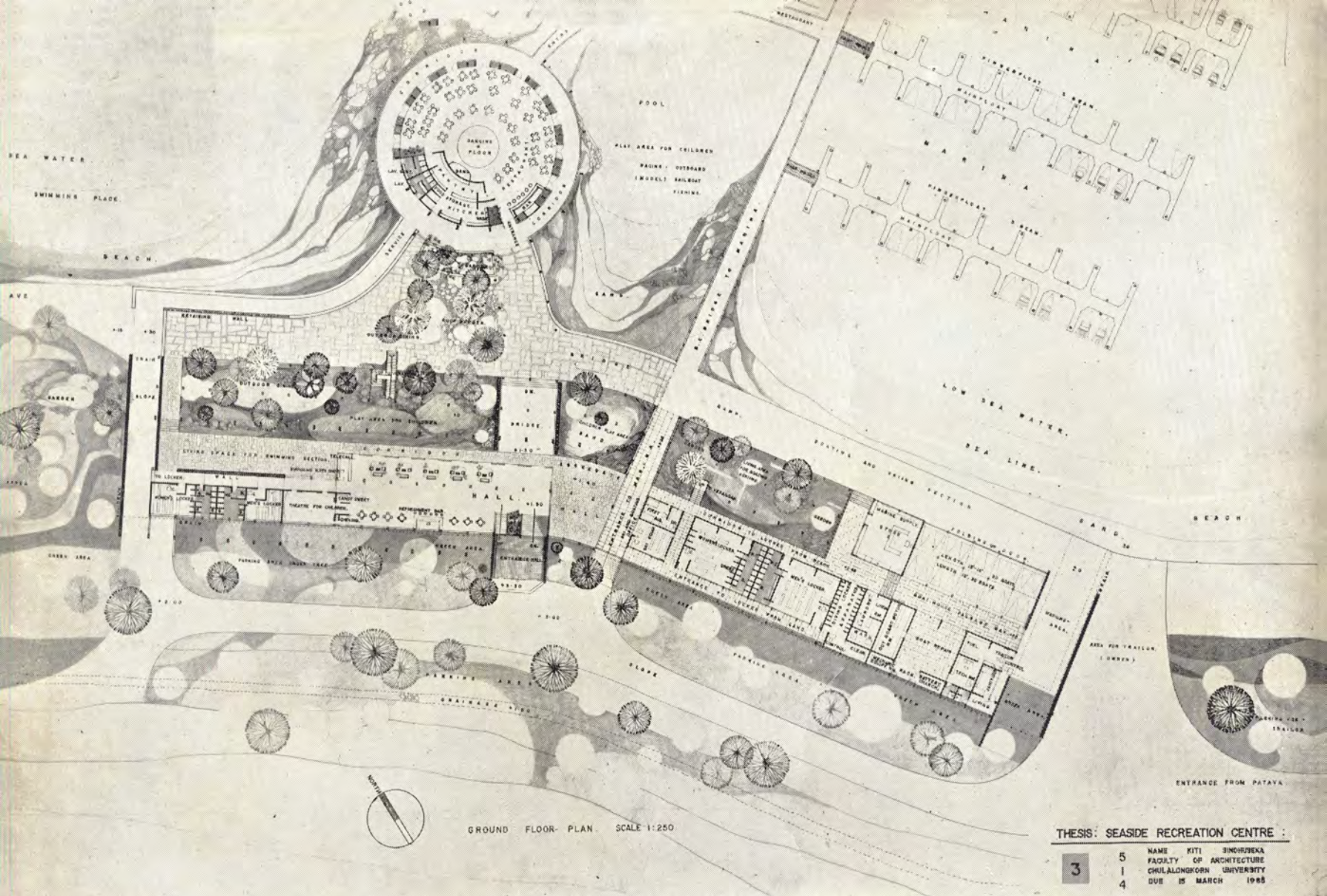
At no time and no instance has architecture been other than an index of the flow of the thought of a people—an emanation from the innermost life of people

Louis Sullivan

วิทยานิพนธ์ สถานทูตไทยในญี่ปุ่น

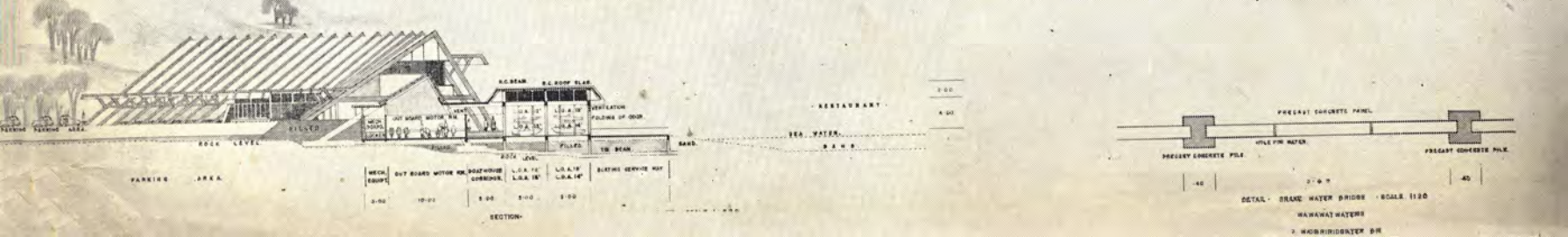
มติ ตังพานิช

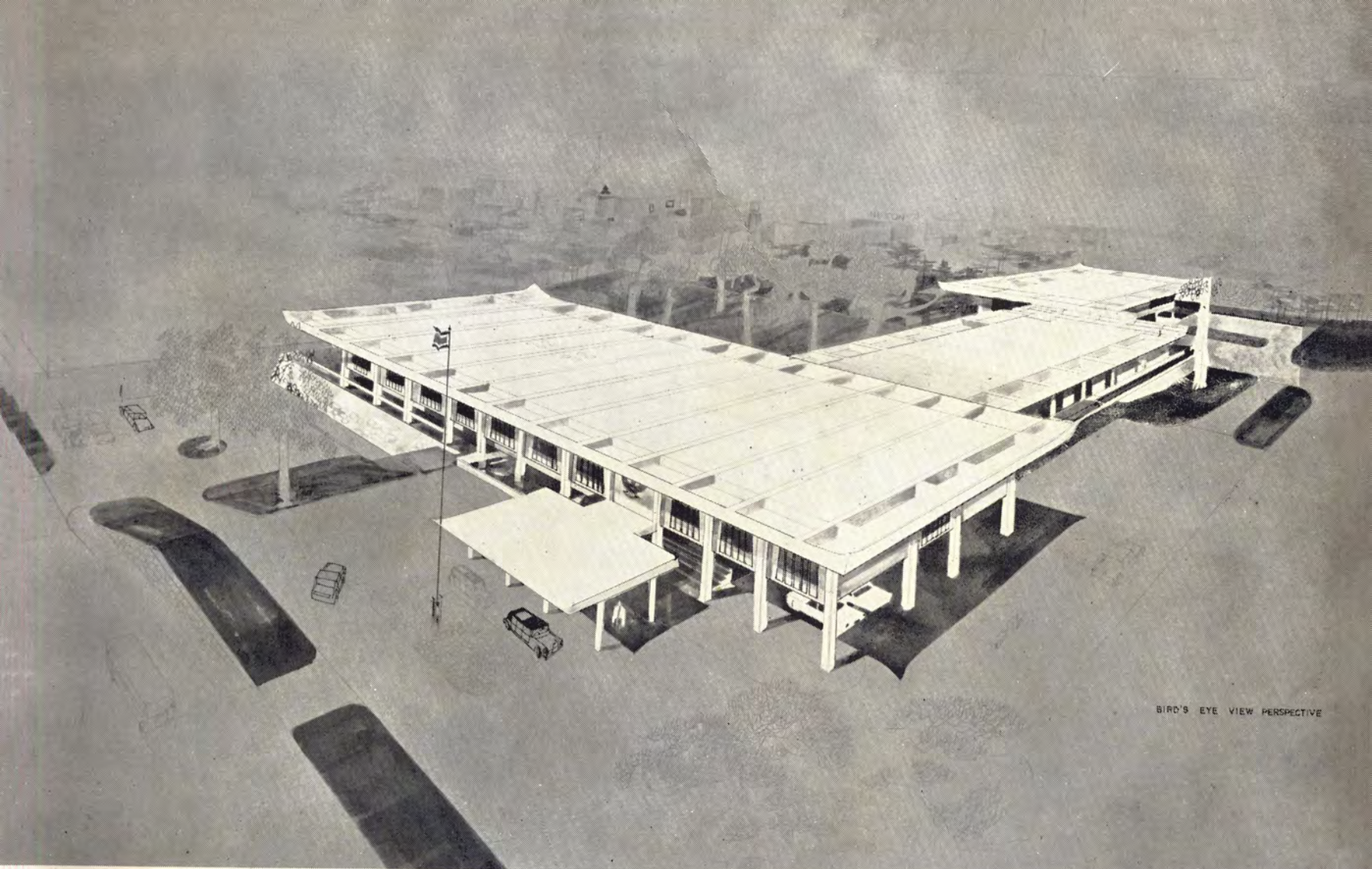

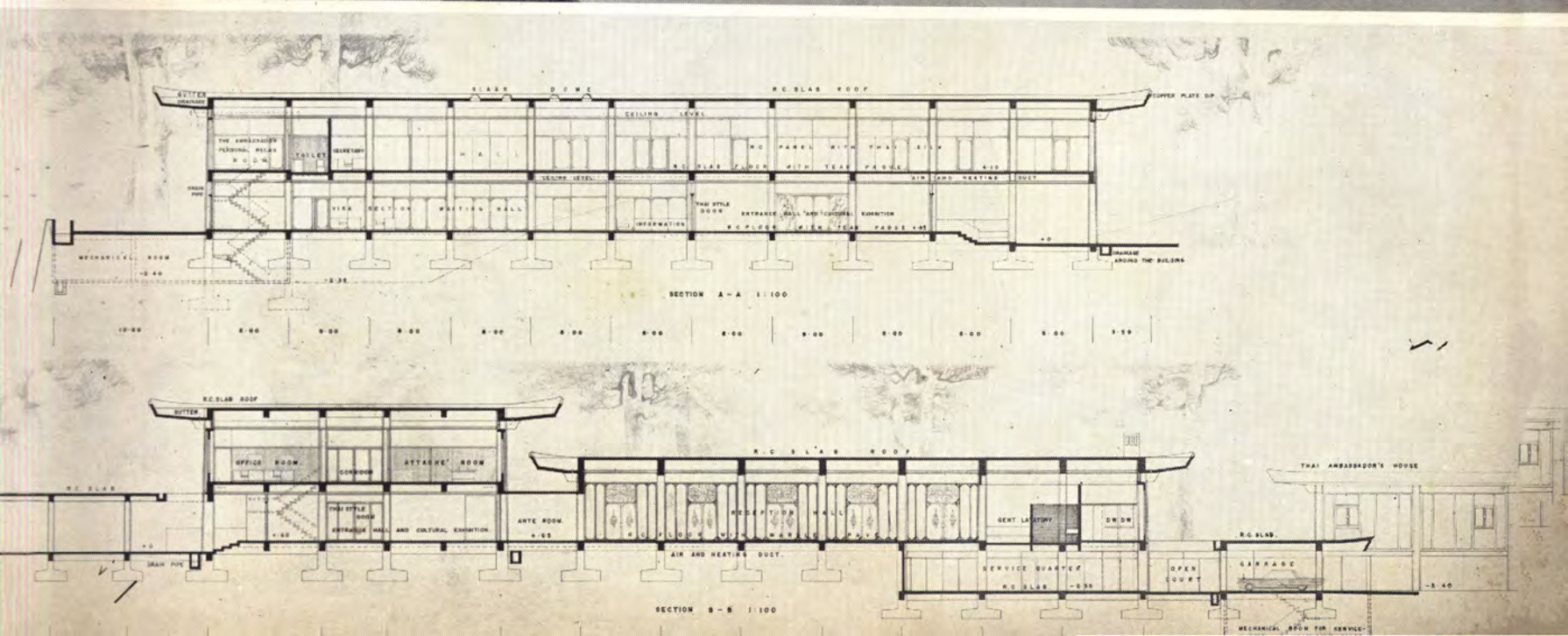
THESIS: SEASIDE RECREATION CENTRE :

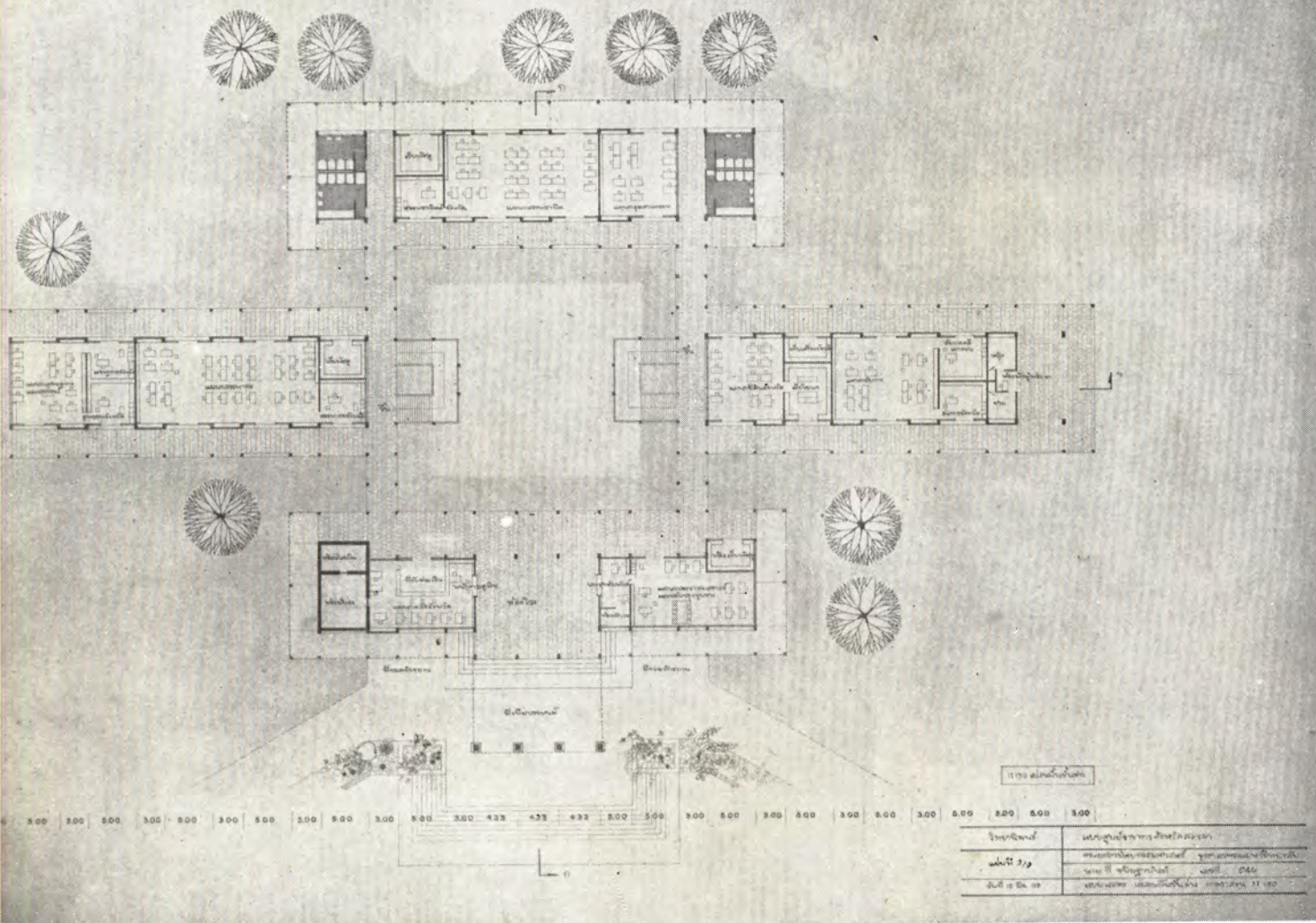
3 5 NAME KITTI SINDHUBENKA
1 FACULTY OF ARCHITECTURE
4 CHULALONGKORN UNIVERSITY
DUE 15 MARCH 1985

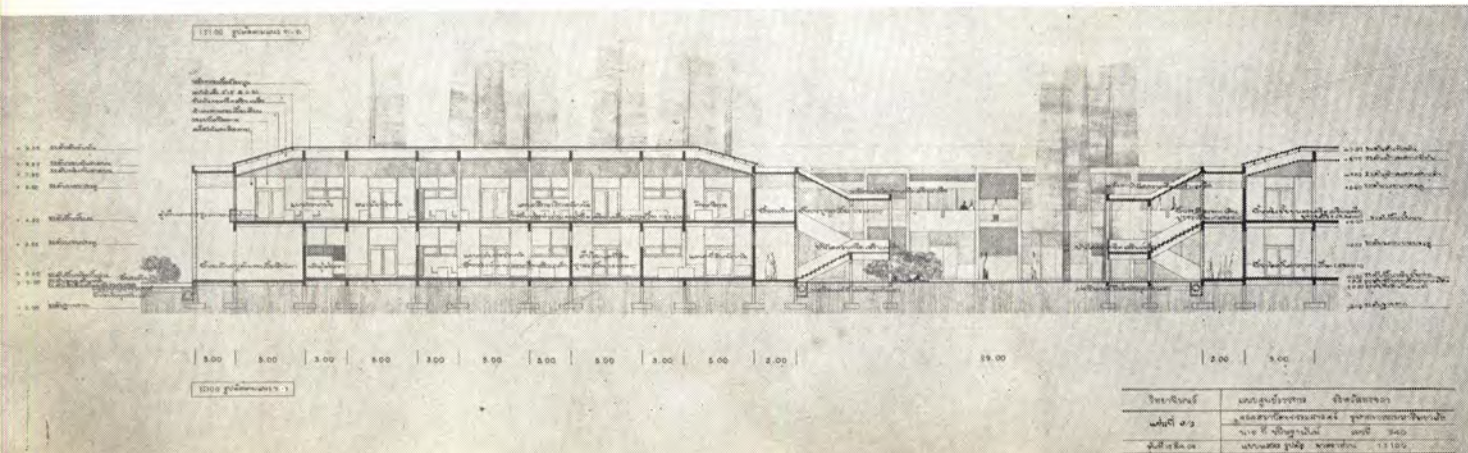
BIRD'S EYE VIEW PERSPECTIVE

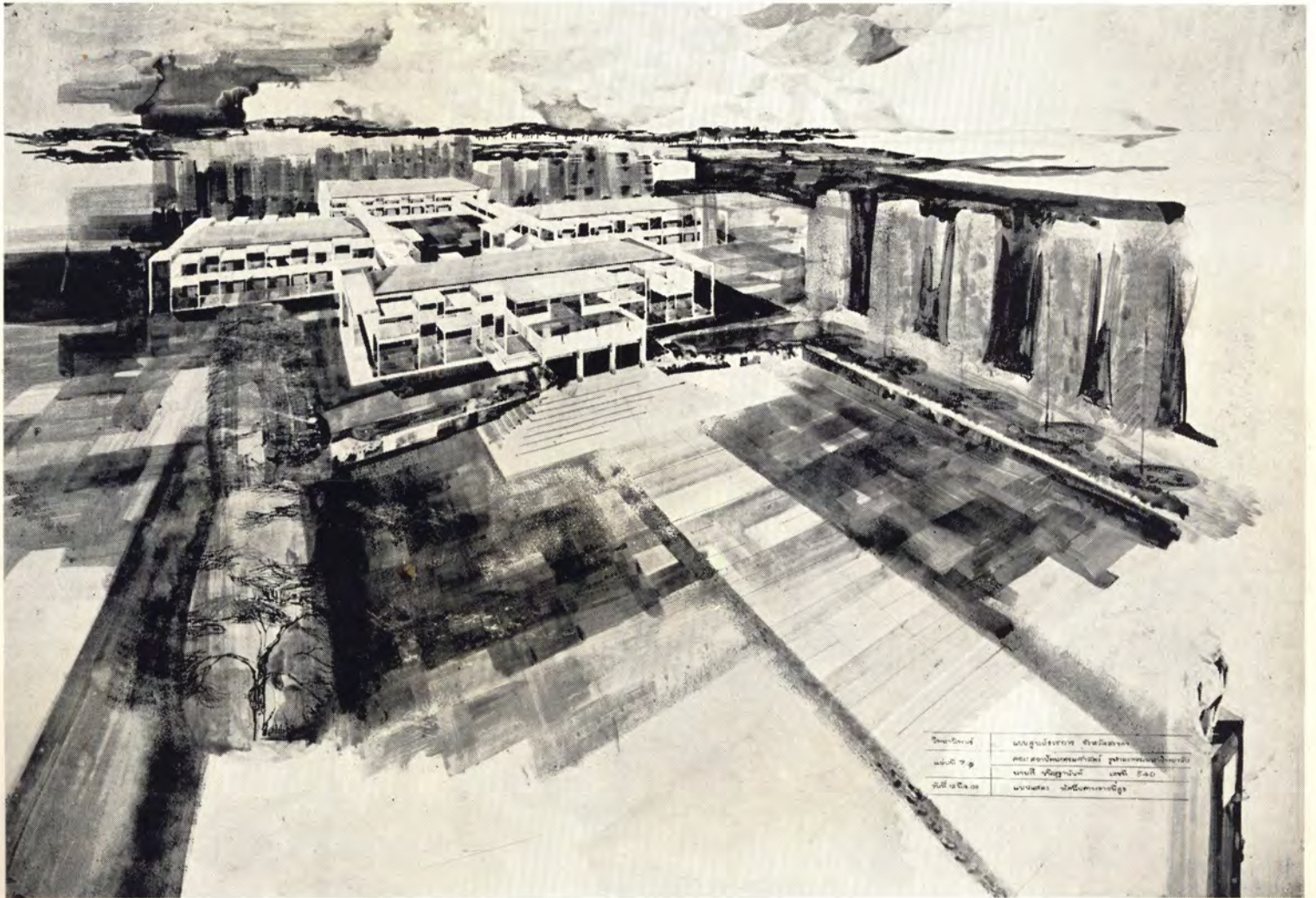

วิทยานิพนธ์ ศูนย์ราชการจังหวัดสงขลา

ก ขนิษฐานันท์

ชื่อ-นามสกุล	นายสุเมธ ธรรมสาร
ตำแหน่ง	ศาสตราจารย์พิเศษ
วันที่	๒๕๐๐
สถานที่	กรุงเทพฯ

วิทยานิพนธ์ ศูนย์ราชการจังหวัดสงขลา

ที ชนิษฐานันท์

Whenever technology reaches its real fulfillment, it transcends into architecture

Mies Van der Rohe

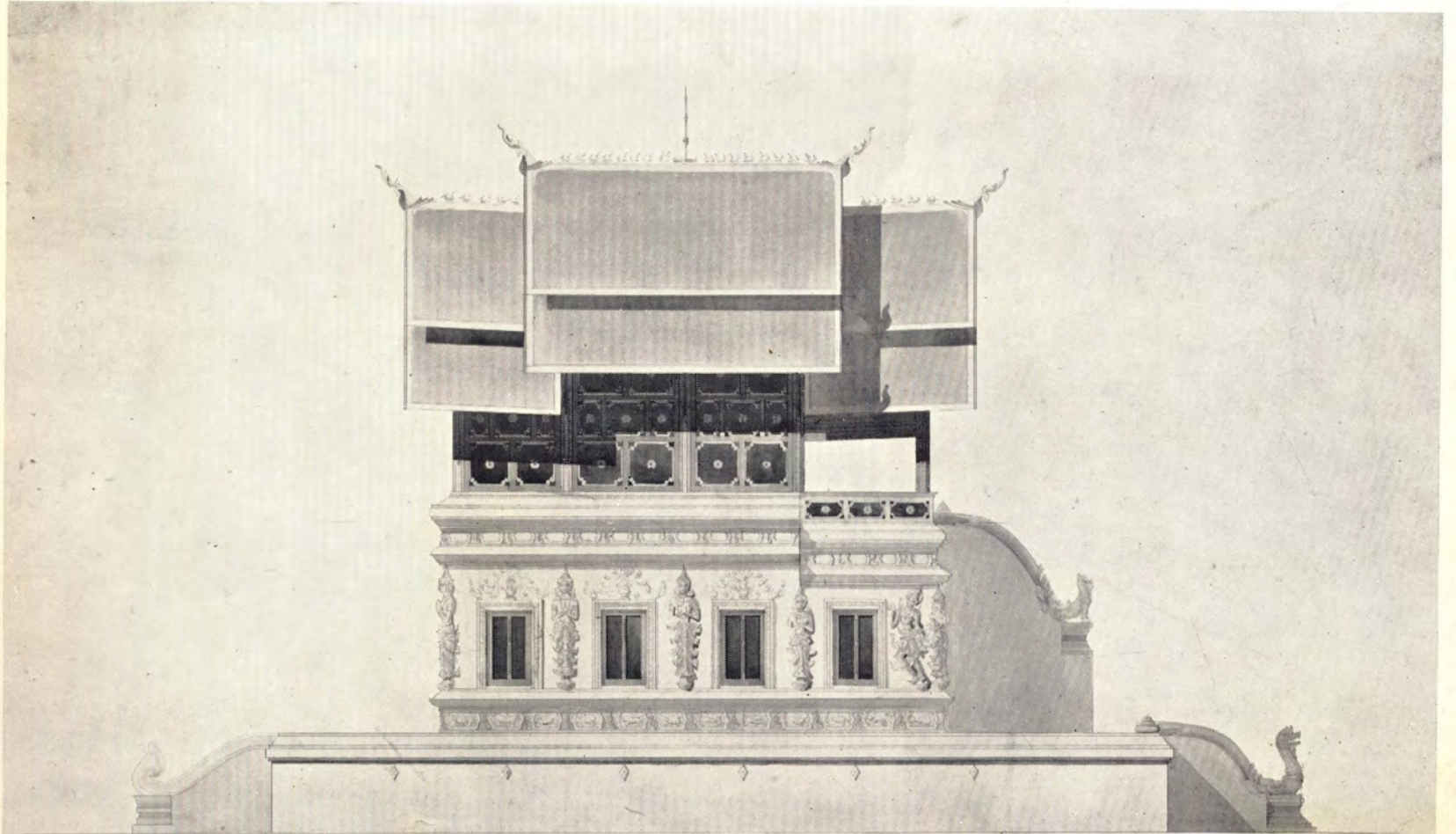

งานรั้ววัดอาคาร

ชั้นปีที่สาม หอไตร วัดพระสิงห์หลวง

เชียงใหม่

หอไตร วัดระสังฆ์สม เชียงใหม่
 ฐานวัดระสังฆ์สม เชียงใหม่

หอไตรวัดระสังฆ์สม
 เชียงใหม่

หอไตรวัดระสังฆ์สม
 เชียงใหม่
 ฐานวัดระสังฆ์สม
 เชียงใหม่

สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ชัยศักดิ์ สุวรรณศิริกุล

อรรณพ ณ ถลาง

เชิดพันธ์ ภาคบงกช

สุชาดา ศิริวิโรจน์

ธรรมะเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับการสถาปนาตัณหา

โสภาส วัลลภากร

อนาคตสถาปนิกผู้จัดทำหนังสือนี้ ที่จะเห็นผู้เขียนขีดเขียนอะไรในหนังสือ "อาษา" บ่อยๆ จึงมาขอเรื่องเอา อันที่ถูกต้องแล้วควรจะเขียนอะไรๆ ที่เกี่ยวกับการสถาปนาตัณหาสักหน่อยละก็จะดี หลังจากรุ่นกุมขมับอยู่หลายเพลลา เพราะนึกหาข้อเขียนไม่ได้ จึงตัดสินใจเขียนอย่างอื่นง่ายกว่า ยิ่งเป็นเรื่องที่ชวนให้สราญนิตย์กรหลับได้ก็ยิ่งดี ที่หลังจะได้ขีดหลายไม่กล้ามาขอเรื่องอีก

เมื่อเริ่มจับปากกาเขียนบทความนี้เป็นวันเข้าพรรษา จึงจะถือโอกาสคุยกับคุณเรื่องธรรมะธรรมไม่ว่าบ้างก็คงจะดี การคุยกันด้วย

เรื่องอย่างนี้ถ้าผิดกาลเทศะแล้ว แม้เพื่อนฝูงที่เคยถูกคอกันมาก่อน ก็ยอมเบื้อหน้าย ร่วมวงคุยกันอยู่ดี ๆ ก็ค่อย ๆ เลี่ยงลูกหนึ่กันเสียสิ้นยากที่จะคุยกันได้นาน ผู้เขียนจึงต้องพยายามเป็นพิเศษในการเขียนเลือกตอน และในการลำดับความ เพราะยังไม่อยากให้ผู้อ่านใช้ข้อเขียนนี้เป็นเครื่องทำให้ง่วงนอน

วิปัสสนาธุระ

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า การศึกษาพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ เพื่อให้เห็นแนวทางยกระดับจิตใจตนให้สูงขึ้น จนหลุดพ้นจาก

กิเลสทั้งมวลนั้นไม่มีวิธีเรียนอยู่สองทางคือ แบบ “**คันถธุระ**” อันเป็นวิธีศึกษาจากพระคัมภีร์ต่าง ๆ พุทธพจน์ และพระวินัย ซึ่งได้ตั้งไว้สำหรับสงฆ์จะพึงปฏิบัติ ตลอดจนพระสูตรทั้งหลายมากมาย ส่วนการเรียนอีกวิธีหนึ่งเรียกว่า “**วิปัสสนาธุระ**” กล่าวคือการมุ่งไปในทางฝึกจิตให้เกิดสมาธิเป็นเบื้องต้น และให้เกิดปัญญาให้รู้แจ้งเห็นจริง จนในที่สุดถึงพระนิพพานเป็นขั้นสุดท้าย

หลักปริยัติหรือการเรียนแบบคันถธุระ มีหลักการและกรรมวิธีมากมายจนไม่อาจกล่าวได้หมดสิ้นในเวลาอันสั้น ซึ่งเกือบจะตรงกันข้ามเมื่อเทียบกับหลักวิปัสสนากรรมฐาน ซึ่งมีหลักการไว้ให้ยึดถือ น้อยมาก ต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจึงจะเข้าใจ แต่โบราณมาแล้ว ผู้บวชพระแต่เพียงพรรษาเดียวมักจะเรียนวิปัสสนากันมาก เพราะใช้เวลาเรียนหลักน้อย และอาจนำไปปฏิบัติตนเองได้ ไม่เหมือนกับพระที่บวชไม่สึกหรือบวชนาน ๆ จึงเรียนปริยัติกันเป็นลำดับเป็นขั้น เรามีหลักฐานเก่าสุดที่ค้นพบจากศิลาจารึกของพญาลิไท (พ.ศ. ๑๘๘๓-๑๘๑๙) ว่าหลังจากที่พระองค์ทรงออกผนวชและศึกษาพระธรรมอยู่ จนเชี่ยวชาญแล้ว ได้ทรงปฏิรูป พระสงฆ์ใน พระพุทธศาสนา โดยแบ่งออกเป็นสองพวก เรียกว่าฝ่ายคามวาสี เล่าเรียนพุทธวจนะในพระไตรปิฎกอยู่ในวัดภายในเมือง และฝ่าย อรัญญวาสีเล่าเรียนทางสมถวิปัสสนากัน นอกวัดนอกเมือง ตามป่าเขา ถ้ำต่าง ๆ เข้าใจว่าต่อจากนั้นมาการศึกษาธรรมของชาวบ้านก็เจริญ รอยตามวิธีของเหล่าสงฆ์ทั้งปวง แล้วก็ถ้อยที่ต่างก็โจมตีกันไป พวกเรียนแบบคันถธุระก็ว่า พวกวิปัสสนาได้แต่นั่งนิ่ง ๆ ไม่รู้ไม่เรียนจะรู้แจ้งอะไรได้แค่ไหนเชียว? อีกพวกหนึ่งก็โจมตีว่า พวกที่นั่งเรียน ปริยัติก็ดูคนอ่านตำราทำกับข้าวก็ได้แต่รู้ ยังไงก็ไม่เหมือนพ่อครัว ซึ่งลงมือปรุงเองชิมเองกินเอง ย่อมมีท้องรู้รสอาหารได้เป็นอย่างดี

แต่ที่จริงแล้วการศึกษาวิปัสสนากรรมฐานนั้นเป็นวิธีปฏิบัติที่สืบเนื่อง ตัดแปลงมาจากโยคศาสตร์ ซึ่งเหล่าฤๅษีเปลี่ยนแปลงปฏิบัติกันอยู่มาก หลายในอินเดียตั้งแต่สมัยก่อนพุทธกาล พระพุทธองค์ได้ศึกษาวิธีการต่าง ๆ จากหลายอาจารย์ จนพบทางที่ถูกต้องแล้วจึงนำมา สอนสอนพวกสานุศิษย์ของพระองค์ กล่าวกันว่า โยคะ หรือหลักการ หลุดพ้นแห่งพฤติกรรมของจิตนั้น มีแขนงแยกออกมากมายนัก พวกฤๅษีใช้บริกรรมพระอิศวรด้วย “**โอม**” คือออกเสียง อ. เริ่ม จากสะทือจนถึงออกกินระยะเวลา ๒ ขณะแล้วออกเสียง อุ. ตั้งต้น จากอกถึงคอ กินเวลา ๑ ขณะ และ ม ตั้งต้นจากคอจนค้อย ๆ หายไปในศีรษะ กินเวลาครึ่งขณะ ระวังอย่าให้เสียงขาดเป็นระยะ ได้ กล่าวคือ ให้เสียง อ. ถึง อุ. เข้าสนิทกันในทรวงอกจนกลายเป็นเสียง โอ. ให้ได้ จบแล้วก็บริกรรมซ้ำใหม่อยู่เรื่อยไปเป็น กิจวัตร จนกว่าจะสามารถตรัสรู้เอาत्मันอันแพร่หลายอยู่ทั่ว แล บรรดาอันตราย ซึ่งเป็นเครื่องขัดขวางต่อการบรรลุสมาธิต่าง ๆ จะดับ สูญไปด้วย ที่นำเอาการบริกรรม “โอม” มากล่าวก็เพียงเพื่อจะ เล่าให้ฟังว่าการทำวิปัสสนาของเราบางสำนักดัดแปลงเอามาใช้ คือ บริกรรมด้วยคำว่า “พุทโธ อรหิ” พร้อมกับที่บริกรรม ดวงจิตก็พุ่ง ไปถึงองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย

วิธีนั่งบำเพ็ญสมาธิตามหลักโยคะนั้นมียุทธวิธีทั้งหมดถึง ๘๔ แขนงท่า มี ท่าที่สะดวกแก่การบังคับลมปราณอยู่ ๓ ท่า คือ

๑. คู้ขาทั้งสองข้างเข้ามา จัดให้ส้นเท้าตั้งอยู่ในแนวท้องกลางอก และปลายงมูก ลำตัวตรง ตาจ้องเพ่งอยู่ที่ปลายงมูกหรือหว่างคิ้ว ทอดมือทั้งสองไว้บนตัก เรียกว่าสินธุสนะ

๒. ยกเท้าขวาพาดบนขาอ่อนซ้าย แล้วเอาเท้าซ้ายทับบนขาอ่อนขวา อิริยาบถอย่างอื่นเหมือนท่าแรก เรียกว่า บัฑมาสนะ

๓. เอาปลายเท้าซ้ายวางไว้หว่างขาอ่อนกับน่อง หรือ ขาพับทางขวา แล้วเอาเท้าขวาทับลงบนเท้าซ้าย โดยวางปลายเท้าไว้จดส่วนกลางขาอ่อนกับเข่า อิริยาบถอื่น ๆ เหมือนท่าแรก เรียกว่า สวัสดิคาสนะ

เมื่อพระพุทธองค์ตรัสรู้ใต้ต้นโพธิ์นั้นอยู่ในท่าที่ ๒ คือ บัฑมาสนะ ท่านี้ที่เราเรียกว่า ชัตสมาริเพชร จึงกลายมาเป็นต้นแบบการนั่งทำวิปัสสนาทั่วไปของไทยเรา นอกจากจะเอาวิธีนั่งอย่างอื่นมารวมด้วยให้ดูซึ่งข้งนำเลื่อมใสเพิ่มขึ้นอีก

กสิดและฌาน

ถ้าผู้อ่านจะตระเวนถามสำนักวิปัสสนา ที่สอนกันอยู่ในกรุงเทพฯ และหัวเมืองจะพบว่า แต่ละสำนักมีวิธีการสอนต่างๆ กัน เช่น วัดปากน้ำภาษีเจริญ วัดราชประดิษฐ์และวัดอโศการามนั้น แบ่งการสอนเป็นสองชั้น คือ สมถภาวนา และวิปัสสนาภาวนา แต่ส่วนที่วัดมหาธาตุ วัดชนะสงคราม วัดระฆัง ไม่มีการนั่งสมถะก่อนใช้นั่งวิปัสสนาเลยทันที พวกหลังนี้กล่าวว่า การนั่งสมถภาวนานั้น เป็นการเปล่าประโยชน์และมีจุดหมายในทางสมาธิอย่างเดียว ฝึกสมาธิด้วยการเพ่งกสิด เล็งฌาน เป็นการง่าย ที่จะหลบลมหลุด ออกนอกทางได้ง่าย สู้การทำวิปัสสนาปฏิบัติเพื่อรู้แจ้งเห็นจริงของธรรมชาติ รู้รูปนามโดยการใช้อนุญาแต่อย่างเดียวเลยไม่ได้

เมื่อเราทำใจเป็นกลางค่อยๆ สงเรื่อง เราก็จะพบว่า การทำกรรมฐาน

ที่เรียกว่า สมถะ และที่เรียกว่า วิปัสสนานั้นต่างกันจริง จะนำมาใช้ปนเปกันไม่ได้ การนั่งสมถะเป็นการยึดจิตให้สงบหลุดพ้นจากกิเลส แต่เพียงอย่างเดียว แต่ละสำนักอาจจะมีวิธีต่างๆ กันออกไป แต่จุดมุ่งหมายก็คือให้ได้สมาธินั่นเอง ไม่มุ่งเพื่อความรู้ หรือความเข้าใจ หรือปัญญาอะไรทั้งสิ้น ไม่มีการปลงและอาจารย์ก็ไม่ต้องสอบอารมณ์ลูกศิษย์ด้วย เพราะอาจารย์สามารถใช้จิตควบคุมบรรดาศิษย์ทั้งหลายได้ อาจจะได้ว่าคนไหนกำลังจิตไปถึงไหนและสามารถช่วยให้ทุกคนไปถูกทางได้เร็ว โดยแนะแนวแล้วปล่อยให้ใช้ความสามารถประจำตัวของแต่ละคน การเรียนสมถะที่วัดอโศการามนั้น ให้กำหนดอารมณ์และภาวนาแต่คำว่า “พุทโธ” เมื่อนั่งชัตสมาริเฉยอยู่นั้นตั้งจิตให้อยู่ที่ปลายจมูก พอหายใจเข้าก็กำหนดลมหายใจว่า “พุท” หายใจออกก็นึกว่า “โธ” พอทำเป็นแล้วก็ย้ายฐานที่ตั้งจิตจากปลายจมูกไปอยู่ที่ กลางหัว, เพดาน, คอหอย, ลิ้นปี่ และสะดือ จนกำหนดเลือกเอาเองได้ตามสบายแล้วก็หัดขยายจิตออกให้กว้างขวางไปทั้งสรรพางค์กาย การเจริญสมถกรรมฐานนั้นสำคัญอยู่ที่อารมณ์ ด้วยการจัดการอารมณ์เมื่ออยู่หลายวิธีวิธีหนึ่งที่เรารู้จักกันอยู่มากคือ วิธีที่ถือเอาวัตถุอันใดอันหนึ่งเป็นอารมณ์ เป็นเครื่องเพ่งดู เรียกกันว่า เพ่งกสิด มีการใช้ดินเป็นอารมณ์, ใช้น้ำ, ไฟ, ลม, สีเขียว, สีเหลือง, สีแดง, สีขาว ใช้แสงสว่างและใช้ช่องว่างเป็นอารมณ์ อย่างนี้เป็นต้น การเจริญสมถะไม่จำเป็นต้องนั่งอย่างเดียว อาจจะได้เดินเปลี่ยนเป็นยืนหรือนอนก็ได้ ขอแต่ให้ใจสงบเป็นใช้ได้ สมถกรรมฐานอย่างสูงต้องการให้ได้ฌาน ซึ่งอยู่ในหลักของทางวิปัสสนาต่อไป

ส่วนการทำสมถะ ที่วัดปากน้ำภาษีเจริญ เขา บริกรรมกัน ด้วยคำว่า “สัมมาอะระหัง” แล้วบริกรรมนิมิตพร้อมกันไปด้วย พราก

กันไม่ได้ การบริกรรมนิมิตนั้นกำหนดเครื่องหมายให้ใสเหมือนเพชรลูกเจี๋ยระโนโตเท่าแก้วตา พยายามให้เห็นติดต่อกันตลอดเวลาไม่ว่า นั่ง, ยืน, นอน หรือเดิน พอทำได้แล้วหยุดบริกรรม สัมมาอรหัง เฟ่งอยู่แต่ที่กลางดวงเอจจนใสเห็นรัศมี แล้วก็หัตถ์ย้ายดวงนิมิตไปอยู่ตามฐานทั้งหกที่กล่าวแล้วคือ ปลายจมูก จนถึงสะดือ ได้คล่องแล้วก็ทำให้เกิดปฐมมรรค มองกายมนุษย์หยาบ—ละเอียดกายทิพย์หยาบ—ละเอียด เรื่อยไปแปดอย่าง มีกายพระอรหันต์หยาบ กายพระอรหันต์ละเอียดเป็นอันสุดท้าย

สำนักต่าง ๆ ที่มีการเรียนสมณะต่างก็กำหนดวิธีการกันขึ้น แปลกแตกต่างออกไปอีกได้มาก แต่พอถึงขั้นที่เข้าใจเป็นสมาธิได้แล้ว ต่างก็จับหลักวิปัสสนากันเพื่อเดินเข้าหาพระนิพพานต่อไป ที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนต้น ๆ ว่า โกลัภกับโยคศาสตร์นั้น ก็แต่เพียงสมถกรรมฐานเท่านั้น การทำวิปัสสนากรรมฐานเป็นของที่พระพุทธองค์คิดขึ้นใหม่ มีแต่ในเฉพาะพระพุทธศาสนาของเรา และกับวิปัสสนากุศลสำหรับปุถุชนทั้งหลาย ทำได้ก็แต่เฉพาะในกัลป์ที่มีพระพุทธเจ้าบังเกิดขึ้นเท่านั้น กิจของวิปัสสนาส่วนใหญ่คือการทำลายกิเลสอย่างละเอียดจนสิ้นซาก ด้วยการทำให้ตนเองเข้าใจความเป็นจริงของธรรมชาติ ว่าทุกสิ่งทุกอย่างคือรูปร่างนั้นไม่เที่ยง เป็นทุกข์ หมายถึงสภาพที่ทนอยู่ไม่ได้ เป็นอนัตตา หมายถึงสิ่งที่บังคับไม่ได้ ย่อมแปรปรวนไป เมื่อปฏิบัติจนเห็นจริง บัญญาที่จะเกิด เห็นได้ชัดว่าสิ่งใดเป็นกิเลส คือ ตัณหา มานะและทิชฐิ และกิเลสเหล่านี้เป็นสาเหตุของวัฏฏะ การเวียนว่ายตายเกิด ถ้าเราทำลายกิเลสได้ ก็จะเป็นสุขถึงพระนิพพาน

หลักการใหญ่ก็มีอยู่เพียงที่กล่าวข้างต้น ส่วนที่นักรมฐานเห็นนรก

พบสวรรค์ เทหะเทิน เดินอากาศ ดำดินได้ รักษาโรคได้นั้น ท่านอธิบายว่าเป็นอาณิสสของสมาธิเท่านั้น ถ้ามัวไปหลงมอยู่แค่นั้นแล้ว การทำวิปัสสนาก็จะไม่ได้ผลเลย เหมือนขึ้นบันไดไปยังไม่ถึงยอด พบทางแยกแปลกตানাที่งก็เดินตามลงไปเสียแล้ว ถ้าหลงอย่างนั้นก็ไปได้ไม่ถึงยอดเลยแน่ ๆ วิธีการเรียนวิปัสสนาที่สำนักวัดมหาธาตุ เขาแบ่งลำดับไว้อธิบายได้ง่าย สำหรับเรื่องเหล่านี้ ผู้เข้าเรียนจะถูกสอนให้ฝึกตนด้วยระบบ “หนอ” เริ่มด้วยการหัตถ์นั่งทำที่สบายและนั่งทนคือ นั่งขัดสมาธิ มือประสานไว้ที่หน้าตัก เอาสติตั้งไว้ที่ท้อง แล้วพิจารณาลมหายใจเข้าออกพร้อมกับการหายใจว่า ยุบหนอ พองหนอ โดยไม่ต้องออกเสียงอยู่เรื่อยไป ถ้าถูกรบกวนด้วยเสียงก็กำหนดว่าได้ยินหนอ ถูกรบกวนด้วยกลิ่นก็บริกรรมว่าได้กลิ่นหนอ ถ้าหอมก็ว่าหอมหนอ ถ้าเหม็นก็ว่าเหม็นหนอ เมื่อยุ่งกัก็ว่ายุ่งกัหนอ พอคั่นก็ว่าคั่นหนอ ยกมือก็ว่ายกมือหนอ แล้วเกาที่คั่นแรก ๆ พร้อมกับบริกรรมว่าเกาหนอ การที่บริกรรมอย่างนั้นจะทำให้ไม่สนใจต่ออารมณ์ หรือกิริยาต่างๆ ภาพก็จะค่อย ๆ หายไปเอง ผู้ปฏิบัติก็กลับไปเฟ่งที่ท้อง ยุบหนอ พองหนอต่อไป ทั้งนี้รวมทั้งเมื่อเปลี่ยนนิริยาบถ เป็น เดิน อย่างช้าๆ ขวา หยุด ยืน กระทั่งจะนอนก็นอนหนอ แล้วพองหนอ ยุบหนอจนหลับไป ด้วยการทำอย่างนี้ จิตก็สงบสมาธิก็เกิดได้ เริ่มต้นจากทำสมาธิได้ในเวลาเล็กๆ น้อย ๆ จนนานเข้าทุกที จิตสงบได้จริงๆ เขาแบ่งขั้นของสมาธิไว้ เรียกชื่อต่างๆ กัน อุปสรรคของการนี้ก็มีอยู่มาก มีชื่อเยอะเยอะ ก็เป็นจำพวกฝันเพื่องหรือคิดเพลินไปในสมาธินั่นเอง ฝันดี ฝันร้าย เห็นอายโน้นอายนี้ล้วนแต่วูบวาบหลอกให้หลง ครูทางวิปัสสนาจึงจำเป็นต้องคอยสอดอารมณ์ศิษย์อยู่เสมอไม่ปล่อยเหมือนทำสมณะ

คนที่ได้ฟังจิตให้ แน่วแน้อยู่ในอารมณ์ อันเดียวกัน ได้ ตามแต่จะกำหนด ก็จะเริ่มได้ฌาน พอชำนาญการทำฌานจนจะทำเมื่อไรก็ได้ก็ จะเกิดปัญญาตามมาเอง เขาแบ่งฌานไว้เป็นชั้น ๆ มีรูปฌาน ๔ ชั้น ล้วนแต่ยังต้องอาศัยสิ่งที่มีรูป คือ กสิณ เป็นเครื่องช่วยในการทำ ฌานนั้น ๆ สูงกว่านั้นก็เป็น อรูปฌานอีก ๔ อย่าง เริ่มจากการ พิจารณาเห็นนิมิตของกสิณเหล่านั้นเป็นของว่างเปล่า, ถือเอา ญาณเป็นอารมณ์ ไม่ถือเอาญาณเป็นอารมณ์ และไม่มีอะไร เป็นอารมณ์เลย ท่านว่าผู้ได้ฌานนั้นจะรู้ได้ทั้งอดีต ปัจจุบันและ อนาคต เป็นเหตุให้เกิดวิชา ๘ ประการคือ ความรู้แจ้งเห็นจริง ในนามและรูป (วิปัสสนาญาณ) มีฤทธิ์ทางใจนึกอะไรก็เป็นนั้น สำแดงอิทธิฤทธิ์ให้ปรากฏแก่คนทั้งหลายเป็นครั้งคราวได้, มีหูทิพย์ ได้ยินไกล, รู้ใจคนอื่น, ระลึกชาติได้, มีตาทิพย์มองเห็นหมดสิ้นได้ ถึงวิชาชั้นสุดท้ายออกเรียกว่า "อัสวกขยฌาน" คือรู้จักวิธีทำให้เครื่อง เคร้าหมองเบาบางลงให้กิเลสหมดสิ้นไปได้

การศึกษาทางวิปัสสนานี้ आजวัดผลความก้าวหน้าในทางการเรียนได้ เป็นชั้น ๆ รวม ๑๖ ชั้น เริ่มจากชั้นแรกรู้จักรูปรูปนาม, รูปเหตุเกิด รู้การดับ รู้ภัย รู้ผล ฯลฯ จนถึงขั้นสุดท้าย ทำลายกิเลส พิจารณาผลว่าสิ้นแล้ว เป็นอันถึงได้ซึ่งนิพพาน

สังฆราชโกเถื่อน, นายเรือง และ พระพิมลธรรม

การทำวิปัสสนาเท่าที่ทราบกันแน่ชัดมีหลักฐานปรากฏก็คือครั้งพญา ลิไท กษัตริย์องค์ที่ ๕ แห่งราชวงศ์พระร่วง โปรดให้อาราธนา พระมหาสาขีสังฆราช มาจากลังกาสร้างวัดให้ในป่าห่างจากกรุง สุโขทัย ๑๐๐ เส้น ชื่อวัดป่ามะม่วง ส่วนหลักฐานครั้งกรุงศรีอยุธยา

ก็มีปรากฏว่าวัดสำหรับฝ่ายอรัญญาสี่นั้นมีวัดประตูทรงธรรม และ วัดศรีอโยธยา ที่สำคัญมากจนเราจำกันได้ เพราะปรากฏชื่อกล่าว ถึงบ่อย ๆ โดยเฉพาะในเรื่องของศรีปราชญ์ สมัยสมเด็จพระ นารายณ์ก็คือ วัดป่าแก้ว ซึ่งมีอธิบดีสงฆ์ฝ่ายวิปัสสนาธุระ ชื่อ สมเด็จพระวันรัต

มาสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ๆ นั้นก็มีวัดสระเกษ และวัดราชาธิวาส เป็นวัดอรัญญาสี่ ส่วนทางฝั่งธนบุรีก็มีวัดรัษฎาธิฐาน และวัดราชสิทธิาราม (วัดพลับ) มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับวัดพลับ ซึ่งเป็นวัดโบราณตั้งแต่สมัยอยุธยาคือ มีพระอาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิ ยอดเยี่ยมทางวิปัสสนาธุระอยู่องค์หนึ่ง อยู่ที่วัด ทำหอย ริมคลองคูจาก เมืองกรุงเก่า เมื่อพระพุทธรูปหายตัว ๆ ทรงสร้างกรุงเทพฯ นั้น ได้ อาราธนาให้ลงมาจำพรรษาในเขตพระนคร แต่พระอาจารย์องค์นั้น อยากรจะขอยู่ในป่า จึงทรงสร้างวัดราชสิทธิาราม พระราชทาน เป็นอารามหลวง รวมวัดพลับเข้าไปด้วย แล้วแต่งตั้งพระอาจารย์ สุด เป็นพระญาณสังวรเถร ชาวเมืองนับถือกันมากกว่าแก่ฌานจน สามารถเรียกโกป่ามาเลี้ยงไว้ในวัดได้เหมือนโกบ้าน เมื่อได้รับ สมณศักดิ์เป็นพระสังฆราชใน พ.ศ. ๒๓๖๓ คนทั้งปวงจึงเรียกท่าน ในฉายาว่า "สมเด็จพระสังฆราชโกเถื่อน" วัดพลับก็มีชื่อทาง วิปัสสนามาจนกระทั่งทุกวันนี้

ในรัชกาลเดียวกัน เมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๓ ที่วัดแจ้งมีคนบ้าเพ็ญวิปัสสนา แก่กล้าผู้หนึ่งชื่อนายเรือง เข้าใจว่าตัวเองสำเร็จโพธิญาณแล้ว จึง เอาผ้าชุบน้ำมันพันรอบตัวเองแล้วจุดไฟเผาขึ้น เมื่อไฟลุกนั้นคนดู ทำทกร้อยคนพากันโยนเสื่อผ้า ถอดหมวกโยนเข้าไปสมทบเผาด้วย มาก ปรากฏว่าเมื่อไฟไหม้ นายเรืองตายเกลี้ยงแล้ว มีปลา ๑๒ ตัว

โตขึ้นมาตายรวมด้วย กระจกมีสีขาวเหลืองเป็นอักษรวิญญู ใคร
อยากเห็นตัวนายเรื่อง ไปดูรูปปั้น ได้ที่วัดแจ้ง ติดไว้ข้าง ๆ โรงเรียน
พระปริยัติธรรม ผู้เขียนสงสัยเหลือเกินว่า คำพูดติดปากผู้ชายที่
ใช้สำหรับยืนยันความคิดเห็นของตัวอย่างเด็ดเดี่ยวที่ว่า “ขอให้เชื่อ
หัวอายเรื่องเถอะ” นั้นจะมาจากประวัตินายเรื่องคนนั้นหรือไม่
หนอ

ต่อจากนายเรื่องมาอีก ๒๗ ปี ก็มีนายอีกคนหนึ่ง นั่งทำวิปัสสนา
อยู่ใต้ต้นโพธิ์หน้าวิหารเก่า วัดอรุณราชวรารามเหมือนกัน คิดว่า
ตัวมีญาณแก่กล้าและเข้าใจว่า ถ้าเผาตัวเองอย่างนายเรื่องบ้างละก็
จะถึงนิพพานได้ จึงจัดการเอาผ้าชุบน้ำมันแล้วจุดไฟเผาตัวเองบ้าง
แล้วก็ไม่มีใครบอกได้ว่าเขาบรรลุตั้งปรารถนาหรือไม่

เรื่องของสงฆ์ และ ชาวบ้าน ซึ่งสนใจในวิปัสสนากรรมฐาน มาเกี่ยว
กราวขึ้นมากอีกครั้งหนึ่ง เมื่อหลัง ๒๕ พุทธศตวรรษ โดยการนำ
ของ อาสภเถระ หรือพระพิมลธรรม สำนักวัดมหาธาตุข้างทุ่งพระ
เมรุ ได้อาราธนาอาจารย์มาจากวัดปรกมาช่วยสอน แล้วส่งพระ
มหาโชดก ไปเรียนวิชานี้มาจากวังกรุงเทพฯ กลับมาเป็น
อาจารย์อีกองค์หนึ่ง สำนักนี้เลื่องลือไปไกล ลูกศิษย์ลูกหามาก
จนเกิดเรื่องวุ่นวายมากมาย กลายเป็นคดีการเมือง ลูกลามไปกัน
ใหญ่ สำนักวัดมหาธาตุ จึงล้มครืนลงอย่างน่าเสียดาย อย่างไรก็ตาม
ตาม ลูกศิษย์ลูกหาก็ไปเปิดสำนักตามวัดต่าง ๆ ทั้งในและนอกกรุง
มากมาย ใครสนใจก็พอจะหาที่เรียนได้ไม่ยากนัก

มาอ่านหนังสือกัน

สมพิศ กฤตติกากุล

ผู้รู้หลายท่านได้กล่าวยกย่องหนังสือไว้ว่า เป็นเสมือนหนึ่งอาหารสมองของบุคคล ซึ่งจะขาดเสียมิได้ เมื่อลองคิดดูแล้วจะเห็นว่าคำกล่าวนี้ไม่เกินความจริงเลย หนังสือทุกชนิดตั้งแต่หนังสือพิมพ์วารสาร หนังสือเล่มหรือหนังสือตำรา เหล่านี้ล้วนเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ข้อเท็จจริงต่างๆ แก่มนุษย์ได้ดีที่สุด ทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน เกิดแนวทางที่จะคิดทำสิ่งอื่น ๆ ต่อไป คนที่ไม่อ่านหนังสือ เขาเปรียบกันว่าเหมือนกับคนที่ขังตัวเองอยู่ในห้องมืด ไม่ยอมโผล่หน้าออกมาดูผู้คนหรือดินฟ้าอากาศเลย คนเหล่านั้นแม้จะมีชีวิตอยู่ได้ก็ตาม แต่ก็ไม่มีอาจจะทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและแก่โลกได้เท่าที่ควร เพราะไม่มีประสบการณ์มาก่อน ทำให้ความคิดอ่านจำกัดอยู่ในวงแคบ จะคิดทำสิ่งใดก็ไม่ได้ผลดี

มนุษย์เราจึงไม่ควรจะอยู่เพื่อปัจจัยสี่เท่านั้น ควรชวนขวยเรียนรู้สภาพรอบ ๆ ตัว ซึ่งจะได้จากหนังสือด้วย จะเห็นว่าทุกครั้งที่อ่านหนังสือ เราจะต้องได้เรียนรู้อะไรใหม่ๆ เสมอ หนังสือจึงมีบทบาทสำคัญในชีวิตเรา นับแต่เราเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในโลกเป็นต้นมา และจะยังมีความสำคัญมากขึ้นทุกที เมื่อเราต้องเรียนในชั้นสูงๆ ขึ้นไป เช่นในมหาวิทยาลัย นิสิตจะต้องเรียนทั้งจากครูและจากหนังสือที่จะต้องไปค้นคว้าหาอ่านเองอีกด้วย นิสิตที่ไม่มีเงินทองจะซื้อหนังสือ

มาใช้เอง ก็จำเป็นจะต้องรู้จักกับห้องสมุดไว้ ให้ดีพอที่จะหาหนังสืออ่านเองได้ รู้ว่าหนังสืออะไรอยู่ที่ไหน รู้ระเบียบห้องสมุดตลอดจนวิธีที่จะยืมหนังสือออกไปอย่างถูกต้องและเปิดเผย (ไม่ใช่แอบหยิบออกไปเฉยๆ)

การที่จะหาหนังสือให้พบอย่างง่าย ๆ นั้น ทางห้องสมุดเขามีเครื่องมือให้ เรียกว่า บัตรรายการ (card index) ซึ่งจะเรียงตามตัวอักษร A-Z และ ก-ฮ อยู่ในลิ้นชักบัตร เมื่อต้องการหนังสือชื่ออะไร (ผู้ใช้ห้องสมุดทุกคนจำเป็นต้องจำชื่อหนังสือ หรือ ชื่อผู้แต่ง อย่างใดอย่างหนึ่งให้ได้) ก็เปิดดูลิ้นชักอักษรตัวต้นของชื่อหนังสือ นั้น (a, an, the ไม่นับ) เมื่อพบบัตรหนังสือชื่อที่ต้องการแล้ว ให้จดเลขหมู่หนังสือที่มุมซ้ายของบัตรไว้ แล้วไปดูที่ตู้หนังสือ ดูไปตามเลขหมื่นบนสันหนังสือ ก็จะหาหนังสือที่ต้องการได้ แต่ถ้าหนังสือไม่อยู่ในตู้ ก็ควรถามเจ้าหน้าที่ดูว่ามีใครยืมหรือไม่ ถ้าไม่มี ก็อาจวางอยู่ตามโต๊ะ นิสิตต้องเดินดูเอง

ถ้าจำชื่อหนังสือไม่ได้ แต่จำชื่อผู้แต่งได้ ก็ดูที่ลิ้นชักอักษรตัวต้นของชื่อสกุล (เฉพาะหนังสือภาษาอังกฤษ) เราก็จะหาหนังสือได้เช่นเดียวกัน เพราะหนังสือเล่มหนึ่ง ๆ จะมีทั้งบัตรชื่อผู้แต่งและบัตรชื่อหนังสือ ไม่ว่าเราจะหาที่บัตรไหน ก็จะได้หนังสือเล่มเดียวกันนั่นเอง

ตัวอย่างบัตรรายการ เมื่อจำชื่อผู้แต่งได้ ชื่อผู้แต่งอยู่บรรทัดแรก

741

G896D Guptill, Arthur L
Drawing with pen and ink, ed. by Henry C. Pitz.
New York, Reinhold, 1961.
431 p. illus.

ตัวอย่างบัตรรายการ เมื่อจำชื่อหนังสือได้ ชื่อหนังสืออยู่บรรทัดแรก

741

Drawing with pen and ink
G896D Guptill, Arthur L
Drawing with pen and ink, ed. by Henry C. Pitz.
New York, Reinhold, 1961
431 p. illus.

เมื่อพบหนังสือแล้วก็ควรจะวิธีอ่านอย่างประหยัดเวลา แต่ให้ได้ผลมากที่สุด คือเลือกอ่านแต่เรื่องที่ต้องการเฉพาะหน้านั้นๆ วิธีนี้ผู้อ่านจะต้องดูที่ content ตอนต้นเล่ม และที่ index ท้ายเล่มเสียก่อนว่า เรื่องที่ต้องการนั้นๆ อยู่ที่หน้าอะไรบ้าง แล้วจึงพลิกไปอ่านหน้านั้น การเลือกอ่านแบบนี้จะทำให้ได้เรื่องที่ต้องการเร็ว เพราะไม่ต้องเสียเวลาอ่านเรื่องอื่น ๆ ก่อนโดยไม่จำเป็น

ในการอ่านหนังสือควรอ่านอย่างรวดเร็ว ศัพท์อะไรที่ไม่ทราบควรผ่าน

ไปก่อน ต้องพยายามจับใจความในตอนนั้นให้ได้อย่างคร่าว ๆ แล้วจึงมาพิจารณาอย่างละเอียดทีหลังถ้าจำเป็น

เมื่อจับใจความได้แล้ว ควรบันทึกลงสมุดไว้เพื่อกันลืม สมุดบันทึกควรมีขนาดพอที่จะนำติดตัวไปตลอดเวลาได้ ไม่ว่าจะอ่านหนังสือเมื่อใด จะได้บันทึกเก็บไว้ได้ทันที

การบันทึกเรื่องที่อ่านไว้ จะเป็นประโยชน์แก่เราในภายหลัง เมื่อต้องการใช้ก็จะสามารถใช้ได้ทันที ไม่ต้องเสียเวลามากันให้ยุ่งยากอีก และบางทีค้นตั้งนานก็ยังหาไม่พบก็มี ทำให้เสียเวลาไปโดยไม่จำเป็น

การจดบันทึก ควรมีแบบดังนี้

Restaurant

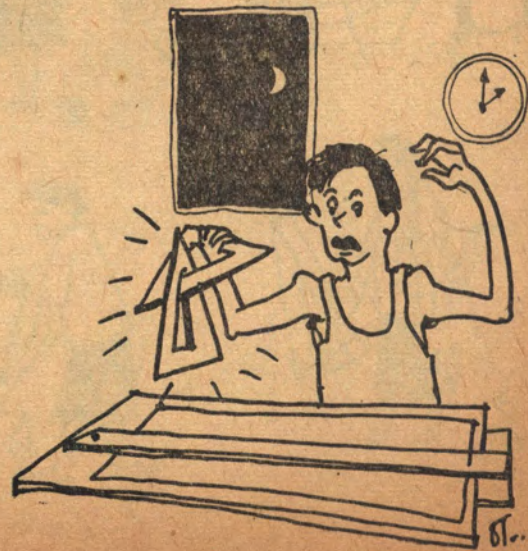
Forderer & Zwimpfer, เป็นสถาปนิก ออกแบบภัต-
ตาคารชั้นที่ Switzerland ใกล้หน้าตก Rhine falls

จาก Architectural Design,
Feb, 1965, p. 87-92.

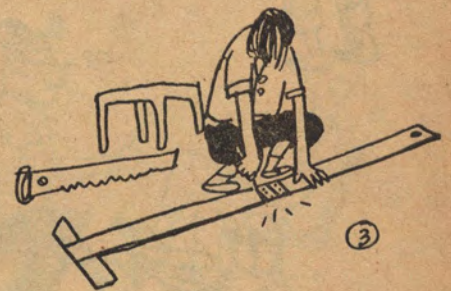
แบบบันทึกที่นำมาเป็นตัวอย่างนี้ ผู้อ่านบางท่านอาจจะไม่ชอบใจก็แล้วแต่จะตัดแปลงเอา ข้อสำคัญ จะต้องมีส่วนเรื่องเขียนไว้ให้เห็นชัดเป็นใช้ได้

ส่งหนังสือคืนห้องสมุด ได้บุญมาก

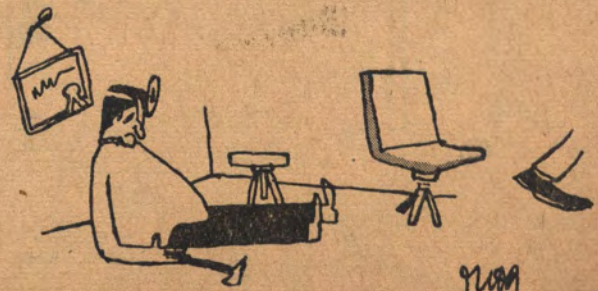
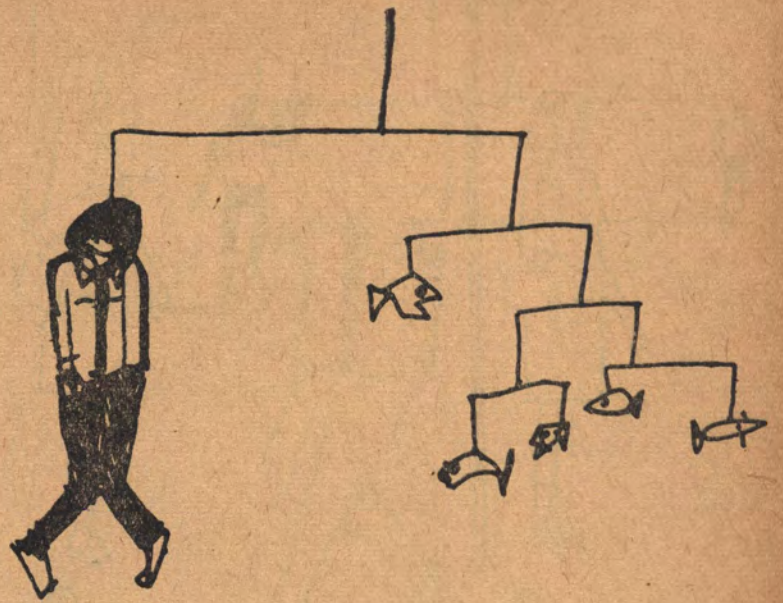
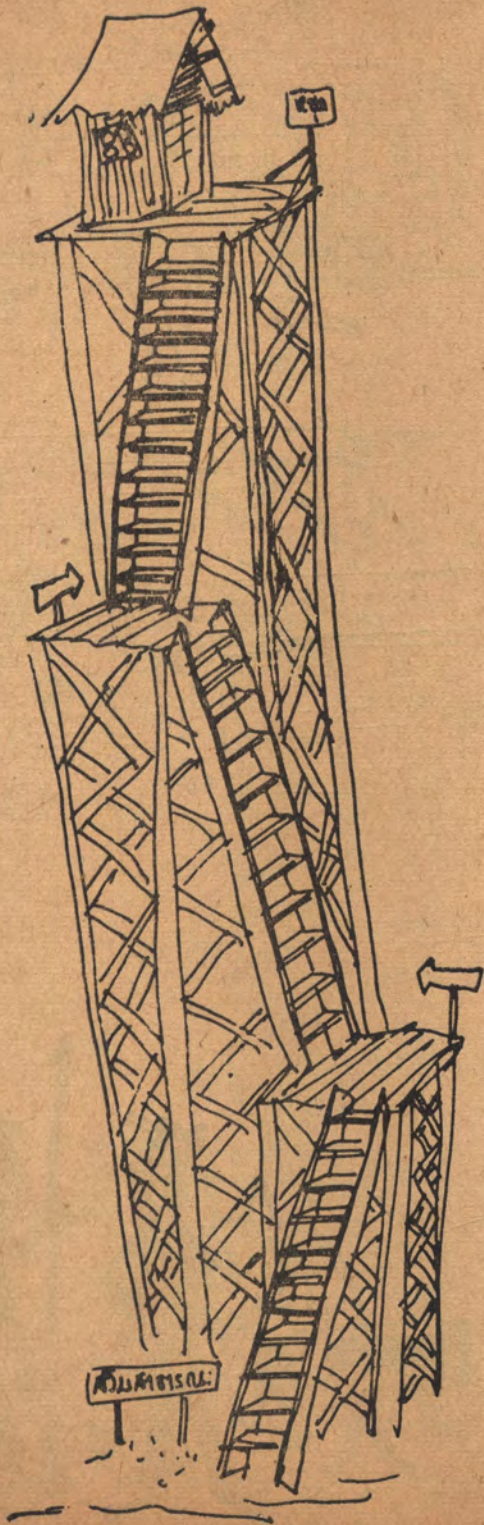
บริจาคหนังสือให้ห้องสมุด ได้กุศลแรง

9/20/08
7/10/08

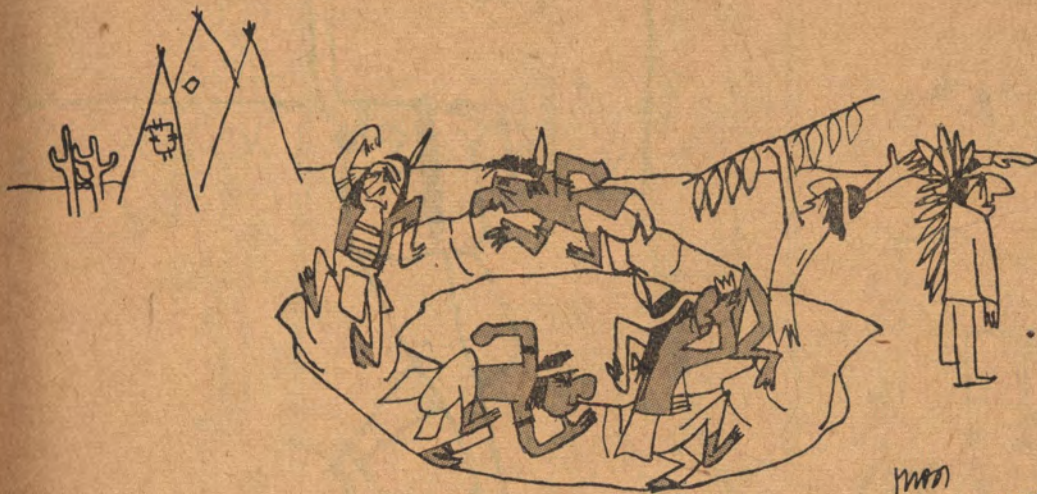

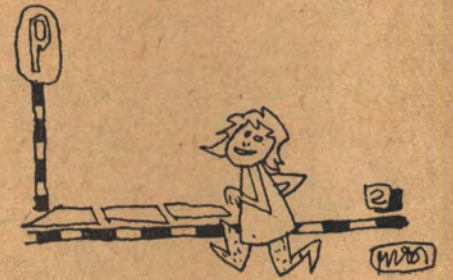
So / Kuznetz /
Lamb

So / Kuznetz /
Lamb

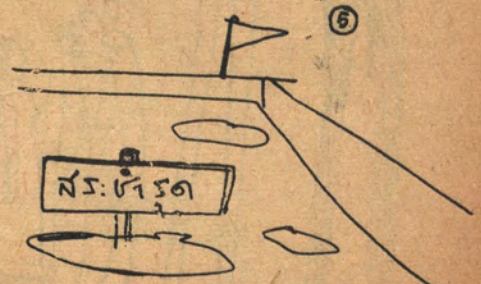
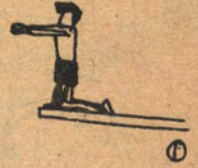

man
8/10/08

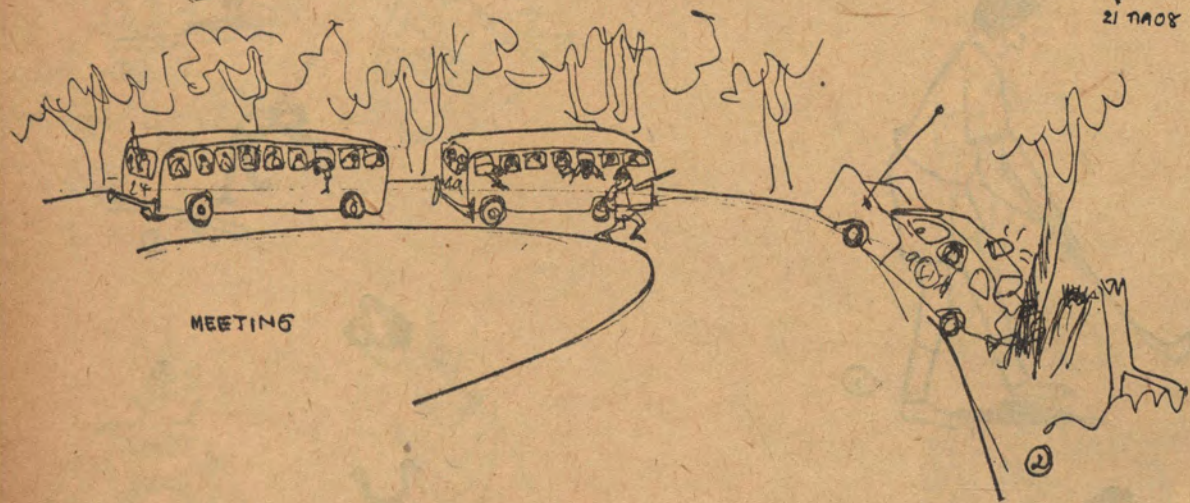

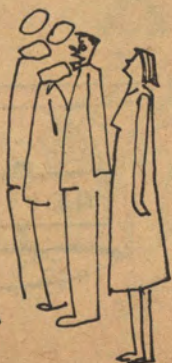
21.10.08

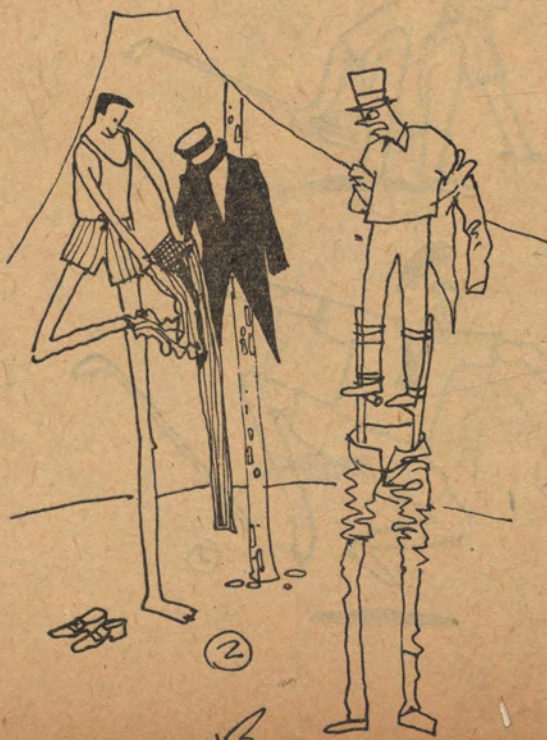
①
21 7A08

MEETING

①

②

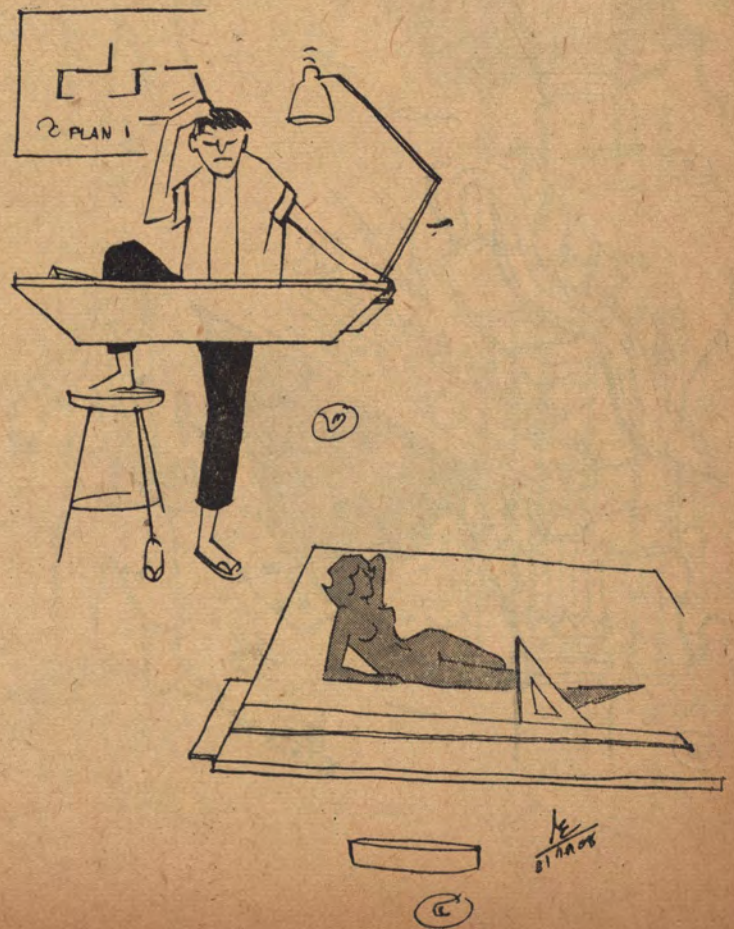
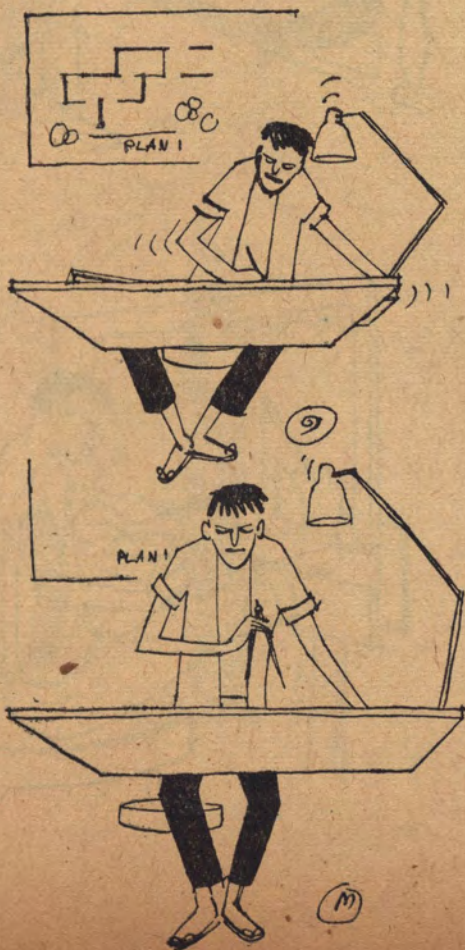

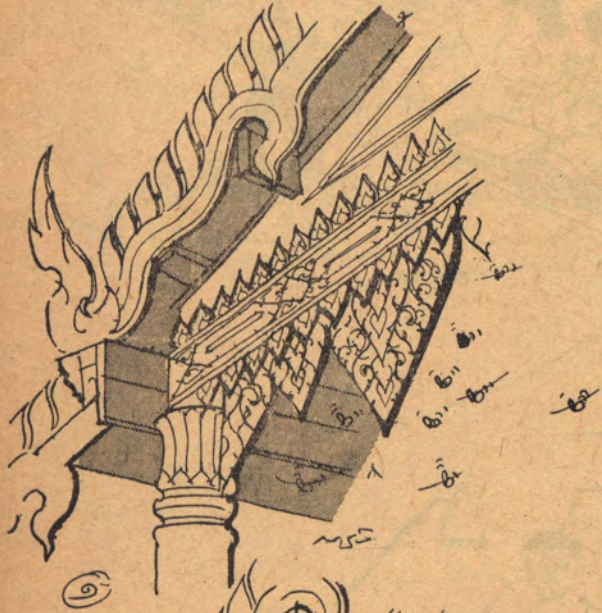

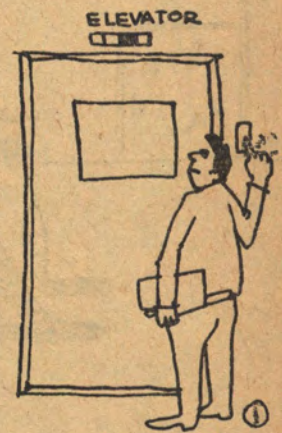
ခရီးစဉ်

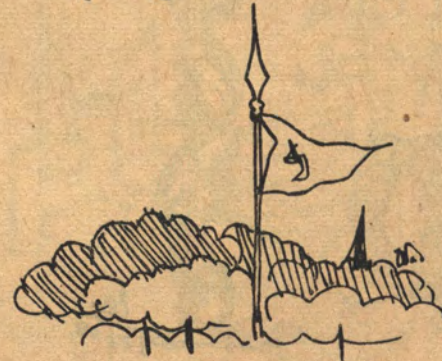

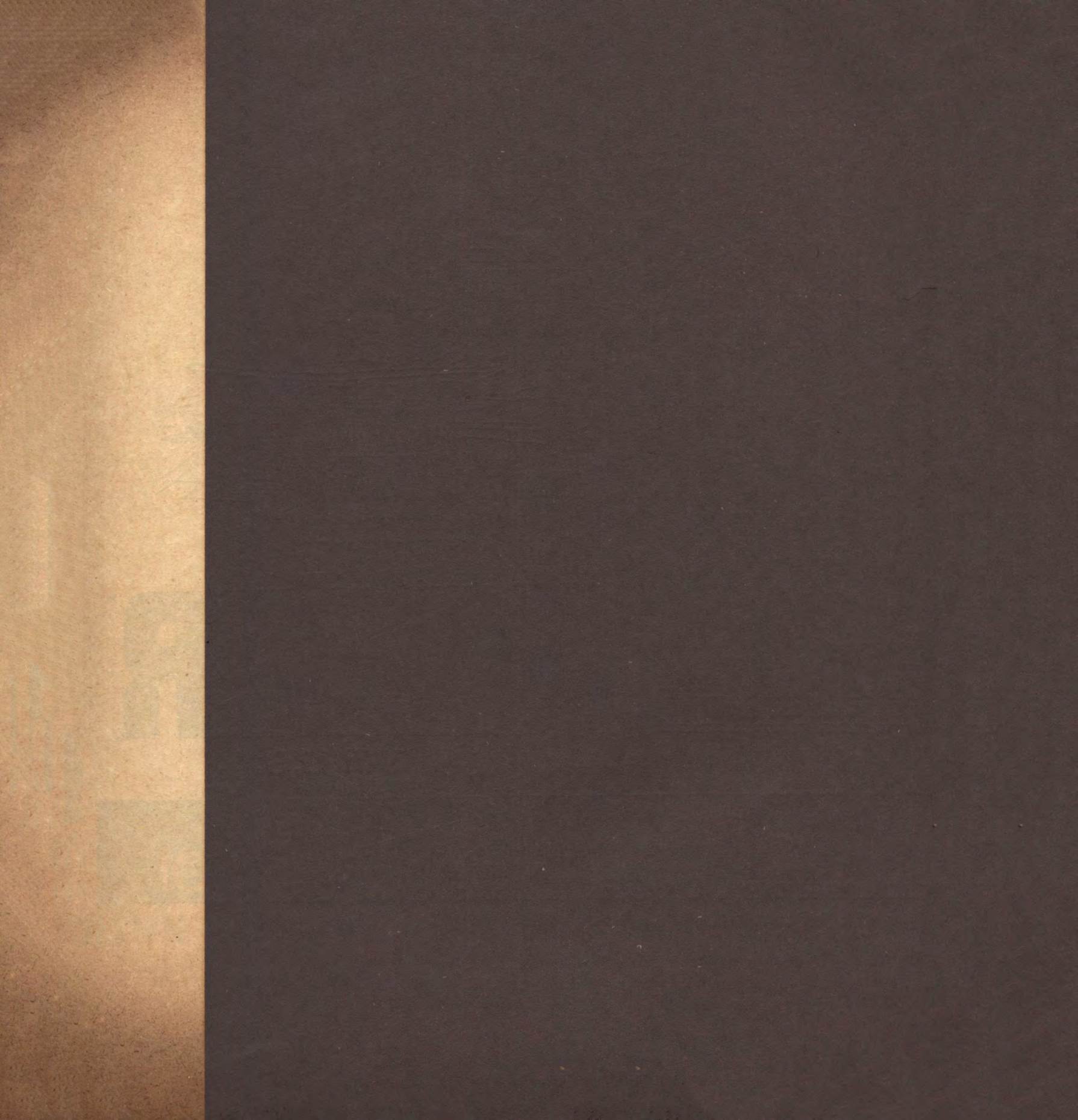
အစာအာဟာရ

บ้าน

จะเพิ่มความสง่า
น่าอยู่ เมื่อท่านใช้สี

FULLER

จาก U.S.A.

บุญบำรุง

ผู้แทนจำหน่าย

545/2 สี่ลม พงษ์นคร 38501

บ้านของท่านจะดูสง่างาม ทันสมัยและน่าอยู่ยิ่งขึ้น
ถ้าท่านใช้เฟอร์นิเจอร์ที่ทรงคุณค่าแบบสแกนดิเนเวีย
โปรดให้สแกนเดี่ยเฟอร์นิเจอร์รับใช้ท่าน
สแกนเดี่ยเฟอร์นิเจอร์มีผู้นำมาจำหน่ายติดตั้งภายในโดยเฉพาะ

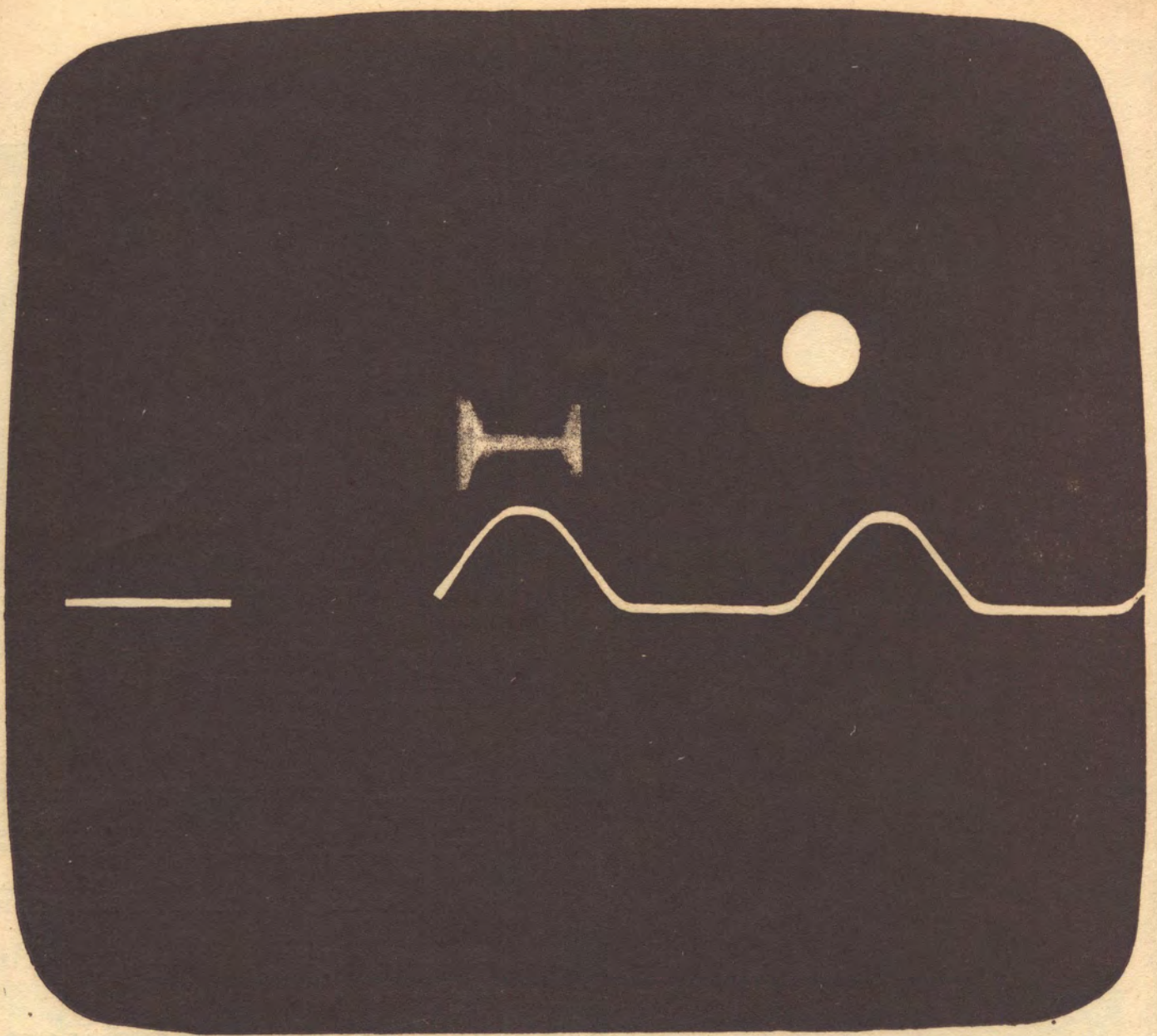
สแกนเดี่ยเฟอร์นิเจอร์

ตั้งอยู่เชิงสะพานมรราช ถนนเพชรบุรี

โทร. ๗๑๐๗๘, ๗๒๘๒๑

ด้วยถินันท์นาการจาก

บริษัท มติฟ้า จำกัด

บริษัท คำวัดถุก่อสร้าง จำกัด

ผู้จัดทำหน้าโดยแต่ผู้เดียวของ

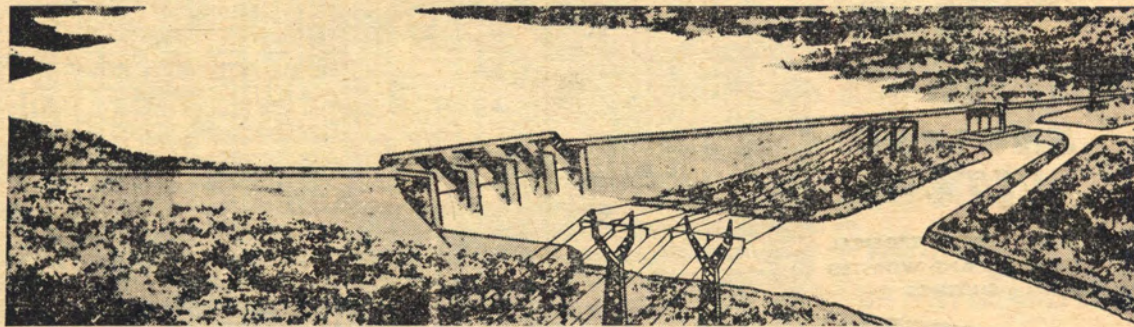
บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด

บริษัทกระเบื้องกระดาษไทย จำกัด

บริษัทผลิตภัณฑ์และวัสดุก่อสร้าง จำกัด

ขอขอบคุณ

ดร. เอมอส จ่าง จ่างอิษฏิกุล

พลังงานจากเขื่อนน้ำพอง

พลังไฟฟ้าสำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ งานเกษตรกรรมที่จะได้ผลแน่นอนยิ่งขึ้นโดยอาศัยการชลประทาน น้ำกินน้ำใช้ที่ทำได้สะดวกขึ้นสำหรับบ้านเรือนและการอุตสาหกรรม ความเสียหายจากน้ำท่วมบริเวณฝั่งแม่น้ำน้อยลง กล่าวสั้น ๆ ก็คือ มาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นกว่าเดิม

ประโยชน์ต่าง ๆ นี้จะได้รับจากเขื่อนน้ำพอง ซึ่งเมื่อสร้างเสร็จแล้วจะมีลักษณะดังในภาพข้างบนนี้

บริษัทเชลล์แห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดหาผลิตภัณฑ์น้ำมันต่าง ๆ ทั้งหมด ที่ต้องการใช้ในโครงการนี้ รวมทั้งในโครงการเขื่อนน้ำพองด้วย.

วางใจได้เมื่อใช้

จะเดินทางไปไหน อย่างนำเงินติดตัวไป ไม่ปลอดภัย ใช้ตัวแลกเงินเพื่อเดินทาง
ของธนาคารออมสิน ดีกว่า สะดวก ปลอดภัย ตัวหายขอรับเงินคืนได้ ช้อและ
ขึ้นเงินได้ที่ ธนาคารออมสินทุกแห่งทั่วประเทศ

THE GUARANTEED

**ENGLISH
SUITINGS**

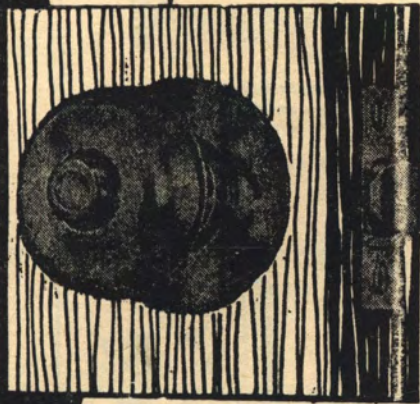
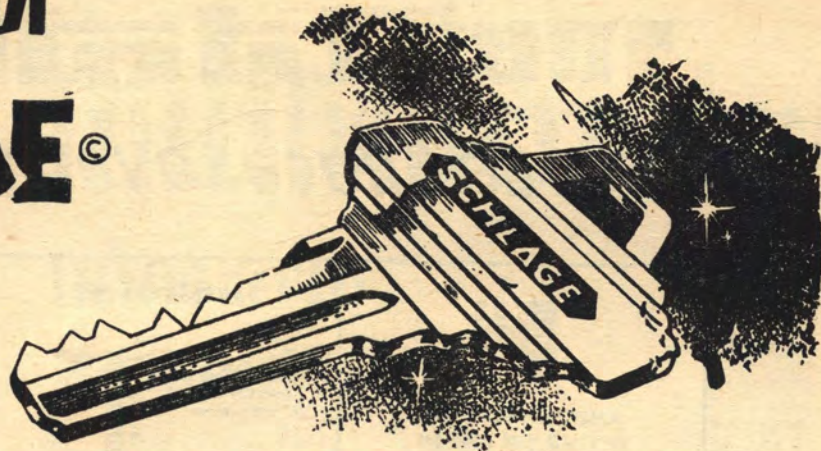
LIGHT WEIGHT TROPICAL
TERYLENE AND WORSTED
SUITINGS

Curt's
Tailor

1314 NEW ROAD, Branch: 44 Patpong, Bangkok Tel. 33771

กุญแจลูกบิด

® **SCHLAGE** ©

ไปดเร็วก็ใช้แต่
•SCHLAGE•

เครื่องหมาย แห่งคุณภาพ

ชเลจเพื่อบ้านของท่าน

ประหยัดที่สุด

ส่วนประกอบทุกชิ้นของ ชเลจ*
ทำจากโลหะผสม ทนเป็นพิเศษ

สวยงามที่สุด

ชเลจ* ออกแบบทันสมัยผสม
มีให้เลือกมากมาย

ปลอดภัยที่สุด

ชเลจ* มีระบบกลไกภายในพิเศษ
ปลอดภัยจากการโจรกรรม

ชเลจ* ยังมีกุญแจแม่ MASTERKEY
สำหรับไขทุกห้องเป็นชุดๆ ด้วย

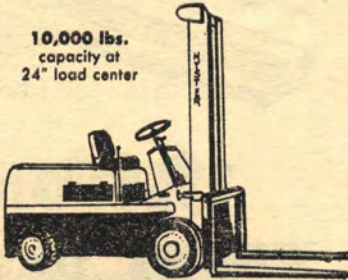
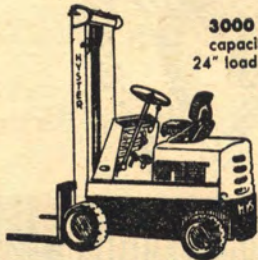
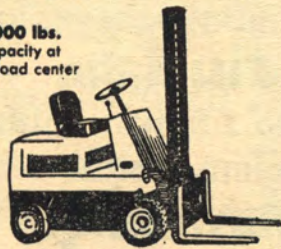

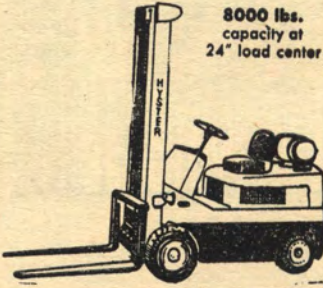
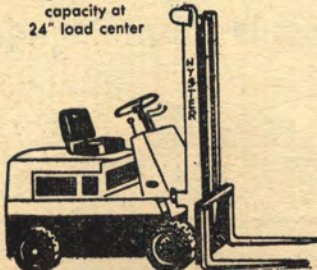
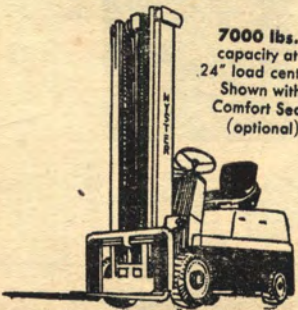

บริษัท สกลุสไทย จำกัด

49-51 สีแยกพระยาศรี ถนนเจริญกรุง โทร. 21816

ตัวแทนจำหน่ายในประเทศไทย

รถยกไฮสเปซเซ이버

HYSTER *SpaceSaver* LIFT TRUCKS

 <p>ANOTHER WAY OF SAYING THE BEST IN INDUSTRIAL TRUCKS</p> <p>Wide materials handling experience in many industries has helped Hyster engineers develop modern, functionally designed lift trucks, that are more productive and less costly to maintain.</p>	<p>SpaceSaver 100</p> <p>10,000 lbs. capacity at 24" load center</p> 	<p>SpaceSaver 30</p> <p>3000 lbs. capacity at 24" load center</p> <p>Shown with Monotrol Control System and Comfort Seat.</p>
<p>SpaceSaver 40</p> <p>4000 lbs. capacity at 24" load center</p> <p>Shown with MONOMAST, Hyster patented single mast upright.</p>	<p>SpaceSaver 60</p> <p>6000 lbs. capacity at 24" load center Shown with Comfort Seat (optional)</p> 	<p>SpaceSaver 80</p> <p>8000 lbs. capacity at 24" load center</p>
<p>SpaceSaver 50</p> <p>5000 lbs. capacity at 24" load center</p> 	<p>SpaceSaver 70</p> <p>7000 lbs. capacity at 24" load center Shown with Comfort Seat (optional)</p> 	 <p>ตัวแทนจำหน่าย</p>

บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนลไฮสเปซเซ이버 จำกัด
 ต.ระยอง อ.เมือง จ.ระยอง โทร. 31070-1-2-3, 30974-5-6

บริษัท บวรณการ จำกัด

รับเหมาทำการก่อสร้าง อาคารทุกชนิด

ค้ำยันผู้ชำนาญ ฝีมือปราณีต

สำนักงานเลขที่ ๑๑๐๐/๕-๖ ถนนพระรามสี่

ตรงข้ามบ่อนไก่ คลองเตย พระนคร

โทร. ๓๑๒๙๗-๓๖๐๕๖

ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอ็ยวัก

จำหน่ายกระดาษต่างประเทศทุกชนิด

เลขที่ ๓๘๕ เจ้าคำรพ ถนนเสื่อป่า พระนคร

โทร. ๒๘๔๙๕

เบียร์ไทยตราสิงห์

แก้กระหาย คลายเหนื่อย

บริษัท บวรรัตนบริวาร จำกัด

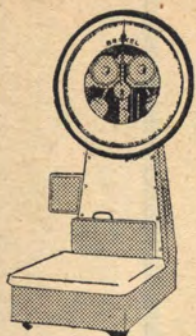
บางกระบือ พระนคร โทร. 47008-9

บริษัท เต็กเซ่งล้ง จำกัด
ผู้แทนจำหน่าย เครื่องก่อสร้างที่ทันสมัย

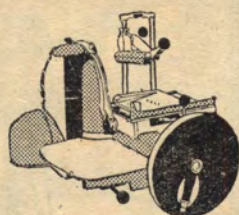
กระเบื้องยาง **Daltlex** ของฝรั่งเศส
ประตู หน้าต่างเหล็ก **CRITTALL** ของอังกฤษ
บานเกล็ด **CRITTALL** ของอังกฤษ
ราวพลาสติก **Gutan** ของเยอรมันนี
เครื่องสุขภัณฑ์ **AMERICAN-Standard** ของอเมริกา
เครื่องสุขภัณฑ์ **IDEAL-Standard** ของยุโรป
กระดาดเสียง **UNITONE** ของสวีเดน
กุญแจลูกบิด **CORBIN** ของอเมริกา
น้ำยากันซึม **PROLAPIN** ของอังกฤษ

379-383 ถนนมหาพฤฒาราม พระนคร

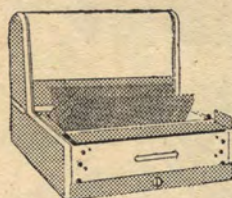
โทร. 37821-2-3-4

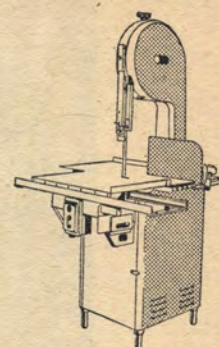
TYPE 3000

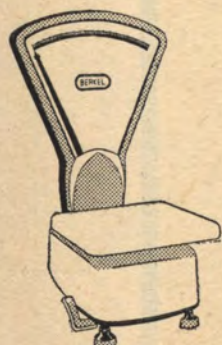
MODEL 115 E

MB

MODEL V-14

MODEL O

BERKEL
INTERNATIONAL ORGANISATION

SERVES
All industries in solving weighing problems with different kinds of weighing scales; capacities ranging from smallest up to 200 tons or more to meet every requirement.

SERVES
Super market industries with meat slicers, meat & bone saws, tenderizers, bread slicers, counter scales, etc. etc.

Full information kindly contact the distributors:-
SAKOL PHAN CO., LTD.
294/9-11 Phya Tai Road, Bangkok.
Tel. 73241-71058

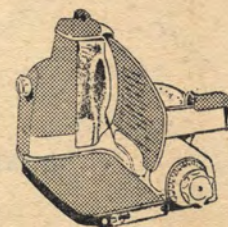
BERKEL

TYPE 21000

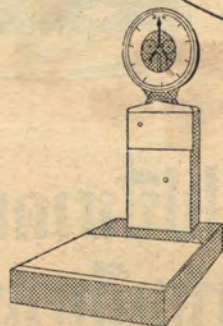
MODEL PICCOLO

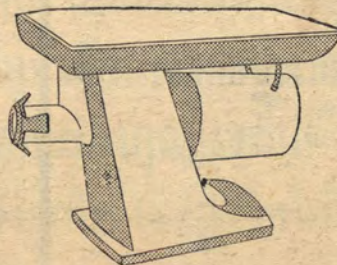
MODEL 836

315 R

5000

2712

Weighbridge

ด้วยสิทธิหนทางการจาก

บริษัท ไทยอาชีวบริการ จำกัด

๒๔๖-๒๔๘ ถนนบำรุงเมือง บ้านบาตร พระนคร

รับเหมาก่อสร้าง ทำประตุน้ำต่าง

และเฟอร์นิเจอร์ทุกชนิด

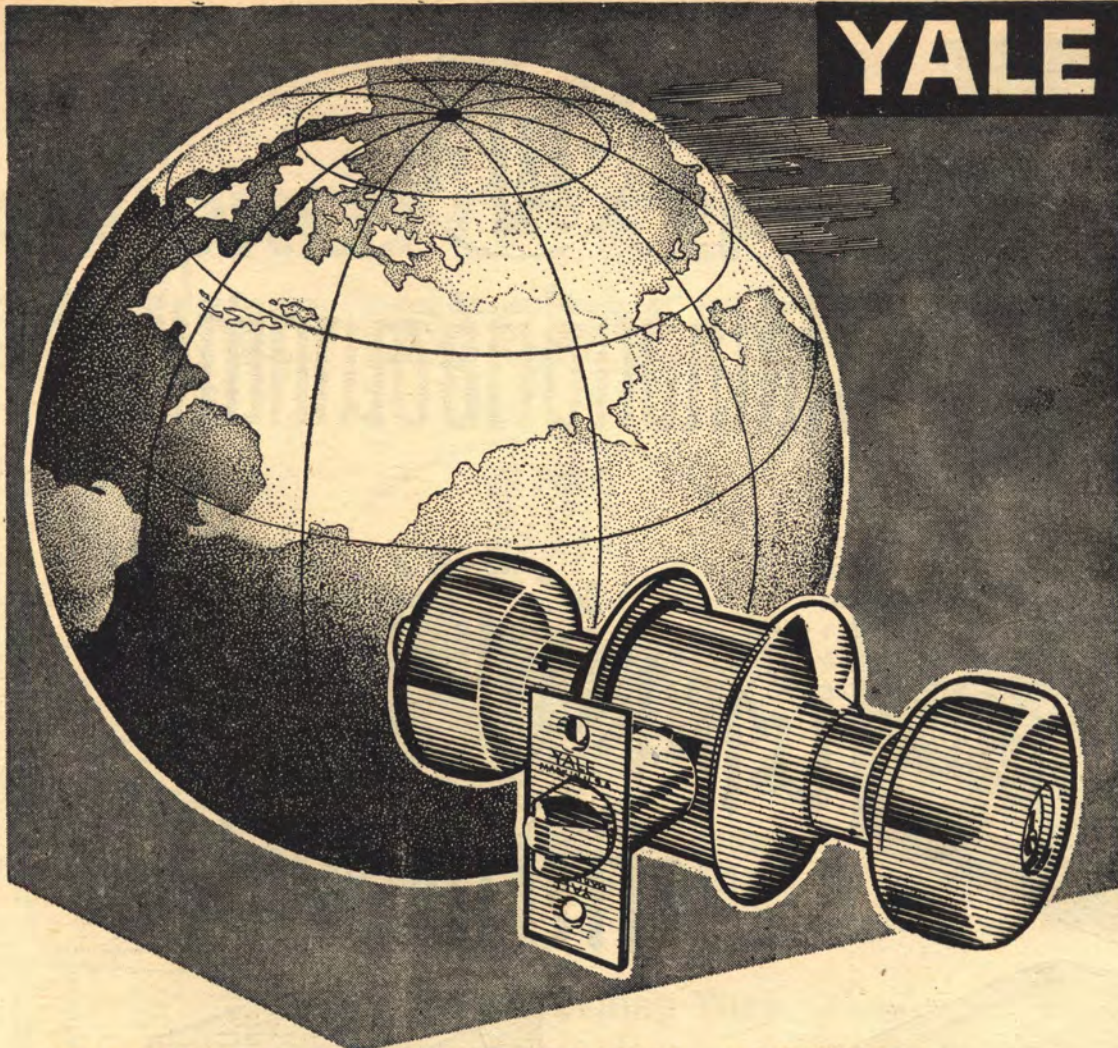
วิเวก บางพุ่มพิงศ์ กรรมการผู้จัดการ

เปปซี่ขวดเกลียว
บาทเดียวเท่านั้น

Bottled by Serm Suk Co. Ltd. under appointment from Pepsi-Cola Co.
New York, owner of the registered Trademarks "Pepsi-Cola" and "Pepsi"

YALE

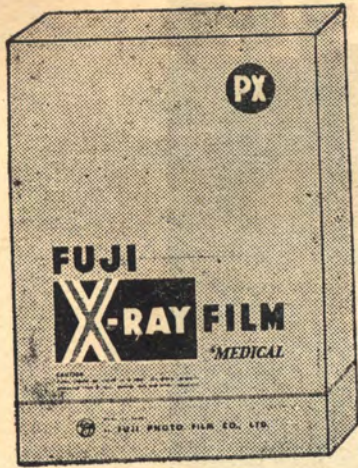
**กุญแจ
ลูกบิด**

เยล

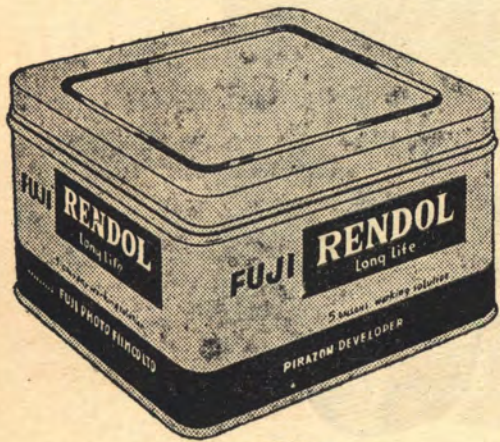
สัญลักษณ์ เยลเป็นกุญแจลูกบิด ที่ใช้
ระบบสลักลูกเลื่อน PIN TUMBLER อันปราณีต
ตามแบบฉบับของกุญแจชั้นดี ยากต่อการ
ปลอมแปลงลูกไข และลูกไขใหม่มีซ้ำกัน

ผู้แทนจำหน่าย **บริษัท ศรีสง่า จำกัด** ถนนลูกหลวง พระนคร โทร. 46114

ฟิล์มเอกซเรย์ขนาดต่างๆ

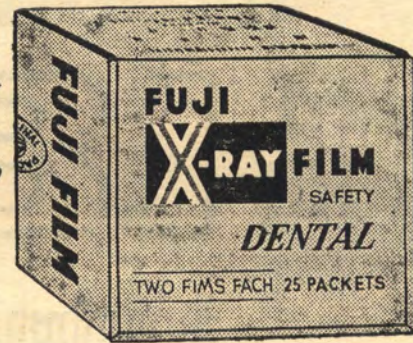

น้ำยาล้างฟิล์มเอกซเรย์

น้ำยาฟอกเชอร์

ฟิล์ม
อิกซ์เรย์ฟัน

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย
ทางด่วนส่วนจำกัดเจียซีเซ็ง

สำนักงานใหญ่ 235 ถนนเขาวราชพระนครโทร. 20174
สาขา 457-9 ถนนเจริญกรุง พระนครโทร. 21678

A WORLD OF EXPERIENCE BEHIND EVERY PRODUCT

Johns-Manville, the largest manufacturer of building materials in the United States offer a wide range of products. Every product is of first class quality and is in use all over the world.

Vinyl-Asbestos Floor Tiles

The most practical resilient flooring on the market today, available in a wide range of designs and colours.

Ceiling Tiles

A wide range of Acoustical and Decorative tiles to quieten disturbing noises and beautify your room.

Roofing Insulation

Incombustible fibreglass roof insulation to cut your cooling costs.

Built-up Roofs

Specifications and materials that can be used to solve practically any roofing problem.

From floor to roof, Johns-Manville supply all kinds of materials. Write or call for details and specifications to the Summit Industrial Corporation, Silom Road, Bangkok. Telephone: 37931-2, 37792.

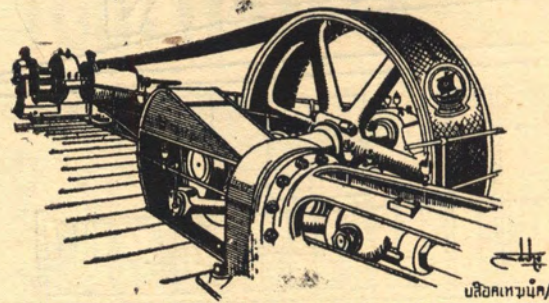
บริษัท พิสาห์ จำกัด

สถาปนิก วิศวกร และรับเหมา

944/30-31 ถนนพระราม 4 พระนคร

โทร. 37669

PISAH CO., LTD.
ARCHITECTS, ENGINEERS & CONTRACTORS
944/30-31 RAMA 4 ROAD
BANGKOK
TELEPHONE : 37669

ผู้แทนจำหน่าย ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
"บลิศเตชนันท์"
เลขที่ 615-621 สามแยก พระนคร - โทร. 22976-20535

บริษัท โสมเฟอร์นิชชิง จำกัด

363/1 ซอยพญาเนา ถนนพญาไท พระนคร

โทร. 71182

รับออกแบบ ตกแต่งสถานที่ รับทำเฟอร์นิเจอร์
รับทำตู้รับรายการตามห้องสมุด โดยช่างเชี่ยวชาญ

ฝีมือประณีต ราคาพอสมควร

ถ้าท่านต้องการให้บ้านเรือนของท่านสวยงาม
และเป็นที่สนใจของบรรดามิตรสหายแล้ว

โปรดมอบความไว้วางใจให้แก่

บริษัท โสมเฟอร์นิชชิง จำกัด

เป็นผู้รับใช้ท่านจะไม่ผิดหวัง

ราชม่าน
เกรบเบอร์

อาคารบ้านเรือนจะดูสวยสดงดงาม
เมื่อใช้ราชม่าน "เกรบเบอร์" ของอเมริกา

Graber
FINE DRAPERY HARDWARE

บริษัท ศรีสง่า จำกัด
ถนนสุโขทัย พระนคร โทร. 46114 ผู้แทนจำหน่าย

ห้างหุ้นส่วนจำกัดพานิชคุณ

43 ขอยสมประสงค์ 3 ประตูน้า

รับเหมาก่อสร้าง และทำการก่อสร้างอาคารทุกประเภท

พิมพ์

รับพิมพ์แบบแปลนและถ่ายเอกสาร

35 ขอยสำราญราษฎร์ เสาชิงช้า โทร. 24216

SIGMATEX
SIGMARINE
SIGMAVAR
SIGMARDA
MUR-O-TONE
CRESOTOL
STAY-BRITE

SUN-STOP

GLASS COATINGS

WILLIAMS & WILLIAMS

Steel windows

U.S.

ALUMINUM

Shop fronts

TALCO-fentron

Aluminum windows

**KENNATRACK
SLIDING DOORS**

WHITCO

NACO SUN SASH

**WEISER
LOCKS**

WEISER

ALCOA
CUPPLES PRODUCTS DIVISION

Aluminum
Suspended Ceiling

SOCIETA ITALIANA
212 0046707000 PISCINA TOS. 32921-2

THE PLASTIC ROOFING

GERTITE

SIKA Structural Waterproofing
and
Concrete Specialists

KENTILE
GERFLEX Tiles

SAINT-GOBAIN

SAINT-GOBAIN

V.I.S

ห้างหุ้นส่วนจำกัดมหาพฤกษ์วัฒนา

๑๑๒ ถนนทานี บางลำภู พระนคร

โทร. ๒๖๓๐๑

ทำการออกแบบ รับเหมาก่อสร้างและการโยธา

จำหน่าย

วัสดุก่อสร้าง เช่น หิน กรวด ทราย ปูนขาว

ปูนซีเมนต์ อิฐต่างๆ เสาเข็ม และอุปกรณ์อื่นๆ

ด้วยถินันท์นาการจาก

ห้างหุ้นส่วนจำกัดสุคนธ์การช่าง

**SUKONTA KANCHANG
LIMITED PARTNERSHIP**

สำนักงาน

Office

๒๙๖/๕ ถนนสีลม พระนคร

296/5 Silom Rd., Bangkok

ที่บ้าน

Home

๕๓ ตรอกเวท ถนนสีลม พระนคร

53 West Lane, Silom Rd.,

Bangkok Tel. 34039

ร้านเจริญผลวัฒนา

จำหน่ายวัสดุก่อสร้าง

ทำการรับเหมาก่อสร้าง

นายก๊กโป๋ แซ่อ้อ

อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

นำแปลก

ไม้แปลกหรือ เมืองไทยเรามีตำราโครงสร้างทั้งชุดแล้ว ตำราภาษาไทยไหนๆ ก็ไม่สมบูรณ์พร้อม เทียบเทียบได้เลย

“...**ผู้ประ** ปรกวดออกแบบสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาริทาหินใหม่ แต่งตำราขายให้สนใจกันทั่ว ทั้งแขก พม่า มอญ ลาว มาเลเซีย คนรอกันจนเพื่อยใจ เมื่อไรจะอแว้วๆ ชักที่...”
หนังสือพิมพ์พิมพ์ไทยบอกกล่าวฉบับวันพุธ 9 มิย. 08

ก็เล่ม **โครงประยุค** ออกแล้วแต่วันอังคารที่ 8 มิย. นี้

ใช้แต่เท่านั้น ช่างไทยอยู่ถึงเยอรมันก็อุทิศสำหังส่งของมาด้วย 2 ราย

ผู้รับ เหมาทังหลายต่างชอกันคนละหลายๆ เล่ม ไม้ใช้ไปขายดอก แต่ให้เป็นของขวัญแก่พวกช่างนั่นเอง

ผู้ซื้อส่วนมาก เมื่อเห็นเล่มโครงประยุคแล้วจึงเป็นชุดเลย มากกว่าซื้อปลีก

ทั้ง สถาปนิก และ วิศวกรมีชื่อ หลายท่านสารภาพว่าท่านเพิ่งรู้จักตาราง เสา่างาม คาน่างามอะไรๆ เป็นครั้งแรกจากเล่มนี้เอง

ท่านศาสตราจารย์ผู้ใหญ่นึงบอกกับเพื่อนว่า “...ต้องมีแน่จริงทั้งทางสถาปัตย์และวิศวกรรมจึงเขียนหนังสืออย่างนี้ได้...” แล้วท่านเองแนะนำให้เพื่อนจองทั้งชุดฉลาดกว่า

เรื่องแปลกๆ อีกแยะ ให้ถาม **อัจฉริ**น **เด็กเฟรช**ที่ **สถาบัน**นี้

สถานตัดเครื่องแต่งกาย

สุภาพบุรุษชั้น 1

ขนະภูษา

เลขที่ 71 ถนนจักรพงษ์
ตรงข้ามสถานีตำรวจชนะสงคราม

พระนคร

เปิดบริการท่านด้วย

ห้องแอร์คอนดิชั่น

ค่าบริการคงเดิม

และ

ขนະภูษา 2

เลขที่ 124 ถนนสามเสน

บางลำภู พระนคร

เด่นในคุณภาพ นำในรูปทรง

ดีเลิศแห่งสไตล์

สุดยอดแห่งแฟชั่น

ขอขอบคุณทุกท่านที่มาอุดหนุน

คลังรองเท้า

แก้วฟ้า

KAWFAR

สถานที่รับตัดรองเท้า

ชายหญิง ชั้น 1

เลขที่ 159—161 ถนนจักรพงษ์

บางลำภู พระนคร

ด้วยถินันท์นาการจาก

บริษัท สันติก่อสร้างและพาณิชย์ จำกัด

194/6 (ตรงข้ามบริษัท ESSO)

ถนนสุริวงค์ พระนคร

SUPER QUALITY

ชนิดคุณภาพพิเศษ

No. 999

FIVE RAMS

for
Radio

LEAK PROOF

DRY CELL BATTERIES

SPECIAL FOR TRANSISTOR RADIOS

ถ่านไฟฉายทำแพะชนิดคุณภาพพิเศษ

เบอร์ 999

รับประกันไม่รั่ว ไม่ซึม เหมาะสำหรับใช้กับวิทยุ
ทรานซิสเตอร์ โดยเฉพาะ

๑๑ใช้พูดติดต่อได้ทันที

บริษัทกึ่งฟ้า จำกัด

เลขที่ 901 ถนนมั่งกร พระนคร โทร. 28630, 20707 (ผู้แทนจำหน่าย)

ผู้ผลิต

บริษัทแสงฟ้าแบตเตอรี่ (กรุงเทพ) จำกัด

เลขที่ 185 ถนนเพ่งเกษม บางแค ธนบุรี โทร. 60649

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

บริษัท ไทยประดิษฐ์ จำกัด

บางพลัด ธนบุรี

โทร. 48042-4

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

บริษัท นครหลวงขนส่ง จำกัด

บางปะกอก ธนบุรี

โทร. 61351

ห้างหุ้นส่วนจำกัด

ห้างโอเรียนท์อีเล็คทริค

東方電器行 ORIENT ELECTRIC L.P.

85/3 ถนนสุขุมวิท (เยื้อง ร.จ. ขนบปิ้งไซเล่อร์) พระนคร

จำหน่ายโคมไฟต่างประเทศแบบทันสมัย รับสั่งสินค้าต่างประเทศ
ทุกชนิด รับติดตั้งและรับเดินสายไฟฟ้าตามสถานที่ทั่วไป.

專營兼代辦世界名廠出品各種新式美術電燈罩

泰京素坤逸路
門牌八五之三號

910481

P.O. BOX 1423

85/3 SUKUMVIT RD.
BANGKOK THAILAND.

ด้วยอภินันทนาการจาก

ห้างหุ้นส่วนจำกัด วันชัยก่อสร้าง

WANCHAI CONSTRUCTION LTD. PARTNERSHIP

เลขที่ 84 ถนนตานี บางลำภู พระนคร

โทรศัพท์ 26813

คุปตะสิน (โต้แย้งหุ้น)

จำหน่าย กระจก ต่างประเทศ
กรอบไม้และหินอ่อนทุกขนาด
รับสั่ง สินค้า จาก ต่าง ประเทศ

58 ถนนทรงสวัสดิ์ พระนคร โทรศัพท์ 21611, 36328

ดำเนินงานโดย เกรียงไกร คุปตะสิน

ไมตรีบล็อก

32 สี่แยกพระยาสุรสีห์ ถนนเจริญกรุง พระนคร

โทร. 28249

รับทำบล็อก ตราขาย กระจกฉาย
ป้ายทองเหลือง รับออกแบบโฆษณา
ด้วยช่างที่ชำนาญงาน และผลงานที่ประณีต

เลือกใช้เครื่องก่อสร้างที่ทันสมัยโปรดติดต่อ
ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ต. วัฒนาพานิชย์

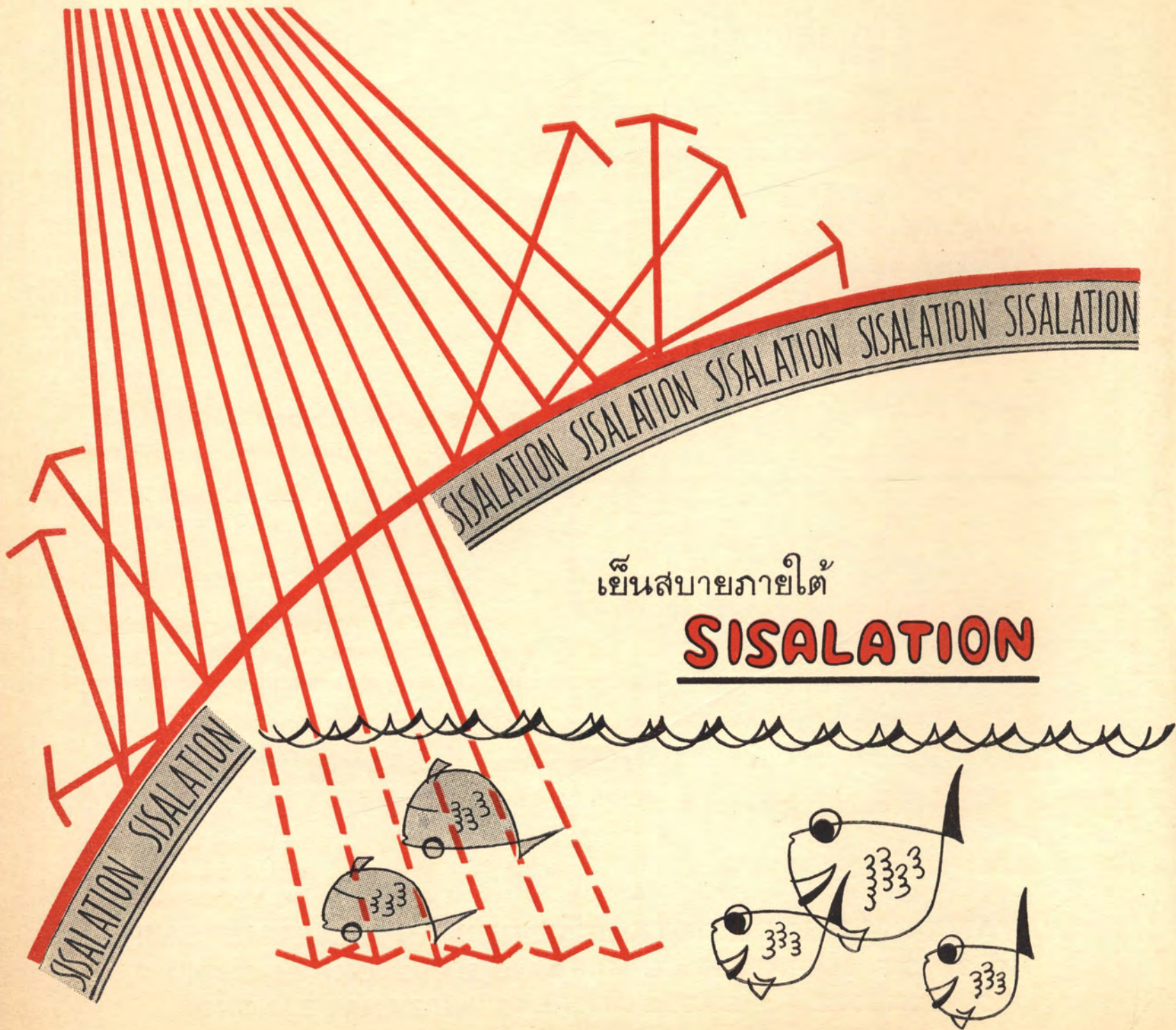
เลขที่ 311-313 ถนนมหาพฤฒาราม พระนคร
 โทรศัพท์สำนักงาน 30469-32703-35675 โกลด์ 35771
 ตู้ ป.ณ. 1072 โทรเลขย่อ "WATANA" Bangkok

เอเยนต์

สุขภัณฑ์	Toyotoki
อิฐแก้ว	Glass Block
กระเบื้องยาง	Nittotile
นํายากนซึม	Sealocrete
กระเบื้องเคลือบสี	ขนาด 4 $\frac{1}{4}$ "

เป็นผู้ส่งเหล็กเส้น กระจกฝ้าเสียง กระจกฉลิมูรู
 พลาสติกลูกฟูก เครื่องก่อสร้างต่างๆ เครื่องสุขภัณฑ์ทุกชนิด Mosaic
 กระเบื้องเคลือบสีต่างๆ ที่ผลิตจาก อังกฤษ สวีเดน เยอรมัน เช็กโก ญี่ปุ่น
 จำหน่ายปลีกและส่ง โดยราคาเบา

WATANA PANICH REGISTERED ORDINARY PARTNERSHIP
 NO. 311-313 MAHAPRUTARAM ROAD, BANGKOK THAILAND
 P.O. BOX 1072 CABLE ADDRESS "WATANA" BANGKOK

เย็นสบายภายใต้

SISALATION

บริษัท อีสท์เอเชียติก จำกัด
ต.ระยอง อ.ระยอง จ.ระยอง โทร. 31020

ออกแบบ
พิมพ์แบบ
คำนวณ
รับเหมาก่อสร้าง

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. วิศวการ

39 ถนนศิริพงษ์ เสาชิงช้า พระนคร

โทร. 22482

THIS IS QUALITY!

FLOORING AND CEILING BY

ARMSTRONG

ARMSTRONG

Excelon flooring is of exceptional beauty, durability and the price is right

ARMSTRONG

Cushiontone ceiling offers quick and easy installation, in addition to low cost and high acoustical efficiency.

GETZ BROS. & CO., INC

87/89 Patpong Road, Tel. 35991-3

See us next time for : lighting fixtures, windows, insect screens, fiberglass curtains, glass, electrical panelboards, wire & cable, food service equipment as well as other building and industrial products.

ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ศรีไพบูลย์เฟอร์นิเจอร์

เลขที่ ๗๓๘-๗๔๒ (ปากซอย ๓๐) ถนนสุขุมวิท พระนคร

จำหน่าย เฟอร์นิเจอร์สำเร็จรูปแบบต่างประเทศ
ผ้าไหมชนิดด้ายและผ้าขน ใช้สำหรับทำเบาะและม่าน
บริการติดตั้งผ้าม่าน
ปรึกษาจัดแปลนเฟอร์นิเจอร์และออกแบบ
ทำโดยช่างฝีมือมาตรฐาน

บริษัท สีลมก่อสร้าง จำกัด

เลขที่ ๗๙๕-๘๐๓ ถนนสีลม ใกล้วัดแบก พระนคร
แผนกก่อสร้าง โทร. ๓๖๔๔๕

ตัวแทนจำหน่ายสีของบริษัท LEYLAND PAINTS LTD.

THE LEYLAC FINISH

เป็นสีน้ำมันชนิดมัน เหมาะกับการทาภายในและภายนอก มีทั้งชนิด
พ่นและใช้แปรงทา เป็นสีที่แห้งเร็วเพราะมีส่วนผสมพิเศษ มีคุณภาพ
ติดทนนาน มีให้เลือกทุกสี

THE LEYMURA COPOLYMER EMULSION

เป็นสีน้ำมันชนิดด้าน ใช้ทากำแพงและงานไม้ทุกชนิด เมื่อเวลาทา
สีจะกลิ้งกันหมด ไม่มีรอยแปรง หลังจากการทาแล้วถ้าเกิดสกปรก
ขึ้น ก็สามารถทำความสะอาดได้อย่างง่ายดาย

THE LEYLITE EGGSHELL FINISH

เป็นสีน้ำพลาสติก สำหรับใช้ทากำแพงทุกชนิดทั้งภายในและภายนอก
เป็นสีที่ติดทนนาน เหมาะกับการใช้กับห้องน้ำ ห้องครัว และกำแพง
ที่มีความชื้นมาก ๆ มีให้เลือกทุกสี

ตกแต่งอาคารบ้านเรือนของท่านด้วยสีของ
บริษัท LEYLAND PAINTS LTD. ท่านจะไม่ผิดหวัง
โปรดสอบถามรายละเอียดได้ที่บริษัท

ด้วยถ้อยคำนั้นทนายการ

จาก

นายบุญชิต เกตุรายนาค

ประธานกรรมการ

บริษัท ไทยแลนด์ไอออนเว็คส์ จำกัด

ผู้ผลิตสังกะสีตรา ๓ ดาวเทียม

เลขที่ ๒๕๕๒/๒ สดถนนตก อ. ยานนาวา พระนคร

โทร. ๓๖๖๘๐, ๓๖๖๘๑, ๓๐๖๘๐

บริษัท โอบายาชิ-กูมิ จำกัด

รับเหมาก่อสร้างทั่วไปทุกชนิด

สถาปนิกและวิศวกรรมโยธา

สำนักงานกรุงเทพฯ ๒๐๔/๕ ถนนสุขุมวิท กรุงเทพฯ

โทร. ๓๑๒๖๑, ๓๗๓๓๖, ๓๒๒๘๓

สำนักงานใหญ่ 3-CHOME, KYOBASHI, HIGASHI-KU OSAKA

โทรเลขย่อ OHBAYASHICON. OSAKA

สำนักงานกรุงโตเกียว

3, 2-CHOME, KANDA-TSUKASA-CHO, CHIYODA-KU TOKYO

โทรเลขย่อ OHBAYASHICON TOKYO

บริษัท เวิลด์เทรคตั้งจำกัด

เป็นผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย
สำหรับกระเบื้องยางปูพื้นชื่อ "ฟลอร์เฟลค"

FLOORFLEX TILE

ของประเทศเบลเยียม

และท่อ พี.วี.ซี. เอส-ลอน

P.V.C. S-LON PIPE

บริษัท เวิลด์เทรคตั้ง จำกัด

เลขที่ ๘๘๘ ถนนมังกร แขวงราช พระนคร

โทร. ๒๙๒๗๕-๒๒๖๓๖

ราชาแห่งสี คือ

ดับซ่า

บริษัท ราชา จำกัด 385-389 ถนนบำรุงเมือง พระนคร โทร. 23818, 26915

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

บริษัท กรรณสูต จำกัด

11 ถนนศาลาแดง | โทร. 31338-9, 30841

ตู้ ป.ณ. 108 พระนคร | 31536, 32839

นายทองสุข อรัญยกานนท์

ผู้จัดการ

ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์เนศการช่าง

ทำการรับเหมาก่อสร้างในประเทศและนอกประเทศ

ด้วยอธิษฐานนาการ

จาก

บริษัทพรเพ็ญพานิช

รับเหมาก่อสร้าง และจำหน่ายหินขนาดต่าง ๆ

โทร. 24269 ราคาย่อมเยา ส่งถึงที่

วิวัฒนาการ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด

๑๑๐/๑ ถนนดำรงรักษ์ ใกล้สะพานวัดสระเกษ พระนคร

จำหน่ายวัสดุในการก่อสร้างทุกชนิด
เช่น หิน ทราย ลูกกรัง หินผุ ไม้
เครื่องสุขภัณฑ์ และอุปกรณ์อื่นๆ

รับออกแบบ คำนวณ

โดยนายช่างสถาปนิกวิศวกรผู้ชำนาญ

รับเหมางานก่อสร้าง รับติดตั้งไฟฟ้า น้ำประปา

รับเหมางานถนน ถมดิน และงานโยธาทุกชนิด

บริษัทศรีไทยจำกัด

๓๗/๑ ถนนจามรเมือง พระนคร โทร. ๓๔๔๓๓

โทรเลขย่อ "ศรีไทยโก" กรุงเทพฯ

ผู้ส่งสินค้าเข้า และส่งสินค้าออก

จำหน่าย

หินเนอร์ แล็คเกอร์ ยางขัดพื้น ยางขัดรถ และสีต่างๆ

THE SRITHAI CO., LTD.

37/1 Charumuang Road. Bangkok Thailand

Telephone 34433

Cable address "Srithaico" Bangkok

Importers-Exporters

Suppliers of Lacquer thinner,

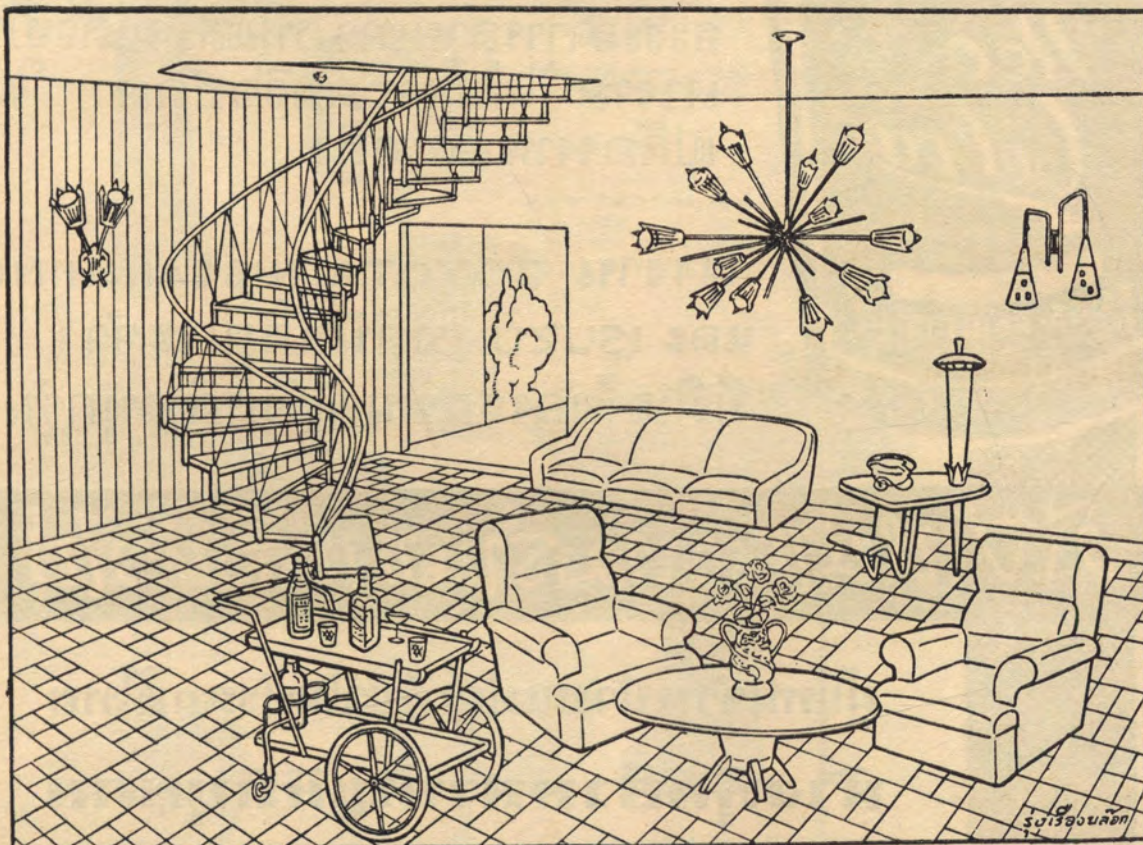
Lacquer, floor polish, Autopolish, Paint and Varnish.

○ **DASAFLEX** กระเบื้องยางปูพื้น จากประเทศ **GERMANY**

○ **MIPOLAM** ราวบันไดพลาสติก จากประเทศ **GERMANY**

○ **SUPER-RAY** ไฟนีออน และ โคมไฟทุกชนิด จาก **EUROPE**

และ ของขวัญ จากต่างประเทศทุกชนิด.

726-728 วังบูรพา
พระนคร ต.ป.ณ.1472
โทร. 28650-24116

ผลิตภัณฑ์ของโรวาน
Kansai Paint Co., Ltd.

NEO CELVA เป็นสีพ่นรถยนต์ชนิด
 HIGH SOLID LACQUER เป็นสีพ่นที่
 ใช้แทนสีอบได้ จึงทนทานกว่าสีพ่น
 ธรรมดาหลายเท่า พ่นเสร็จแล้วเป็น
 เงางาม ไม่ต้องขัดหรือชักเงา ให้
 เปลืองงานเสียเวลา

โรงงาน TOYOTA, NISSAN, HINO,
 และ ISUZU ใช้สีนี้เป็นประจำ
 มีสีแท้ของรถยนต์ดังกล่าวทุกรุ่น

มีจำหน่ายตามร้านขายสีทั่วไป

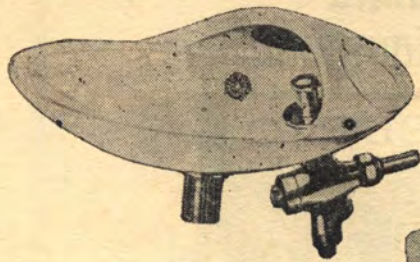
ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

ไทยสว่าด

135 - 137 สีแยกวัดตึก พระนคร โทร. 21922, 25896

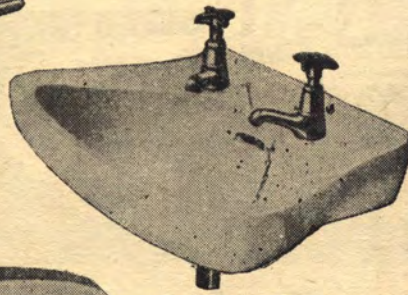
เครื่องสุขภัณฑ์

NO V 3451 WHITE VITREOUS CHINA
"OVAL" DRINKING FOUNTAIN

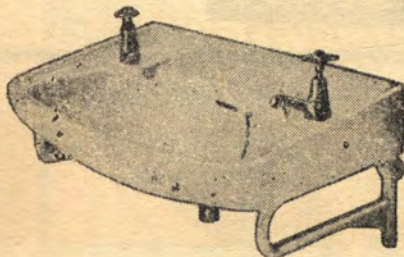
NO. E 1080 WHITE EARTHENWARE
"ASHFORD" PEDESTAL LAVATORY

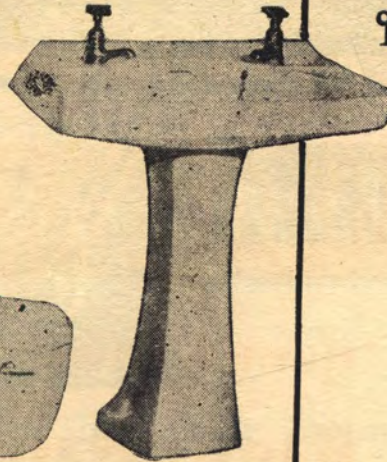
NO. V 1061 WHITE VITREOUS
CHINA "BEAVER" LAVATORY

NO E 3130 WHITE EARTHENWARE
"GLENMORE" CLOSET AND
NO E 3250 "GLENMORE" CISTERN

NO V 1059 WHITE VITREOUS CHINA
"VERNON" LAVATORY

NO E 1070 WHITE EARTHENWARE
"SPACE SAVER" PEDESTAL LAVATORY

NO V 3311 WHITE VITREOUS CHINA BIDET

NO. E 3113 WHITE EARTHENWARE
"OSBORNE" CLOSET AND NO E 3235
"OSBORNE" CISTERN

ROYAL
Boulton

รูปทรงสวย
แบบทันสมัย
คงทน
ไม่ขึ้นสีเงาโลก

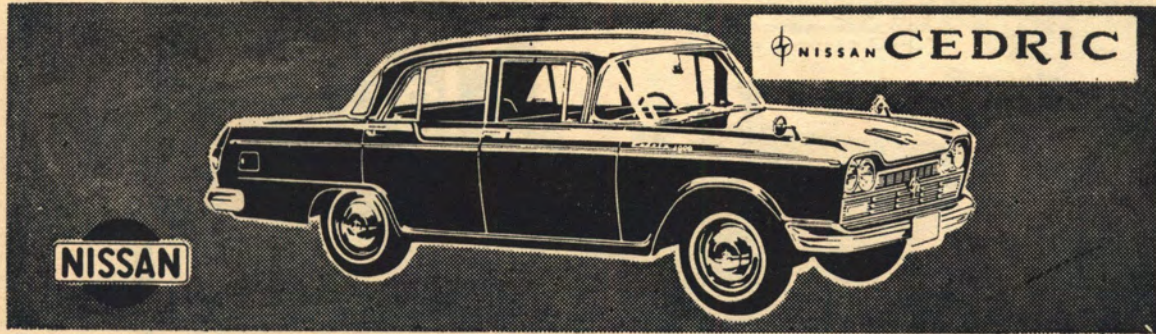
ผลิตภัณฑ์ จาก
ประเทศอังกฤษ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีมหาวิภา

โทรศัพท์ 70763 ต.ป.ธ. 285
ผู้เขารจากรายแต่ผู้เดียว

นิสสัน เซดริค

รถแท็กซี่ขนาดกลาง
ที่มีพร้อมเหมือนรถใหญ่

สิ่งที่สร้างตามประหลาดใจกับชาวโลก
ทันสมัยกว่า ใหญ่กว่า ดีกว่า
สนใจเชิญชมและทดสอบได้ที่....

บริษัท สยามกลการ จำกัด

865 ตระกูลกรวิฑูรสถานแห่งชาติ โทร. 56819-38324-30963-30964

ด้วยถินันทนากการ จาก

ซีฮวดบริการ

88/1 ถนนสุริศักดิ์

สถานีบริการน้ำมัน เซลล์

โทรศัพท์ 34479

© 1998 บล๊อคเบตนิค

ครีมใส่ผม

เกรทเดอซัน!

เป็นครีมใส่ผมที่มีชื่อเสียงที่สุด ที่ผลิตในปารีส มีตัวขนานำมาจากผม
 ไม่เหนียวเหนอะหนะ และไม่เป็นที่ระคายเคืองของ
 ครีมใส่ผม **เกรทเดอซัน** เป็นครีมใส่ผมชนิดดีเยี่ยมที่มีกลิ่นหอมของ
 น้ำหอม **เกรทเดอซัน** อันมีชื่อของโลก เป็นครีมใส่ผมที่นิยมใช้
 ในหมู่ นักธุรกิจ นักการทูต ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และนายธนาคาร
 ก็น่าลองครีมใส่ผม **เกรทเดอซัน** ให้สัมผัสลึกลับจากเงาของฟ้า

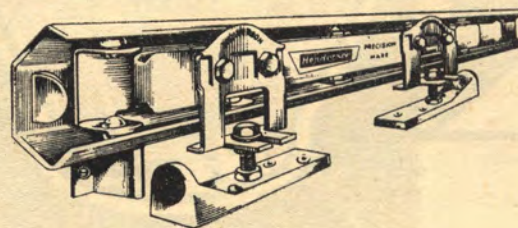
ห้างเซ็นทรัล • วังบูรพา สุรวงศ์ ราชประสงค์

Assumption College chose the best! MARATHON SLIDING DOOR GEAR

Marathon sliding door gear is currently being installed in the classrooms of the new wing of The Assumption Commercial College.

Marathon was chosen for its superb design, practicality, and versatility. Completely rust-proof, Marathon is ideal for houses, schools, apartments, offices; etc. and is designed for rapid interior installation.

Henderson

SLIDING DOOR GEAR FOR EVERY PURPOSE

Including Industrial, Commercial, Agricultural Doors from 40-4,500 lbs. per door plus a wide range of gear for the interiors of Houses, Offices, Banks (Cupboards, Cabinets, and Wardrobes)

Distributed By:

LOUIS T. LEONOWENS LTD. 723, Hong Kong Bank Lane, Bangkok.

สี เอ-เอ็ม

- สี เอ - เอ็ม เป็นสีหายใจได้ Breathing Paint คือ ความชื้นภายในผนังกำแพงจะระเหยผ่านสีออกไปได้โดยไม่ทำให้สีแตกล่อน
- สี เอ - เอ็ม ทาง่าย แห้งเร็ว ไม่มีกลิ่นเหม็น และ เมื่อแห้งแล้วเปราะเบือนก็เช็ดล้างได้
- สี เอ - เอ็ม ทนแดด ทนฝน ไม่ตกขีด
- สี เอ - เอ็ม เป็นสีชนิดเดียวที่กล้ารับรองคุณภาพ (Double your money back Guarantee)
- สี เอ - เอ็ม ผลิตโดยบริษัท MARTIN MARIETTA ซึ่งเป็นบริษัทที่ผลิตสีใหญ่ที่สุดปี ๑๙๖๑ ขายสินค้าไป \$ 1,213,183,713.00 (กว่าสองหมื่นสี่พันล้านบาททุกปี) โรงงานทิพย์เมทัล ได้ทดลองใช้ เห็นว่าเป็นสีที่ดีที่สุด จึงนำเข้ามาจำหน่ายและใช้อยู่เป็นประจำ
- สี เอ - เอ็ม ขายถูกกว่าสีอเมริกันชนิดอื่น

อีก ๑๐ ปี ก็ยังสวย ต้องทาด้วย สี เอ - เอ็ม

บริษัท ทิพย์เมทัล จำกัด

เลขที่ 745/8-12 ถนนเพชรบุรี กรุงเทพฯ ๑ ผู้แทนจำหน่าย

กลาซาล

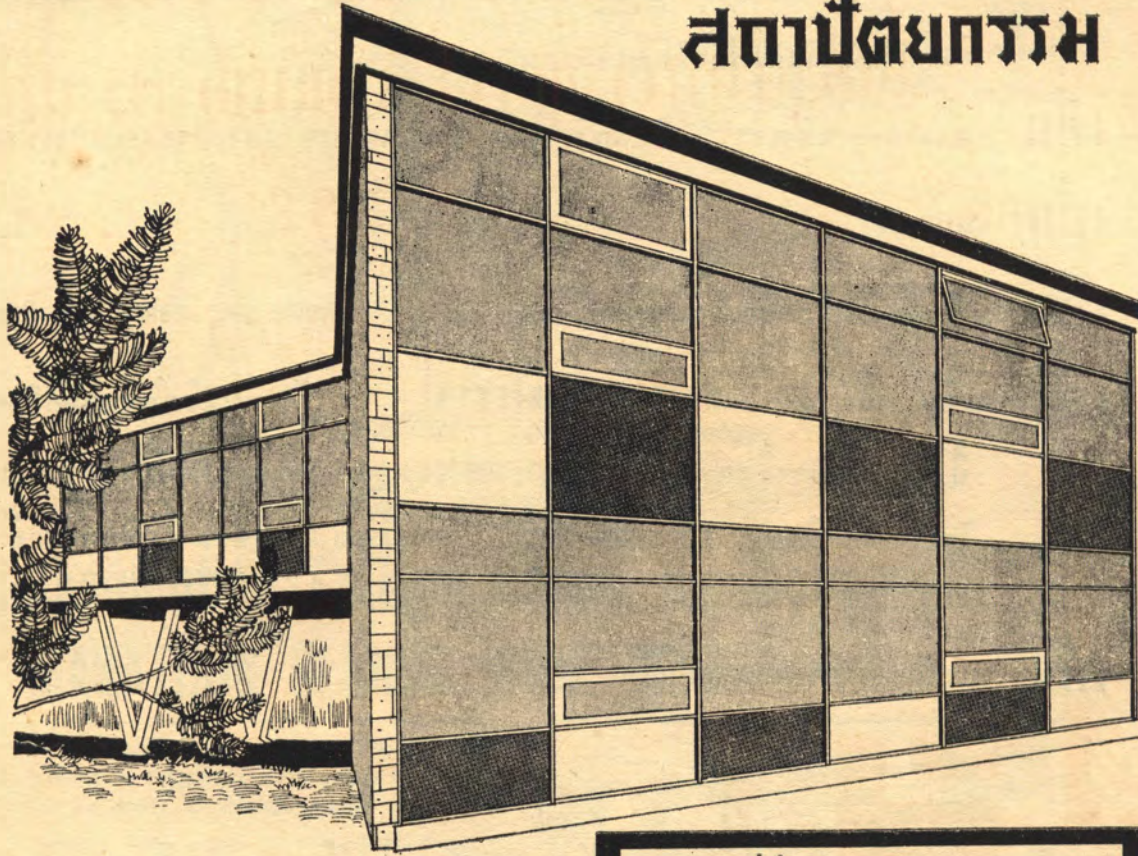
กลาซาล

แปลกใหม่ ทันสมัย

งามละลานตา

สนองความต้องการได้สมบูรณ์แบบ

สถาปัตยกรรม

กลาซาล คือแผ่นแอสเบสทอส-ซิเมนต์ เคลือบสีเป็นมันเงา มีให้เลือก
มากหลายสี เป็นวัสดุแบบใหม่ สำหรับใช้กับอาคารทันสมัย
ใช้ได้ทั้งภายในและภายนอก ทนทานคืนหัวอากาศ

กลาซาล ถ้าใช้ภายในอาคารจะสวยสดเหมือนเดิมอยู่ชั่วอายุของเด็ก

กลาซาล มีคุณสมบัติยอดเยี่ยมในการป้องกันความร้อน เก็บเสียง ป้องกัน
ฝนสาด ioni ซึมผ่านได้ ทนทานสารเคมีต่างๆ ทั้งสารอินทรีย์
และอนินทรีย์

กลาซาล มีอยู่ในสต็อกตลอดเวลา

สถานที่ที่ใช้

- ▲ ตึกกองบังคับการตำรวจป่าไม้
- ▲ ตึกธนาคารออมสิน -
- โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
- ▲ ตึกมะเร็ง - โรงพยาบาลหญิง
- ▲ นิภาสอจค์ไฮเต็ล พัทยา

ฯลฯ

ผู้แทนจำหน่ายและผู้ได้ข่าวในประเทศไทย

บริษัท เอฟ.อี.ซิลลิก (กรุงเทพฯ) จำกัด

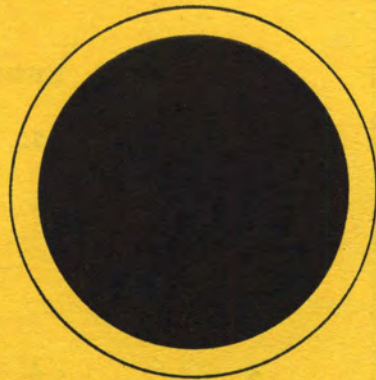
4/1 ถนนเดโช พระนคร โทร. 38941-5

ตงเสียง พาณิชย์

618 ถนนเจริญกรุง ถ้ามแยก พระนคร

27082

๗

ผู้แทนจำหน่าย เครื่องเขียน
เกี่ยวกับงานช่างทุกชนิด

ไม้ที่ ไม้ Scale ไม้ฉาก Curve
สีโปสเตอร์ สีน้ำ สีน้ำมัน สีเขียนผ้า

ของ Marabu ประเทศเยอรมัน
Unique Adjustable, Unique Curve
ดินสอดเขียนแบบ กระดาษสี

กระดาษไข กระดาษ Osalid
และชุดเครื่องเขียนแบบต่างๆ ของ
Germany, Swiss

บริษัท บูนหงัน จำกัด

รับเหมาก่อสร้าง และออกแบบอาคารทุกชนิด
จำหน่ายเครื่องอุปกรณ์ก่อสร้าง

เลขที่ 2 ถนนสุขุมวิทซอย 7 พระนคร
โทร. 56523, 57350

BOON NGAN CONSTRUCTING CO., LTD.
2 Sukumvithya Rd. 7th. Lane Bangkok
Tel. 56523, 57350

เหรียญทอง

เลขที่ 298 ถนนพารุรัต พระนคร
โทร. 26844

เชิญแขวงชม ชั้นยกดิน ชั้นยกใหม่
สำหรับใช้ในพิธีต่างๆ ตามแบบสมัยนิยม
มีให้เลือกมาก และผ้าไหมไทยทุกชนิด

ทอจากโรงงานเหรียญทองโดยตรง

ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลสิทธิศักดิ์

เลขที่ 357-359 ถนนมหาพฤฒาราม พระนคร

โทร. 30326-38331

ตั้ง ป.ณ. 1396 โทรเลขย่อ "SITDHIKIT" กรุงเทพฯ

ทางห้างเป็นผู้แทนจำหน่าย

อ่างล้างชามเหล็กกล้า ไม่เป็นสนิม ของออสเตรเลีย

เครื่องอุปกรณ์ฝักบัว ก๊อกน้ำแบบทันสมัยชนิดพิเศษ

ยี่ห้อ "แฟร์แฟค"

กระเบื้องเคลือบโมเสก ตรา "มงกุฎ" ของญี่ปุ่น

และสุขภัณฑ์ของอังกฤษ "รอยัลเวนต์"

"ปรัมมิด" และอุปกรณ์ห้องน้ำทุกชนิด

ขายส่งและปลีก โด ย ร า ค า เ ย า

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยบำรุงพานิช

เลขที่ 140-144

ถนนมิตรพันธ์

วงเวียน 22 กรกฎาคม

พระนคร

โทร. 28361,

24497

โทรเลขย่อ

"TABURONG"

ผู้แทนจำหน่าย

รองเท้าในลอนตราพัดลมจากไต้หวัน

แต่ผู้เดียวในประเทศไทย

นอกนั้นยังบริการทำด้วย รองเท้าผ้าใบแบบนักเรียน

รองเท้าฟองน้ำ เคมีภัณฑ์ และ ยางพารา

คุณภาพเยี่ยม ร า ค า เ ย า

THAI BAM ROONG LIMITED PARTNERSHIP

No. 140-144

Mitraphan Road

Bangkok

Thailand

Tel.

28361,

24497

Cable address

"TABURONG"

ปลูกบ้านสวยงามทันสมัย ต้องไปด้วย โมเสคพาเก้
ของ บริษัท ไม้ไทยพาเก้ ซึ่งผลิตโดยเครื่องจักรทันสมัย
โมเสคพาเก้ คุณภาพดีเยี่ยม ราคาเยี่ยมเยา
โมเสคพาเก้ ของ บริษัท ไม้ไทยพาเก้
มีไม้สัก ไม้แดง ไม้ประดู่ และ ไม้มะค่าโมง

ผลิตจากไม้ที่มีคุณภาพดี

ปูพื้นด้วย โมเสคพาเก้ ของบริษัท ไม้ไทยพาเก้ แล้วไม่ผิดหวัง
โปรดเรียกโทรศัพท์ 24805-23209

บริษัท ไม้ไทยพาเก้ จำกัด

258/1 ถนนวิสุทธิกษัตริย์ พระนคร โทร. 24805-23209

ไชน์ SHINE

น้ำยาขัดพื้นชนิดพิเศษ เงานในตัว ใช้สะดวก ไม่ต้อง
เปลืองแรง ก้นน้ำได้ ไม่มีรอยดำ ไม่ลื่นและคงทน ใช้ได้
กับพื้นทุกชนิด และเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับพื้นกระเบื้องยาง
(VINYL FLOOR)

วิธีใช้ เพื่อให้ได้ผลเลิศ เช็ดพื้นของท่านด้วยยาล้างพื้น
เช็ด หรือ สตรีปปีง อิมัลชัน เสียก่อน รอให้พื้นแห้ง
แล้วจึงทาด้วย ไชน์ ให้สม่ำเสมอจนทั่ว ทิ้งไว้ให้แห้ง
ประมาณ 30 นาที ทาด้วย ไชน์ อีกครั้งหนึ่ง ทิ้งไว้ให้
แห้ง แล้วพื้นของท่านจะเงาวับ

ผู้แทนจำหน่าย

ห้างฟาร์อีสต์เยนเนอร์ล จำกัด

199 ถนนสีลม พระนคร โทร. 35424

ยินดีให้คำแนะนำและบริการตลอดเวลา

มดไม้ไต

ไรไม้คอม

ยุงไม้กัด

เมื่อใช้ตัดที่

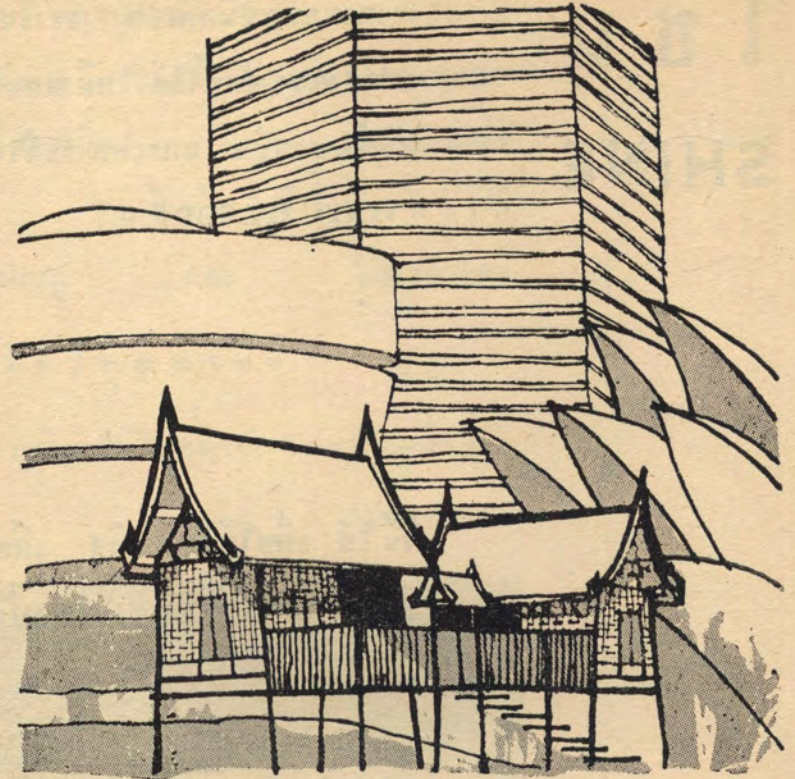
ตราต้นมะพร้าว

ผลิตจากสหรัฐอเมริกา

บอังกั้นแมลงได้ทุกชนิด

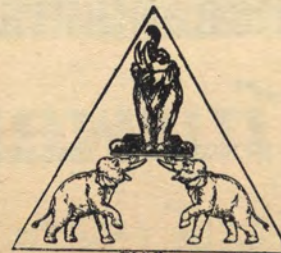
ไทยทวี

เลขที่ 232-234 ถนนเขาวราช พระนคร
โทรศัพท์ 23415 โทรเลขย่อ "พรทวิ"
ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

ประตูบานาและไม้อัดบานา

เสริมความงามสง่า

บริษัท ไทยอัดไทย จำกัด

อาคาร 6 ราชดำเนิน

โทร. 23220, 24369

ทานอาหารที่ได้คุณภาพทุกวัน

ตราฉลุ

ด้วยอภินันทนาการจาก

บริษัท ทวีชัยพาณิชย์ จำกัด

49 ซอยมาตุลี สุขุมวิท พระนคร

โทร. 58310

ห้างหุ้นส่วนจำกัดลำพูนไชย

เลขที่ 19 หลังธนาคารเอเซีย สามแยก

พระนคร

ผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของ
บริษัท โอกาวา เต็นท์ จำกัด ประเทศญี่ปุ่น
ผู้ผลิตเต็นท์, อุปกรณ์ทางการทหาร, ผ้าใบประทุนรถ
ดุง, กระเป๋า และผลิตภัณฑ์ผ้าใบทุกชนิด

จำหน่ายสีฟัน สีพลาสติก แล็กเกอร์ น้ำมันทินเนอร์
และสีน้ำมันทุกชนิด กอซอลด์ แชนด์แล็ค
พร้อมทั้งเครื่องเหล็กที่ใช้ในการก่อสร้างต่างๆ

LUM POON CHAI LIMITED

PARTNERSHIP

SOLE AGENT FOR OGAWA TENT CO., LTD. JAPAN

No. 19 Behind the Bank of Asia, SamYaek

Bangkok Thailand

Tel. 24512, 21896

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

ตำรางค์ก่อสร้าง

บริการ FIAT กรุงเทพฯ

ขาย แลก เปลี่ยนรถยนต์เฟียต
รับซ่อมรถยนต์ FIAT โดยช่างผู้ชำนาญ
จำหน่ายอะไหล่เฟียตแท้

185 ถนนสามเสน ตรงข้าม ร.ร. ลิฟวิง
บางขุนพรหม โทร. 24482

อ่อนศรี กุลดำรง
ผู้จัดการ

ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทยการพิมพ์

919-921 ถนนสีลม พระนคร
โทร. 35355

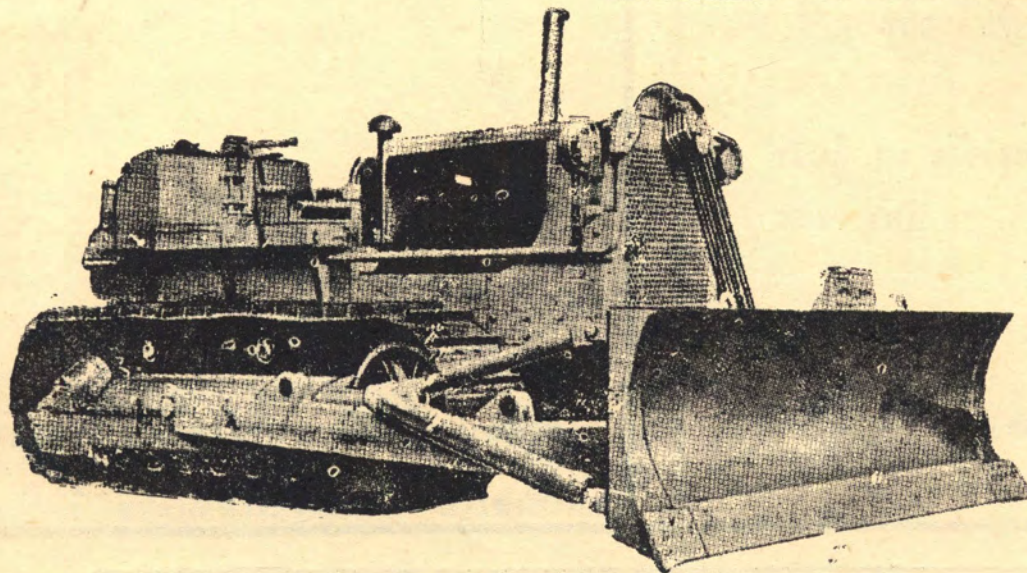
รับทำกิจการพิมพ์ทั่วไป

จำหน่ายเครื่องเขียน กระดาษ อุปกรณ์การศึกษา

Advertisement for C.G.H. (Central General Hardware) featuring a building illustration, a logo with a lightning bolt, and a list of branches.

308-310 เวียงแตงเมฆ โทร. 20638
239/1-2 สุขุมวิท ซอย 17 โทร. 55990

แข็งแรง ทนทาน
เหมาะสำหรับ
งานหนักทุกชนิด

เครื่องมือกลสำหรับงานก่อสร้าง
รถแทรกเตอร์ตีนตะขาบ ขนาด 2 ตัน, 7 ตัน,
11 ตัน, 17 ตัน, 19 ตัน, 23 ตัน และ 33 ตัน.
รถเกี่ยบดิน, รถตักและบรรทุกดิน
รถตักดินแบบตีนตะขาบและล้อยาง
รถแทรกเตอร์ตีนตะขาบสำหรับใช้ใน
พื้นที่ชื้นแฉะ (ชนิดตีนตะขาบพิเศษ)

MITSUBISHI NIPPON HEAVY-INDUSTRIES, LTD.

Head Office : 4-2-chome, Marunouchi, Chiyoda-ku, Tokyo, Japan

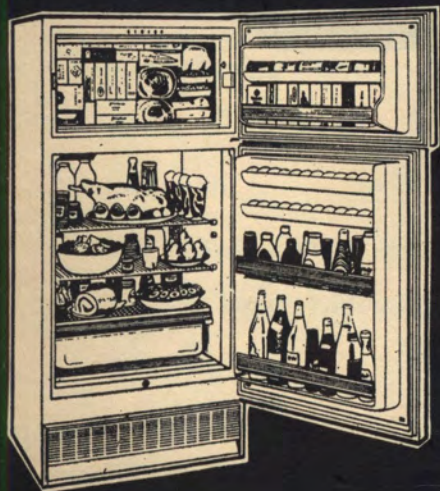
Cable Address : "BISHINIPPON TOKYO"

Telex : TK 2282 (BISIJUKO)

ผู้แทนจำหน่ายในประเทศไทย : บริษัทกรุงเทพสหกล. จำกัด

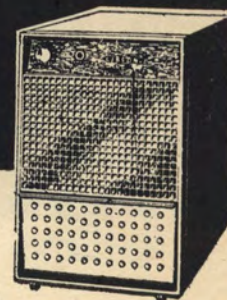
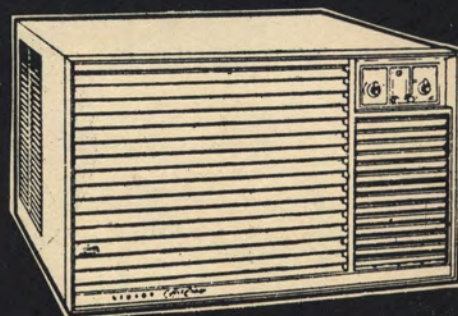
144 ถนนสุขุมวิท บางกะปิ พระนคร โทร. 56021

THE RIGHT TEMPERATURE

you'll
be glad
you got
a

Gibson

another
HUPP
product

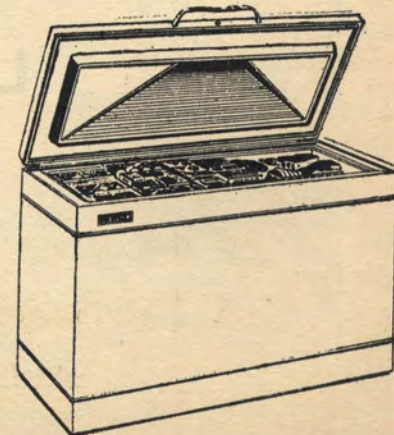
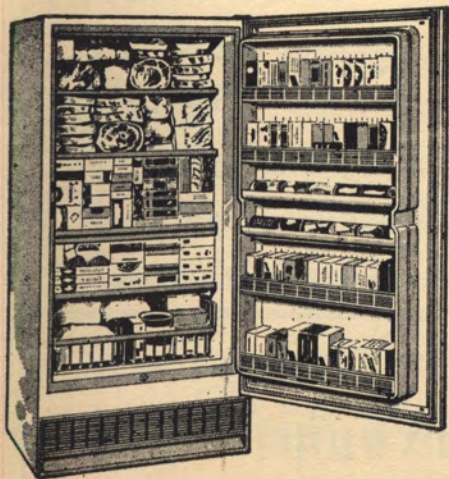
of quality from U.S.A.

- refrigerators
- food freezers - chest & upright
- true 50 cycle room air conditioners.
- dehumidifiers.

Get yours today at

SAKOL PHAN CO., LTD.

294/9-11 Phya Tal Road, Bangkok.
Tel. 73241-71058

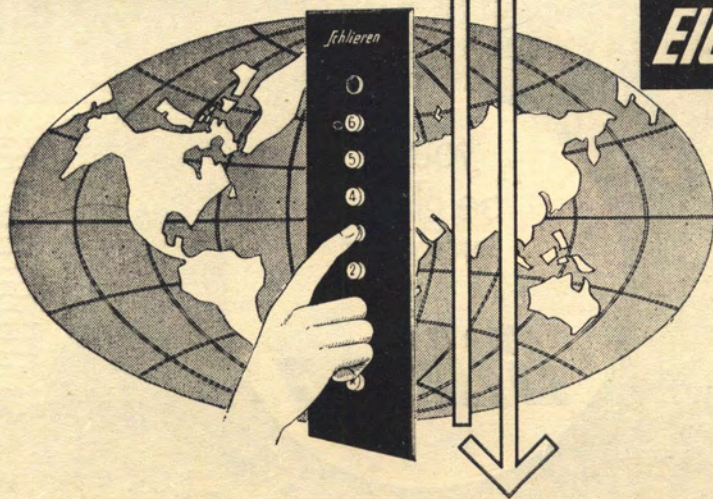

Schlieren

The Finest Swiss

Elevators

SUPPLIED & INSTALLED

BY

LOXLEY (BANGKOK) LTD.

24 HOUR SERVICE

TEL. 26641-5

ALL SPARE PARTS ARE RESERVED IN OUR

STOCK WITH REASONABLE PRICES

จะให้อาคารบ้านเรือนทันสมัย
ต้องใช้ผลิตภัณฑ์ชั้นนำของออสเตรเลีย

ยี่ห้อ COWDROY

ซึ่งออกแบบพิเศษที่สุด

เหนือสิ่งประติษฐ์ประเภทเดียวกัน

และได้รับการจดทะเบียน PATENT ไว้ทั่วโลกแล้ว

กรอบประตูและหน้าต่างกระจกเลื่อน
ทำด้วยอลูมิเนียม "ดูรัล" ซึ่งเป็นโลหะผสมที่ไม่
เป็นสนิม ไม่มีสีหรือ คงความสวยงาม
อยู่ตลอดกาล

ปิดเปิดได้อย่างง่ายดายโดยอาศัยนิ้วมือ เพียง นิ้ว
เดียว และไม่มีภาระตกร่องเพราะใช้ระบบลูกปืน
บอลล์แบร์ริง

ส่วนประกอบมีคิติดแน่นแรงมาก แม้พายุที่ร้าย
แรงก็จะไม่ทำให้ ประตูหน้าต่าง ชนิดนี้ เกิดเสียง
รบกวน

มีขนาดตั้งแต่กว้าง 5 ฟุต จนถึง 14 ฟุต

อุปกรณ์สำหรับประตูไม้และตู้ไม้เลื่อน
ประหยัดเนื้อที่ และแลดูเรียบร้อยกว่า ประตูแบบ
ใช้บานพับ

การปิดเปิดเบาแรงมาก และไม่มีภาระตกร่อง

เพราะใช้ระบบลูกปืนบอลล์แบร์ริง

มีตั้งแต่ขนาดใช้กับประตูกว้าง 2 ฟุต จนถึง 6 ฟุต

ขอรายละเอียดและชมตัวอย่างได้ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด

ไทยออสตรัลพานิช

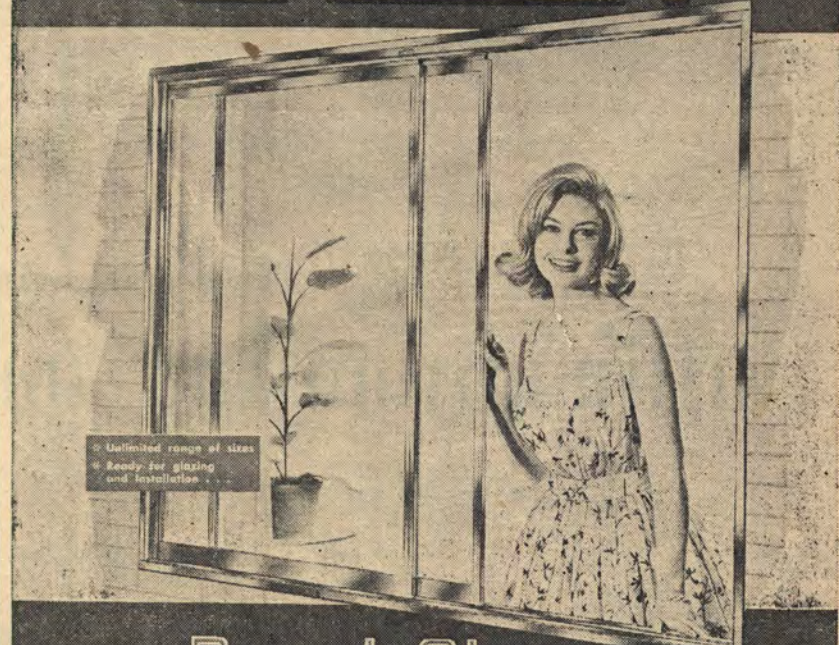
ชั้น 3 อาคารบริษัทไทยประสิทธิ์จำกัด

ถนนเสือป่า พระนคร โทร. 28385

ALL-METAL FRAMED WINDOW

Cowdroy

PATENTED

Unlimited range of sizes
Ready for glazing
and installation

Ranch Slider

SERIES 851

'DURAL' ALL-METAL FRAMED WINDOW

Sliding Door & Sash Tracks

FITTINGS AND COMPONENT PARTS

H. M. COWDROY LTD., 97 York St., Sydney. 29-7532

ด้วยอำนาจนันทนาการจาก

บริษัท แองโกล-ไทย คอร์ปอเรชั่น จำกัด

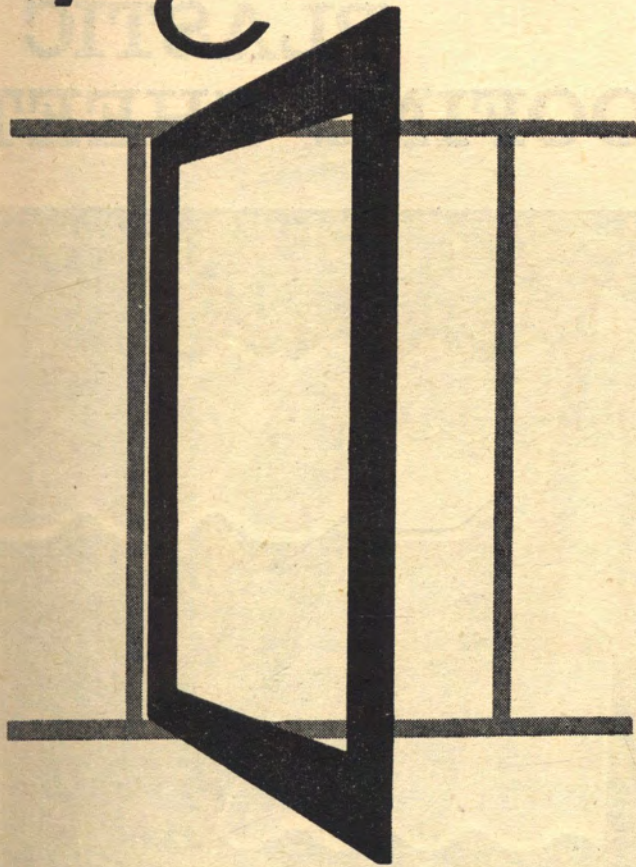
ผู้แทนจำหน่าย

สีซีเมนต์ “เปอร์มาเซม”	PERMACEM
สีพลาสติก “ไฮโดรแลค”	HYDROLAC
กระเบื้องยางปูพื้น	DUNLOP
อุปกรณ์ไฟฟ้า “ATLAS” - “THORN”	
เครื่องดับเพลิง “ไพรีน” - “PYRENE”	

**BUILDING
SERVICE
SECTION**

The ANGLLO - THAI
CORPORATION LIMITED TEL. 30901 - 5

FT FUL TRIM

STORE FRONTS & ENTRANCE DOORS

PETERSON TRADING LTD.,PART.

182 SILOM ROAD, BANGKOK

TELEPHONE 38443

ห้างหุ้นส่วนจำกัดปีเตอร์สันเทรดดิ้ง

182 ถนนสีลม พระนคร โทร. 38443

ด้วยถินันท์นาการจาก

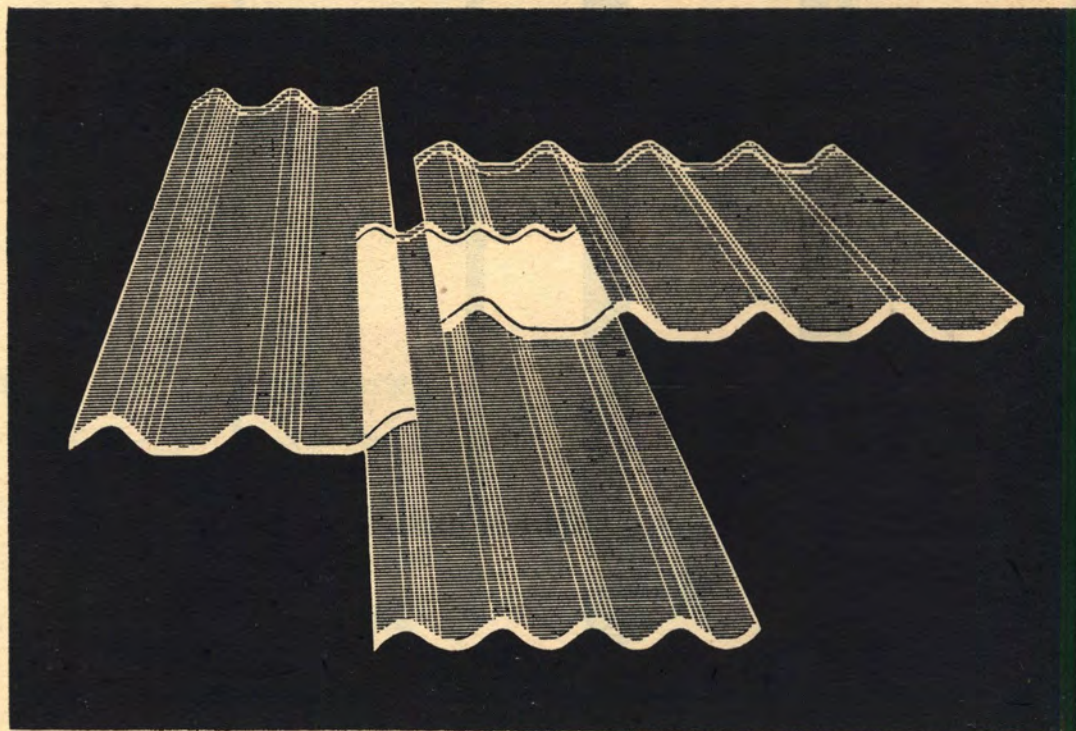
ป. พระราม 4 บริการ

1323 ถนนพระราม 4

โทร. 57343

'PERSPEX'

CORRUGATED PLASTIC ROOFING SHEETS

Corrugated 'Perspex' economically solves lighting problems in your godowns, workshops, factories, and in fact almost anywhere you need first class lighting condition without the expense of intricate installation.

Corrugated 'Perspex' transmits maximum amount of light. It is simple to install and is available in a wide range of profiles to fit most types of corrugated roofing sheets. Corrugated 'Perspex' is tough, yet so light and it lasts indefinitely even in corrosive atmospheres.

If you desire diffused daylight Opal Corrugated 'Perspex' is the answer.

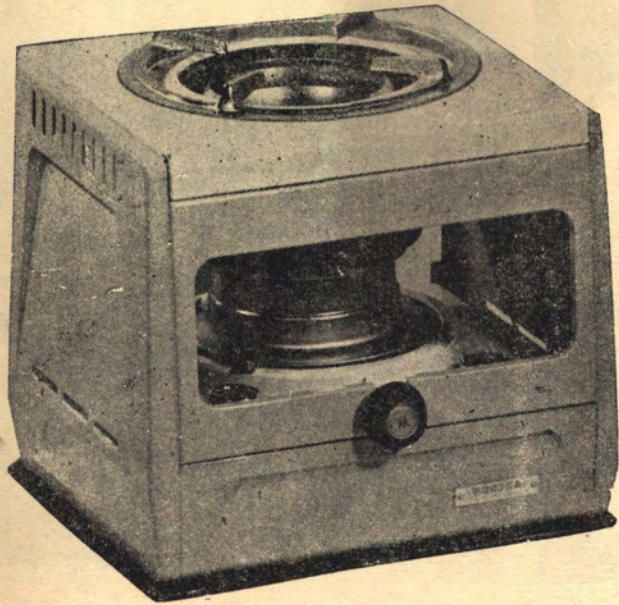
INSIST ON QUALITY

INSIST ON CORRUGATED PERSPEX

IMPERIAL CHEMICAL INDUSTRIES LTD.

Sole Agents: THE EAST ASIATIC CO., LTD.

53-55 ORIENTAL AVENUE BANGKOK.

ด้วยถนินันทนการจาก

บริษัท เต่า-นามนกาศเคลื่อนเชอร์วิส

ถนนพระราม 4 หน้า ร.พ. จุฬาลงกรณ์

ด้วยถนินันทนการจาก

เคลื่อนเชอร์วิส

บริการล้าง อัดฉีด พ่นฟลินโค้ต

ถนนจักรพงษ์ เชียงอำเภอพระนคร

บริษัท ไทยยงพาณิชย์ จำกัด

222 สีแยกหลานหลวง พระนคร

โทร. 22826

รับเหมาก่อสร้างทุกชนิด

เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจทั่วไป

ด้วยถินันทนาการจาก

มิตรสัมพันธ์บริการ

ถนนเพชรบุรี ใกล้มักกะสัน พระนคร

PEGULAN flooring is available in a range of attractive colours to brighten the home or shop – to provide decor or lend dignity to the office, store, theatre or public building. PEGULAN places no restrictions on the designer – the most exacting schemes can be carried through faithfully. PEGULAN is extremely hard wearing, being a multi-layer material with a pure PVC top layer which is highly resistant to abrasion, mild chemicals and mechanical stress. PEGULAN is a topgrade material at a reasonable price.

The millions of square yards of PEGULAN floor coverings already laid in more than 100 countries throughout the world are demonstrating their ability to stand the test of practical use in all kinds of conditions – in private homes, hotels and restaurants, in offices and hospitals, in public buildings, schools and workshops – in urban and rural areas.

PEGULAN

the modern Flexible Vinyl Floor Covering
easy to maintain · colourful · hard wearing

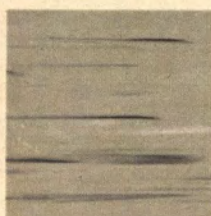
PEGULAN

Union

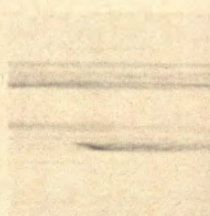
width of rolls 150 cm
(approx 4 ft. 11 ins)
Tiles: Various sizes available for domestic use.

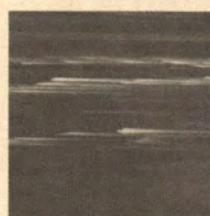
5419

5115

5930

5112

5206

0149

5149

5119

5560

5415

5113

5315

5246

5217

5260

5202

Technical details about Extra 1.5 mm quality
Structure:
PVC multi-layer floor covering marbled through thickness.
Resistance to wear:
Proportionable number according to DIN standard 51 954/4 > 15
Pressure resistance:
1,54 kg/mm²
Electrical surface resistance:
RD 2,8 x 10¹¹ Ohm according to DIN 51 952
Absorption of water:
0,35 mg/cm²
Chemical resistance to:
Water, hydrochloric acid, nitric acid, sulphuric acid, acetic acid, caustic soda, caustic potash, ammonia (concentration of 10 and 20 %).
Resistance to burning:
According to DIN 51 960 »non-flammable«.
Sensibility to light:
Degree 6 according to DIN 53 388
(Values received from the »Amtliche Materialprüfungsämter« Stuttgart, Dortmund, Berlin and Karlsruhe).
Technical information on our other qualities of floor coverings have been compiled by experts and can be obtained on request.

The printed colours may vary slightly from the actual colours of the flooring because of limitations in colour printing technique.

PEGULAN

Extra

Thickness 1.5 mm, width of rolls 150 cm
(approx 4 ft. 7 ins),
Thickness 2.0 mm, width of rolls 150 cm
(approx 4 ft. 7 ins),
Tiles: Various sizes available.
For heavy foot traffic.

5260

5265

5570

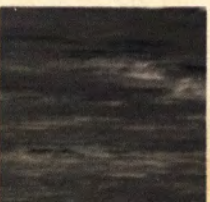
5460

5160

5155

MAINTENANCE – as PEGULAN floor coverings are impervious to dirt, no harsh scrubbing or cleaning with detergents is required. PEGULAN is cleaned simply by wiping over with water containing a small quantity of soap. After removing any surplus solution the floor is allowed to dry without rinsing thus leaving a thin film of soft soap which provides adequate protection to the surface of the material. It is not necessary to wax or polish PEGULAN floor covering.

EXTRA SPECIAL

Marshal

Finest Whisky

เพชรน้ำหนึ่ง

ขอมโรมาเนสจากบางยี่ขัน

• กลิ่น ยอด

• รส เยี่ยม

ราคา/๙ ...

บริษัท สวนหลวงก่อสร้าง จำกัด

448-450 ถนนพลับพลายชัย บ่อมปราบ

พระนคร

โทร. 21144, 23152

รับเหมาก่อสร้างทุกชนิด

ผลงานมั่นคงถาวร

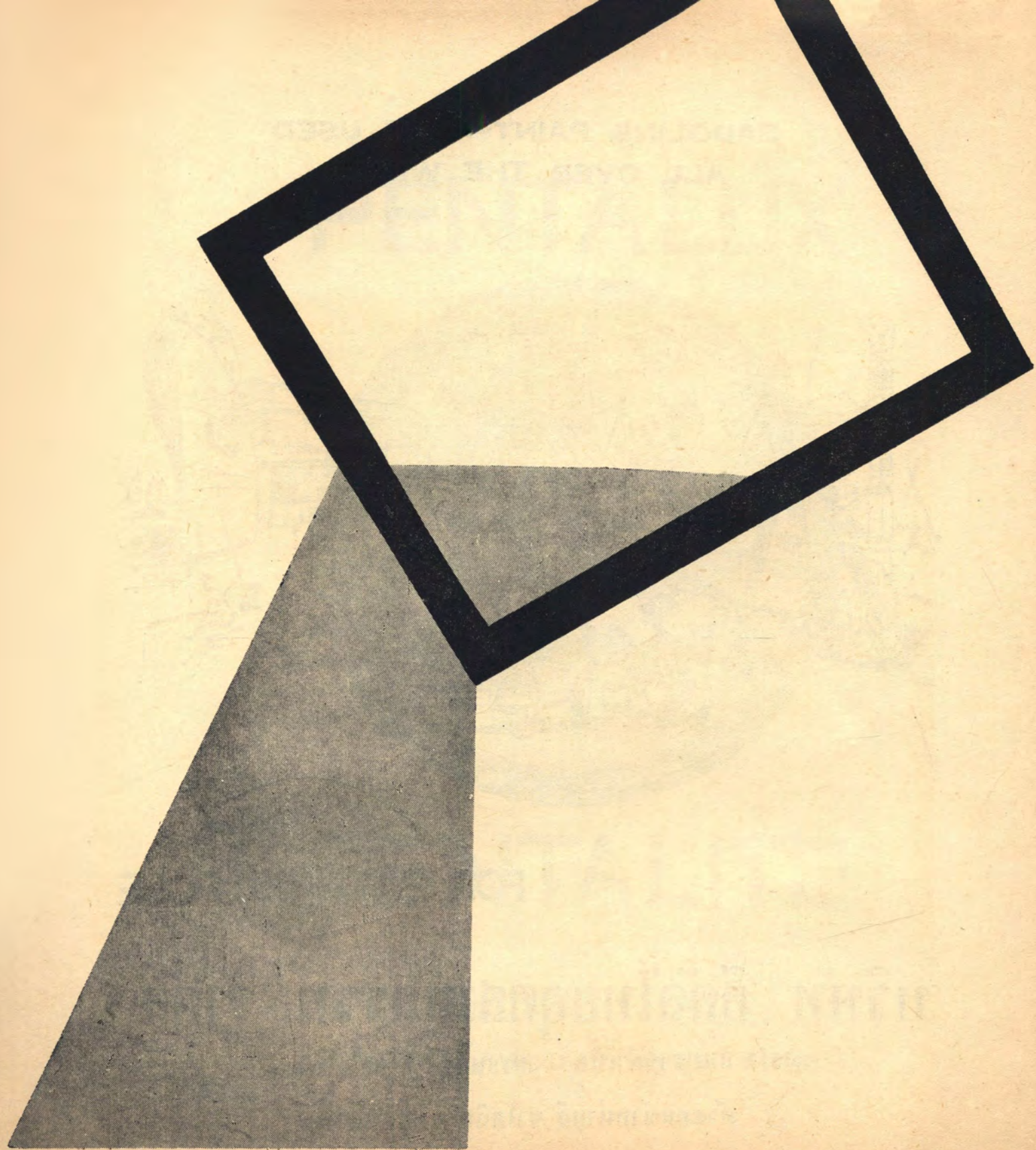
ฝีมือประณีต เป็นที่ไว้วางใจจากสถาปนิก

สำนักงานที่ก่อสร้าง

282-4 ถนนเจริญเมือง ปทุมวัน

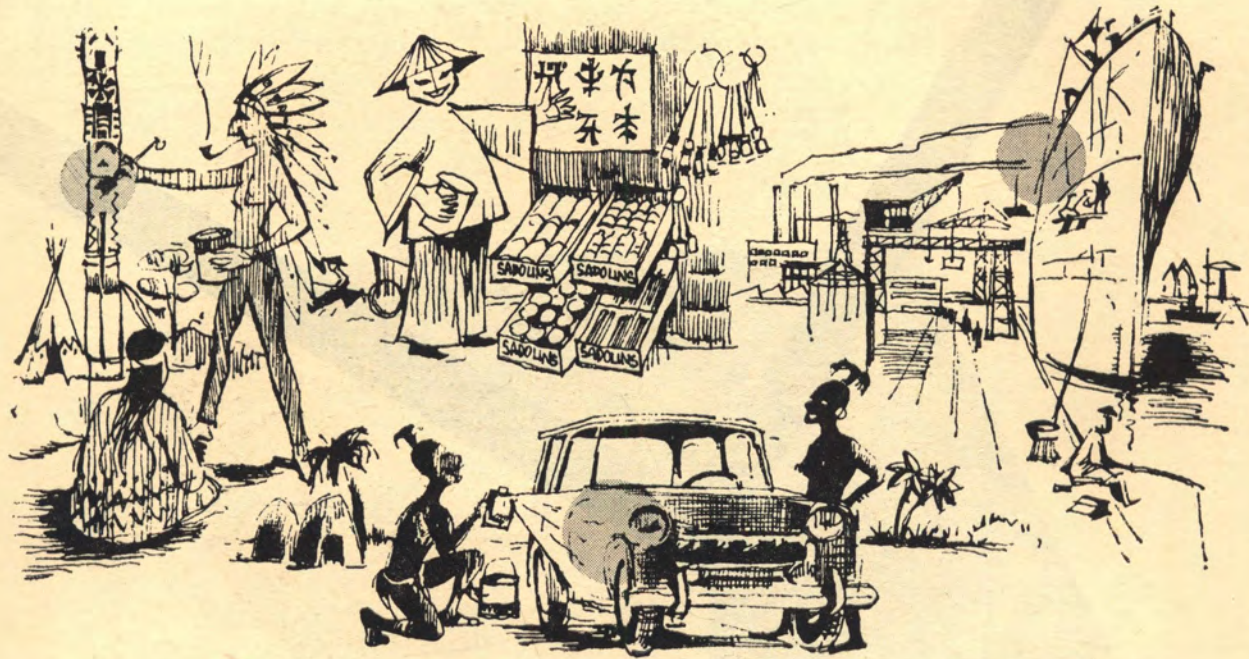
พระนคร

โทร. 36545

NU-PLASTIK BRITISH PAINTS (AUST.) PTY. LIMITED
บริษัท อี. บี. โท. (1961) จำกัด 1041 ถนนสีลม กรุงเทพฯ

**SADOLINS PAINTS ARE USED
ALL OVER THE WORLD**

FOR EVERY PURPOSE

บริษัท อีทิลไทยอุตสาหกรรม จำกัด

39/7 ถนนราชดำเนิน พระนคร โทร. 27636

ตัวแทนจำหน่ายสี ซาโดลิน จากเดนมาร์ค

PENTALUX

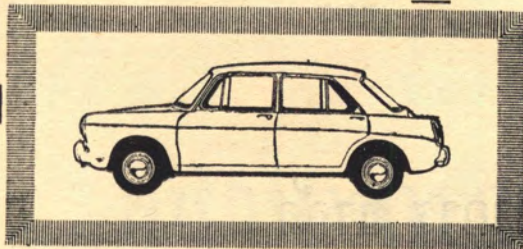
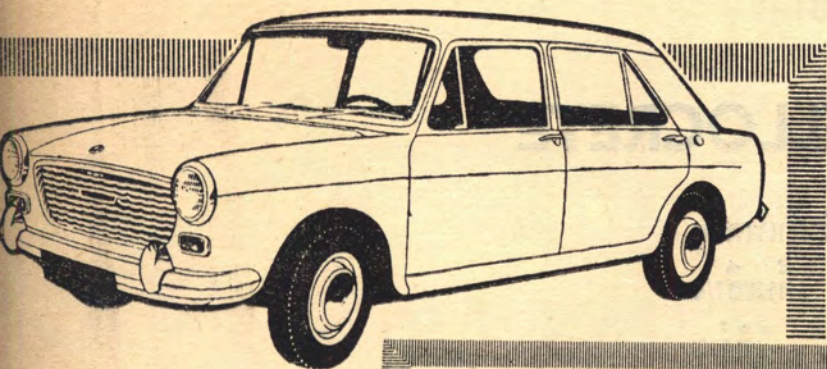
PENTALITE

บริษัท อีสเอเชียติก จำกัด เป็นผู้แทนจำหน่าย
ถนนบูรพา (ตรอกโอเรียนเต็ล) เจริญกรุง พระนคร.

ออกแบบ
รับเหมาก่อสร้าง

บริษัท ทรัพย์ประชา ก่อสร้าง จำกัด

...อัสติน เปิดเผยความสำเร็จของ รถยนต์อัสติน 1100 แบบใหม่

ความคิดพัฒนาเครื่องยนต์ที่ล้ำยุคที่สุดในปัจจุบัน ด้วย :
การตั้งเครื่องยนต์รถในแบบขวางของบริษัท บีเอ็มซี ก่อให้เกิดประโยชน์เอนก
นับแต่ 2 คุณสมบัติพิเศษยอดเยี่ยมของระบบกันสะเทือน "ไฮโดรลอสติก"

การติดตั้งเครื่องยนต์รถแบบขวาง ใช้การขับเคลื่อนด้วยล้อหน้า ช่วยให้การขับขี่อัสติน
1100 มีเนื้อที่ภายในรถกว้างขวางยิ่งขึ้น ความยาวตัวรถด้านนอกจึงลดลง ซึ่งรวมถึงที่เก็บ
สัมภาระจริงๆ ทำยอร์ดอันกว้างขวางเพียงพอ การขับเคลื่อนด้วยล้อหน้าเป็นระบบแรงดึงแทน
แรงผลัก ซึ่งมีสาระประโยชน์คล่องแคล่วดีในเวลาขับแซงหลบหลีก ในทุกสภาวะ และ
เครื่องยนต์ที่ใช้ขนาด 1098 ซีซี ทำหน้าที่เร่งความเร็วได้เกินชั่วโมงละ 120 ก.ม. และ
ประหยัดน้ำมัน โดยน้ำมัน 1 ลิตร วิ่งได้ระยะทางกว่า 14 ก.ม.

ระบบกันสะเทือน "ไฮโดรลอสติก" หมายถึงวิ่งได้เรียบนุ่มอย่างแท้จริง เสมือนหนึ่งท่าน
ลอยตัวไปตามพื่นน้ำ เป็นการยากยิ่งที่จะอธิบายว่าสามารถวิ่งผ่านบumpyถนนที่เป็นหลุม
เป็นบ่อได้ดีเพียงใด การทรงตัวดี ในเวลาที่ท่านเลี้ยวหรือห้ามล้อ นี้เป็นระบบกันสะเทือน
ที่ก้าวหน้าล้ำยุคที่สุดเท่าที่มีอยู่ในเวลานี้ มีทางเดียวเท่านั้นที่ท่านจะเห็นด้วยกับข้อเท็จจริงนี้ ก็
โดยการขอทดลองขับซึ่งที่ศูนย์จำหน่ายด้วยตัวท่านเอง

บริษัท ดีทแฮล์ม จำกัด

แผนกรถยนต์ 594 ถนนหลวง พระนคร โทร. 24618-9, 20468

ตู้เย็น FIAT

แบบสวยงามทันสมัย

บริการรวดเร็วทันใจ

อิตาเลเซี่ยเทรตติ้ง

135/14-15 ถนนเกษร โทร. 56454

ห้องโชว์ 40/3 ถนนเพชรบุรี

คุณค่าของอาคารขึ้นอยู่กับการใช้วัสดุ

เซลโลกรีต CELLOCRETE

ใช้กรุฝ้า	ทำฝ้าเพดาน
ป้องกันความร้อน	เก็บเสียง
ทนไฟ	ใช้ง่าย

อาคารที่ใช้เซลโลกรีตนั้นจึงคุ้มค่าเสมอ

บริษัท ภัณฑาคาร จำกัด

ถนนพหลโยธิน โทร .71050

ห้างหุ้นส่วนจำกัด กิมจิวพานิชย์

1109 ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ (ตรงข้ามสถานทูตจีน) โทร. 56033

ผู้แทนจำหน่าย เนยสดออสเตรเลีย ตรา อลวารี "ALLOWRIE" เนยสด เตนนิช เนยแข็งเดนมาร์ค ตราโตโฟ "DOFO"
ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากอเมริกา ไส้กรอก หมูแฮม เบคอน และเครื่องกระป๋องต่างประเทศ
จำหน่ายปลีกและส่ง โดยราคาเยอ

แผนกกีฬา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ขอบขอบคุณ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยฮั้วพระนคร

ที่กรุงเทพมหานคร

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

สหธนาคารกรุงเทพ จำกัด

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

บริษัท โรงงานยางมะตอยไทย จำกัด

“ ฝืนไม้ ปาเก้ ”

ผลิตภัณฑ์ไม้สักแบบที่ 18

ใช้ไม้สั้นร่อง ของ

บริษัท ผลิตภัณฑ์ไม้สัก จำกัด

THAI TEAK PRODUCTS CO., LTD.

สำนักงาน 839-845 ก. เจริญกรุง โทร. 32681

ห้องแสดงสินค้า 487 ก. สีลม โทร. 36584

โรงงาน 54 ก. ลำไทร พระประแดง สมุทรปราการ

THERMOSTOP

แห่งออสเตรเลีย
ผ่านอะลูมิเนียม
รับประกันร้อนได้ดี

ผู้แทนจำหน่าย

ในประเทศไทย

บริษัท เอกอชง จำกัด

๖๗๒ - ๖๗๖ สามแยก ถนนเจริญกรุง พระนคร .

โทรศัพท์ หมายเลข ๒๓๓๘๘ ๒๔๔๖๐ .

POPULAR

EV เพื่อทุกคน

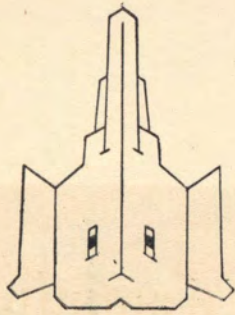
647 เซิงสพทนพทช ผังอนนุ
ช่างตัดเสื้อ กางเกง
ขวัญใจนักตีเทนนิส
และสอร์ทเทนนิส
ตัดเข้า • เย็บได้

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

บริษัท เอสโซ่แอสเตนคาร์บอไนส์เทอรัน จำกัด

เฟโนบอร์ด์

เฟโนบอร์ด์ คือชิ้นไม้ตัดด้วยกาวน้ำเฟโนลิก ทนทานต่อความชื้นได้ดี ไม่หลุดแยกออกจากกันเมื่อเปียกน้ำ มั่นใจและเชื่อถือได้

เฟโนบอร์ด์ (๘ ม.ม.) ใช้ทำฝาเพดานกันความร้อนได้ดี เป็นพิเศษ ช่วยการประหยัดทั้งเวลาและแรงงาน

เฟโนบอร์ด์ มีคุณสมบัติตั้งเรียบอยู่เสมอไม่ห้อยยานและแตกร้าว ใช้กันห้องได้ดีกว่าแผ่นเรียบชนิดอื่น

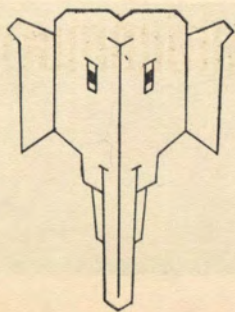
เฟโนบอร์ด์ (๑๙ ม.ม.) ใช้ทำแบบหล่อคอนกรีตได้หลายครั้ง ทางราชการกรมชลประทานนำไปใช้ทดลองแล้ว ปรากฏว่าใช้ได้ดี สามารถทำแบบได้ ๓-๔ ครั้ง

เฟโนบอร์ด์ มีจำหน่ายตามร้านขายเครื่องก่อสร้างทั่วไป และที่

บริษัท ศรีมหาราชา จำกัด

๕๓ ถนนพระอาทิตย์ พระนคร

โทร. ๒๗๖๖๖ ๒๗๖๖๗

รับก่อสร้าง
ติดตั้งเครื่อง
จำหน่ายอุปกรณ์

สระ ว่ายน้ำ

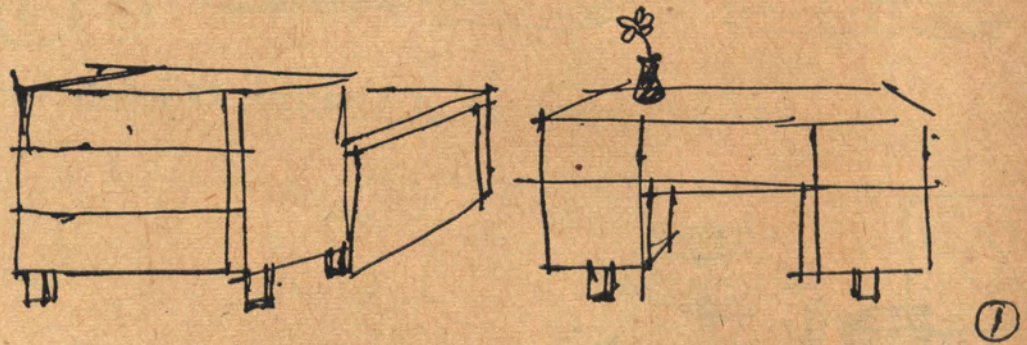
ด้วยความชำนาญงานมาแล้วมากกว่า 15 ปี

พีแอนด์เอ็มเทรคตั้ง

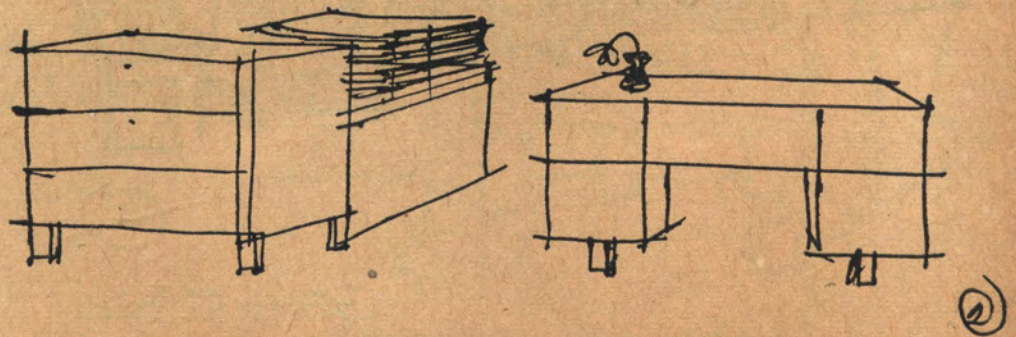
1028 ถนนพระรามสี่ ตรงข้าม ร.ร. เตรียมทหาร

โทรศัพท์ 57650, 57651, 57347

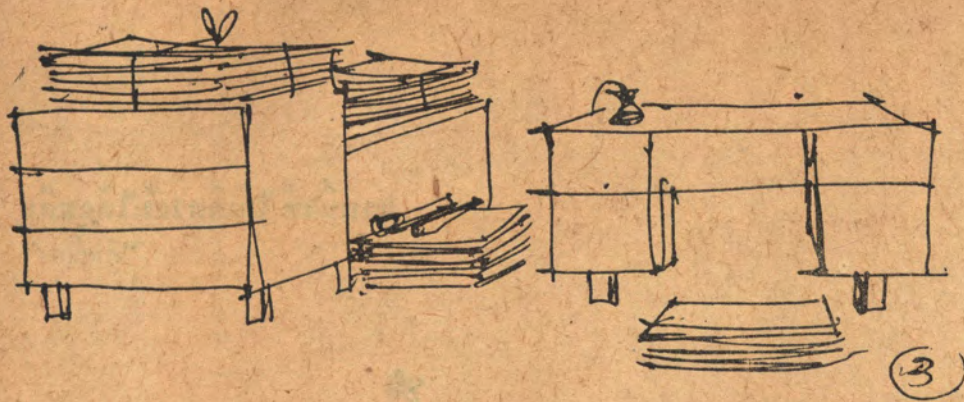
ภาพหนึ่งที่ไม่เกี่ยวกับได้อุ่นตึก
“ศิษย์เก่า”

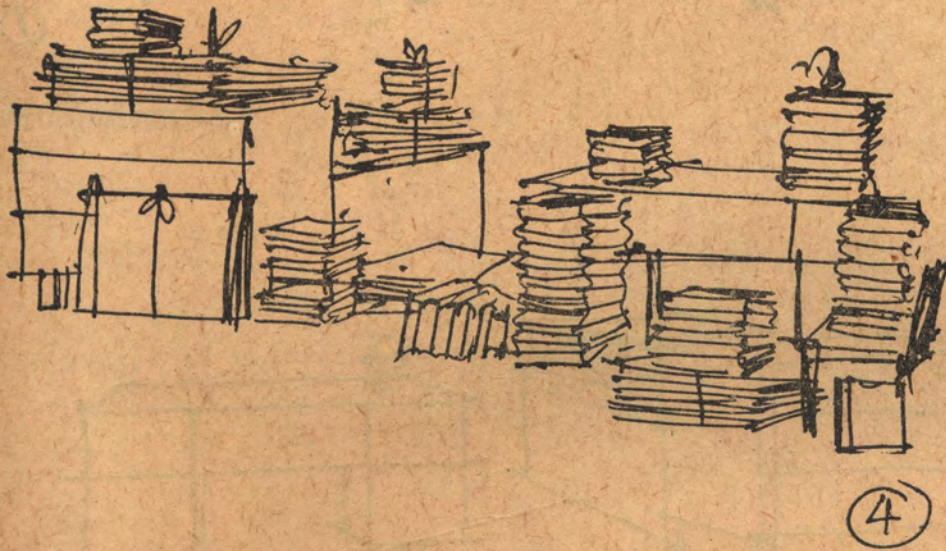
โต๊ะอาจารย์ก่อนเปิดเทอม

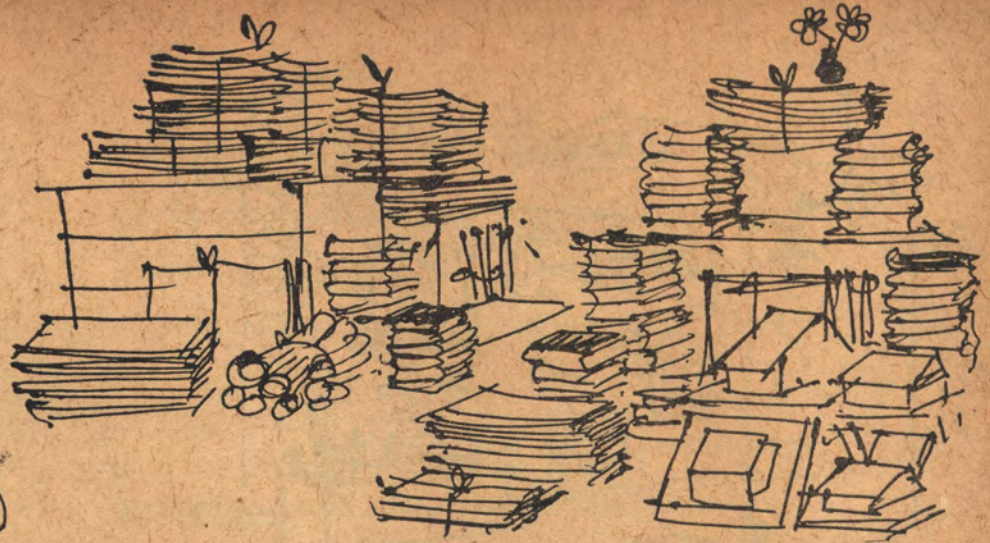
หลังพิธีม พิ.ต. ชั้นที่หนึ่ง

หลังจากส่ง พิ.ต. ชั้นที่หนึ่ง

หลังจากส่ง พิ.ต. ชั้นที่สอง

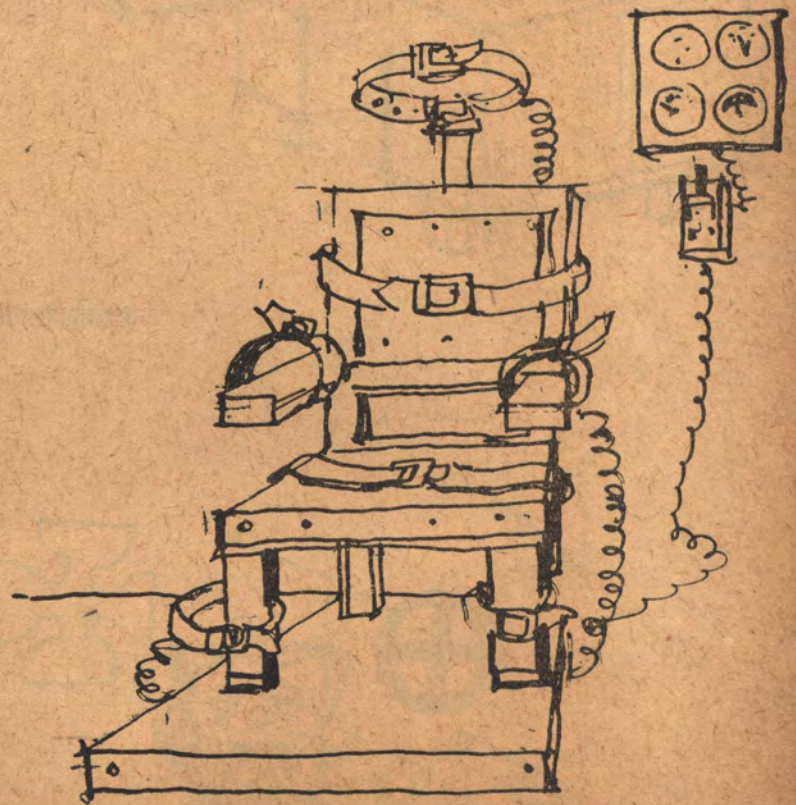

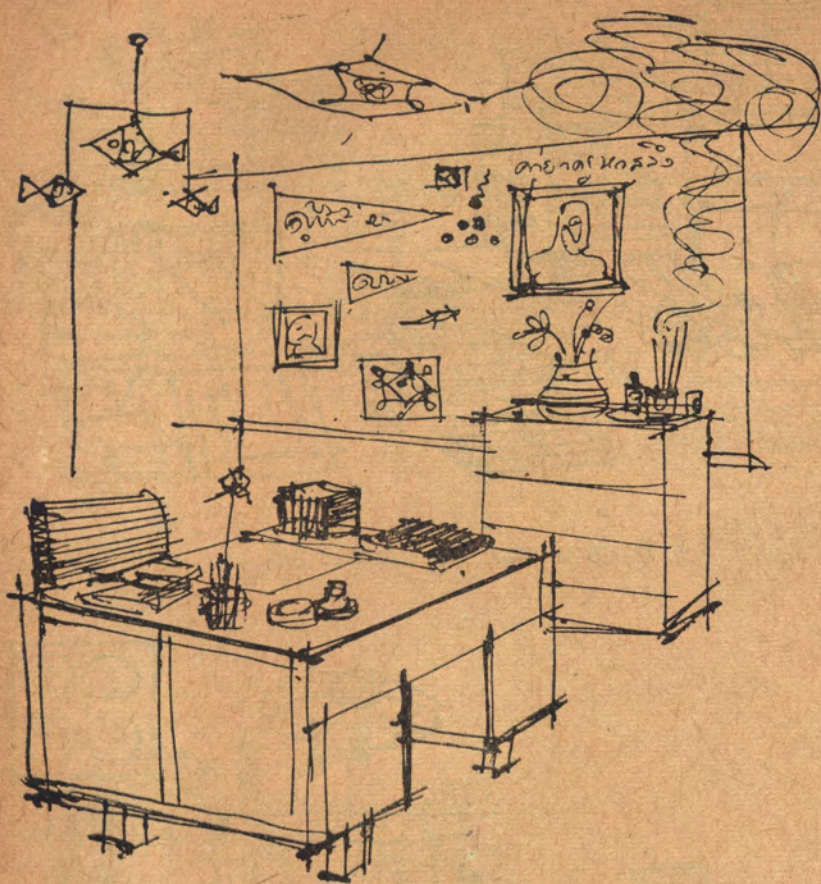
(5)

หลังจาก พี.ดี. ชั้นที่สาม สมุดโน้ต และหุ่นจำลอง

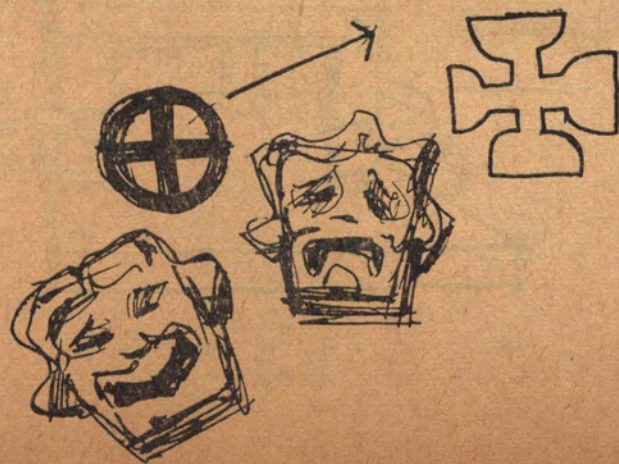
Advanced design

ของอินตัสเตรียล

สารบัญของคณะ

Finishing Touch ประจำปีใหม่ของตึก

หาลูก หาลูก

จินตนา ยศสุนทร

เมื่อเกือบจะสิบเจ็ดปีมาแล้ว สมาชิกในครอบครัวของเราเพิ่มขึ้นเป็นสาม เรามีลูกผู้ชายหัวปี ซึ่งเราสองคนพ่อแม่ภาคภูมิใจนักหนา เราตั้งชื่อเขาเป็นไทยแปลว่า ได้ตั้งใจหมาย และทำให้ ไก่เสียหน่อย ตั้งชื่อเรียกเล่นเป็นฝรั่งว่า "จูเนียร์"

"จูเนียร์" เป็นเด็กเลี้ยงไม่ยาก ตีนกลางคืนก็ไม่เกินคืนละ 3-4 ครั้ง แต่เพราะเป็นลูกคนแรก เราก็ไม่รู้สึกลำบากเกินกว่าเหตุนัก แต่พ่อหนูเป็นโรคติดพ่อติดแม่ คราใดที่พ่อแม่จำเป็นต้องทิ้งเขาไว้กับคุณยาย กลับมาเป็นต้องได้รับฟ้องว่า พ่อเจ้าประคุณไม่เคยหยุด

ร้องเลยตั้งแต่พ่อแม่ออกจากบ้านไปจนกลับมา ทุกๆ ห้านาทีเขาจะร้องประกาศก้องเพียงสองคำว่า "หาพ่อ หาแม่ หาพ่อ หาแม่" เป็นอย่างนั้นอยู่จนอายุได้สามขวบแล้วก็หายไป กลายเป็นเด็กว่านอนสอนง่าย ไม่ออกไม่อ้อนเหมือนเด็กอื่น

จนกระทั่ง "จูเนียร์" ได้สร้างความภาคภูมิใจประการใหญ่อีกประการหนึ่งให้กับพ่อแม่ "จูเนียร์" สอบเข้าจุฬาฯ ได้ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์เสียด้วย

ตั้งแต่เนิ่นมา พ่อและแม่กลับต้องเป็นฝ่ายคร่ำครวญร้อง “หาลูก
หาลูก หาลูก” อยู่ทุก ๆ วัน เสาร์อาทิตย์ไม่ว่างวัน เพราะ
จูนีร์ เกือบจะกลายเป็นเพียงความทรงจำที่มีแต่ชื่อและหน้า ที่ให้
เห็นเพียงแวบเดียวตอนเช้าทุกวันเท่านั้นในครอบครัวของเรา

เมื่อมหาวิทยาลัยเปิดวันแรก “จูนีร์” รีบไปแต่เช้า ไปเอาแบบ
ฟอร์มมากรอก ไปเอาใบ ร.ด. แล้วขออนุญาตไปตื่นตั้นด้วยการ
ฉลองกับพรรคพวกที่เข้ามาวิทยาลัยได้ด้วยกัน หายไปจนมืดจึง
กลับบ้าน

วันที่สองเกี่ยวเชิญแม่ให้ซื้อลูกเงาะหนึ่งกิโล พี่ ๆ เขาสั่งให้เอาไป
ไม่ทราบว่าจะฉลองลูกเงาะอยู่ หรือว่าจะไปฉลองการเข้ามาวิทยาลัย
อยู่กับเพื่อนชุดที่เข้าได้ด้วยกันอีกไม่แน่ แต่ก็ถึงบ้านพระอาทิตย์
คลิดนไปนานแล้ว

วันที่สามเป็นวันลงทะเบียน ขอเงินค่าเล่าเรียนไปเสีย พร้อมกับ
ค่าธรรมเนียมส่วนตัว เมื่อวันที่ยังไม่เรียนก็จะฉลองการเข้ามาหา
วิทยาลัยได้ต่ออีกให้ครบสามลา แต่ตามรายงานตอนเย็นวันนั้น
เมื่อกลับถึงบ้านตอนหนึ่งทุ่ม ด้วยท่าทางระโหยโรยแรง บอกว่าไม่
ได้ฉลอง เพราะถูกจับไปวิ่งคัดเลือก เขาเห็นชายาวคิดว่าจะวิ่งเร็ว

ตั้งแต่เนิ่นมา พุทธิส ศุภร์ เสาร์ จะเป็นวันเปิดเรียนหรือไม่เปิด
เรียนก็ตาม ชื่อของท่านประธานกลางแจ้งกั้นทะเบียนสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ที่ควรเคารพนับถือ มีบั้งควรวัดเคื่องให้เสียคะแนน แล้ว “จูนีร์”
ก๊ว๊ว ว๊ว ว๊ว แข่งกับพระอาทิตย์ไปจนพระอาทิตย์ยอมแพ้ไปเอง
ทุกวัน ทุกวัน

สัปดาห์ที่สองเริ่มต้น พร้อมกับ การบรรจง หัตถ์ผูกเน็คไทตราพระแก้ว
และนัยว่าเริ่มต้นพร้อมกับการเรียนด้วย แต่ “จูนีร์” ก็ยังคงวิ่งไป
เชียร์ ไป ไม่หยุดยั้ง แม้ว่าผลของการคัดเลือกจะปรากฏเป็นข้อ
พิสูจน์ให้เห็นความจริงข้อที่ว่า “ชายาวไม่ได้ทำให้วิ่งเร็วเสมอไป”
นั้นแล้วก็ตามที่

“จูนีร์” เรียนรู้จักประธานก่อสร้าง และความสำคัญของการร่วม
มือตกแต่งสถานที่งานฉลองปริญญาของพวกพี่บัณฑิต ซึ่งจะมาถึงใน
เร็ววัน เรียนรู้จักความสำคัญของการต่อสู้ป้องกันตัวจากประธาน
พันดาบ เรียนรู้จักหลักเกณฑ์ของการเล่นและตุ๊กกับ และอะไรจะ
มาสนุกเท่าเรียนร้องเพลงเชียร์ ซึ่งจูนีร์ตะเบ็งร้องเต็มที แม้ว่า
โน้ตเสียงของเขาจะไม่ตรงตามโน้ตเพลงนักก็ตาม
แต่ พ่อกับแม่ดีใจจริงๆ เวลาได้ยินเสียงเพลงประหลาดเหล่านั้น
เพราะมันบอกให้รู้ว่าลูกเราอยู่บ้าน

สัปดาห์ที่สามผ่านไปเร็วหน่อยในความรู้สึกของพ่อและแม่ เพราะ
เริ่มจะชินกับการหายไปของลูกชายคนหัวบี๋เข้าแล้ว อย่างน้อยแม่จะ
ไม่ได้เห็นหน้าเห็นตัว พอมีโอกาสได้ยินเสียงเพลงบ้างก็ยังดี
เพลงมหาจุฬาลงกรณ์ ตามด้วยเพลงเดินจุฬาฯ เพลงคณะเจ็ด
เพลง ไหนยังเพลงท้อม ท้อม (ต้องเดินให้เป็นอีกด้วย) จันท์
อังคาร พุท พุทธิส ก็ผ่านไปไม่ทันให้ได้นับเสียอีก

วันศุกร์เป็นวันตื่นตั้นน้อย ทุ่มหนึ่งก็แล้ว สองทุ่มก็แล้ว เกือบ
สามทุ่ม “จูนีร์” จึงโผล่เข้าบ้าน ไม่พูดจาอธิบาย อาน้ำเข้า
นอนไปเลย ต่อรุ่งเช้าพ่อและแม่ต้องออกการ์ดเชิญมาร่วมสังสรรค์
จึงยอมมาให้สัมภาษณ์ว่าอยู่ร่วม Meeting กับพวกปีหนึ่งปีสอง มี

ดนตรีด้วยจนลืมบ้านลืมช่อง เกือบจะเป็นเพื่อนกระจางไปแล้ว

สัมภาษณ์เสร็จ เพื่อน้องใหม่ ก็หายออก จากบ้านไป ตลอด หนึ่งวันเสาร์
บอกว่าจะไปหัตวายน้า ประมาณตามใจพ่อและแม่ เวลาที่จู่เนียร์
ไปวายน้า ถ้าวายน้าจริงๆ ก็คงข้ามช่องแคบอังกฤษจากเมืองโคเวอร์
ไปขึ้นศาลาส์ทางฝั่งฝรั่งเศสเรียบร้อยแล้ว

นับแต่นั้นมา เราก็ไม่มีใครได้เห็นหน้าลูกชายเท่าไรนัก เพราะ
นอกจากเรียน (เรียนอะไรเขาไม่เคยบอก) แล้วเขายังต้องวิ่ง วายน้า
ร้องเพลงเชียร์ หัดเต้นที่อมๆ เรียนตุ๊กกับ ฟุตบอล บาสเก็ตบอลล์
ฟันดาบทุกวันๆ แม้จะไม่สบายเล่นไม่ได้ ก็ต้องบอกลาแล้วลงไป
นั่งดูคนอื่นเขา อย่าให้เสียสปีริตได้เป็นอันขาด

เขารุ่นกับ "สปีริต" เสียจนพ่อแม่แทบจะไม่เชื่อเมื่อเขาบอกว่าตั้งแต่
มหาวิทยาลัยเปิดนี้ เพิ่งมีเวลาดูหนังเมื่อวันเสาร์ที่แล้วเป็นครั้งแรก

แต่พ่อและแม่ก็เชื่อว่าลูกเขามีฐานะยุ่งแน่ เพราะหมูน้าไม่มีเวลา
มายืนเกาะโทรศัพท์ที่กระซิบกระซาบทีละครึ่งชั่วโมง ก่อนชั่วโมง
อย่างที่เคยทำมาอีกเลย พ่อกับแม่ต่อว่าเขาว่า ลืมบ้านลืมช่องเสีย
หมดแล้วหรือจึงไม่เคยอยู่บ้านเลย เขาก็ตอบว่า "ผมอยู่บ้านวัน
อาทิตย์ พ่อกับแม่เองต่างหากไม่อยู่"
ก็จริงของเขาก็ก

ทำอย่างไรได้ เมื่อสมัยเขายังเล็กๆ พ่อแม่ทั้งเขวไว้บ้านให้เขาต้อง
ร้อง "หาพ่อ หาแม่" อยู่ได้เป็นแรมปี มาบัดนี้ถึงคราวที่พ่อและ
แม่จะต้องร้อง "หาลูก หาลูก" ไปบ้างแล้ว แต่จะเป็นสักกี่ปี ท่าน
คนเบตีสดาบตั๋ยๆ หรือพี่ "ดาบตัด" คนไหนจะกรุณาบอกเราหน่อย
ได้ไหมหนอ

MEETING ของจ

พวกเราคงจำนาย จ ได้ว่าเล่นรักบี้เก่งอย่างไร จีบผู้หญิงแล้วไม่
เอาจริงอย่างไร ดูเหมือนว่าไม่จำเป็นจะต้องอธิบายมากไปกว่านี้
บางคนก็ยังคงแค่นายจอยู่มีรูปร่าง แม้ว่าหม้อจะจากไปอเมริการ่วม
สองปีแล้วก็ตาม จ เป็นลูกคนรวย ดูท่าหม้อออกจะหุๆ ตัวในข้อนี้
อยู่ไม่น้อย "รถตู้เย็น" ของพ่อที่หม้อซื้อมาขณะทำให้ยอดชาย
หลายคนไม่ให้อภิ๊ เพราะมันตัดหน้า แขง ปาด และเรียกร้อง
แล้วโถมสาวแก่แม่หม้ายได้อย่างฉับพลัน นายสหัสลงทุนจำพันเป็น
กลอนคิดได้ฉุนตึก จำท่อนท้ายได้ว่า "เราคนจนหรือจะสู้รถตู้เย็น"
คุณจะเป็นบทกวีที่ซาบซึ่งใจชายฉกรรจ์รุ่นนั้นเป็นอันมาก (และดู
เหมือนนายสหัส จะแต่งกลอน ได้ดี ก็อีตอน นายจ ปาด ด้วย รถตู้เย็น
นี่แหละ)

ปีที่จเป็นปฏิคมคณะนั้น ก็ต้องไป Meeting กัน จำได้ว่าเป็น
ปี 04 ผมยังจำได้ว่านายจก็คักเป็นพิเศษ อาจเป็นเพราะเป็น
โอกาสที่จะได้แสดงความสามารถ เสน่ห์วาตะ ของตน ในคืนเดือนมืด
ใต้แสงดาว กินข้าวกับเธอพร้อมเสียงคลื่นกระทบฝั่ง สถานที่จึงเป็น
แหลมเทียน บางละมุง

แต่ Meeting ปี 04 เป็นปีที่ทางใต้ฝุ่นโหมเข้าสู่อ่าวไทย ลมและ
ฝนกระหน่ำรุนแรง จำได้ว่าแสงดาวไม่มี และเสียงคลื่นก็รุนแรง
เกินที่ใครจะออกไปชื่นชมได้ ไม่ว่าจะให้รักกันขนาดไหน พวก
น้องใหม่เจ็บไปหลายคน แต่เรื่องของจที่ผมจะเล่าไม่ได้เกี่ยวกับ
ใครๆ ในคณะเลย และถ้าใครไปถามหม้อถึงเรื่องนี้ หม้อก็คง

ดีหน้าตายๆ แล้วก็คงหัวร่อ แบบที่หมอกคิดว่า หล่อเหมือนดาราทอง
แล้วก็คงบอกว่าไม่รู้

เรื่องมีว่า เมื่อยกกอง Meeting ไปถึงแหลมเทียนแล้ว จีกับผมก็
มาเที่ยวและทำธุระที่เมืองชลเตวัน จนบ่ายเศษฝนก็มืด กว่าจะ
ออกรถได้ลมก็จัดแล้ว ลมและฝนทำเสียงครวญครางดีพิลึก อ้ายผม
นั้นชอบเพราะว่าได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ แล้วจีเป็นคนขับรถให้
ด้วย จึงนั่งสบายเป็นพิเศษ หมอขับรถได้ยอดเยี่ยมจริงๆ กว่าจะ
ออกจากชลก็ทุ่มกว่าๆ มีดสนธิ แสงไฟส่องผ่านสายฝน ดูเป็น
ประกายราวท่าของเมล็ดเงินนับล้านๆ ถนนโล่งคนและรถ มีแต่
เศษไม้ใบหญ้าที่ลมดีและกระซกซันมาประถนนไปสุดสายตา

“เบื่อตาย ตกเป็นบ้าแบบนี้” จีบ่นพึม “ก๊วจะถึงพญา โรง
กิลเลียตคงจะบีตนอนกันแล้ว”

“ก็ทุบประตูเรียกเอาซี” ผมว่า “นายก็เคยทำแบบนี้มาแล้วนี่นะ
ตอนมาสำรวจทางโง่ง”

“ฝนลงอย่างนี้ ไครมันจะตื่น” นายจีพึมค้อ คิวกับบุรีด้วยมือซ้าย
บ่นต่อเรื่องไม้ขีดมีสับดแถม แต่ผมไม่สนใจ ดูสายฝน สายฟ้าแลบ
เพลิงเป็นไหนๆ รถวิ่งผ่านโรงเบ็งมันข้างทาง ได้กลิ่นบูตของ
มันลอยลอคกระจากเข้ามาซัดเจิน นายจีเหยียบคันเร่งขึ้นไปอีก

“เหม็นเป็นบ้า” หมอบ่นอย่างหงุดหงิด “เหม็นยังกะรักแร้ยาย
ต่อม”

ผมอดขำไม่ได้ หมอช่างเปรียบเทียบอะไรๆ ให้เป็นภาพได้ชัดดี
จริงๆ แต่เหตุใดหมอจึงจำกลืนพิเศษๆ เช่นนี้ว่าเหมือนของใคร
นั้น ผมไม่ได้ถามต่อ รถวิ่งมาถึงหนองมล มีไฟสว่าง ผู้คนโหรง
เหรงเต็มท่นเพราะฝนและพายุ เลยมาจนจะถึงสะพานเล็ก ๆ ก่อน

เข้าเขตหาดกับตัญญู ผู้เป็นยอดทหารเรือไทยคนหนึ่งของยุคพัฒนา
จีก็ถอนคันทันนั้น ไฟรถขณะนั้นใช้ไฟสูงอยู่แล้ว จึงทำให้เห็นภาพ
ข้างหน้าได้ถนัด มีศาลาเก่าๆ อยู่ข้างสะพาน และมีคนชะโงก
โบกมือขอให้รถหยุด คนคนนั้นเป็นหญิงสาว แต่งตัวแบบชาวบ้าน
“รับแกไปส่งเถอะ ฝนตกแบบนี้เดี่ยวแกปอดบวมตาย” ผมว่า
นายจีเย็บ ชลอรดลง

“สวยด้วยซี” ผมอุทาน เมื่อรถเข้าใกล้พอจะเห็นอะไรชัดขึ้น จี
ห้ามล้อทันที เล่นเอาหัวผมกะมึน รดสิ้นไถลมาหยุดเอาพอดีศาลา
ผมหมุนกระจกมอง ฝนสาดเข้ามาพอบเปียกหน้าทั้งผมและจิมองผ่าน
หน้าต่างรถซึ่งเปิดกว้างเพียงแคคืบ เพื่อจะมองดูเธอให้ถนัดตา

ผู้หญิงคนนั้นยืนใต้เชิงชายศาลา เสื้อแขนยาวสีดำ ผ้าชิ้นสีน้ำหมาก
ยาวพันครึ่งแข้งลงไป ผิวดูขาวโพลนในแสงไฟและสายฝน ลม
ช่วยรักรูปของเธอให้กระซิบยิ่งขึ้นอีก และเมื่อผมมองดูหน้าเธอ ก็
เห็นว่าเธอไว้ผมยาวแค่บ่า แม้ว่าสายฝนจะพร่าภาพใบหน้าของ
เธอเสีย ผมก็อดสะดุ้งมิได้ว่า เธอเป็นคนสวยที่เดียว โดยเฉพาะ
ปากที่ไม่ทาลิปสติกและคิ้วที่ดำเข้ม เธอยื่นเอามือกอดอกเพราะลม
จัด แต่เราก็อพจะคาดได้ว่า กายวิภาศส่วนนั้นของเธองามโดยมิได้
มีของฝรั่งไปช่วยพยุง

“ไปด้วยคนได้ไหมคะ” เธอตะโกนถาม เมื่อเราเอาแต่มองไม่พูด
ไม่จา ผมกำลังจะถามเธอว่าไปไหน แต่ไม่ทันจีเสียแล้ว นายจี
ตะโกนผ่านหน้าอย่างปิติและรื่นรม

“เข้ามาเลย” พลาจชะโงกข้ามผมไปจะเปิดประตู ดุ๊กแด้กัยัน
เต็มที ผมเลยรีบเปิดประตูและก้าวออกไปนอกรถ ฝนเปียกอย่างไร
ก็ลืมนสิท ตาของเรามองดูเธออย่างไม่ละ

เธอวิ่งพันขาศาลาออกมา ลมพัดผมของเธอปลิวสยาย มือหนึ่ง
ของเธอกุมคอเสื้อ อีกมือร้งผ้าชิ้นมิให้ลมตีเลิกเกินขึ้นมาได้ เธอแซก
หัวลอดผ่านแขนซ้ายที่ผมยันประตูรถมิให้ลมตีปิด เข้าไปในรถ ผม
ของเธอที่สยายเพราะลมก็ปาดหน้าผมพอดี มันเปี่ยมชื่นติดจุมผม
จนเดี๋ยวนี้ เพราะว่ากลิ่นผมของเธอมันหอมอย่างประหลาด มันไม่
ใช่กลิ่นของเครื่องหอมที่ขายในตลาดปัจจุบัน มันกรุ่นละมุนละไม
เหมือนแป้งร่ำของคุณทวดของผมสมัยผมยังเด็ก ๆ

ไม่รู้ว่าจะเข้ามานั่งเบียดกันในรถเมื่อไร ตูมันจับปล้นทันด่วน ผมเผ้า
ที่เปื้อนน้ำฝนจะเป็นอย่างไรก็ดูจะลึม ๆ และดูเหมือนว่ามันจะระเหย
เพราะความร้อนในตัวได้เร็วกว่าธรรมชาติเสียเข้าไป นายจ้อออกรด
อย่างช้า ๆ แล้วก็หยุดรดก็จ้อจ้อเอาผ้าเช็ดหน้าอย่างต้อออกจากกระเป่า
เสื้อ

“เดี๋ยวจะเป็นหวัด” นายจ้อพูด พยายามทำเสียงให้เป็นปกติ แต่
ผมรู้สึกว่ามันตื้นตันเอาการ

“เช็ดให้แห้งดีกว่า” จ้อของเราทำเป็นกันเองกับผู้หญิงแบบนี้เสมอ
พูดพลางก็เช็ดแขนเธอก่อน

เธอมองหน้าจ้อ ยิ้มอย่างประหลาดที่มุมปากก่อน แล้วก็ดึงผ้านายจ้อ
ไปเช็ดหน้า

“คุณรีบไปเดอะ จันทำเองก็ได้ นี่ก็จะตึกมากไปแล้ว บ้านนี้ยายโต
มันคอยจันตายไปแล้วก็ไม่รู้”

รดผ่านบางพระขึ้นเขา ขับมาจนขนาดนั้น ผมและจ้อยังไม่พูดออก
ว่า เธอจะให้ไปส่งที่ไหนกัน จันเธอเองพูดเมื่อคืนผ้าเช็ดหน้าที่
ชุ่มน้ำให้จ้อว่า

“นั่นก็จะลงตรงแถวบางนาเกื่อนั่นแหละ คุณ ๆ จะไปทางนั้นใช่
ไหมล่ะ”

นายจ้อเพิ่งจะได้สติเอาตอนนั้น เพราะหมอยิ้มอย่างแก่ตามแบบของ
เขา

“ฝนตกอย่างนี้แะศรีราชาก่อนดีกว่า ทาอะไรกินกันก่อน ถ้ามัน
หนักนักเราต้องค้างกันที่นั่น พรุ่งนี้ค่อยไปก็ได้” จ้อพูดอย่างกับ
นายพรานใหญ่พูดกับไก่

ผมขำเล็งดูเธอซึ่งนั่งกลาง ผู้หญิงคนนี้สวยจริง ๆ สวยอย่าง
ประหลาด ถ้านายจ้อคิดว่าตัวเองเป็นพรานใหญ่ในคืนนี้ ผมก็คิด
แค่นึกและอิจจาขึ้นมาทันที

“ไปเลยดีกว่า” เธอพูดอย่างไม่มองหน้าใคร “อ้ายโตมันรอมมาแต่
ค่ำ ถ้าฝนและพายุไม่มีฉันก็ไม่กวานคุณหรอก แต่เดือนอ้ายบั้นฟ้า
แรง กลับไม่ทัน” เสียงเธอมีอำนาจ และคนคราวเราไม่มีเสียง
แบบนี้ คล้าย ๆ ผู้ใหญ่พูดกับเด็ก “เมื่อสิบปีก่อนก็ฟ้าแบบนี้
อ้ายโตก็ออกมารอนันตลอดรุ่ง สงสารมัน”

“บั้นอ้ายโตรอดอีกก็ได้นี่นา” นายจ้อเริ่มทำตามแบบลูกเศรษฐี จะเอา
อะไรต้องเอาให้ได้ รอยยิ้มหยัน ๆ เกิดขึ้นบนใบหน้าของเธอ

“คุณยังเลิกเกินไปที่จะรู้ว่าอะไรเป็นอะไร ถ้าอ้ายโตรู้ว่าคุณหน่วง
จันไว้ที่ตลาด ไม่พาไปส่ง...”

เธอพูดค้ำ ๆ “อย่าดีกว่า เอาไว้คราวหน้า เผื่อพบกันอีก ค่อยว่า
กันใหม่”

ผมกะว่าเธออายุก็คราวยี่สิบห้าอย่างมาก แต่อ้อยคำสำนวนเธอ
ทำไมมันดูหมิ่นอายุผมและจ้อ

“ยังเด็กนัก” พูดยังกะว่าเราเป็นลูกเป็นหลาน ชักหมั้นไส้ขึ้นมาทันที

“เอาyingก็แล้วกัน ไม่แวะศรีราชาก็ได้” นายจิวอนต่อ “แวะบอก
อ้ายโตของเธอที่นาเกลือก่อน แล้วไปเที่ยวแหลมเทียนกับเรา ไป
ค้างที่นั่น พรุ่งนี้ถ้าลมสงบไปเล่นสกีน้ำกันดีไหม เธอเคยไปพักยา
แล้วใช้ไหมละ ไกลแค่นั้น แต่ฉันว่าเธอไม่เคยลองเล่นสกีน้ำแน่
ฉันจะสอนให้”

นายจิวอนเป็นฉาก แล้วจะให้หญิงผ้าขึ้นอย่างนี้ไปเล่นสกีน้ำรีไรง ผม
นึก ชักจุนๆ ว่าหมอหาประโยชน์ให้ตัวข้างเดียว บ้านตากอากาศ
ของพ่อจ้อยู่นั้นพร้อมกับเรือติดท้าย ถ้าเธอยอมไปกับมัน ผมนึก
มันคงสอนสกีบกมากกว่า

“พวกคุณเอาแต่เล่น” เสียงเธอตอบ มันเย็นและเยาะๆ พิกล
“คุณรู้อะไรหรือเปล่าว่า คนอย่างฉันอย่างอ้ายโตก็มีงานทำ คุณนึกว่า
ฉันมาเดินเล่นตากฝนทำอะไร บ้านเมืองยังแตกงานชานเซ็นเช่นนี้
ยังจะชวนไปเล่นสนุก”

ผมชักงงเท่าๆ กับจิว เพราะเราต่างหันมามองเธอทันที

“อ้ายทองอยู่ก็ไม่เชื่อ นี่จะไปทันทบอกท่านไหมก็ไม่รู้”

ผมและจิวคงจะนึกเหมือนๆ กันและพร้อมๆ กันว่า รับผู้หญิงเสียสติ
ขึ้นรถเสียกระมัง แต่ก็พูดไม่ออก

“คุณจะไปนอนที่นาจอมเทียนใช้ไหมละ” เธอพูดต่อ ตามองตรง
ไปข้างหน้ารถ ไม่ได้หันมาดูเราเลย

“ช่วยคุณตัดสินใจที่ท่านปลุกไว้ด้วย ท่านปลุกเพราะท่านรักมันมาก
ท่านเคยใช้แทนปืนใหญ่ที่หนองกระตี่ ตั้งแต่นั้นถ้าท่านว่าง ท่าน
ก็ปลุกแทนที่ท่านโค่นใช้”

อะไรกันนี้หว่า—ผมนึก พูดเรื่องอะไร ท่านอะไรก็ไม่รู้ อ้ายโต
อ้ายทองอยู่ ปืนใหญ่ต้นตาล ขนาดที่ฝนลงจ๊กๆ ข้างนอกรถ แต่ผม

ร้อนอึดอึดขึ้นมาทันที เหงื่อซึมหน้า จนต้องแฉ่มหูข้าง จินใจเย็บฉ
เห็นกลิ่นน้ำลายอยู่หลายอีก พูดอะไรกันไม่ออกเป็นครูใหญ่ เสียง
นายจิวหลุดออกมาอื้อ “ยังกะฟังเล็คเชอร์ของท่านที่คณะ ไม่รู้เรื่อง
พอกัน”

ร่วมสิบห้าปีที่ไม่มีใครพูดอะไร อึดอึดแทบตาย อีกสักกิโลก็จะ
ถึงป่าอย่างซึ่งผมรักนักหนานทางสายนี้ (คุณคงจะจำได้ เป็นป่า
ที่รอยหอรอเต็มทีแล้ว อยู่ใกล้ตลาดนาเกลือ) เธอก็สีกิดให้จิวลอรอด
“ฉันลงนี่แหละ เดี่ยวอ้ายโตจะพลาดกับคุณเอา รำคาญใจคุณเปล่าๆ
เดินอีกเดี่ยวกี่ถึงแล้ว ขอบใจคุณที่มาส่ง ถ้าไม่คิดสนุกก็ไม่กวนหอรอก”

จิวมีอาการเหมือนพรานที่ขึ้นนกปืนเล็งดีแล้ว แต่ไต่ก็เดินช้าๆ เข้า
พุ่มไม้ไปเสีย ผสมอาการโล่งอกโล่งใจปนเปกันอยู่ แต่หมอกทำ
อาการของสภาพบุรุษในตอนท้ายด้วยการเอื้อมหยิบเสื้อฝน จากเบาะ
หลังยื่นให้เธอ

“เอาเสื้อฝนคลุมเสียดีกว่า เดี่ยวจะเป็นหวัด” จิวพูดพร้อมกับกาง
เสื้อคลุมไหล่ให้เธอ จัดเสื้อฝนให้เข้าที่ และก็คงถือโอกาสเล็ก ๆ
น้อยๆ ไปในตัวด้วย

เป็นครั้งแรกและครั้งเดียวที่เธอยิ้ม ยิ้มที่เราจะไม่ลืมได้เลย ยิ้มที่
ทำให้อารมณ์นุ่มนวลกำเริบ

“ขอบใจ แต่จะคืนให้คุณได้อย่างไรละ” เธอพูด

“ไม่เป็นไรหรอก เสื้อตัวเดียว” จิวตอบ ว่างเมื่อไรฉันแวะไปหาที่
บ้าน เธอ แล้วบ้านเธออยู่ที่ไหนละ”

เธอนิ่งอยู่ครู่ใหญ่

“คุณจะผ่านป่าอย่างนี้ ตามคนแก่ๆ แถวนั้นดูก็แล้วกัน ว่าต้นยาง
แม่รำไพอยู่ตรงไหน บ้านฉันอยู่นั้นแหละ”

เธอนั้นมามองหน้าผมอย่างขอทาง แล้วผมก็ก้าวออกมาสู่ลมและฝนข้างนอก เธอก้าวออกมามองดูเราอย่างจำจำไว้ แล้วก็ก้าวลงข้างไหล่ทาง หายไปในพุ่มสาบเสื่อ รู้ตัวว่าคล้ายฝัน ก้าวขึ้นรถเจียบๆ เมื่อกันร้อนระอุ เต็มวันเย็นสะท้าน จี๊ขับรถอย่างงๆ และเจียบ ผ่านป่าข้างก็ไม่ได้พูดกัน เป็นแต่เฟ่งดูว่าจะมีอายโตมายืนรอเธอหรือเปล่า อยากดูหน้ามากกว่าจะโตสักแค่นั้น จนเลยมาถึงพญาจึงแวนนอนที่บ้านของพ่อจี๊ คินนั้นนอนฟังเสียงฝนอยู่นานกว่าจะหลับ นึกว่านายจี๊คงจะหลับไม่ลง เพราะได้ยินหมอลอนใจฟ้าตกอยู่นาน รุ่งขึ้นไปที่ที่ Meeting เฮฮากันจนลืมเรื่องเมื่อคืน นายจิ้นนี้คุยกับน้องใหม่เสียงลั่น ผมมุดเข้าไปสมทบทุนจ้าววีธีและวิฑูรย์หมดไปหลาย

วันสุดท้าย อะอะอะอยู่จนเที่ยงจึงเก็บของและคนขึ้นรถบรรทุกเข้ากรุง โผเผอย่างไรก็ต้องยอมทน เพราะสเก็ทซีไชน์ร่ออยู่ในวันจันทร์ ผมและจี๊และเพื่อน ๆ อีกสองคนกลับรถส่วนตัว พอเห็นดงยางข้างหน้าก็นึกได้ว่าบ้านแม่รำไพและเสื่อฝนของจี๊อยู่ที่นั่น บอกให้เพื่อน ๆ เฝ้ารถ ผมและจี๊ลงเดินหา เห็นทางเท้าตัดหายเข้าไปในป่ากล้วยก็ลองเสียงเข้าไป ต้นยางครึมน่าดูเป็นอย่างยิ่ง เดินวนครู่ใหญ่จึงเจอกระต๊อบเผ่าสวน กว่าจะเรียกหาคนเผ่าได้ ก็ต้องทนเสียงหมาเห่าอยู่นาน

“จิ้นมาหาคนที่ชื่อรำไพ” จี๊บอกคนแก่หลังโกงๆ คนหนึ่ง ผมหงอกไปทั้งศีรษะ “ลุงรู้ไหมครับว่าบ้านเธอไปทางไหน”

“มีเมื่อไรคนชื่อนี้ จิ้นไม่เคยรู้จัก”

“ก็ผมยังมาส่งเธอเมื่อคืนวาน ตอนฝนตกหนัก เธอบอกว่าหน้าบ้านมีต้นยางใหญ่ เรียกต้นยางแม่รำไพ”

ลุงคนนั้นหน้าซีดพิกล หันหลังกลับแล้วก็หันหน้ามามองนายจี๊อย่างตื่นๆ

“ยางแม่รำไพ” แก่ทำเสียงขลุๆ ในลำคอ แล้วก็ชี้มือไปข้างหน้า “โน่น อยู่โน่น คุณไปดูเอาเอง”

เหนือดงกล้วยตัดออกไปจากที่เรายืน มียางใหญ่ต้นหนึ่ง แผ่กิ่งก้านส่งงามกว่าต้นใดๆ เราเดินลัดเลาะไปอีกครู่ ทางเดินก็แยกเข้าไปสู่ยางต้นนั้น เป็นทางเล็ก ๆ แคบๆ ไม่แสดงว่ามีการสัญจรมากนัก และเมื่อสุดปลายทาง จี๊และผมก็ยืนตลิ่งพูดไม่ออก ต้นยางใหญ่อยู่ที่นั่น มีผ้าแดงเก่าคร่ำคร่าขาดกระรุ่งกระริ่งพันรอบโคนยางใหญ่ นั้น รอบๆ ต้นคือแถววัลย์สาระพันชนิดที่พันระกะ แต่ก็จะสังเกตุว่านานๆ มีคนมาแผ้วถางให้สะอาดลง รอยเถาวัลย์ของเครื่องเช่นสรวงยังพอเห็นได้ถนัด

และที่บนแถบผ้าแดงเก่าคร่ำคร่าเอง เสื่อฝนของจี๊สอดห้อยอยู่

เดี๋ยวนี้ถ้าใครจะแวนไปดูต้นยางต้นนั้น ผมก็เชื่อว่า เสื่อฝนตัวนั้นตัวของจี๊ คงจะยังอยู่ที่นั่น เพราะจี๊ไม่ได้เอากลับ หน้าของจี๊ขาวซีดพิกลตอนกลับมาขึ้นรถ และเมื่อถึงดึกในเวลาต่อมา จี๊เป็นคนเจียบไปเป็นกอง

น้องที่รัก

เมื่อปีตกคราวที่แล้ว พี่มีโอกาสดำเนินไปเที่ยวเขาใหญ่ ซึ่งเป็นวนอุทยานแห่งชาติ สถานที่นั้นจะน่าเที่ยวเพียงไรคงไม่ต้องกล่าวถึง เพราะองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวก็ได้โฆษณาไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

เราไปกันเป็นกลุ่มชาย 12 หญิง 2 เราแวะค้างพักห้องที่ไร่ของญาติคนหนึ่งในกลุ่มเรา รุ่งเช้าจึงได้เดินทางต่อไปยังจุดหมายตั้งแต่เช้าจนบ่ายเราท่องเที่ยวไปตามที่ต่าง ๆ ที่สวยงามเป็นต้นว่า น้ำตกเหวสุวัตที่สูงชัน ซ้ำมสะพานเชือกไปน้ำตกผากล้วยไม้ หนองซิงและที่อื่น ๆ

เราตั้งแคมป์ ณ Camp Ground ที่ทางการได้ปักป้ายไว้ โดยช่วยกันออกแบบเต็นท์ ให้มีโอกาสดูชมความงามของดวงดาวและเมฆฝนยามราตรี โดยมองผ่านผ้าใบที่ขาดได้รูปพอดีกับ

design

ก่อนหน้าที่จะตั้งแคมป์เราได้ปรึกษากันว่า จะเช่าบังกาโลว์ของ อ.ส.ท. ดีหรือไม่ ในเมื่อวันที่เราขึ้นไปฝนได้ตกพรำเกือบทั้งวัน แต่เมื่อคนหนึ่งในกลุ่มเราได้ยกคำพูดง่าย ๆ ของเขาว่า "เราอยู่บ้านเรามีเตียงนอน มีพูก้อนอ่อนนุ่ม มีหลังคาคุ้มแดดฝน เมื่อมาที่นี่เราจะอยู่แบบเดียวกับอยู่บ้านหรือ ถ้าเช่นนั้นเรามาทำไมกัน" นี่ก็คือคำตอบ

มีอคันตุกะในเครื่องแบบป่าไม้มาเยี่ยมเยียนเราในตอนเย็น เขาได้ถามความเป็นอยู่และชักชวนให้ย้ายแคมป์ไปยังสถานที่ที่กรมป่าไม้ ได้จัดขึ้นไว้ ณ สถานที่แห่งใหม่ แต่เรายังต้องตั้งและรับรองว่าสถานที่ของเราเป็นที่ที่เราชอบใจแล้ว เราได้คุยกันอยู่นานจนท้ายที่สุดเขาดถามว่าเราคือใคร เมื่อเขาได้รับคำตอบ ก็แสดงท่าว่า ขยาด ที่จะได้พบพวกเขา เพราะเขากลัวว่าจะได้พบได้เห็นแบบเดียวกับ ที่พวกเราคนหนึ่งได้แสดงเดชไว้ ให้เขาชมเป็นขวัญตาชื่อเสียงของพวกเขาเรื่องนี้ได้รับการยกย่อง และแพร่สะพัดไปทั่วบริเวณ คงไม่ใช่เฉพาะแต่บุคคล อาจจะไปถึงสิ่งสารสาส์ตว์ใหญ่น้อย ณ ที่นั้นด้วย

เมื่อเราได้รับประสบการณ์แบบนี้เข้าแล้ว ทำให้เกิดความเศร้าใจ เพราะอย่างไรเราก็เป็นพวกเดียวกัน ใครทำอะไรไม่ดีได้ เราทุกคนก็รับบาปในการกระทำนั้น ๆ ด้วย จึงอยากจะได้สนใจน้องในฐานะที่น้องเพิ่งเข้ามาเป็นนิสิตมหาวิทยาลัย ขอให้ระมัดระวังในการกระทำของตนเอง ประพฤติดีให้สมกับเป็นปัญญาชนบุคคลภายนอกเขามองการกระทำของเราอยู่ตลอดเวลา เขามองไม่เฉพาะแต่บุคคล แต่เขามองเป็นหมู่เป็นคณะ ถ้าเราทำดีเขาชื่นชมเราก็ภูมิใจ แต่ถ้าเป็นไปในทางตรงกันข้าม เขาจะดูหมิ่นเราแค่ไหน และเราจะต้องละอายเพียงไร

ที่ได้เล่าถึงการกระทำของบุคคลมาแล้ว คราวนี้พี่ขอเล่าถึงวนอุทยาน
เขาใหญ่ต่อไป

ที่เราตั้งแคมป์นั้นมีแต่ความเงียบสงบของธรรมชาติ เสียง
จักจั่นเรไรในตอนหัวค่ำ ทำให้เราดอยอนนึกไปถึงเปลวไฟที่ค้าง
ไม่รู้จบขณะก่อสร้างต่อเติมตึกสถาปัตยกรรม ๖ ไม่ได้

เราจุดไฟกองใหญ่ไว้เพื่อบรรเทาความหนาวเย็น และเป็นแสงสว่าง
แทนดวงจันทร์ซึ่งขณะนั้นเป็นข้างแรม เรามีกีตาร์ตัวหนึ่ง นักร้อง
ประสานเสียงสมัครเล่น 2-3 คน บรรเลงเพลงเก่าและใหม่ทั้งไทย
และเทศไปจนดึก

กลุ่มหนึ่งได้แยกไปส่องไฟชมสัตว์ที่เราคาดว่า จะมากินดินโป่งใกล้ ๆ
บริเวณที่เราตั้งแคมป์ แต่เสียงรถยนต์ เครื่องบินไฟฟ้า ทำให้สัตว์
ไม่สามารถไว้ใจได้ว่า ณ ที่นี้ปลอดภัยหรือยัง แต่ด้วยการนำ
ของอาคันตุกะจากกรมป่าไม้คนเดียวเท่านั้น เขาได้พาขึ้นรถไปชม
ถ้ำและแก่ง 2-3 ตัวที่ยืนหากินอยู่กลางทุ่งในบริเวณที่ห่างออกไป

กลางดึกเราถูกปลุกด้วยเสียงและแสงฟ้า ซึ่งมีแต่เมฆหนาลอยทึบไป
หมด ที่ตั้งแคมป์ของเราอยู่สูงก็จริงแต่ไม่มีทางจะคุ้มฝนซึ่งทำท่า
จะตกใหญ่ได้ เราจึงจำเป็นต้องหนี ราวกับหนีลูกระเบิดสมัย
สงคราม

เราได้ที่ใหม่ ที่ที่สุภาพบุรุษป่าไม้ ได้ชักชวนเรามาเมื่อหัวค่ำ ที่นี้
อยู่ริมลำธารใหญ่ซึ่งเราใช้อาบกินได้อย่างสบาย ธรรมชาติบริเวณนี้
งดงามมาก เสียแต่ชันและทำให้มีทากชุม กรมป่าไม้ได้ปลูกเฟิงยาวๆ
หลังคาและฝาผนังฟางสับ ซึ่งสามารถจุคนได้ถึง 50-60 คน
เฟิงนี้แบ่งเป็น 2 ส่วนชายหญิง มีน้ำส้วม คริวไฟพร้อมบริบูรณ์

มี Camp fire อยู่กลาง เหมาะที่จะไปเป็นหมู่เป็นคณะ แต่ถ้า
เราไปกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มมิได้รู้จักกัน ความเป็นอยู่คง
จะไม่สะดวกนัก คราวนี้ที่มีแต่เราหมู่เดียว ทำให้สถานที่เป็น
ของเราโดยสมบูรณ์

รุ่งเช้าเราออกเดินทางไปตามทางเดิน (trail) ซึ่งขนานไปกับลำธาร
หน้าแคมป์ เราแกะรอยเท้าสัตว์ชนิดต่าง ๆ ที่ออกหากินกลางคืน
พบรอยแก้ง กวาง ตลอดจนจิ้งจอก และหมูป่า ได้สำรวจและ
ขึ้นชมกับต้นไม้ใหญ่น้อยจำพวก fir ชนิดต่าง ๆ จนถึง tvee fir
และ moss ซึ่งมีอยู่มากมาย และได้รับการรักษาไว้เป็นอย่างดี เรา
ท่องเที่ยวอยู่จนใกล้เที่ยง จึงได้กลับแคมป์ หุงหาอาหาร รับประทานอาหาร
และเตรียมตัวกลับกรุงเทพฯ

เราลงจากเขาใหญ่ และนมัสการเจ้าพ่อ และมุ่งหวังว่าเซียมซีคง
จะบอกผลการสอบแก้ตัวว่าเราได้หรือตก เมื่อเช้าขึ้นเราไม่กล้าเสี่ยง
เพราะกลัวจะผิดหวัง และเที่ยวไม่สนุก

เรามุ่งสู่กรุงเทพฯ ด้วยอารมณ์ที่เบิกบานจากความสุขที่ได้รับบนเขา
ใหญ่ แต่แล้วความสุขของเราก็เริ่มเลือน ๆ หายไปเหมือนนิมิต
ยาสีฝัน เมื่อเรานึกถึงงาน นึกถึงไม้ที่ ไม้ฉาก ไม้สามเหลี่ยม และ
จบลงด้วยการตีกระเบื้องสอดไส้ดีบบนคอริตอร์.

รکن้องเสมอ
อ.น.ศ.
บ้านเรใจ กรุงเทพฯ
22 มิถุนายน 2508

เรื่องของเรา

นายอัศพ

เราชอบเข้าไปนั่งตามร้านสลัมในซอย 6 ย่านพักอาศัยของกรรมกรคนชั้นรด 3 ล้อ เด็กวัยรุ่นที่ไม่มีงานทำ, ยายแก่หาบเร่, ผู้หญิงขายตัวราคาถูก, ไอ้หนูจวบ ป. 4 ที่หาลำโพงวิทยุขยเรียงเบอร์ในวันอังคาร ตลอดไปจนเจ้าเจ๊กบ้านขายของชำปากตรอกที่มีฝาบ้านเต็มไปด้วยบัญชีเซ็นชื่อ วันนั้นฝนเพิ่งซาเม็ด แสงอาทิตย์แดงจางอยู่ที่ขอบฟ้าทางขวามือ เหมือนจะเปล่งแสงอ้อลว่าพรุ่งนี้พบกันใหม่ เรามองเห็นแสงไฟโฆษณาหน้าโรงหนังกรุงเกษม เดินพล่านอยู่บนท้องฟ้า ตัดกับก้อนเมฆสีเทา ราว 6 โมงเย็นเห็นจะได้ กลางวันในฤดูร้อนช่างยาวนาน แต่อีกสักครู่ทุกอย่างก็จะเป็นสีดำ ความศิวิลไซ้จึงมีโอกาสแสดงตัวออกมาเป็นแสงสีของไฟนีออนอันนวลตา, ภาพที่เด่นอยู่บนจอสีเหลี่ยม, เสียงนิยายวิทยุที่ลั่นออกมาจากร้านเสริมสวย ไฟหน้ารถสาดแสงวูบวาบไปบนพื้นถนน บางครั้งเราได้ยินเสียงห้ามัลลันไปถึงยมโลก เมื่อแท็กซี่ขับผ่านมาหน้าร้านลาบและเครื่องใน หน้าเนาที่ขังอยู่บนพื้นถนนกระฉอกเสียงซ่า เรามองไป—ปากตรงข้ามซึ่งบัดนี้เหลือซากของสิ่งรื้อถอน ดูสลัวอยู่ในความทรงจำว่าครั้งหนึ่งเคยเป็นที่พักพิงของหลายชีวิตที่ยากแค้น เสาศาลพระภูมิและฐานส้วมซึมยังเหลือร่องรอยให้เห็นชัดเจน บางครั้งเมื่อ

ลมพัดแรง กลิ่นเหมือนซากศพจะวูบเข้ามาถึงจมูก หมา 4—5 ตัววิ่งซวกไขว่อยู่บนเศษไม้และสิ่งปฏิกูล เหมือนจะดมหาคะไรบางอย่าง ไกลออกไปได้ร่มไม้เด็กผู้หญิงเล็กๆ ในวัยที่น่ารักน่าชังกำลังวิ่งไล่จับส่งเสียงสนุกสนาน ยังมีบ้านบางหลังที่รื้อไม่หมด เราเห็นแสงตะเกียงน้ำมันวับแวม มนุษย์ที่เหลือยังแสดงความห่วงใยบ้านเรือนของตนจนวินาทีสุดท้าย

ถัดไปอีกไม่กี่วัน เราจะไม่ได้เห็นสลัมเหล่านี้ การรื้อถอนกำลังเร่งรีบ ผู้คนอีกหลายชีวิตหายใจดิ้นรนอยู่บนความอดอยาก เขากำลังไปหาที่พักพิงใหม่ ที่ไหนก็ได้ ให้พอซุกหัวนอน ไม่ตายแน่ เมืองไทยยังมีดินแดนว่างเปล่า ข้าวปลาอุดมสมบูรณ์ หมาขี้เรื้อนที่เดินโซซัดโซเซหน้าเฉลิมไทยมันยังอยู่ได้ นับประสาอะไรกับมนุษย์ที่วิเศษกว่าเครื่องจาน ความจริงคนไทยเหล่านี้ได้อพยพมาไกลจากที่ราบสูงและที่เหลือตกค้างจากภาคกลาง เขารู้สึกรักความสันโดษมากเกินไปจนไม่มีคุณสมบัติอะไรพอจะเข้าไปอยู่ร่วมในสังคมเมืองหลวงได้ เขาจะต้องพากันถอยร่นลงไปอีก ไปลอยคอเขียนประวัติศาสตร์ชาติไทยอยู่นอกสันดอนปากอ่าวไว้ให้ลูกหลานได้ศึกษา บางทีอาจจะขัดแย้ง

กับฝรั่งที่มาตะโกนบอกว่าไม่เคยมีการอพยพครั้งยิ่งใหญ่ของมนุษยชาติลงมาจากทางเหนือดังที่เราเคยเรียนมาจากประวัติศาสตร์ ป. 3 แต่แน่นอนที่สุด ประวัติศาสตร์เล่มใหม่จะต้อง สนับสนุนว่า ชนชาติไทยในลุ่มน้ำเจ้าพระยายุครัตนโกสินทร์ตอนปลาย ก็คือ ชนชาติที่อพยพลงมาจากทะเลทรายโกบี หรือมาจากผืนแผ่นดินใหญ่นั้นเอง

หลังจากการไล่ที่ครั้งยิ่งใหญ่ บริเวณเหล่านั้นจะถูกถมและปรับที่อย่างเร่งรีบ เราจะเห็นเสาเข็มมากมายกองสูงเป็นหย่อม ๆ เตรียมสำหรับการก่อสร้าง คอก สัตว์ คอนกรีตให้ มนุษย์ เข้า ไป เช่า อาศัย สวรรค์สามชั้นสำหรับนักแพร์พันธุ์ที่กลืนกินทุกสิ่งทุกอย่าง เศรษฐกิจ, การค้า, ภาษาและสังคม มันจะเหมือนกันไปหมด ตั้งแต่ ความกว้าง ยาว ส่วนสูง สีฟ้า, เขียวอ่อน, ชมพู หรือสีอะไรก็ได้ที่มีในแคตตาล็อก เหล็กดัดที่หน้าต่างรูปเพชฌฆาตนางฟ้าฝีมือช่างวิศวกรรมเมืองนรก และที่ขาดเสียไม่ได้ ประตูเหล็กยึดมาสเตอร์ที่ส่วร่วมสมัยของเรา ในวันที่คืนดีเราจะมีโอกาสเข้าไปนั่งกินเหล้า หรือกวยเตี๋ยว สัมผัสกับคอกสี่เหลี่ยม ที่มีฝาผนังเป็นส้วมและห้องน้ำ พอมีนหนอยจะได้ยินขากเสลดมาจากข้างหลัง เราก็รู้สึกเหมือนจะได้กลิ่นขี้และความฉุนของน้ำเยี่ยวปนตามออกมาด้วย คนมาจากต่างจังหวัดคิดว่า นี่คือ ส่วนหนึ่งของความศิวิไลซ์ที่แสดงออกมาจากมันสมองของนักออกแบบและคนวางแผนผังเมืองหลวง เจ้ออันคนขายเต้าหูและเครื่องในหมูที่เราเคยกินประจำ จะย้ายจากเพิงบนน้ำคร่ำเข้าไปอยู่ในคอกโตคอกหนึ่งที่มีมองเห็นเป็นแถว 6 หมื่น หน่ะคุณ ค่าตกแต่งเพิ่มเติมเป็นของเรา ไม่รู้รู้สึกเท่าไร นี่ก็หมดไปเกือบสองหมื่นแล้ว เจ้ออันบอกเราว่านั่น แล้วหลังจากนั้นไม่นานเราก็จะต้องกินเครื่องในหมูในราคาแพงขึ้น ตะเกียบไม้ไผ่เปลี่ยนเป็นตะเกียบพลาสติก ลูกสาวเจ้ออันก็จะดูสะดุดตาขึ้นด้วยทรงผมแบบ

ใหม่ ๆ จากร้านเสริมสวยकुหาดีไป บริการเสียงตามสายจะสาธยาย กลอนพงศาวดารจีนเจ้อยแจ้วตั้งแต่เช้าตรู่ นี่เป็นชีวิตประจำวันที่เราปฏิเสธไม่ได้

ถัดมาอีกหลายวัน เราผ่านไปบริเวณนั้น เมื่อมองสูงขึ้นไปบนชั้น 3 จะสะดุดตาในผลงานของเจ้ออันอีกชั้นหนึ่ง สกายไลท์ไม้ระแนงโปร่ง ต่อจากเสา ค.ส.ล. ที่ข้างปูนทำค้างไว้ เจ้ออันเนรมิตเป็นสวนพฤกษชาติเขavnได้สวยงามทีเดียว

แล้วเราลองมาฟังคำพูดชนิดไทยๆ คุ่มั่ง ลุงแก่ ๆ หนวดเพิ่ม สักคำถึงต้นคอ ในวงสนทนาที่ร้านกาแฟเจ๊กตึกเก่าบริเวณหน้าวัดสุทัศน์ เข่าว่ากันโขมงโจงแจง ตั้งแต่การเมือง เรื่องลำบาก มาจนถึงการบ้านธรรมดา นี่ข้ามีความเห็นว่าตึกกรมบ้านเราก็มีสูงไม่เกิน 10 ชั้น เทียบกับญี่ปุ่นเขาไม่ได้หรอกเป็นร้อย ๆ ชั้น ก็ที่ทางของเรายังมีอีกตั้งเยอะเยอะ จะไปทำสูง ๆ หาอาวรุปลายแหลมทำไมกันใช่ไหมละ อยู่มันต่ำ ๆ ชั้นลงก็สะดวก ข้าไม่อยากไปอยู่เลยแฟลทเพลิตะไรนั่นนะ ได้ข่าวว่าหลวงท่านทำให้คนยากจนอยู่ จะพูดก็พูดไปเถอะ ไอ้แย้มไวย คนอายุปุนเราไม่ต้องการเข้าไปอยู่อุดูอยู่ในห้องกระจกแบบเมืองฝรั่งหรอก อึดอัดตายท่า ลมก็ไม่ได้ ติดเครื่องทำความเย็นเข้าไปอีกหิมะมันก็ตกหนักเท่านี้เอง หรือมีง่าเงิ ที่นี้ลองคิดดูดี เวลาซื้อด่านเจ๊กมากระสอบหนึ่ง มิต้องหอบขึ้นตึกกันแยหรือ ไม่เอาไวย ข้าจะอยู่ยังงี้ของข้าสบายใจกว่า ไม่นานก็ตายแล้ว หนอยู่ไปจนกว่าเขาจะไล่ที่อีกนะแหละถึงค่อยคิดกันใหม่ แล้วท่านละครับ จะคิดยังงี้บ้าง เรื่องของเราก็มีเท่านี้แหละ.

แดน สาทะ-ยล

สักรินทร์ ปุณฺณฤทธิ

หลายปีผ่านมาและผ่านไป เหมือนกับไม่แสบเลยว่ใครจะเกิดหรือใครจะตาย เพื่อนบางคนเป็นใหญ่เป็นโตไปแล้ว แต่บางคนใกล้เป็นยาจกเต็มที ที่ล้มหายตายจากไปก็มี ล้วนแต่เป็นเรื่องธรรมดาของโลกเรา

ฉะนั้นเราจึงควรจะอโหสิกันและกัน

เรื่องที่จะตามมานี้ จึงเป็นเรื่องของแดน สาทะ -- ยล ดินแดนแห่งความคิดคำนึงของผมแต่ผู้เดียว

ขออวดอ้างหน่อยว่ามันเป็นเรื่อง **abstract** ซึ่งผมกุมมันขึ้น ใคร

จะร่วมเดินทางกับผมก็ได้ ไม่ขัดข้อง มันอาจจะมีทั้งความตื่นเต้นและน่ากลัวต่อภาพที่เราจะพบ มาเดอะน่า เพื่อนเอ๋ย มาพบกับความจริงและไม่จริงตามสภาพจิตของเรา (ว่าเข้านั้น) ขอออกตัวด้วยความขลาดตามนิสัยหน่อยว่า เรื่องเหล่านี้ผมคิดของผมเองคนเดียววนะครับ ใครอื่นอย่ามาเอาจริงเอาจังกับผมน่ะไม่ได้นะ

ผมพรวดพราดผ่านจากท้องฟ้าอันสดใส อากาศอุ่นสดชื่นเมื่อครูนี้อากาศใหม่มันเย็นชืดและอับปกคลุมอยู่ มันไม่ใช่หน้าคึกที่ผมเย็นแต่มันคล้าย ๆ กันนี่นา ผมจำเสาสูงคูนันได้

ภาพนั้นที่ผมเห็นมันน่าประทับใจนัก ผ่านอะ คุณนั่น นิสิตชายหญิง
ยืนคุยกันจ๊อกแจ๊ก ฝ่ายชายผูก Tie หญิงสวมถุงขาว ผมล่านึกได้ดี
ว่านั่น น้องใหม่ของเรามายืนทำอะไรกันอยู่บนแท่นและบันไดนั้น
ผมไล่สายตาดูลงมา แล้วผมก็สับสนเหมือนถูกหนามตำ อะไรนั่น
เพื่อนเราเห็นว่า รู้จักทั้งนั้น นั่น วิโรจน์ เลี่ยมอยู่ หัวหน้านิสิต
ปีนี้ กับประธานเชียร์ (ป๊อก) โนนธานี - บุญอุ้ม ล่างลงไป
หน่อย มรรคทายกประจำตึก ปรกรณ์

กำลังทำกริยาเดียวกัน คือ คุกเข่าลงกราบไหว้วิงวอนน้องใหม่ด้วย
หน้าตานองหน้า คล้ายกับอ้อนวอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ผมรู้สึกขนหัวลุกเหมือนถูกผีหลอก เขากำลังทำอะไรกันหนา ผม
เลยผ่านเข้าไปทางกลุ่มน้องใหม่ แล้วก็เป็นอย่างจริง (ผมคิด)

ผมเห็นพวกนั้น บ้างหันหลังอย่างไม่แยแส บางคนทำตาเขียว แต่
ที่จำได้ถนัดสุดนั่นคือ ผมได้ยินใครไม่รู้กล่าวว่า

"จำคำแนะนำได้ไหมวะ เขาเป็นคน เราเป็นคน เราคนใหม่
ของใหม่ มันต้องดีกว่าคนเก่า - ของเก่า ไม่ต้องแล้ว เชื้อฟุ้ง มัน
ต้องเชื่อตัวเอง การเรียน design และ Visual อย่างจริงจังเท่า
นั้นที่เราจะเขียนพวกรุ่นเก่าซึ่งมีหัวหลงมกมายและมีเมตตาต่อ Spirit"
ผมอยากจะตะโกนให้ลั่นว่า

ไปได้คำแนะนำมาจากไหน ใครกัน น้องจำ

ผมไม่อยากเห็น ผมนึกเท่านั้นผมก็ออกมาจากภาพนั้น

แล้วผมก็ผ่านมา นี่มันอะไรกัน หนักกว่าเดิมอีก ภาพที่ผมเห็น
ผมเห็นใครกันก็ไม่รู้ แต่เป็นชายแน่ ๆ แต่งตัวคล้ายดาราทรง
ไทยใส่เสื้อแจ๊คเก็ตหนัง ดูหน้าตาเขาคู่กับผมดี ผมเห็นเขา
ไม่นานนัก แต่ภาพที่ผมเห็นมันหวาดเสียวเหลือเกิน

เขาสะพายปืนกระบอกโต กระสุนหัวแหลม คล้ายจะไปปล่าสัตว์
ใหญ่น่ากลัว ต้องสัตว์ใหญ่แน่ ๆ ผมคิด

ยังไม่ทันไร ผมเห็นเขายกปืนขึ้นบรรจุกระสุนลงไปยังเป้า ผม
จึงข่มใจไปที่หน้าเขา มันดมิ่งทึง เอาเป็นเอาตาย

เปรี้ยง ปืนเขาระเบิดขึ้น เห็นใบหน้าเครียดเขากลายลงเปลี่ยนเป็น
ยิ้มอย่างพึงใจ มันต้องถูกเป้าหมายแน่ ถูกอย่างจังทีเดียว ผมละ
สายตาไปมองเป้าของเขา บ้าสันดี ตามผมผาดไปหรือยังเง เป้า
อันแหลกย่อยยับเพราะมือเขา มันไม่ใช่กระติงหรือเสือ มันเป็น
Project Project design ที่เราอดตาหลับขับตานอนกับมัน ทำ
ไมเขาทำอย่างนั้น ผมไม่เข้าใจ

มันสท้อใจ ผมเดินคุ่มออกจากแดนนั้น ผมผ่านมาอีกแล้ว ผม
เห็นพวกเรา พวกเราแน่ ถือไม้ทุกคนคืนเบ้อเริ่ม ส่งเสียงกันสนั่น
ดูท่าทางสนุก แต่ความสนุกที่ผมเห็นก็คือต่างยกไม้ตีหัวกันและกัน
แตกคนละแผล 2 แผลแดงเดือด ทนไม่ได้เลยหันเข้าไปตาม ไอ้
ต้องซึ่งกำลังเกาะหัวพิจิตรอยู่ เฮ้ยทำอะไรกัน

มันพูดว่า กลุ่มใจหากคนตีไม่ได้ ตีกันเองนี่แหละจะไม่เดือดร้อนใคร
ขึ้นไปตีพวกอื่นเดี่ยวถูกปล่อย ทำทัณฑ์พล ต้องถวายฎีกา

เอาดีเหมือนกัน ยิ่งดังจะเรียกว่ารักกันจริง ผมได้ฟังได้เห็นแล้ว
รู้สึกปลื้มใจที่พวกนี้มี Unity ที่แท้จริง สามัคคีกันร่วมกันตีหัว
ผมออกมาจากแดนนั้นด้วยความอึดอัดใจ

ผลอดีตใจเดียวไม่รู้ว่าผมเข้ามาแดนไหน นี่มันต้องทำ Thesis แน่
ผมจำได้ ไซ้แล้วห้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่แปลก และไม่จริงหรือ?
นั่น คุณเจน นั่งฝนเงาให้ประสิทธิ์ ภมรจันทร์ อาจารย์สันธยา
เหลาดินสอให้ปรกรณ์ สุทธิประการ อาจารย์สมภาพ ถูกเหยยหลอ (สำ
ราญ) บังคับให้แกะหินปาเก้

ที่แปลกผมเห็นอาจารย์วฑูญ หน้าตั้นแบกมุ้งมาจากโคราชเพื่อมา
นอนเขียน Doric ให้ไฟบูลย์

ภูมิใจที่เราจะมีมือปืนสำหรับ Thesis ขนาดมีพอใช้ได้ เอาผมฝึกอีก
หน่อย Thesis เราก็จ้า

ดูเขาทำงานกันเพลินเพลินดี ผมเบนสายตาไปที่ผนังหน้าห้อง ผม
เห็นอักษรสีแดงแจ๊ด อ่านได้ความว่า

“ตีพิน ผ่นเงา เขียน Doric และเหลาดินสอ เกินกว่านั้นไม่
รับพิจารณา”

ผมไปตึกว่าไม่อย่ากรบกวบนเพื่อนที่กำลังทำงาน ว่าทำไมผมดันผ่าน
มาซะอ่าก็ไม่รู้ ผมได้ยินเสียงน้ำทะเล ผมจำบ้านอาจารย์ต่อพงศ์ได้
อ้อผมนึกได้ Meeting เรามา Meeting แน่ ผมเห็นเต็นท์
หลายหลัง ไซ้แล้ว ผมนึก ผมตรงเข้าไป

ผ่าเดอะเงียบจิง ถ้ามันจะไปยิงนกกัน ได้ดูบ้านอาจารย์ต่อไม่มี
พวกทำกับข้าว ผมผ่านไปชายน้า

เห็นคนนั่งหันหลังให้ ผมตะโกนทักเพราะจำได้แน่แม้จะเห็นหลัง
นิตใช่ไหม ?

หันมาใช่แน่ “อ้าวมาทำไม ? ใครไปไหนหมด” ผมถาม

“ผมจัด Meeting ครับ ไม่มีใครเขามาด้วยเขาบอกว่า Meeting
ของผมสกปรก ผมจัดแล้วไม่มี ใครมาผมก็มาของผมนเองคนเดียว
เพราะบีนผมเป็นผู้แทนคณะ”

ผมนั่งอึ้ง นี่ถ้าบีนหน้า Meeting คงมีคนจัดคือผู้แทนคณะ แต่คง
ไม่มีใครมาแม้แต่คนจัดเพราะเขาคงไม่บ้าเหมือนนายนิตที่ยังกล้ามา
ให้ผีหลอกได้คนเดียว

ผมเบื่อเต็มทน ผมเผ่นพรวดสุดแรง จิงรู้สึกว่ายังยืนอยู่หน้าตึก
นี่เอง ลมเย็นอากาศสดชื่น ผมสูดอากาศหน้าตึกเต็มอึด ลาก่อน
แดนสาทะยลของผม อย่าให้เป็นแดนสนธยาจริง ๆ เลย เพราะ
ผมรู้สึกว่่าที่ผมนั่งนี่คือตึกสถาปัตยกรรมศาสตร์ของเรา ตึกที่ให้
ความรัก ความอบอุ่น และความสำเร็จ จะเป็นอื่นไป ไม่ได้
เป็นอันขาด

แฟรงค์ ลอยด์ ไรท์ มีจริงหรือไม่

ชัชวาลย์ บุญเสมอ

หมายเหตุ

จากการอภิปราย ทุกเที่ยงหลังอาหารของนิสิตมีชื่อกลุ่มหนึ่ง ซึ่งไม่ประสงค์จะออกนามในหัวข้อดังกล่าวนั้น จากการนึกคิด จากการหลับฝัน จากความเปลอเรือ จากการเข้าทรงวิญญาณของบรรดาศาสนิกชน ผู้ที่ยังยง เมฆานินเวส จากทุกสิ่งทุกอย่างอันเป็นเหตุเหล่านั้น

เที่ยงวันนั้น หลังจากพระจันทร์ ทอรัคมีสะกาวต้องไปไม้อ่อน ลับหายไป แล้ว เขาค่อยๆ ก้าวออกมาจากรังนกกระจะออกอันกระพือปีกมีด ทะมึนเป็นสง่า ตัดกับขอบฟ้าลุกโพลน ไปสู่ความว่าง อันเกิดจากการ แรร์คมีคือกองฝุ่นซึ่งปรากฏจากดวงจันทร์ มุ่งไปสู่เมฆานิน เวส เพื่อหนีให้พ้นจากการเป็นทาสของสถาปนิกชนผู้นั้น คราใดก็ตาม ที่ชื่อของ ไรท์ ถูกเอ่ยอันมีอยู่ในหมู่เรา บรรดาตราฟแมนธุชน

ทั้งหลายต่างชนพองสยองเกล้าโลมชาติชูชัน คำสอนของไรท์ทุกคำ อันจะทำให้บรรดาเรารู้การล่องรู้ในเชิงสถาปัตยกรรม ค่อยๆ คลาย คืดออกอย่างทีอำนวยการที่ชาวเราปรารถนา ถ้าฉันเป็นคนใจง่ายต่อ โลกีย์กาม วันนั้นหลังจากแกรนดินเนอร์เมื่อ 40 ปีก่อน ฉันไปส่ง แม่หญิงผมบรอนด์ที่หอหญิง หล่อนชวนฉันนอนด้วย บ้านนี้ชื่อ ของฉัน ไรท์ คงไม่กระจายอยู่ที่หัวขุมขนบนหนังหัว พวกคุณเหรอก ไรท์กล่าวขึ้นวันหนึ่งในห้องรีเซปชั่น ขณะที่ท่านมาควิสแห่งอิตาลี นำน้ำชามาเสิร์ฟในงานวันเกิดของนางไรท์ ความเพราะพริ้งแห่ง เสียงของไรท์มีปกติเปรียบด้วยเสียงขันแห่งนกโกกิลลา ย่อมถึงความ จับใจและอำนวยความสะดวกแก่บรรดาฟอลโลเลหะวอทั้งปวงซึ่งต่างนั่ง กอดแข้งกอดขา บ้างก็ถอนขนหน้าแข้งไรท์เล่นเป็นเพลิดเพลิน กู้กาจเงินซึ่งได้อยู่กับไรท์นานมาแล้วรู้ว่า วันใดก็ตาม ที่รอยยิ้มของ

ไรท์อันมีอาการเคลื่อนไหวแห่งคอกบานไม่รู้โรยจรจรายไปทั่วทิศ
โยไฟร์คีมีแห่งดวงจันทร์เช่นวันนี้แล้ว บรรดาปรัชญาต่าง ๆ ใน
ทางสถาปัตยกรรมออสเตรีย จะพรุ่งพรู ออกมา ประจักษ์ ว่าว ดิตลม
ครันท์ถูกชาวจีนพยักหน้า ซีฟพลโลเป็ง ซึ่งควบคุม เหล่า แอปเปินติส
ทั้งหลาย ณ ถิ่นเมซานิน เวส ก็ลั่นระฆัง อันห้อยเสียงอยู่ใน กระจก
ซึ่งฝังอยู่ในหินทะเลทรายที่ไรท์คือนักคู้หนว่า เขาเป็นคนแรก
ที่เป็นเจ้าภาพแต่งงานระหว่างระฆังทองเหลืองกับกระจกใส แผ่นนั้น
โดยมีหินทะเลทรายเป็นเพื่อนเจ้าบ่าว

ครันท์ทุกคนพร้อมแล้ว นอกจากเด็กใหม่ ที่ไรท์สั่งห้าม มาฟัง การอภิ
ปรายปัญหาทางสถาปัตยกรรม จนกว่าจะได้รับการฝึกมือในการ
เลื่อยไม้ หรือลุกขึ้นเก็บผักกาดกับกะหล่ำปลีนำไปขายที่ตลาดใน
เมืองท่ามกลางความหนาวเย็นอันเป็นออสเตรีย หนุ่มหน้าใหม่
คนหนึ่งทนไม่ไหวถึงกับไปถามไรท์ว่า ข้าแต่ท่าน ปางใดหนอ
ข้าน้อยจึงจะได้เสพสัถสถาปัตยกรรมเช่นเขาอื่นแล้ว ไรท์ตะโกน
ก้องด้วยความโมโหท่วมท้นผักกาดเขียวขจี ฉันทสอนเธอ เจ้าเด็กน้อย
รู้หรือเปล่า นับแต่เธออย่างเท่าเข้ามาในห้อง และก้าวขึ้นบันได
เมซานินนั้นแล้ว สามวันหลังจากนั้น พร้อมด้วยเงิน 3 บาท ค่า
จ้างซักผ้าจากนางไรท์ เขาแบกกระเป๋าโดยมิได้รำลึกลับเครื่องบิน
จากเมซานินเวสไปลงถนนตก เดินไปรดน้ำมนต์ที่วัดโพธิ์ แล้ว
เขาก็พิมพ์เมื่อสายตาล่องลอยขณะที่น้ำมนต์เข็นเข้าสู่วิวหนั่ง ไป
กระทยอดข้อฟ้าปากปลา โอ เจ้าดอกพังกววยบานอยู่ริมรั้ว ที่แรก
ดูหมองมัวแลไม่เห็น

เพราะเจ้าแมชีอันเลวร้าย ฉันทจึงต้องกินกาแฟแบบนี้ นี่ก็
เม็ดปาห้องโก้ โอ้อะไร ๆ มันก็เม็ด ๆ ทั้งนั้น แม้กระทั่งคันหลัง

อยากจะเกา ก็ต้องกินเม็ดกาแฟหลังเข้าไป ซึ่งจะหาความมันมิได้
ไรท์ทุบโต๊ะพร้อมทั้งโยนขวดกาแฟเม็ด ทั้งลงกระจาย เต็มพื้น โม่เสก
ไบกระเพรา แล้วนี่พวกเธอทั้งหลายยังจะลุ่มหลงมกมายกับมันอีก
หรือ โอ สถาปนิกมกมายทั้งหลายทำไมเธอถึงไม่มองดูท้ายทอยของ
เธอบ้าง คิดหรือว่า แมชีจะมาทำความลุล่วงแก่สถาปัตยกรรมของ
เรา พวกเรามนุษย์พันธุ์เดียวกันปลาทะเลเดียวกันเช่นนี้แล้วยังจะ
ยอมเป็นทาสมันอีกหรือ ? จำไว้เถิดว่าแต่ต่อนี้ไปเราจะต้องเป็น
นายมัน แมชีจะต้องเป็นทาสเรา กล่าวแล้วไรท์ก็เดินไปยกหู
โทรศัพท์หมุนหมายเลขไปคุยกับโคลเอ็นท์ทวงค่าคอมมิชชั่น แทน
ที่จะตะโกนไป แล้วหันไปเปิดขวดหยิบเม็ดแม่โขงตามด้วยเม็ดโซดา

พวกเธอรู้ไหมว่า เมื่อตอนสร้างหอเอฟเฟิลที่ปารีสนะ นายก็เคอ
โมปาซังทนไม่ไหวจนต้องเผ่นจากกรุงปารีส เจ้าหอเอฟเฟิลมัน
หลอกหลอนก็อยู่ตลอดเวลา ไม่รู้ว่าเจ้าพวกลูกหลานจะพากันคิด
อย่างไร ? ก็ประหลาดใจอย่างที่สุดในความเห็นพร้อมกันของปัญญา
ชนที่หลงเชื่อเศษกระดาษอันบรรจุนั่นไปด้วยตัวเลข แดมยังพา
กันยืนยันเป็นเอกฉันท์อย่างคุ่ม ๆ ว่าเจ้าโครงสร้างอันนั้นแหละ มัน
จะเป็นหนูตัวแรกที่ไปผูกกระดูกห้อยคอแมว ในงานสถาปัตยกรรม
อย่างใหม่พิเศษ

เดิมทีคนเราสมัยก่อนโน้นอะไรมันก็กินทั้งนั้น ไม่เพราะความ
แมสซีฟของเจ้าหินหรือกรี คนเราถึงกับร้องด้วยความทิ้งประหลาด
ใจในความมหัศจรรย์ที่เขาว่าให้ผลในด้านกวี การเคารพ พวกเขา
มีความภาคภูมิใจนักหนาในการที่จะยกเจ้าหิน อันใหญ่โตก้อนหนึ่ง
ไปทับกับอีกก้อนหนึ่ง ในผลซึ่งไม่สามารถจะประมาณราคาได้ ทุก
สิ่งทุกอย่างที่ปรากฏออกมาในรูปที่หนัก แมสซีฟอันทำให้เขา

ภาคภูมิใจหนักหนาในการเป็นวีรบุรุษของความเป็นมนุษย์ โดยทำอะไรที่สื่อไปสู่ความมากด้วยพลัง

บีรามิตของชาวอียิปต์ โบสถ์กรีก โครงสร้างชาวโรมัน พาเลสโซ่ของอิตาลี สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการสรรเสริญสนับสนุนในเรื่องความมหัศจรรย์ของน้ำหนักร่างกาย มันเป็นเพียงแต่ผลของความมหิทมาทางด้านฟิสิกเท่านั้น หาได้ลึกซึ้งมากกว่านั้นไม่

คนในสมัยนั้นคิดเห็นกันแค่ด้านฟิสิกเท่านั้น ทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องหนัก แมสซีฟ แม้แต่สถาปัตยกรรม เครื่องใช้ เสื้อผ้า ในจิตใจเขาคิดว่าสิ่งที่หนัก และ แมสซีฟ คือสัญลักษณ์ที่บอกให้รู้ถึงความทนทานของทุกสิ่งทุกอย่าง อันทำให้มีค่าและเกิดความสง่างามโก้เก๋

ไรท์ คายปรัชญาต่อไปท่ามกลางการร่ำรวยที่เกิดดอกไม้มากเกินไป ในยุคทั้งปวง ในขณะที่คนเรากำลังคลั่งและซุกในน้ำหนัก ก็เกิดความเลี่ยน และพยายามที่จะหาเรื่องคลั่งอย่างอื่นต่อไปตามวิสัยความรู้สึกที่เกิดขึ้นขึ้นมาแทน คือความรู้สึก ที่จะหนีจาก ขอบเขต การคั่งคุดออกไป เกิดมีเทอาเออร์ออฟ บาลเบค ซึ่งสูงพุ่งสู่สวรรค์ เกิดมีพรมเหาะของอาลาติน การบินของอิคาร์ัส คนเราพยายามที่จะให้สิ่งเหล่านั้นเป็นจริงขึ้นให้ได้ ว่าแล้วไรท์ก็ซัดหัวเข้าห้องดับลิวิชีชาย เสร็จแล้วก็เดินตัวเบาออกมา ในทางสถาปัตยกรรมสถาปนิกก็ได้หลอกให้วิศวกรคิดค้นสตรีคเจ็ทที่บางเบา ซึ่งพอสถาปนิกนำไปใช้แล้วก็สร้างความประหลาดใจแก่ปวงชนทั้งหลายทั้งปวง เช่น โบสถ์ กอธิค ซึ่งสถาปนิกพยายามตัดคืนตัวเองให้หนีจากแรงดึงดูดพื้นโลก และพยายามที่จะไต่ตัวสูงขึ้นสู่ท้องฟ้าอันไกลโพ้น

พูดพลางไรท์ โม่กระโดดขึ้นบันไดเล็กที่ ดร. จาง ชอบอันนั้น เขาขึ้นไปยืนอยู่โดยให้ศีรษะอันขาวโพลน ลอยอยู่ตรงแสง ซึ่งสาดมาจากช่องสะเกยลาย เสียงฮาของพวกพอลลโลเหว้อชอบใจต่างตบมือไปมา ในขณะที่ลูกสาวคนเดียว ของไรท์เดิน โม่เดินค้ำอยู่คนเดียว ในซอกหลังเคาเตอร์

ในขณะที่ความเงียบอันแซกอยู่ในความไม่เงียบนั้น ไรท์ได้ยกมือซ้ายขึ้นจับกับมือขวาในท่าเทพนม บรรดาพอลลโลเหว้อทั้งหลายต่างพากันคิดว่าไรท์คงจะรื้อขนเอาเรื่องสตรีคเจร์มาพูดอีก สอพลออาร์คิเตคคนหนึ่งรีบหันสปอทไลท์ส่องที่มือของไรท์ ไรท์ค่อยๆ แแบมือออก ดินเหนียวก้อนหนึ่งอยู่ในมือของเขา มันมาจากไหน ไม่มีใครทราบได้ ถ้าเราเอาดินเหนียวมากบ้นเล่น ไรท์กล่าวต่อไปท่ามกลางความคาดไม่ถึง เธอจะต้องใช้น้ำหนักมากในการที่จะกดบ้นดิน นี่คือผลจากการที่มันมีเปรตเซ่อ ในทำนองเดียวกัน ถ้าเธอตั้งดินออกจากกันมันจะหลุดออกอย่างง่ายดาย ทำไม่ถึงเป็นเช่นนั้น นี่คือการทดลองว่าดินเหนียวมีเทนชันหรือไม่ ในด้านสตรีคเจร์ ดินสามารถแบกเปรตเซ่อ แต่ไม่สามารถแบกเทนชันได้เลย ไรท์พูดไทยเป็นภาษาฝรั่งตามนิสัยแต่ดั้งเดิมแท้

เสียงตบมือจากบรรดาพอลลโลเหว้อกราวขึ้น ลูกสาวไรท์ขึ้นเพลง นายตีมือแป่ ทุกคนต่างก็ร้องตาม จบแล้วตอนนี้ไรท์ซักคิดลมค่อยๆ เอามือขวาล้วงเข้าไปใน กระเป๋าข้างซ้าย คล้า อยู่สักครู่ แล้วก็ล้วงเอาเชือกเส้นเล็กออกมา เอาที่นั่นลองเอาเชือกมาสักเส้น แล้วลองต้งชันดู แล้วพยายามเอาน้ำหนักกดลงไปให้มันรับ นั่นเห็นไหมมันจะล้มลงทันที มันไม่สามารถที่จะรับเปรตเซ่อได้เลย ที่นี้ถ้าเราตั้งเชือกนั้นด้วยกำลัง มันจะสามารถต้านเทนชันได้อย่าง

มากมายทีเดียว มันมีประวัติ

ครั้งหนึ่งนานมาแล้วในยุคแรกของมนุษย์เรา ขณะที่พวกเรายังคอยยืน ผมยาว คู้ตัว มีแวตาคออันคร่ำย ดื่อก่อนกินเป็นอาวูช พวกหนึ่งเป็นต้นตระกูลของพวกสถาปนิกฝ่ายดอลเมน คือยุคอนุสาวรีย์หิน อีกพวกหนึ่งคือพวกนอแมต เด้น คือสถาปนิกที่อยู่ไม่สุข ชอบทำบาปล่าสัตว์และเลี้ยงสัตว์เอาบุญเวลาวาง

สถาปัตยกรรมอันเกิดจากสถาปนิกสองเผ่านี้ เป็นต้นตระกูลของสถาปนิกทุกเผ่าในสมัยปรตัยุบันนี้ ดอลเมนเป็นโครงสร้างแบบประดมของการใช้เปรตเซ่อ ในขณะที่เดียวกันพวกนอแมตเด้นก็เป็นแบบของเทรนจ์ซึ่งเป็นแบบที่ให้ผลในด้านเพกซิเบ้น และโอบายมากหนักหนา

สถาปัตยกรรมถูกปรับปรุงตัวขึ้นมาเรื่อยจากปรีนิซิเป็นดอลเมนนี้ พาเรอนอนเป็นผลสำเร็จอย่างสูง ส่วนปรีนิซิเป็นนอแมตเด้นหาได้รับการเดเวลอป ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ที่โคลอสเสียมของโรมโบราณหรือที่ซีราคูเสสที่เมืองปอมเปอีก็ตาม แต่มันก็บุงบับเหลือเกินเพียงชั่วประเดี๋ยวเดียวเท่านั้น มีคนเดียวเท่านั้นในสมัยนี้ที่จะทำได้ ฉันทันเอง นายลัยคนนั้นแหละที่จะเป็นผู้ประกาศเสนอโครงสร้างแบบนอแมตคนแรก จริงไหมครับคุณมีย่า มีย่าซึ่งเป็นวิศวกรผู้มีฤทธิ์เห็นแรงวิ่งไปมาบนคอนกรีตได้ เป็นไปไม่ได้ แมทธิวโนวินิกโพล่งออกมา ท่านเป็นสถาปนิกไม่ใช่วิศวกร ท่านจะทำเช่นนั้นไม่ได้มันผิด พ.ร.บ. แรงคิด ไรท์กระโดดลงจากเมฆานินพร้อมทั้งขว้างก้อนดินเหนียวใส่หน้าโนวินิกเต็มหน้า การติดลมแบบสถาปัตยกรรมชักเปลี่ยนรสชาติไป ข้าแต่ท่านลัย กระจงคิดว่า

เรื่องที่ท่านพูดมาแล้วนั้นไม่สนุกเลยเปลี่ยนเรื่องเถิด เด็กมันก็รู้เรื่องที่ท่านเล่าเล่นกล ตัวกระจงเองยังไม่ทราบเลยว่าเรื่องที่ท่านพูดนั้นมันเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม แม้กระทั่งคำว่าสถาปัตยกรรมเองนั้นหมายความว่าอะไร โปงตให้ความสว่างแก่ผมด้วยเถิดท่านจอมสถาปนิกด้วยเสียงอ่อนหวาน เช่นเดียวกับโคนันทวิศาลทำให้ล้าคลายความมิโหลง ล้ายมองสบตาโนวินิกซึ่งถือเซ็ทอันแหลมคมเป็นอาวูชคอยที่อยู่ เอ้า เจมบอน คุณช่วยตอบหน่อยสิคำว่าสถาปัตยกรรมนั้นคืออะไร ดูเถิด เออ ก็ ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ แม้สถาปัตยกรรมอันซ่องอยู่ในความเกือกกลแก่ชาวโลก ก็จะต้องความอยู่ไม่ได้ ใครเล่าจะโลดข้ามพ้นข้อที่แน่นอนไม่ได้ อันสถาปัตยกรรมตามความหมายโดยแท้แล้ว มันเป็นวิชาที่ว่าด้วยทุกสิ่งทุกอย่าง สถาปัตยกรรมเป็นทางแยก จุดนัดพบของศิลปะทุกแขนง มีการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ต่างๆ จากเหล็กเป็นหิน กลายเป็นคอนกรีต กลายเป็นปรีแฟบ อย่างมีเสถียรภาพเป็นระยะ แม้กระทั่งการนำเอาหินมาสกัดเป็นมิด ขวาน ลูกกระสุน หรือตีบึงปอง เตะตะกร้อ เล่นไฟ ก็นับว่าเป็นงานของสถาปัตยกรรมทั้งนั้น ที่อยู่อาศัยเป็นอันเห็นได้ชัดที่สุด ผิดๆ เจมบอน เธอพูดผิดทั้งนั้น ไรท์ชัดขึ้น ในเวลากลางคืนสถาปัตยกรรมก็คือโคมเตลของสถาปัตยกรรม เหมือนแบบดอองของเรานั้นเป็นภาพเขียนปรีเซ้นเตชั่นที่เข้าชั้นเหมือนจริงเป็นสิ่งลึกลับมหัศจรรย์ ถ้าจะพูดไป พลังเดินไปนั่งที่เขียนโนสถาปัตยกรรมเปรียบเสมือนเครื่องดนตรีเปลา่า เช่น ฮาร์ฟ หรือเชลโล่ซึ่งบรรจุพลังงานของเสียงไว้ ในเวลากลางวันสถาปัตยกรรมก็เป็นเสมือนเครื่องดนตรีที่มีคนเล่น เป็นเสียงของสิ่งที่มีชีวิตร้องได้ เป็นชีวิตซึ่งมีเสียง สถาปัตยกรรมก็คือสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมไม่ใช่ดนตรีที่แข็งตัวเป็นก้อนลอยไปลอยมา พอลโลแหวอคนหนึ่งยกมือขอพูด กระจงอยากจะขอค้ำว่าสถาปัตยกรรมนั้นก็เช่นเดียว

กับในทางดนตรี คือดนตรีแสดงถึงสตรีคเจอร์และคอมโปสิชันของเสียงในการฟัง สถาปัตยกรรมก็คือการแสดงสตรีคเจอร์และคอมโปสิชันของสะพาน มนุษย์สร้างกฎเกณฑ์ซึ่งเป็นธรรมเนียมและสปีริตของธรรมชาติ. ธรรมชาติในทางกายภาพเป็นของธรรมชาติ ธรรมชาติของธรรมชาติทำงานโดยการฮาร์โมนีกับสิ่งอื่น ๆ สถาปัตยกรรมคือผลที่เกิดจากฮาร์โมนีนั้น ถ้าปราศจากความรู้ในธรรมชาติ ถ้าไม่มีความรู้สึกในธรรมชาติ มนุษย์ก็ไม่สามารถจะสร้างสถาปัตยกรรมได้เลย ธรรมชาติคือผู้ที่ทำทุกสิ่งทุกอย่าง ล้ายนี้คิดอยู่ครู่หนึ่งแล้วพูดต่อว่า เธออย่าคิดว่าเธอคือเอท ไอเดียอันนั้นขึ้นมา เธอเป็นเพียงแต่ไฟต์มันเท่านั้น ไม่ใช่ครีเอท ไอเดียอันนั้น ฉันทเคยพูดกับเมียฉันครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ถึงยังงี้ก็แล้วแต่ ถ้าพูดมากไปเธอจะซัพเพอร์เปล่า ๆ พวกเธอนะที่มาเรียนวิชาสถาปัตยกรรม เธอไม่ได้หลงมันอย่างจริงจัง เธอเพียงแค่จะมาเป็นกาฝากเกาะกินอาหารจากมันเท่านั้น เสร็จแล้วพอจบออกไปเธอก็ไปรับเหมา ไปเป็นเซ็นต์แมน เป็นโฆษก เป็นไอ้ที่เธออยากเป็น จริงอยู่ถึงแม้ว่าทุกคนมีสิ่งที่ทุกคนจะต้องเป็นอยู่แล้วก็ตาม ในฐานะที่เธอได้มีโอกาสเกิดกินปลาทะเลเดียวกันกับฉัน และอยู่ในแอมเพรนต์ซิสของฉัน ฉันทก็อยากจะบอกพวกเธอว่า อย่าเพียงแต่รักสถาปัตยกรรมเท่านั้น จงหาผู้ใหญ่ไปสู้ขอและแต่งงานกับมันเสียเถิด ทุกคนต่างก็ยกมือท่วมหัว และเปล่งเสียงสาธุอย่างพร้อมเพรียงกัน

แต่ท่านขอรับ กระผมมี ไอเดีย อยู่อย่าง หนึ่ง เกี่ยวกับ สถาปัตยกรรม เหมือนกัน คือว่าตีกระพ่าหมายถึงพลัง ประตูก็คือหน้าต่างของหัวใจ ในขณะเดียวกันก็หมายถึงการเชื่อเชิดชู ราวบันไดคือบันไดก้าว น้ำพุ คือเสียงเพลง หอระฆังคือหอระฆัง มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ สถาปัตยกรรมของมนุษย์ย่อมประเสริฐ สิ่งที่ประเสริฐของมนุษย์

คือสะพาน สถาปัตยกรรมเดิมแท้ของมนุษย์คือสะพาน ถ้าหากไม่มีกิลเลสเข้ามาครอบงำทำให้มนุษย์ทนแดดทนฝน ทนหนาวไม่ได้แล้วสภาพของสถาปัตยกรรมเพียวก็ยังคงมีอยู่ติดอยู่กับตัวมนุษย์ มีเตียงติดอยู่กับหลัง มีชนเป็นเครื่องปรับอากาศ มีกันเป็นลาวาตอร์มีมือและปากเป็นห้องโถงหนึ่ง ท่านครับฟังผมก่อนซิ ท่านคิดใหม่ว่า คาร์แคเตอร์ของสถาปัตยกรรมของโลก จะไม่เปลี่ยนแปลงเลย ทราบไตที่มนุษย์ยังเป็นทาสความตึงตูดของโลก ยังกินเพื่ออิมทอ้ง จนกว่าทราบไตที่มนุษย์เรากินเพื่อโก้เก๋หรือว่ากินเพื่อออกกำลัง เราชนะความตึงตูดของโลก เราเคลื่อนไหวไปในทางราบ เช่นพวกปลาหรือสัตว์เลื้อยคลาน เมื่อนั้นเมเนอนทรานซ์หรือประตูอาจจะเปลี่ยนฟอรัมไป ลักษณะของสถาปัตยกรรมจะต้องเปลี่ยนไปแน่นอน ไม่มีทรงไทย ทรงญี่ปุ่น ทรงฝรั่ง มันจะมีทรงเดียวเท่านั้นคือทรงสถาปัตยกรรม ถ้าเป็นอย่างอื่นอย่างที่เราเห็นเขาก็ไม่เรียนสถาปัตยกรรม

พูดต่อไป ต่อไป เอาแต่ตันเลย เอาพิชิตพูดต่อสิ ท่านขอรับ ผมขอประทานอภัยในขณะที่ท่านกำลังเป็นเด็กวิ่งแก้ผ้าอาบน้ำโขง ๆ อยู่กลางทุ่งนั้น นายบรานตีกก็เคยพูดแล้วว่า หินคือจุดเริ่มต้นของสถาปัตยกรรม ครั้นมาเดี๋ยวนี้แปลก มันเป็นเนกาตีฟไปหมด สถาปัตยกรรมกลายเป็นหินไป ผมอยากจะขอยืนยันว่า หินย่อมจะไม่หายไปจากสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมจะต้องยืนอยู่บนพื้นโลกอย่างแข็งแรงเรียบร้อยเป็นแอบสะแตก เช่นเดียวกับกลุ่มผลึกยืนอยู่ท่ามกลางต้นไม้และก้อนเมฆ ท่ามกลางแสงแดดและสายน้ำคอยสัมผัสกับสิ่งที่ผ่านมา และกาลเวลาที่ผ่านไป

สถาปัตยกรรมเป็นส่วนที่เกิดจากความฝัน ศิลปเป็นภาพฉายของ

ความฝันนั้น ภาพฉายอันนั้นแหละคือความจริงอันยิ่งยวดของเรา เหมือนอย่างโปรเจกชันนี้ของกระผมมันคือตัวแทนของสถาปัตยกรรมทุกชั้นที่กระผมได้ครีเอทขึ้นมา ขอโปรดได้ครีติกให้กระผมฟังด้วย ล้ายจ้องมองโปรเจกของพิจิตรนั่งอยู่ประเดี๋ยวเดียวโดยที่พิจิตรใช้หัวขมองคิดมันขึ้นมาจนถึงสามเดือน ไอ้หลังคาของเธอนี้ใครจะไปทำความสะอาด ใบไม้ แมลง หนูจะไปทำรัง ใครเล่าจะรับผิดชอบ แล้วก็สนามหน้าอาคารของเธอนี้กว้างใหญ่กว่าสนามฟุตบอล ใครเล่าจะไปดูแลรักษา ตู้อาหารนี้กันมดได้อย่างไร นี่ก็เหมือนกัน แคนดิลลิปไปตั้งเยอะเยอะ เอาเสารับเสี้ยก้านเรื่อง เธอยังอ่อนโนเชิงสถาปัตยกรรมมาก สถาปัตยกรรมต้องมีเหตุผล มีอะไรอีกหลายอย่างเธอต้องไปศึกษาเอาเอง อย่าลืมนะเธอทำงานสถาปัตยกรรมนะ ไม่ใช่รับจ้างเพียงอย่างเดียวถึงยุ่งยากช่างนัก เอาละวันนี้พอแล้วฉันจะไปวัด ไร่ท่านขอรับโปรดกรุณาเอาบุญเกิดขอได้ฟังผมสักประเดี๋ยว ท่านครับเราไม่สามารถจะเข้าไปหาอดีตได้ เรา ในขณะนี้กำลังรังสรรค์อดีตของอนาคตอยู่ ถ้าเราทำขึ้นมาแล้ว สิ่งนั้นเมื่อหลังจากนั้นแล้ว มันจะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตอันยาวนานของเรา โลกทั้งหมดนั้นแหละคืออายุของเรา ไม่มีใครจะรู้จักบิศส์โชก่อนก็ออกโต ไม่มีใครที่จะวิ่งได้ก่อนยื่น อันสถาปัตยกรรมนั้นเมื่อเราสร้างมันขึ้นมาแล้ว ไม่ว่าจะดีหรือชั่ว มันจะประกาศตัวของมันเองเป็นอนุสาวรีย์ ถ้าเราทำมันไม่ดี มันก็เหมือนดอกชงโคที่เราเด็ดออกมาแล้วจะนำเอาไปต่อไว้ที่เดิมก็ไม่ได้ ได้แต่ทิ้งลงบนดินไปไม่นานคนก็เหยียบย่ำจมหาย ดึงยังไม้มันก็ยังดีกว่าสถาปัตยกรรมซึ่งไม่มีวันจะจมหายไปกับรอยเท้าของมนุษย์ได้เลย นับวันมันจะยิ่งพุดมากขึ้นทุกทีทุกที ประจານเรามากขึ้นจนเราตายไปเอง กระผมก็ได้แต่เสียใจอย่างสุดซึ้ง

แต่บางคนไม่สนใจ มาสเตอร์ในอดีตมากไปกว่าสนใจในตัวของเขาเองในปัจจุบัน ในอนาคตเขาคงคิดว่าทุกคนต่างก็จะเป็นมาสเตอร์ได้ทั้งนั้น เธอจงจำไว้เถิดนะ นี่คือการหลงตัวเองของตัวซึ่งเป็นตัวของตัวเอง มาสเตอร์ในโลกนี้มีไม่กี่คน ซึ่งฉันเองก็เป็นคนหนึ่งโนจำนวนนั้น

ขอรับกระผมทราบดี แต่ว่าโลกในปัจจุบันนี้สดใสกว่าโลกในอดีตมากนัก เพราะมันเป็นการรวมทั้งโลกเก่าและโลกปัจจุบันซึ่งกำลังมองอนาคตอยู่

แต่ในแง่วัฒนธรรม สิ่งที่ผ่านมาแล้วถือว่าเป็นสิ่งที่ปัจจุบันไม่มีอดีตอนาคตอย่างแท้จริง อดีตไม่มีสำหรับวัฒนธรรม มีแต่คอนเทมโพรารีเท่านั้น มาสเตอร์ท่านนั้นคือผู้กำหนดวัฒนธรรมจนเป็นรากฐานในปัจจุบัน อย่าลืมนะว่าการเรียนประวัติศาสตร์เป็นการยัดอายุเราดอยหลังเข้าไป

แต่ท่านครับ จะมีประโยชน์อันใดที่เราจะเอาประวัติศาสตร์สไลด์มาใช้ในสถาปัตยกรรมปัจจุบัน ผมอยากจะขอยืนยันว่า เราควรจะทำมันเป็นเพียงแต่แนวทางความคิดเท่านั้น ขอให้เราจงเป็นอิสระจงไว้ทุกข์ให้กับฟอรัมของสถาปนิกผู้สิ้นสูญแล้วทั้งปวงเถิด สถาปัตยกรรมเหล่านั้น มันน่าหวาดกลัวเพียงไร มันคือพินัยกรรมอันชั่วร้ายอะไรเล่าเป็นเหตุให้อนุสาวรีย์แห่งความทะเล้งอวดดีนั้น ความเป็นเจ้าตำรับ ทำทางอันหนัก หยิ่งจองหอง ภาควุมิ การกตขี้หนะหรือสถาปัตยกรรมของโลก ทั้งที่ถูกเผาและทำลายไปเรื่อย ๆ ทราบเท่าที่ยังมีสิ่งที่เรียกว่าโลกอยู่ แต่ถึงอย่างไรมันก็ยังเป็นที่ยอมรับ

ต้อนรับ และกลายเป็นอนุสาวรีย์อันมีเกียรติ
เป็นศิลปอันไว้เคียงสาต่อกาลเวลา

ความเจ็บแค้นเข้าไปในช่องหูของทุกคน
กระตุกต่างออกจากกันนิ่งเฉยอยู่ ไม่มีสรรพ
สิ่งใดๆ จนกระทั่งเสียงเพลง ซึ่งร้องโดย ลูก
สาวของไรท์คลอไปกับเสียงเปียโนออเดอ

โอ เลิฟ ไรท์... แอดไมร์มีส

บัท โบธ เลิฟ แอนด์แอดไมร์เลอคอร์บู
ซีเย เย

ฉันชอบธรรมชาติ ชอบทะเล แต่ก็ยังชอบ
ภูเขามากกว่า จริงอยู่ ในความงามอัน
โอฬารของภูมิภาคนั้นยัง ไกล กับ ความ งาม
ละเมียดละไม บริสุทธิ์ผุดผ่อง ของ ทะเล กลาง
แผ่นดินมากนัก

แต่แล้วจิตใจของฉันก็ค่อย ๆ กลมกลืนไปกับ
ภูเขาลำเนาไพรโดยไม่รู้ตัว

เรื่องของฝน

หลาก

โลจิก: ฝนตกมากทำให้เกิดน้ำท่วม
ฝนไม่ตกเลยทำให้แห้งแล้ง
เรื่องนี้ไม่เป็นวิชาการเลย

ขณะที่เรากำลังเขียนอยู่นี้ ฝนตกอยู่พอดี มันเป็นเวลาเช้าพอสมควร
กลิ่นไอของดินใหม่ๆ ช่วยปลุกให้เราส่งตัวขึ้นจากที่นอน ได้เร็วกว่า
ทุกวัน

ถ้าฝนตกเช่นวันนี้ เมื่อตอนที่เรายังเป็นสนิมติก เราว่าไม่ได้เรียน
อังกฤษอีกแล้ว ภาวนาอย่าให้มีเหตุเกิดขึ้น แล้วรีบซุกหัวเข้า
ใต้หมอน ปล่อยให้ไออุ่นๆ ของมันอบอยู่สักพัก นึกถึงสภาพของ
เจ้ารถเมลล์สายยี่สิบเอ็ดที่แน่นเอียดไปด้วยผู้คน นึกถึงตอนที่เรามอง
หาที่ว่างแคบๆ พอที่จะแทรกเท้าเข้าไปได้ ขณะที่รถเมลล์เริ่ม
เคลื่อนออกจากป้าย แล้วสลัดเม็ดฝนแปดเก้าเม็ดให้ หยตกลง บนม้วน
กระดาษเขียนแบบของเรา

วันคืนมันเดินได้จริงๆ เหมือนอย่างที่นับ เขียวและซีเคยพูดกับเรา
เราออกจะเห็นจริงด้วย การเดินของมัน ทำให้เราต้องหอบข้าวของ

ออกจากล้นซั๊กที่ตึกอย่างงๆ ในเช้าวันหนึ่ง เราคิดว่าเรากำลังทำ
ในสิ่งที่เราเสียต้าย แต่แล้วก็ต้องทำ และนับตั้งแต่เช้าวันนั้นจนถึง
เช้าวันนี้ เราก็ไม่มีอะไรที่ตึกอีกเลย

วันคืนทำให้เกิดเหตุการณ์หลายอย่าง จำได้เป็นครู แباءกำลังจะ
ประสบความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ โย่งเป็นนายช่าง จับเป็นสถาปนิก
มีอนันต์ จีกำลังศึกษาต่อในแดนสนธยา ลักเกียด สิด ชัดเคา
กำลังผจญกับขบวนการอันสุดแสนจะซับซ้อนและเสียดแทง ทัดทอง
กำลังฝึกหัดโกละอะไรก็ได้ที่กลมเป็นท่อนเหมือนขาไมโครโฟน ต้อ
นอนอยู่บ้านเฉยๆ และอีกหลายคนที่กำลังอพยพไปเปิดสถานฝึก
กายกรรมบนยอดเขาใหญ่

เราสะดุ้งสุดตัว เมื่อมี โฟ้กสวาเกินสี่ฟ้าพยับหมอกคันหนึ่งปาดเข้า
มาจอดจนชิด ชัดเปิดประตูชะงักหน้าออกมา เรามองเห็นยิ้มของ
ชัดได้เต็มตา เม็ดไฟของชัดยังขยับไปมาเหมือนอย่างที่เราเคยเห็น
เมื่อสามปีก่อน เขาเคร่งขรึมขึ้นมาก ชัดเป็นข้าราชการ เป็น
สถาปนิก เป็นนักธุรกิจที่แฉ่ฉัพ เป็นนักกีฬาอาวุโส แต่ยังไม่
เป็นผู้รับเหมา

แล้วเขาก็หยุดยิ้ม

“อ้าวไม่ยากไปเรียนต่อต่างประเทศ” ชัดเอ่ยกับเราทันที เราสังเกต
เห็นชัดมีน้ำตาคลอขณะที่เขาพูดจบประโยค ทำให้เราทวนนึกถึง
มีคั้งที่อ่าวสลัด นึกถึงชัดกำลังนั่งล้อมวงอยู่ที่ต้นมะขามใบโกธรัน
หันหน้าออกสู่ความอ้างว้างของท้องทะเล เราสังเกตเห็นเขามองทะเล
บ่อยครั้ง เขาสวมแว่นดำสนิท แต่เราก็รู้ว่าชัดกำลังเป็นอะไร
หน้าตาของชัดครั้งนั้นมันใหญ่หลวงหลายเท่าตัว

“อ้าวทำราชการมาสองปีเต็มๆ มีอ้าวยังไม่เนียบขึ้นเลย” เขาพูดต่อ
“ขึ้นไปเมืองนอกก็เสียชื่อประเทศชาติเปล่าๆ” ชัดรีบพูดโดยไม่
ปล่อยให้เราขยับปากเลย สองปีที่ห่างกันเราก็ประจักษ์ชัดว่าความ
รักชาติของชัดมิได้ด้อยลงเลย เราจึงเห็นใจในชัดมาก

“เรื่องเล็กน่าชัด” เราได้โอกาสปลอบใจ

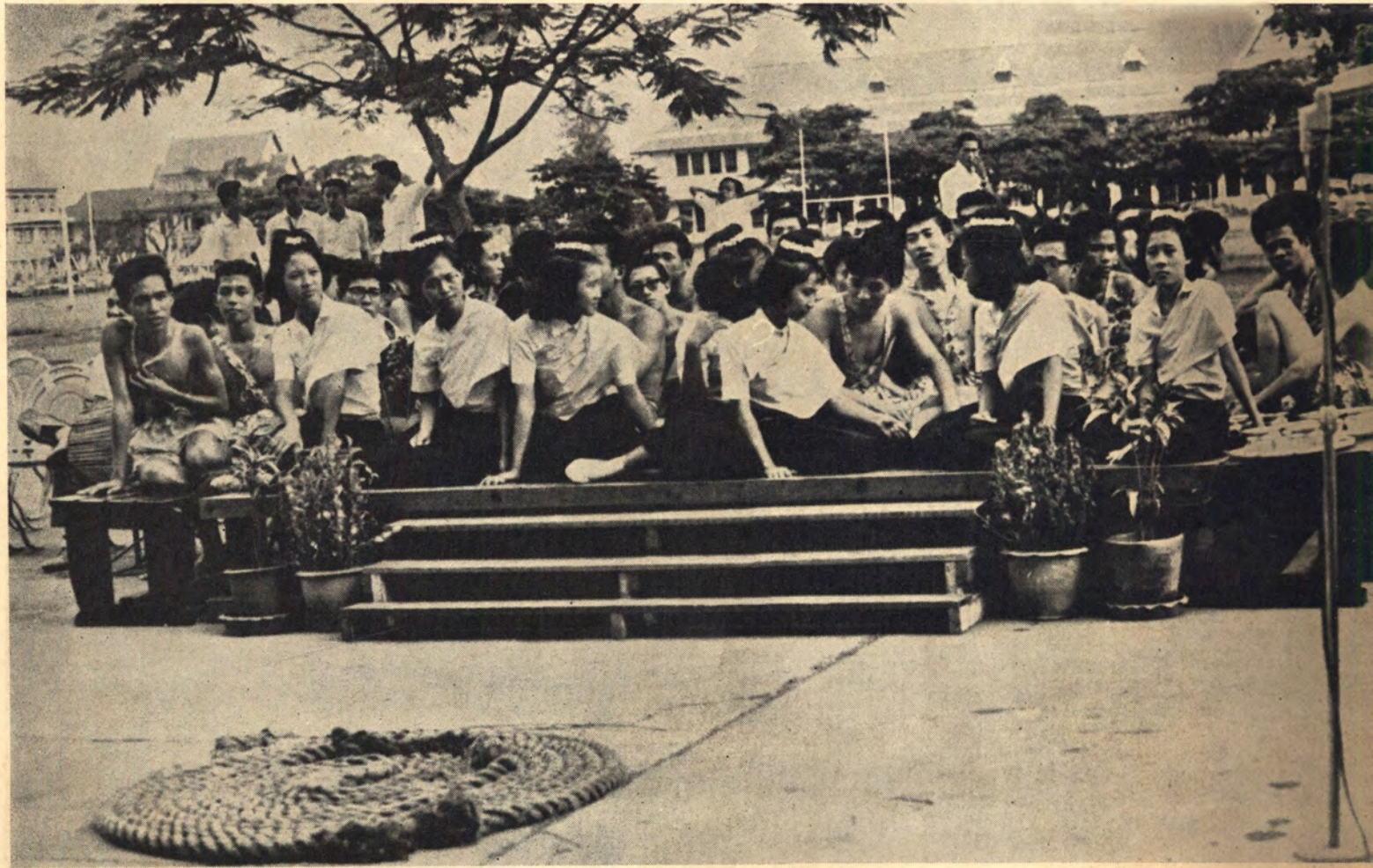
“อันเชพท์ของลือมันประเสริฐกว่าชาวต่างประเทศตั้งเยอะ” เรารีบ
ต่อโดยเร็วสุดชีวิตเกิด แต่เราเห็นเขาตื้นหน้าเฉยๆ เหมือนมองไปที่
ใครต่อใครแถวป้ายรถเมล์ สักครู่ก็หันกลับมายังเราอย่างไม่แน่ใจ

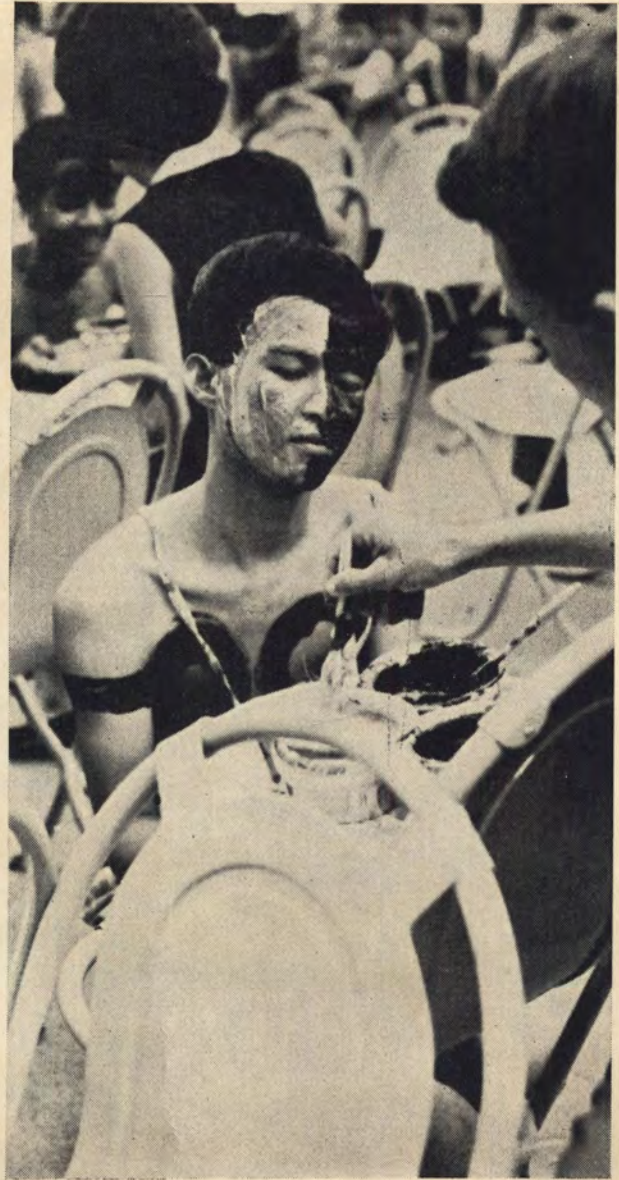
มีเสียงแตรรถเมล์คันใหญ่ก้องกังวานอยู่เบื้องหลัง ลือบอกไปว่าชัด
ขอรถแท็กซี่ที่ป้ายรถเมล์ เขารีบเข้าเกียร์กระชากไฟก็ออกไปทันที
แล้วข้าเลืองมายังเราทางกระจกมองหลัง ก่อนที่จะเอื้อมมือไปเปลี่ยน
เกียร์ เราสังเกตว่าชัดยิ้มอย่างที่เคยอีกครั้ง แล้วเขาก็แข่งรถคันอื่น
หายไป... เราเสียตายเป็นไม่ได้ตามข่าวคราวถึงความสำเร็จของงาน
ศิษย์รุ่นนี้ใดมาก่อนเฉพะชั้นล่าสุดของเขา...

หลาด

โคราช 15 สก. 2508

รับน้องใหม่

กีฬา

กลางแจ้

ฟุตบอลประเพณี

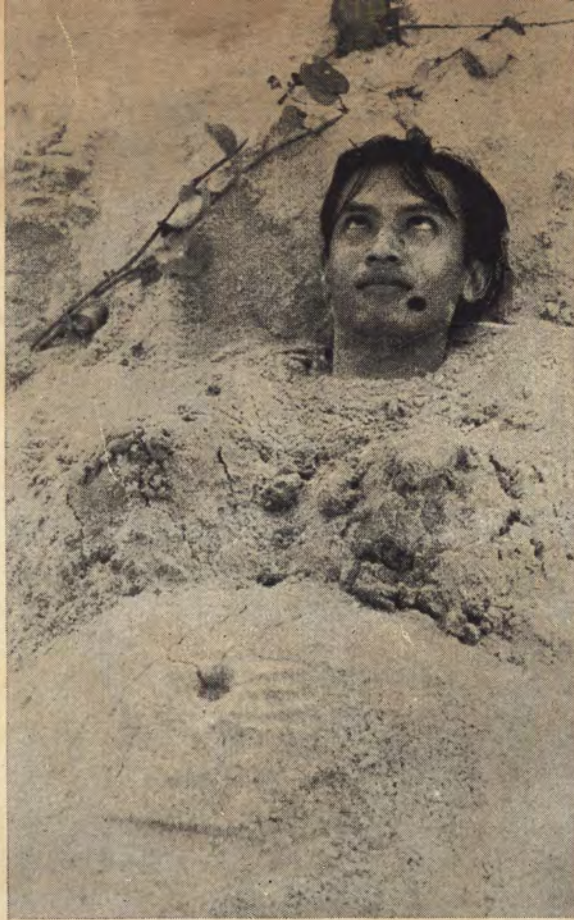

บ้านตะพง

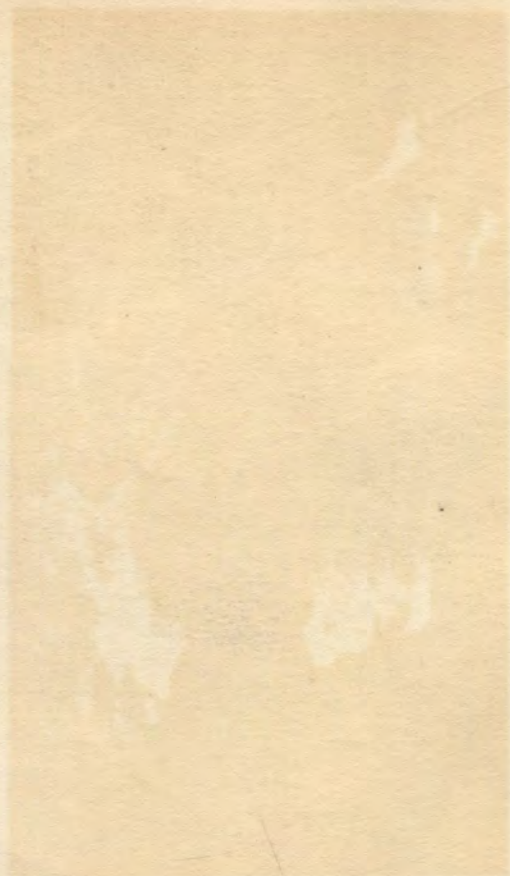
บ่อฝ้าย

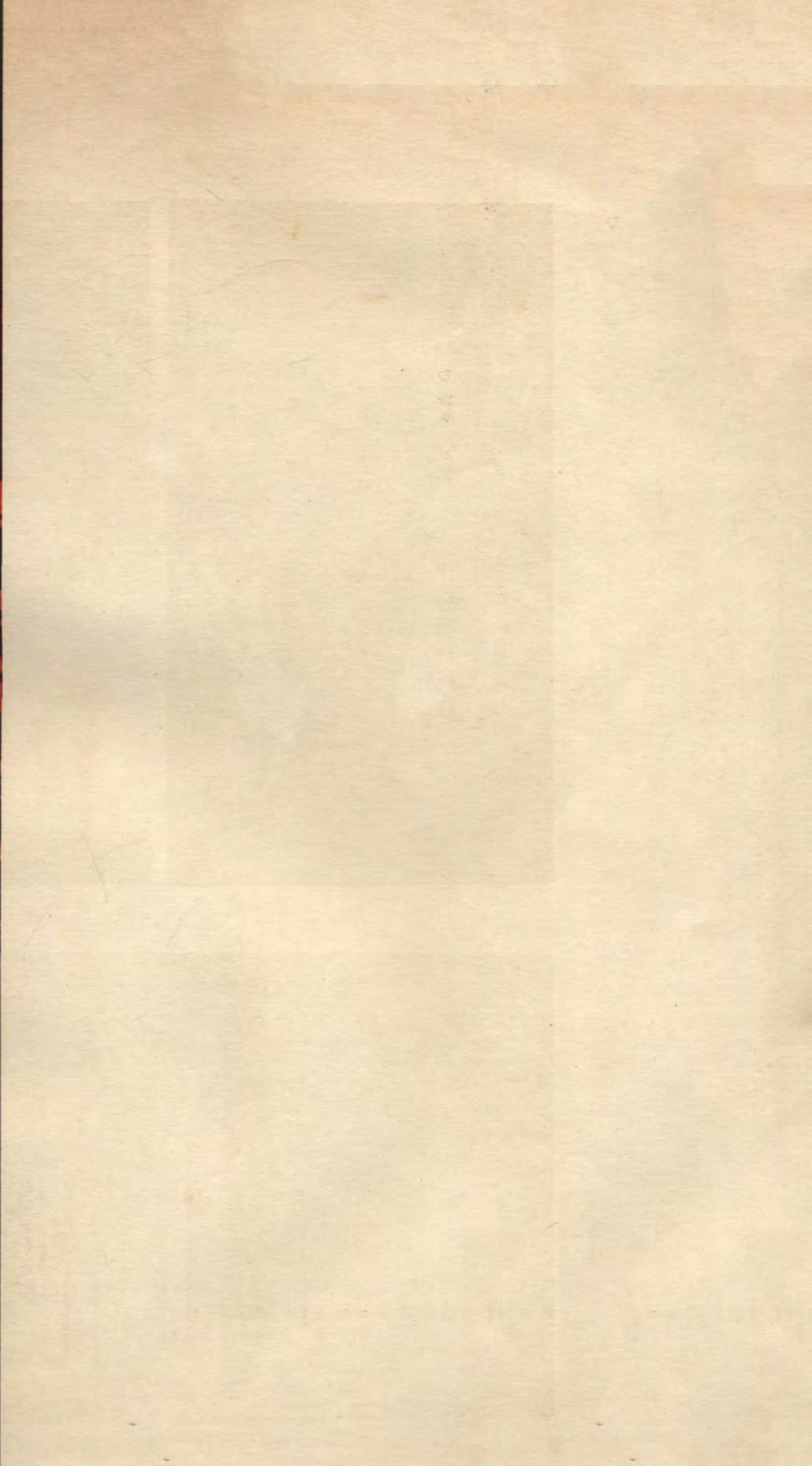

ภูกระดึง

ปก อรรถพร ณ ถลาง
ปกครอง งานออกแบบชั้นสุดท้ายของ สนั่น กัญชนะ

ภาพ ศักดา ทองอุทัยศรี
วิสุทธิ์ สุทธิवास
นิวัฒน์ ภักติกนิษฐ
กัญญา แซ่ตั้ง
วิวัฒน์ เหมะศิลป์

การ์ตูน กำธร บุญปาลิต
วิชา คงรอด
ภิญโญ สุวรรณคีรี
ประภาส รัตนพันธ์

ผูกดวง สุนทร งามพร้อม

ร่วมงาน ณรงค์ ศรีนาวางค์
สุรพล วิรุฬห์รักษ์
นราธร บนนาค
ปรีดานันท์ สิริสาส์
จิโรจน์ บวรเดวีร์
สรชัย สัตยวนิช
ประภาส รัตนพันธ์
ชูศักดิ์ งามรमान

ที่ปรึกษา กาพย์ กิจธรรม
นิวัติ พันธุ์ชัยเพชร
ชัชวาลย์ ทาสคนธ์

สาราณียกรผู้ช่วย อัมพร สขะนันท์

สาราณียกร นิวัติ พันธุ์ชัยเพชร
ชูศักดิ์ สุวรรณศิริกุล

พิมพ์ โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ 117-119/2 ถนนเฟื่องนคร

บล็อก เอส.อี. สยามเอ็นเกรฟวิ่ง
ศิลปกรรม

กรรมการนิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

บริหาร

หัวหน้านิสิต	นาย วิโรจน์	เลียมอยู่
ชมรมนิสิตหญิง	นางสาว วลัยรัตน์	เทียวประคิษฐ์
ผู้แทนนิสิตอนุปริญา	นาย นิตย	จารุศร
เลขานุการ	นาย ปรีตานันท์	สิวิสาตี
ประธานเชียร์	นาย ประธาน	วรรณะศิลป์
ปฏิคม	นาย ชุศักดิ์	จามรमान
เทร่ญุก	ม.ร.ว. หญิงจันทิรา	จักรพันธ์

กีฬา

รักบี้	นาย นรกีจ	สมิ โทบล
ฟุตบอล	นาย อภิรัชต์	ทวี่ศรี
บาสเกตบอล	นาย กฤษกร	จุลาสัย
เนตบอล	นางสาว ศศิธร	สาริกะภัก
กลางแจ้ง	นาย บุญเชียว	พฤทธิพันธ์
ไนรม	นาย มานะ	โชคิกพนิช
แบดมินตัน ตะกร้อ	นาย ไกรสร	ศรศรี
เทนนิส ซอลฟุตบอล	นาย วีรัชย์	ฉายะจินดา
ทางน้ำ	นาย อธิศ	บุญลือ
ป้องกันตัวฟันดาบ	นาย คำนวด	เหมทรวีบูล

เผยแพร่

สารานัยกร	นาย ชัยศักดิ์	สุวรรณศิริกุล
ศิลปกรรม	นาย อรรถเพ	ณ กลาง
ปาฐกถา	นางสาว สุธาร	เคชอกม
ก่อสร้าง	นาย ประพันธ์	หิรัญนุช
ถ่ายรูป	นาย ศักดา	ทองอุทัยศรี
ดนตรี	นาย อพาร	ศรีสุข
ละคร	นาย กิตติศักดิ์	ใจจงกิจ
ติดต่อต่างประเทศ	นางสาว จิรภา	ไทรรัตน์
แสง—เสียง	นาย จำลอง	สมวงศ์

สวัสดิการ

นาย จุลทัศน์	กิติบุตร
--------------	----------

